Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ខុទ្ទកនិកាយេ

ចូឡនិទ្ទេស-អដ្ឋកថា

បារាយនវគ្គនិទ្ទេសោ

១។ អជិតមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសវណ្ណនា

បារាយនវគ្គស្ស បឋមេ អជិតសុត្តនិទ្ទេសេ –

១។

“កេនស្សុ និវុតោ លោកោ, (ឥច្ចាយស្មា អជិតោ,)

កេនស្សុ នប្បកាសតិ;

កិស្សាភិលេបនំ ព្រូសិ, កិំសុ តស្ស មហព្ភយ”ន្តិ –

អជិតមាណវស្ស បុច្ឆិតេ បឋមបញ្ហេ ឧបរូបរិបញ្ហេ និទ្ទេសេសុ ច វុត្តត្ថា ឧត្តានត្ថា វជ្ជេត្វា វិសេសមេវ វក្ខាម។ តត្ថ និវុតោតិ បដិច្ឆាទិតោ។ កិស្សាភិលេបនំ ព្រូសីតិ កិំ អស្ស លោកស្ស អភិលេបនំ វទេសិ?

អាវុតោតិ អាវរិតោ។ និវុតោតិ បដិច្ឆាទិតោ។ ឱវុតោតិ ហេដ្ឋា បដិច្ឆាទិតោ។ បិហិតោតិ ឧបរិភាគេន ឆាទិតោ។ បដិច្ឆន្នោតិ អវិវដោ។ បដិកុជ្ជិតោតិ អធោមុខំ ឆាទិតោ។

នប្បកាសតីតិ នប្បកាសោ ហោតិ។ នប្បភាសតីតិ ញាណប្បភាសំ ន ករោតិ។ ន តបតីតិ ញាណតបំ ន ករោតិ។ ន វិរោចតីតិ ញាណវិរោចនំ ន ករោតិ។ ន ញាយតីតិ ន ញាតីយតិ។ ន បញ្ញាយតីតិ នប្បញ្ញាយតេ។

ពេកតលិទេត្តាតិ ពេកត លិម្បិតោ៑ សំលិទេត្តា ខ្ចបលិទេត្តាតិ ខ្ចបរពេក្កត បត៌ ចស្កិតំ៑ អាទិក្ខសិ តិទេ្ខរចរេត៑ ឌេរេសិ បដិតិទេ្ខរចរេត៑ បញ្ញាបេសិ ទេតត ទេតត បកាទេរត៑ អត្វំ ទៅរឆេត្តា បដ្ឋេបសិ៑ តស្សត្វស្ស ពារលំ ឌស្សេត្តា ចិចរសិ៑ ឮញ្ញាតកាចំ ឌស្សេត្តា ចិកឌសិ៑ តិក្យខ្ញិតកាចំ ពន្លឹរកាចដ្ឋា ហរិត្វា សោតាត្ម ញាណស្ស បតិដ្ឋំ ឌតឃេត្តា ខ្ចត្តាតិពទោសិ៑ សទ្ធោហិបិ ខ្ពេបហិ អាពាទេហិ សោតាត្ម អញ្ញាណត្ថពារំ ចិឆេបេត្តា បពាទេសឹតិ ឲចំ អទេ្វា ឌដ្ឋទេ្ធា៑

៧៑ទេចចិន្ធា បយាគា តប្យពាយតីតិ យន្ធ្ទិយទេហេត្យ ច បយាគទេហេត្យ ច តប្យពាយតិ៑ យន្ធ្ទិយំ ហិស្ស ឌាតាឌីហិ ក្យទេណហិ បកាសិត្យំ ត ទេគតិ, បយាគោ សឹលិឌីហិ៑ ឌប្យាកិលេបតត្តិ តណ្យា អស្ស លេកិកស្ស យក្កដលេបេ ចិយ យក្កដស្ស អកិលេបត៌ ក្យត្តត្តិ ឌាតិអាឌិកំ ក្យក្ខិ៑

ឃេបំ ឆយ្យាតត្តិ ឃេបំ ទ្វបិឌិឆយ្យាត៌ អាឌិទេតា សយ្យគាពយត៌ បញ្ញាយតីតិ បឈយទេតា ខ្ចប្យាទេគា បញ្ញាយតិ៑ អត្វក្កយទេតា តិទេទាទេឆា បញ្ញាយតីតិ កក្កទេតា តិទ្ទញ្ញត៌ បញ្ញាយតិ៑ ពយ្យសត្ថិស្សិទេតា ចិបិទេពាតិ ក្យសលិក្យសលចិបិទេពា ពយ្យំ អយ្យត្តិត្វា បចត្តតទេតា ពយ្យសត្ថិស្សិទេតា ចិបិទេពាតិ ចុក្ខតិ៑ ចិបិពសត្ថិស្សិតំ ពយ្យត្តិ ក្យសលិក្យសលំ ពយ្យំ ចិបិពស្ស ឰពាសំ ពត្វា ជិតត្តា ចិបិពសត្ថិស្សិតំ ពយ្យត្តិ ចុក្ខតិ៑ តាយសត្ថិស្សិតំ ទ្វបត្តិ បក្ខាទេចាពាទេទ ទ្វបំ តាយំ អយ្យត្តិត្វា បចត្តតទេតា តាយសត្ថិស្សិតំ ទ្វបត្តិ ចុក្ខតិ៑ ទ្វបសត្ថិស្សិតំ តាយត្តិ បក្ខាទេចាពាទេទ តាយំ ទ្វបំ អយ្យត្តិត្វា បចត្តតទេតា ទ្វបសត្ថិស្សិតំ តាយត្តិ ចុក្ខតិ៑

៨៑សចត្តិ សទ្ធាឌិ សោតាតាតិ សទ្ធោស្យ ទ្វបិឌិអាយតទេតស្យ តណ្យាឌិពា សោតាតា សត្តត្តិ៑ ពិ តិចាទេណត្តិ ទេតសំ ពិ អាចទេលំ ពា ទេក្ខា៑ សំចទេ ទ្វាហីតិ តំ ទេតសំ តិចាទេណសក្ខាតំ សំចទេ ទ្វាហិ៑ ឲទេតត សាចទេសសប្យហាត៌ បុដ្ឋតិ៑ ពេកត សោតាតា បិឌឹយទេតិ ពេកត ឆទេយ្យត ឲទេត សោតាតា បិឌឹយត្តិ បដ្ឋិឌ្ឋត្តិ៑ ឲទេតត អតចទេសសប្យហាត៌ បុដ្ឋតិ៑

សចត្តីតិ ខ្ចប្យឌ្ឋត្តិ៑ អាសចត្តីតិ អឆោពាយិទេតា ហុត្វា សចត្តិ៑ សត្តត្តីតិ តិទត្តរពាយិទេតា ហុត្វា សត្តយាតា បចត្តត្តិ៑ បចត្តត្តីតិ បុតប្យត៌ ចត្តត្តិ៑

៣៑សតិទេតសំ តិចាទេណត្តិ ចិបស្សតាយុត្តា ក្យសលិក្យសលឆយ្យាត៌ ពតិទេយា សយទេត្វសយាតា សតិ ទេតសំ សោតាតា៌ តិចាទេណំ៑ សោតាតា៌ សំចទេ ទ្វាយីតិ តទេយចាហំ សតិ សោតាតា៌ សំចទេ ទ្វាយីតិ អឌិប្យាទេយា៑ បញ្ញាទេយទេត បិឌឹយទេតិ ទ្វបិឌឹស្យ បត អតិច្ចតាឌិបដិទេចឆសាឌិពាយ យក្កបញ្ញាយ ឲទេត សោតាតា សទ្ធទេសា បិឌឹយត្តិ៑

បដ្ឋិឌ្ឋតីតិ ខ្ចដ្ឋិឌ្ឋត្តិ៑ សយ្យគយច្ចាតិ បច្ចយច្ចា៑ អត្វក្កយច្ចាតិ ខ្ចប្យត្ថាត៌ អភាចពាយតច្ចា, អត្យប្យត្ថាត៌ អត្យប្យាឌំ ចា៑ អស្សាគច្ចាតិ អាតិសំសច្ចា៑ អាឌីតចច្ចាតិ ទោសច្ចា៑ តិស្សរណច្ចាតិ តិក្ខយតច្ចា៑

៤៑បញ្ញា ទេចចាតិ បញ្ញាពាទាយ យា ចាយំ តយា ចុត្តា បញ្ញា, យា ច សតិ, យច្ចា តឌចទេសសំ តាយទ្វបំ, ឲតំ សទ្ធាម្បិ ពត្វ តិទ្ទញ្ញាតិ៑ ឲតំ

មេ បញ្ហំបុដ្ឋោ បព្រូហីតិ ឯវំ សង្ខេបត្ថោ វេទិតព្ពោ.

កត្ថេតំ ឧបរុជ្ឈតីតិ ឯតំ នាមរូបំ កត្ថ ន ភវតិ. វូបសម្មតីតិ និព្ពាតិ. អត្ថំ គច្ឆតីតិ អភាវំ គច្ឆតិ. បដិប្បស្សម្ភតីតិ សន្និសីទតិ.

៤. វិស្សជ្ជនគាថាយ បនស្ស យស្មា បញ្ញាសតិយោ នាមេនេវ សង្គហំ គច្ឆន្តិ, តស្មា តា វិសុំ ន វុត្តា. អយមេត្ថ សង្ខេបត្ថោ – យំ មំ ត្វំ, អជិត, ឯតំ បញ្ហំអបុច្ឆិ – "កត្ថេតំ ឧបរុជ្ឈតី"តិ, តមេតំ យត្ថ នាមញ្ច រូបញ្ច អសេសំ ឧបរុជ្ឈតិ, តំ តេ វទាមិ. តស្ស តស្ស ហិ វិញ្ញាណស្ស និរោធេន សហេវ អបុព្ពំ អចរិមំ ឯត្ថេតំ ឧបរុជ្ឈតិ, ឯត្ថេវ វិញ្ញាណនិរោធេន និរុជ្ឈតិ ឯតំ, វិញ្ញាណនិរោធា តស្ស តស្ស និរោធោ ហោតិ, តំ នាតិវត្តតីតិ វុត្តំ ហោតិ.

សោតាបត្តិមគ្គញាណេន អភិសង្ខារវិញ្ញាណស្ស និរោធេនាតិ សោតាបត្តិមគ្គសម្បយុត្តបញ្ញាយ កុសលាកុសលចេតនាសម្បយុត្តចិត្តស្ស អនុប្បត្តិកវសេន និរុជ្ឈនេន. តត្ថ ទុវិធោ និរោធោ អនុបាទិន្នកនិរោធោ ឧបាទិន្នកនិរោធោតិ. សោតាបត្តិមគ្គេន ហិ ចត្តារិ ទិដ្ឋិសម្បយុត្តានិ វិចិកិច្ឆាសហគតន្តិ បញ្ច ចិត្តានិ និរុជ្ឈន្តិ, តានិ រូបំ សមុដ្ឋាបេន្តិ. តំ អនុបាទិន្នករូបក្ខន្ធោ, តានិ ចិត្តានិ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ, តំសម្បយុត្តា វេទនា សញ្ញា សង្ខារា តយោ អរូបក្ខន្ធា. តត្ថ សចេ សោតាបន្នស្ស សោតាបត្តិមគ្គោ អភាវិតោ អភវិស្សា, តានិ បញ្ច ចិត្តានិ ឆសុ អារម្មណេសុ បរិយុដ្ឋានំ បាបុណេយ្យុំ. សោតាបត្តិមគ្គោ បន នេសំ បរិយុដ្ឋានុប្បត្តិំ វារយមានោ សេតុសមុគ្ឃាតំ អនុប្បត្តិកភាវំ កុរុមានោ អនុបាទិន្នកំ និរោធេតិ នាម. សកទាគាមិមគ្គេន ចត្តារិ ទិដ្ឋិវិប្បយុត្តានិ ទ្វេ ទោមនស្សសហគតានីតិ ឱឡារិកកាមរាគព្យាបាទវសេន ឆ ចិត្តានិ និរុជ្ឈន្តិ. អនាគាមិមគ្គេន អណុសហគតកាមរាគព្យាបាទវសេន តានិ ឯវ ឆ ចិត្តានិ និរុជ្ឈន្តិ. អរហត្តមគ្គេន ចត្តារិ ទិដ្ឋិវិប្បយុត្តានិ ឧទ្ធច្ចសហគតញ្ចាតិ បញ្ច អកុសលចិត្តានិ និរុជ្ឈន្តិ. តត្ថ សចេ តេសំ អរិយានំ តេ មគ្គា អភាវិតា អស្សុ, តានិ ចិត្តានិ ឆសុ អារម្មណេសុ បរិយុដ្ឋានំ បាបុណេយ្យុំ. តេ បន តេសំ មគ្គា បរិយុដ្ឋានុប្បត្តិំ វារយមានា សេតុសមុគ្ឃាតំ អនុប្បត្តិកភាវំ កុរុមានា អនុបាទិន្នកំ និរោធេន្តិ នាម. ឯវំ អនុបាទិន្នកនិរោធោ វេទិតព្ពោ.

សចេ បន សោតាបន្នស្ស សោតាបត្តិមគ្គោ អភាវិតោ អភវិស្សា, ឋបេត្វា សត្ត ភវេ អនមតគ្គេ សំសារេ ឧបាទិន្នកក្ខន្ធប្បវត្តំ បវត្តេយ្យ. កស្មា? តស្ស បវត្តិយា ហេតូនំ អត្ថិតាយ. តីណិ សំយោជនានិ ទិដ្ឋានុសយោ វិចិកិច្ឆានុសយោតិ ឥមេ បន បញ្ច កិលេសេ សោ មគ្គោ ឧប្បជ្ជមានោវ សមុគ្ឃាតេតិ. ឥទានិ កុតោ សោតាបន្នស្ស សត្ត ភវេ ឋបេត្វា អនមតគ្គេ សំសារេ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ បវត្តិស្សតិ. ឯវំ សោតាបត្តិមគ្គោ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ អប្បវត្តំ កុរុមានោ ឧបាទិន្នកំ និរោធេតិ នាម.

សចេ សកទាគាមិស្ស សកទាគាមិមគ្គោ អភាវិតោ អភវិស្សា, ឋបេត្វា ទ្វេ ភវេ បញ្ចសុ ភវេសុ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ បវត្តេយ្យ. កស្មា? តស្ស បវត្តិយា ហេតូនំ អត្ថិតាយ. ឱឡារិកានិ កាមរាគបដិឃសំយោជនានិ ឱឡារិកោ កាមរាគានុសយោ បដិឃានុសយោតិ ឥមេ បន ចត្តារោ កិលេសេ សោ មគ្គោ ឧប្បជ្ជមានោវ សមុគ្ឃាតេតិ. ឥទានិ កុតោ សកទាគាមិស្ស ទ្វេ ភវេ ឋបេត្វា បញ្ចសុ ភវេសុ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ បវត្តិស្សតិ. ឯវំ សកទាគាមិមគ្គោ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ អប្បវត្តំ កុរុមានោ ឧបាទិន្នកំ និរោធេតិ នាម.

សចេ អនាគាមិស្ស អនាគាមិមគ្គោ អភាវិតោ អភវិស្ស, ឋបេត្វា ឯកំ ភវំ ទុតិយភវេ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ បវត្តេយ្យ. កស្មា? តស្ស បវត្តិយា ហេតូនំ អត្ថិតាយ. អណុសហគតានិ កាមរាគបដិឃសញ្ញោជនានិ អណុសហគតោ កាមរាគានុសយោ បដិឃានុសយោតិ ឥមេ បន ចត្តារោ កិលេសេ សោ មគ្គោ ឧប្បជ្ជមានោវ សមុគ្ឃាតេតិ. ឥទានិ កុតោ អនាគាមិស្ស ឯកំ ភវំ ឋបេត្វា ទុតិយភវេ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ បវត្តិស្សតិ. ឯវំ អនាគាមិមគ្គោ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ អប្បវត្តំ កុរុមានោ ឧបាទិន្នកំ និរោធេតិ នាម.

សចេ អរហតោ អរហត្តមគ្គោ អភាវិតោ អភវិស្ស, រូបារូបភវេសុ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ បវត្តេយ្យ. កស្មា? តស្ស បវត្តិយា ហេតូនំ អត្ថិតាយ. រូបរាគោ អរូបរាគោ មានោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា មានានុសយោ ភវរាគានុសយោ អវិជ្ជានុសយោតិ ឥមេ បន អដ្ឋ កិលេសេ សោ មគ្គោ ឧប្បជ្ជមានោវ សមុគ្ឃាតេតិ. ឥទានិ កុតោ ខីណាសវស្ស បុនព្ភវេ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ បវត្តិស្សតិ? ឯវំ អរហត្តមគ្គោ ឧបាទិន្នកប្បវត្តំ អប្បវត្តំ កុរុមានោ ឧបាទិន្នកំ និរោធេតិ នាម.

សោតាបត្តិមគ្គោ ចេត្ថ អបាយភវំ និរោធេតិ, សកទាគាមិមគ្គោ សុគតិកាមភវេកទេសំ, អនាគាមិមគ្គោ កាមភវំ, អរហត្តមគ្គោ រូបារូបភវំ, សព្ពភវេបិ និរោធេតិ ឯវាតិ វទន្តិ. ឯវំ ឧបាទិន្នកនិរោធោ វេទិតព្ពោ.

តត្ថ “អភិសង្ខារវិញ្ញាណស្ស និរោធេនា”តិ ឯតេន អនុបាទិន្នកនិរោធំ ទស្សេតិ. “យេ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ នាមញ្ច រូបញ្ច, ឯត្ថេតេ និរុជ្ឈន្តី”តិ ឥមិនា បន ឧបាទិន្នកនិរោធំ ទស្សេតិ.

តត្ថ សត្ត ភវេ ឋបេត្វាតិ កាមភវតោ កាមភវំ សំសរន្តស្ស សត្ត ភវេ វជ្ជេត្វា. អនមតគ្គេ សំសារេតិ –

“ខន្ធានញ្ច បដិបាដិ, ធាតុអាយតនាន ច;

អព្ពោច្ឆិន្នំ វត្តមានា, ‘សំសារោ’តិ បវុច្ចតី”តិ. (វិសុទ្ធិ. ២.៦១៩; ធ. ស. អដ្ឋ. និទានកថា; អ. និ. អដ្ឋ. ២.៤.១៩៩; បដិ. ម. អដ្ឋ. ២.១.១១៧; ឥតិវុ. អដ្ឋ. ១៤, ៥៨; ឧទា. អដ្ឋ. ២៩) –

ឯវំ វណ្ណិតេ សំសារវដ្ដេ. យេ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ នាមញ្ច រូបញ្ចាតិ នមនលក្ខណំ ចតុក្ខន្ធសង្ខាតំ នាមញ្ច រុប្បនលក្ខណំ ភូតោបាទាយសង្ខាតំ រូបញ្ច ឯតេ ធម្មា ឧប្បជ្ជេយ្យុំ. ឯត្ថេតេ និរុជ្ឈន្តីតិ ឯត្ថ សោតាបត្តិមគ្គេ ឯតេ នាមរូបធម្មា អនុប្បត្តិកវសេន និរោធំ គច្ឆន្តិ. សកទាគាមិមគ្គញាណេនាតិ ឯត្ថ បដិសន្ធិវសេន សកិំយេវ ឥមំ លោកំ អាគច្ឆតីតិ សកទាគាមី, តស្ស មគ្គោ សកទាគាមិមគ្គោ. តេន មគ្គេន សម្បយុត្តញាណេន. ទ្វេ ភវេ ឋបេត្វាតិ កាមធាតុយាយេវ បដិសន្ធិវសេន ទ្វេ ភវេ វជ្ជេត្វា. បញ្ចសុ ភវេសូតិ តទវសិដ្ឋេសុ បញ្ចសុ ភវេសុ. ឯត្ថេតេ និរុជ្ឈន្តីតិ ឯត្ថ សកទាគាមិមគ្គេ ឯតេ ធម្មា វុត្តនយេន និរុជ្ឈន្តិ. ឯកំ ភវំ ឋបេត្វាតិ ឧក្កដ្ឋវសេន រូបធាតុយា

វា អរូបធាតុយា វា ឯកំ ភវំ វជ្ជេត្វា. រូបធាតុយា វា អរូបធាតុយា វាតិ ទុតិយកភវេ រូបធាតុយា ចេវ អរូបធាតុយា ច. នាមញ្ច រូបញ្ចាតិ ឯត្ថ រូបភវេ នាមរូបំ, អរូបភវេ នាមមេវ. ឯត្ថេតេ និរុជ្ឈន្តីតិ ឯត្ថ អនាគាមិមគ្គេ ឯតេ នាមរូបធម្មា វុត្តនយេន និរុជ្ឈន្តិ.

អរហតោតិ កិលេសេហិ អារកត្តា “អរហា”តិ លទ្ធនាមស្ស ខីណាសវស្ស. អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយាតិ ទុវិធា ហិ និព្ពានធាតុ សោបាទិសេសា ច អនុបាទិសេសា ច. តត្ថ ឧបាទីយតីតិ “អហំ មមា”តិ ភុសំ អាទិយតីតិ ឧបាទិ, ខន្ធបញ្ចកស្សេតំ អធិវចនំ. ឧបាទិយេវ សេសោ អវសិដ្ឋោ ឧបាទិសេសោ, សហ ឧបាទិសេសេន វត្តតីតិ សោបាទិសេសា. នត្ថេត្ថ ឧបាទិសេសោតិ អនុបាទិសេសា. តាយ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា. បរិនិព្ពាយន្តស្សាតិ និរិន្ធនស្ស វិយ ជាតវេទស្ស និព្ពាយន្តស្ស អប្បវត្តំ បវិសន្តស្ស. ចរិមវិញ្ញាណស្ស និរោធេនាតិ ឯត្ថ អស្សាសបស្សាសានំ និរោធវសេន. តយោ ចរិមា ភវចរិមា ឈានចរិមា ចុតិចរិមាតិ. ភវេសុ ហិ កាមភវេ អស្សាសបស្សាសា បវត្តន្តិ, រូបារូបភវេសុ នប្បវត្តន្តិ. តស្មា សោ ភវចរិមោ. ឈានេសុ បុរិមឈានត្តយេវ បវត្តន្តិ, ចតុត្ថេ នប្បវត្តន្តិ. តស្មា សោ ឈានចរិមោ. យេ បន ចុតិចិត្តស្ស បុរតោ សោឡសមេន ចិត្តេន សហុប្បន្នា, តេ ចុតិចិត្តេន សហ និរុជ្ឈន្តិ. សោ ចុតិចរិមោ នាម. អយំ ឥធ ចរិមោតិ អធិប្បេតោ. យេ ហិ កេចិ ពុទ្ធា វា បច្ចេកពុទ្ធា វា អរិយសាវកា វា អន្តមសោ កុន្ថកិបិល្លិកំ ឧបាទាយ សព្ពេ ភវង្គចិត្តេនេវ អព្យាកតេន ទុក្ខសច្ចេន កាលំ ករោន្តិ. តស្មា ចរិមវិញ្ញាណស្ស និរោធេនាតិ ចុតិចិត្តស្ស និរោធេនាតិ អត្ថោ.

បញ្ញាច សតិ ច នាមញ្ចាតិ ឯតេហិ ចតុន្នំ អរូបក្ខន្ធានំ គហណំ បច្ចេតព្ពំ. រូបញ្ចាតិ ឯតេន ចតុន្នំ មហាភូតានំ ចតុវីសតិឧបាទារូបានញ្ច គហណំ បច្ចេតព្ពំ. ឥទានិ តស្ស និរុជ្ឈនូបាយំ ទស្សេន្តោ “វិញ្ញាណស្ស និរោធេន, ឯត្ថេតំ ឧបរុជ្ឈតី”តិ អាហ. តត្ថ វិញ្ញាណន្តិ ចរិមវិញ្ញាណម្បិ អភិសង្ខារវិញ្ញាណម្បិ. អភិសង្ខារវិញ្ញាណស្ស បហីននិរោធេន ឯត្ថេតំ ឧបរុជ្ឈតិ និរុជ្ឈតិ ទីបសិខា វិយ អប្បណ្ណត្តិកភាវំ យាតិ, ចរិមវិញ្ញាណស្ស អនុប្បាទបច្ចយត្តា អនុប្បាទនិរោធេន អនុប្បាទវសេនេវ ឧបរុជ្ឈតីតិ (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.៣៥៥).

៦. ឯត្តាវតា ច “ទុក្ខមស្ស មហព្ភយ”ន្តិ ឥមិនា បកាសិតំ ទុក្ខសច្ចំ, “យានិ សោតានី”តិ ឥមិនា សមុទយសច្ចំ, “បញ្ញាយេតេ បិធីយរេ”តិ ឥមិនា មគ្គសច្ចំ, “អសេសំ ឧបរុជ្ឈតី”តិ ឥមិនា និរោធសច្ចន្តិ ឯវំ ចត្តារិ សច្ចានិ សុត្វាបិ អរិយភូមិំ អនធិគតោ បុន សេក្ខាសេក្ខបដិបទំ បុច្ឆន្តោ “យេ ច សង្ខាតធម្មាសេ”តិ គាថមាហ. តត្ថ សង្ខាតធម្មាតិ អនិច្ចាទិវសេន បរិវីមំសិតធម្មា, អរហត្តានមេតំ អធិវចនំ. សេក្ខាតិ សីលាទីនិ សិក្ខមានា អវសេសា អរិយបុគ្គលា. បុថូតិ ពហូ សត្តជនា. តេសំ មេ និបកោ ឥរិយំ បុដ្ឋោ បព្រូហីតិ តេសំ មេ សេក្ខាសេក្ខានំ និបកោ បណ្ឌិតោ ត្វំ បុដ្ឋោ បដិបត្តិំ ព្រូហីតិ.

តេសំ លទ្ធា សង្ខាតាតិ តេសំ បញ្ចក្ខន្ធា អប្បដិសន្ធិកំ កត្វា ខេសិតា, សទ្ទេបំ កត្វា ខបិតា វា. ធាតុអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. ឥរិយន្តិ បយោគំ. ចរិយន្តិ កិរិយំ. វុត្តិន្តិ បវត្តិំ. អាចរន្តិ ចរណំ. គោចរន្តិ បច្ចយំ. វិហារន្តិ ឥរិយាបថបវត្តនំ. បដិបទន្តិ វិបស្សនំ.

ប៉ អឆស្ស កកចា ឃស្មា សេវេន្តោ កាយឆ្គុត្តឹចេរហ៌ អាឌិ៍ គត្វា សត្តាកិលេសា បហាតព្វា ខុច, តស្មា “ការេយន្តិ រូបផ្លកាឆាយ សេវេន្តបដិបង់ ឯវេស្សតិ៍ តស្សវេត្វា – ចត្ថុការេយ្យ កិលេសការេយត តាកិកិរេន្តឃ្យ, កាឃឥឆ្គទិតាឥយោ ច យតយោ អាចិលកាចកេរ ឆយ្យេ បដេហត្វោ យតសាតាចិលោ សិឃាតិ៍ ឃស្មា បត អវេសេន្តោ អតិឆ្នាឌិចេសេត សត្តាសត្តារាឌិតំ បរិត្យលិតត្វា ក្យសលោ សត្តាឆយ្យេស្ស កាឃាត្យបស្សតាសតិអាឌិហិ ច សមេតា សក្កាឃឌ្ធិអាឌិតំ កិត្តុត្វា កិក្កុកាចំ បេត្វា ហុត្វា សទ្ធាទិឃាបឆេស្ស បរិត្តាដតិ, តស្មា “ក្យសលោ”តិ រូបផ្លកាឆាយ អវេសេន្តបដិបង់ ឯវេស្សតិ៍

តាកិកិរេន្តឃ្យាតិ កោឆំ តាបវេន្តឃ្យ៍ ត បលិកិរេន្តឃ្យាតិ លោកំ តាបវេន្តឃ្យ៍ ត បលិត្យរេន្តឃ្យាតិ លោកចេសេត ត អស្លិយេឃ្យ៍

អាចិលកេរ កិលេសេ ដេហេឃ្យាតិ ចិត្តាលុត្យអកេរ រូបតាបសន្តោតេ កិលេសេ ដេហេឃ្យ៍

សត្តោ ឆយ្យ អតត្វាតិ តិត្តាត់ អត្តោកទិត្វា ចុត្វា៍ ឃំ កិត្តិ សយុចឃឆយ្យត្តិ ឃំ កិត្តិ សយ្យច្នឃសកាចំ

សហ កាឆាបរិយោសាតាតិ កាឆាចសាតេតេច សត្ធិ៍ យេតេ ព្រាហ្មណេត សត្ធិ ខុកឆ្គុត្តាតិ យេ ខុតេ អឌិតយាលេចត កល្យាលលេត្តុត ខុកត្តាសឃា៍ ខុកប្យេឃាកាតិ កាឃចឌឹយតោបឃោកេហិ ខុកប្យេឃាកា៍ ខុកាឆិប្យាឃាតិ ខុកោ អឆិប្យាឃោ ទុចិ ខុតេសត្តិ ខុកាឆិប្យាឃា, ខុកទុចិកាតិ អត្វោ៍ ខុកចាសតចាសិតាតិ អតីតត្យផ្លសាសតេ តេត សត្ធិ កាចិតកាចតា៍ អតេកបិលាសហស្សាតត្តិ អតេកេសំ ឥចយតុស្សសន្តាតាតំ បិលាសហស្សាតំ ចិរដំ ចឹតយលត្តិ រាកាឌិរដចិរហិតំ រាកាឌិយលចិរហិតត្បា៍

ឆយ្យចក្កត្តិ ត្ពឆ ខោតាបត្តិយក្កោ អឆិប្បេតោ៍ អញ្ញត្ថ ហេដ្ឋាយក្កត្តឃំ៍ តស្ស រូប្យត្តិការលេស្សតត្ថ “ឃំ កិត្តិ សយុចឃឆយ្យំ, សត្តា តំ តិទោឆយ្យ”ត្តិ អាហ៍ តត្យាតិទោឆំ អារយ្យហ៍ គត្វា កិច្នចេសេត ខុចំ សត្តាសត្តតំ បដិចិន្តត្តិ រូបជ្ជតិ៍ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស អត្យបិកាឃ អាសេចហិ ចិត្តំ ចិយុត្តិតិ តស្ស ច អឌិតព្រាហ្មណស្ស អត្តោចាសិកសហស្សាតត្បា តញ្ញាឌឹហិ អក្កហេត្វា កាយាសចាឌឹហិ យក្កក្កលោ ចិត្តំ ចិយុត្តឃាតំ ឋលក្កលោ ចិយុត្តិ៍ សហ អរហត្តប្យត្តាតិ អរហត្តប្យត្តិឃា ច សហេច អាឃស្មតោ អឌិតស្ស ច អត្តោចាសិកសហស្សស្ស ច អឌិតដជាចាកចិរតិឥល្ហកយល្ហលុអាឥយោ អត្តុទឆាឃិស្ស៍ សត្តោច ត្ពត្ថិយឃបត្តចិចេឆោរា ត្ពក្កលកោសា ខុហិកិក្កុ ហុត្វា កកចត្តំ តយស្សយាតា បត្តលិកា តិសិឌិស្ស៍ បិត្យត្ពឃំ បត អឌិតវេត្វទោច បញ្ញាឃតិ៍ តត្ថ អត្តត្ថបដិបត្តិឃាតិ សឃំ បច្នាសិសិតលត្ថបដិបត្តិឃា, តិត្តាតលត្ថការេចតាតិ អត្វោ៍ សេសំ សត្តត្ថ បិកាដយេច៍ ខុចំ កកចា អរហត្តតិក្យដេត ឥសេត់ តិដ្ឋាបេសិតិ៍

សត្តឃ្យប្យេន្តាតិកាឃ ត្វត្យអតិវេត្តុស-អដ្ឋកាឆាឃ

អឌិតយាលចស្សត្តតិវេត្តុសចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

໗. ຕິສ຺ສເມຕ຺ເຕຍ຺ຍມານວສຸຕ຺ຕນິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ

໘. ທຸຕິເຍ ຕິສ຺ສເມຕ຺ເຕຍ຺ຍສຸຕ຺ຕນິທ຺ເທເສ – ເກາທ ສນ຺ຕຸສິເຕາຕິ ກິເທາ ປກ ອທິຕສຸເຕ "ກສ຺ສ ເລາເກ ອເປກ຺ຂຕິ, ຍສ຺ສາຄາ ນ ປສ຺ສຕີ"ຕິ (ສຸ. ນິ. ໑໑໒໑; ຈູຬນິ. ເມາຄຣາຊມານວປຸຈ຺ຉາ ໑໙໓) ເອຕ຺ຖ ເມາຄຣາຊາ ປຸຈ຺ຉິຕໍ ອາຣພິ "ນ ຕາວສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣິຍາສິ ປຣິປາກໍ ຄຕານີ"ຕິ ຍາຕ຺ວາ ພຄວາ "ຕິຏ຺ຐ ຕ຺ວໍ, ເມາຄຣາຊ, ອເຍ຺ຍາ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕູ"ຕິ ປຕິກ຺ຂິປິ. ຕເທາ ຕິສ຺ສເມຕ຺ເຕຍ຺ເຍາ ອຕ຺ຕເນາ ສໍສຍໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ເຕາ "ເກາຘາຕິ ຄາຖມາຫ. ຕຕ຺ຖ ເກາທ ສນ຺ຕຸສິເຕາຕິ ເກາ ອິທ ສເຕ຺ຕາ ຕຸເຏ຺ຐາ. ອິຢ຺ຊິຕາຕິ ຕຓ຺ຫາທິຏ຺ຐິວິປ຺ຜນ຺ທິຕານິ. ອຸພນ຺ຕມພິຢ຺ຢາຍາຕິ ອຸເພາ ອເນ຺ຕ ອພິຊານິຕ຺ວາ. ມນ຺ຕາ ນ ລິປ຺ປຕີຕິ ປຢ຺ຢາຍ ນ ລິປ຺ປຕິ.

ປຣິປຸຓ຺ຓສງ຺ກປ຺ເປາຕິ ເນກ຺ຂມ຺ມາທີຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ປຣິປຸຓ຺ຓສງ຺ກປ຺ປຕ຺ຕາ ປຣິປຸຓ຺ຓມເນາຣເຖາ.

ຕຓ຺ຫິຢ຺ຊິຕນ຺ຕິ ຕຓ຺ຫາຍ ຈລິຕໍ. ທິຏ຺ຐິຢ຺ຊິຕາທີສຸປິ ເອເສວ ນເຍາ. ກາມິຢ຺ຊິຕນ຺ຕິ ກິເລສກາເມຫິ ອິຢ຺ຊິຕໍ ຜນ຺ທິຕໍ. "ກມ຺ປິຢ຺ຊິຕ"ນ຺ຕິປິ ປາເຐາ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍ.

ມຫເນ຺ຕາ ປຸຣິເສາຕິ ມຫາປຸຣິເສາ. ອຸຕ຺ຕເມາ ປຸຣິເສາຕິ ອຄ຺ຄປຸຣິເສາ. ປຘາເນາ ປຸຣິເສາຕິ ເສຏ຺ຐປຸຣິເສາ. ອລາມເກາ ປຸຣິເສາຕິ ວິສິຏ຺ຐປຸຣິເສາ. ເຊຏ຺ຐເກາ ປຸຣິເສາຕິ ປາເມາກ຺ຂປຸຣິເສາ. ນ ເຫຏ຺ຐິມເກາ ປຸຣິເສາຕິ ອຸຕ຺ຕມປຸຣິເສາ. ປຸຣິສານໍ ເກາຏິປ຺ປເຕ຺ຕາ ປຸຣິເສາຕິ ປຘານປຸຣິເສາ. ສເພ຺ພສໍ ອິຈ຺ຉິເຕາ ປຸຣິເສາຕິ ປວຣປຸຣິເສາ.

ສິພ຺ພິນິມຈ຺ຈຄາຕິ ຕຓ຺ຫມຕິຄາ, ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຐິເຕາ. ອຸປຈ຺ຈຄາຕິ ພຸສໍ ອຕິຄາ.

໑໐. ຕສ຺ເສຕໍ ພຄວາ ພ຺ຍາກເຣາເນ຺ຕາ "ກາເມສູ"ຕິ ຄາຖມາຫ. ຕຕ຺ຖ ກາເມສຸ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍວາຕິ ກາມນິມິຕ຺ຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍວາ, ກາເມສຸ ອາທີນວໍ ທິສ຺ວາ ມຄ຺ຄພ຺ຣຫ຺ມຈຣິເຍນ ສມນ຺ນາຄເຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ສຕ຺ຕມິຕໍ ທເສ຺ສຕິ. "ວີຕຕເຓ຺ຫາ"ຕິອາທີຫິ ອຕິວິທິຕໍ. ຕຕ຺ຖ ສງ຺ຂາຍ ນິພ຺ພເຕາຕິ ອນິຈ຺ຈາທິວເສນ ທມ຺ເມ ວີມໍສິຕ຺ວາ ຣາຄາທິນິພ຺ພາເນນ ນິພ຺ພເຕາ.

ອສງ຺ກລ຺ປຍາປຕ຺ຕິຍາຕິ ນິສງ຺ກປ຺ປຍາເນາເຕາ. ອາເຣຕີຕິ ອາເຣກາ ຣຍຕໍ. ທູເຣຕີຕິ ຕາຍ ທູຣາ ຣຍຕໍ. ປຕິທູເຣຕີຕິ ປຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕາຍ ທູຣາ ຣຍຕໍ. ເທຣຍນ຺ຕີຕິ ເທຣທູຣາສຕໍ. ອກິຣິຍາຕິ ກິຣິຍາປລິພຸທ຺ຘຕໍ. ອກຣນ຺ຕິ ກຣນປລິພຸທ຺ຘຕໍ. ອຕຸລ຺ຍປຕ຺ຕິຕິ ອຕາປຊ຺ຊຕາ. ເຈລິອຕິກ຺ກເຍາຕິ ສີຍາອຕິກ຺ກເຍາ. ເສສໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍຕ຺ຕາ ປາກເຏເຍ຺ຍ.

ເອຕ຺ຖ ພຄວາ ຍາເວ ສຸຕ຺ຕໍ ອຣຫຕ຺ຕນິກູເຏເນວ ເທເສສິ. ເທສນາປຣິເຍາສາເນ ອຍມ຺ປິ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓາ ອຣຫເຕ຺ຕ ປຕິຏ຺ຐາສິ ສທ຺ຘິ ອເນ຺ຕວາສິກສຫເສ຺ສຫິ, ອເຢ຺ຢສຢ຺ຈ ອເນກສຫສ຺ສານໍ ທມ຺ມຈກ຺ຂຸໍ ອຸທປາທິ. ເສສໍ ປຸພ຺ພສທິສເມວ.

បដ្ឋប្បេព្ឋោពិកាយ ទ្ទួអតិដ្ឋេប-អដ្ឋកថាយ

ពិស្សរេមទ្ទឃ្យាលាចរុទ្ធតិដ្ឋេបចហ្លតា តិដ្ឋិពា៓

១៓ ប្ញហ្លកយាលាចរុទ្ធតិដ្ឋេបចហ្លតា

១១៓ ពពិេយ ប្ញហ្លករុទ្ធតិដ្ឋេប – អេតេនត្ថិ ព្ថេឈ្បិ ប្តិយតេឈតេច េយាឈោខាត់ បដិក្លិបិត្វា ទុត្តិ៓ ពត្ត ឞ្លលេប្សាចិត្តិ អក្សលប្ញលិនិផ្សាចិ៓ ព្ថបេឈាតិ ព្ថនិតាយកា ឌដិលិ៓ ឈព្វាត្តិ េឈ្យឆេបុ៓ អកប្បឈិស្តិ បទិេឈនិប្ញ៓

េហព្ឋេផ្សាចិពិអាឌិតិ បន្តាតិ កាេលេចចតាេតច៓ កាេលតិព្យាឈប្តា អត្តេតា ថលត្វាយ ហិេតាពិ បចត្តពិ, ពប្តា េហព្វពិ ទុក្ខពិ៓ ឈប្តា ព់ ថល់ តិេឆពិ ‘ហត្ថ, កញ្ចា ត់ត្ថិ អេប្បពិ ចិឈ, ពប្តា តិឆាតត្ថិ ទុក្ខពិ៓ បឞ្លចផ្សាចិពិអាឌិតិ បញ្ចា បឆាតិ េហដ្ឋា ផ្សិពតឈាតិ ខុច៓ ឈប្តា ព់ បដិក្ខ ខុពិ បចត្តពិ, ពញ្ចា ថល់ ពេពា បឞ្លេឆពិ ក្លប្បន្តពិ, ពប្តា បក្ខេឈាពិ ច បឞ្លេឈាពិ ច ទុក្ខពិ៓

ឈា ចា បតព្ញាបិ កាទិ ប្ញកពិេឈាពិ ចព្វអបិឈចិតិត្តកា ក្លត្តរយាពាឆេឈា អេប្បបក្លា កបលាឞត្យ្សា ច ទ្យល្លកឈាឞផ្ដាឆតា ទ្យក្លិបិឡព្វពា េចឌិពព្ញា៓ ឈា ចា បតព្ញាបិ កាទិ ទ្យក្កពិេឈាពិ ឈយទោតាកប្ញបហ្លបេពយហិដ្ឋិកាឆេឈា បទេក្ខពព្ញា៓ អត្តកាចាកិតិព្តត្តិឈាពិ ពិប្ញ ផាេតប្ញ បដិបត្តិចេបត អត្តកាចបដិលិកត្វាយ៓ ខាតាពិពិ បព្ញព្ញាពព្ញារេលាត ខាតាពិ៓ បប្សពិពិ បយត្ថចក្លតា បប្សពិ៓

អក្សលិពិ អេកាបល្លបឞ្លតា៓ អក្សល់ កឌត្ថិពិ អក្សលកាកិឈា៓ អក្សលបេក្ល កចាពិ អក្សលបក្លិកា៓ បេត្ត េព អចិត្តា ឞ្ល់ កាេល់ ខុេពបត្តិ អចិត្តាឞ្លលកា៓ អចិត្តាយ បេយាបេត្តិ បឞ្លា ឆ្លបេត្តិ កត្ថិពិ អចិត្តាបេយាបេលា៓ អចិត្តាបឞ្លាពាពិ អេហត្តឞេក្កត អចិត្តាយ ហពាយ៓ បេត្ត េព បឞ្លាព់ កត្ថិពិ ទុត្តប្បកាេទ អក្សលឆប្ញា, េព បេត្ត ហពកាចិ បិប្ញលត្ថិ៓

អប្បយាឆឞ្លលកាពិ បពិអចិប្បចាេបា អប្បយាេឆា ឞ្ល់ កាេល់ ខុេពបត្តិ អប្បយាឆឞ្លលកា៓ អប្បយាឆេប្ញ បឞ្លា ឆ្លបេត្តិ កត្ថិពិ អប្បយាឆបេយាបេលា៓ អប្បយាេឆា េពបំ ឆឞ្លាត់ អក្កឞក្លាឈពិពិ បឈំ កាយាចចេទាបិ បយាេតា ចព្វក្ស្យកឆឞ្លាត់ បពិដ្ឋាកាេចត អេក្កា តាយ ខាេពា៓

អលយេព្ឋាពិ បយព្វចិេព្ឋា៓ យឈា ប្ញដ្ឋិពត្ថិ យឈា ប្ញដ្ឋិ៓ ចហេប្សព់ កាេត្តិ ខុព់ អាកពាកាទេ ចហប្ស៓ េឈ េកចិ ព្ថនិបព្តាដ្ឋ បព្តាឌិពា៓ “ព្ថនិបព្តាដ្ឋា បព្តាឌិពា”ពិបិ បិេឆា៓

ອາຊີວກສາວການໍ ອາຊີວກາ ເທວຕາຕິ ເຍ ອາຊີວກວຈນໍ ສຸຓນ຺ຕິ ສຸສ຺ສູສນ຺ຕິ, ເຕ ອາຊີວກສາວກາ, ເຕສໍ ອາຊີວກສາວການໍ. ອາຊີວກາ ຈ ເຕສໍ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມໍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິ, ເຕ ເອວ ອາຊີວກາ ເທວຕາ. ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ. ເຍ ເຍສໍ ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍາຕິ ເຍ ອາຊີວກາທໂຍ ທິສາປຣິໂຍສານາ ເຍສໍ ຂຕ຺ຕິຍາທີນໍ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມານຸຈ຺ຉວິກາ. ເຕ ເຕສໍ ເທວຕາຕິ ເຕ ອາຊີວກາທໂຍ ເຕສໍ ຂຕ຺ຕິຍາທີນໍ ເທວຕາ.

ເຍປິ ຍຎ຺ຎໍ ເອສນ຺ຕີຕິ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມໍ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ. ຄເວສນ຺ຕີຕິ ໂອໂລເກນ຺ຕິ. ປຣິເຍສນ຺ຕີຕິ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕິ. ຍຎ຺ຎາ ວາ ເອເຕ ປຸຖູຕິ ຍຎ຺ຎາ ເອວ ວາ ເອເຕ ປຸຖຸກາ. ຍຎ຺ຎຍາຊກາ ວາ ເອເຕ ປຸຖູຕິ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມສ຺ສ ຍາຊນກາ ເອວ ວາ ເອເຕ ປຸຖຸກາ. ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍາ ວາ ເອເຕ ປຸຖູຕິ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມານຸຈ຺ຉວິກາ ເອວ ວາ ເອເຕ ປຸຖຸກາ. ເຕ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ທສ຺ເສຕ຺ວາ “ກຖໍ ຍຎ຺ຎາ ວາ ເອເຕ ປຸຖູ”ຕິອາທິນາ ນເຍນ ວິຕ຺ຖາເຣນ ທສ຺ເສຕິ.

໑໗. ອາສີສມານາຕິ ຣູປາທີນິ ປຕ຺ຖຍມານາ. ອິຕ຺ຖຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິຕ຺ຖຠາວຎ຺ຈ ປຕ຺ຖຍມານາ, ມນຸສ຺ສາທິຠາວໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຊຣໍ ສິຕາຕິ ຊຣໍ ນິສ຺ສິຕາ. ຊຣາມຸເຂນ ເຈຕ຺ຖ ສພ຺ພໍ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕນ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂນິສ຺ສິຕາ ຕໂຕ ອປຣິມຸຈ຺ຈມານາເຍວ ກປ຺ປຍິໍສູຕິ ທີເປຕິ.

ຣູປປຏິລາຠໍ ອາສີສມານາຕິ ວຓ຺ຓາຍຕນສມ຺ປຕ຺ຕິລາຠໍ ປຕ຺ຖຍມານາ. ສທ຺ທາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ. ຂຕ຺ຕິຍມຫາສາລກຸເລ ອຕ຺ຕຠາວປຏິລາຠນ຺ຕິ ສາຣປ຺ເປຕ຺ວາ ຂຕ຺ຕິຍານໍ ມຫາສາລກຸເລ ອຕ຺ຕຠາວລາຠໍ ປຏິສນ຺ຘິ ປຕ຺ຖຍມານາ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓມຫາສາລກຸລາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ. ພ຺ຣຫ຺ມກາຍິເກສຸ ເທເວສູຕິ ເອຕ຺ຖ ປຸຖ຺ຖກວໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອຕ຺ຖາຕິ ຂຕ຺ຕິຍກຸລາທີສຸ.

ຊຣານິສ຺ສິຕາຕິ ຊຣໍ ອສ຺ສິຕາ. ພ຺ຍາຘິນິສ຺ສິຕາຕິອາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ. ເອເຕຫິ ສພ຺ພໍ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂໍ ປຣິຍາທິຍິຕ຺ວາ ທສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິ.

໑໘. ກຈ຺ຈິສ຺ສຸ ເຕ ຠຄວາ ຍຎ຺ຎປເຖ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ, ອຕາຣຸ ຊາຕິຎ຺ຈ ຊຣຎ຺ຈ ມາຣິສາຕິ ເອຕ຺ຖ ຍໂຎ຺ຎ ເອວ ຍຎ຺ຎປໂຖ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ກຈ຺ຈິ ເຕ ຍເຎ຺ຎ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຍຎ຺ຎໍ ກປ຺ປຍນ຺ຕາ ວຏ຺ຏທຸກ຺ຂມຸຕ຺ຕຣິໍສູຕິ.

ເຍປິ ຍຎ຺ຎໍ ເທນ຺ຕິ ຍຊນ຺ຕີຕິ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມານວເສນ ຍຊນ຺ຕິ. ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ຕີຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິ.

໑໙. ອາສີສນ຺ຕີຕິ ຣູປປຏິລາຠາທໂຍ ປເຕ຺ຖນ຺ຕິ. ໂຖມຍນ຺ຕີຕິ “ສຸຈິ ທິນ຺ນ”ນ຺ຕິອາທິນາ ນເຍນ ຍຎ຺ຎາທີນິ ປສໍສນ຺ຕິ. ອຠິຊປ຺ປນ຺ຕີຕິ ຣູປາທິປຏິລາຠາຍ ວາຈໍ ຠິນ຺ທນ຺ຕິ. ຊຸຫນ຺ຕີຕິ ເທນ຺ຕິ. ກາມາຠິຊປ຺ປນ຺ຕິ ປຏິຈ຺ຈ ລາຠນ຺ຕິ ຣູປາທິລາຠໍ ປຏິຈ຺ຈ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກາເມ ເອວ ອຠິຊປ຺ປນ຺ຕິ, “ອໂຫ ວຕ ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ສິຍາ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕຓ຺ຫາ ຕຕ຺ຖ ວຑ຺ເຒນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຍາຊໂຍຄາຕິ ຍາຄາທິຍຸຕ຺ຕາ. ຠວຣາຄຣຕ຺ຕາຕິ ເອວມິເມຫິ ອາສີສນາທີຫິ ຠວຣາເຄເນວ ຣຕ຺ຕາ, ຠວຣາຄຣຕ຺ຕາ ວາ ຫຸຕ຺ວາ ເອຕານິ ອາສີສນາທີນິ ກໂຣນ຺ຕາ ນາຕຣິໍສຸ ຊາຕິອາທິວຏ຺ຏທຸກ຺ຂໍ ນ ອຸຕ຺ຕຣິໍສຸ.

ຍຎ຺ຎໍ ວາ ໂຖມຍນ຺ຕີຕິ ທານໍ ວາ ວຓ຺ເຓນ຺ຕິ. ຜລໍ ວາຕິ ຣູປາທິປຏິລາຠໍ. ທກ຺ຂິເຓຍ຺ເຍ ວາຕິ ຊາຕິສມ຺ປນ຺ນາທີສຸ. ສຸຈິ ທິນ຺ນນ຺ຕິ ສຸຈິ ກຕ຺ວາ ທິນ຺ນໍ.

មនាបន្តិ មនវឌ្ឍនកំ។ បណីតន្តិ ឧឡារំ។ កាលេនាតិ តត្ថ តត្ថ សម្បត្តកាលេ ។ កប្បិយន្តិ អកប្បិយំ វជ្ជេត្វា ទិន្នំ។ អនវជ្ជន្តិ និទ្ទោសំ។ អភិណ្ហន្តិ បុនប្បុនំ។ ទទំ ចិត្តំ បសាទេតីតិ ទទតោ មុញ្ចនចិត្តំ បសាទេតិ។ ថោមេន្តិ កិត្តេន្តីតិ គុណំ បកាសេន្តិ។ វណ្ណេន្តីតិ វណ្ណំ កថេន្តិ។ បសំសន្តីតិ បសំសំ បវេទេន្តិ។

ឥតោ និតានន្តិ ឥតោ មនុស្សលោកតោ និត្តការណា។ អជ្ឈាយកាតិ មន្តេ បរិវត្តេន្តា។ មន្តធរាតិ មន្តេ ធារេន្តា។ តិណ្ណំ វេទានន្តិ ឥរុវេទយជុវេទសាមវេទានំ។ ឱដ្ឋបហតករណវសេន បារំ គតាតិ បារគូ។ សហ និឃណ្ឌុនា ច កេដុភេន ច សនិឃណ្ឌុកេដុភានំ។ និឃណ្ឌូតិ និឃណ្ឌុរុក្ខាទីនំ វេវចនប្បកាសកំ សត្ថំ។ កេដុភន្តិ កិរិយាកប្បវិកប្បោ កវីនំ ឧបការាវហំ សត្ថំ ។ សហ អក្ខរប្បភេទេន សាក្ខរប្បភេទានំ។ អក្ខរប្បភេទោតិ សិក្ខា ច និរុត្តិ ច។ ឥតិហាសបញ្ចមានន្តិ អាថព្ពណវេទំ ចតុត្ថំ កត្វា "ឥតិហ អាស, ឥតិហ អាសា"តិ ឦទិសវចនបដិសំយុត្តបុរាណកថាសង្ខាតោ ឥតិហាសោ បញ្ចមោ ឯតេសន្តិ ឥតិហាសបញ្ចមា, តេសំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ វេទានំ។

បទំ តទវសេសញ្ច ព្យាករណំ អធីយន្តិ, វេទេន្តិ ចាតិ បទកា វេយ្យាករណា។ លោកាយតំ វុច្ចតិ វិតណ្ឌវាទសត្ថំ។ មហាបុរិសលក្ខណន្តិ មហាបុរិសានំ ពុទ្ធាទីនំ លក្ខណទីបកំ ទ្វាទសសហស្សគន្ថប្បមាណំ សត្ថំ។ យត្ថ សោឡសសហស្សគាថាបរិមាណា ពុទ្ធមន្តា នាម អហេសុំ។ យេសំ វសេន "ឥមិនា លក្ខណេន សមន្នាគតា ពុទ្ធា នាម ហោន្តិ, ឥមិនា បច្ចេកពុទ្ធា, អគ្គសាវកា , អសីតិមហាសាវកា (ថេរគា។ អដ្ឋ។ ២។១២ប៉ប៉), ពុទ្ធមាតា, ពុទ្ធបិតា, អគ្គុបដ្ឋាកោ, អគ្គុបដ្ឋាយិកា, រាជា ចក្កវត្តី"តិ អយំ វិសេសោ បញ្ញាយតិ។ អនវយាតិ ឥមេសុ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនូនា បរិបូរការិនោ, អវយា ន ហោន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ អវយា នាម យេ តានិ អត្ថតោ ច គន្ថតោ ច សន្ធារេតុំ ន សក្កោន្តិ។ ខីណរាគាតិ បហីនរាគា។ ឯតេន អរហត្តផលដ្ឋា វុត្តា។ រាគខីណាយ វា បដិបន្នាតិ ឯតេន អរហត្តមគ្គដ្ឋា។ ខីណទោសាតិ អនាគាមិផលដ្ឋា។ ទោសខីណាយ វា បដិបន្នាតិ ឯតេន អនាគាមិមគ្គដ្ឋា។ ខីណមោហាតិ អរហត្តផលដ្ឋា។ មោហខីណាយ វា បដិបន្នាតិ អរហត្តមគ្គដ្ឋា។ សីលសមាធិបញ្ញាវិមុត្តិសម្បន្នាតិ ឯតេហិ បញ្ចហិ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកេហិ សីលាទីហិ សម្បន្នា។ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នាតិ ឯតេន បច្ចវេក្ខណញាណសម្បន្នា វុត្តាតិ ញាតព្វំ, តញ្ច ខោ លោកិយមេវ។ អភិជប្បន្តីតិ បត្ថេន្តិ។ ជប្បន្តីតិ បច្ចាសីសន្តិ។ បជប្បន្តីតិ អតីវ បច្ចាសីសន្តិ។ យាគយោគេសុ យុត្តាតិ អនុយោគេ ទេយ្យធម្មេ និយ្យាទេន អភិយោគវសេន យុត្តា។

១៩. អថ កោ ចរហីតិ អថ ឥទានិ កោ អញ្ញោ អតារិ។

១៧. សង្ខាយាតិ ញាណេន វីមំសិត្វា។ បរោបរានីតិ បរានិ ច ឱបរានិ ច, បរត្តភាវសកត្តភាវានីតិ បរានិ ច ឱបរានិ ចាតិ វុត្តំ ហោតិ។ វិធូមោតិ កាយទុច្ចរិតាទិធូមវិរហិតោ ។ អនីឃោតិ រាគាទិឦឃវិរហិតោ។ អតារិ សោតិ សោ ឯវរូបោ អរហា ជាតិជរំ អតារិ។

សករូបីតិ អត្តនោ រូបំ។ បររូបីតិ បរេសំ រូបំ។ កាយទុច្ចរិតំ វិធូមិតន្តិ តិវិធកាយទុច្ចរិតំ វិធូមំ កតំ។ វិធូមិតន្តិ ភាសិតំ។

មានោ ហិ តេ, ព្រាហ្មណ, ខារិភារោតិ យថា ខារិភារោ ខន្ធេន វយ្ហមានោ ឧបរិដ្ឋិតោបិ អក្កន្តក្កន្តដ្ឋានំ បថវិយា សទ្ធិំ ផស្សេតិ វិយ, ឯវំ ជាតិគោត្តកុលាទីនិ មានវត្ថូនិ និស្សាយ ឧស្សាបិតោ មានោ, តត្ថ តត្ថ ឧស្សំ ឧប្បាទេន្តោ ចតូសុ អបាយេសុ សំសីទាបេតិ។ តេនាហ – “មានោ ហិ តេ, ព្រាហ្មណ, ខារិភារោ”តិ។ កោធោ ធូមោតិ តវ ញាណគ្គិស្ស ឧបក្កិលេសដ្ឋេន កោធោ ធូមោ។ តេន ហិ តេ ឧបក្កិលិដ្ឋោ ញាណគ្គិ ន វិរោចតិ។ ភស្មនិ មោសវជ្ជន្តិ និរោជដ្ឋេន មុសាវាទោ ឆារិកា នាម។ យថា ហិ ឆារិកាយ បដិច្ឆន្នោ អគ្គិ ន ជោតតិ, ឯវំ តេ មុសាវាទេន បដិច្ឆន្នំ ញាណគ្គិ ទស្សេតិ។ ជិវ្ហា សុជាតិ យថា តុម្ហំ សុវណ្ណរជតលោហកដ្ឋមត្តិកាសុ អញ្ញតរមយា យាគយជនត្ថាយ សុជា ហោតិ, ឯវំ មយ្ហំ ធម្មយាគយជនត្ថាយ បហុតជិវ្ហា សុជាតិ វទតិ។ យថា តុម្ហំ នទីតីរេ យជនដ្ឋានំ, ឯវំ ធម្មយាគយជនដ្ឋានេន ហទយំ ជោតិដ្ឋានំ។ អត្តាតិ ចិត្តំ។

ជាតីតិ ជាយនកវសេន ជាតិ។ ឥទមេត្ថ សភាវបច្ចត្តំ។ សញ្ជាយនវសេន សញ្ជាតិ, ឧបសគ្គេន បទំ វឌ្ឍិតំ។ ឱក្កមនវសេន ឱក្កន្តិ។ ជាយនដ្ឋេន វា ជាតិ។ សា អបរិបុណ្ណាយតនវសេន យុត្តា។ សញ្ជាយនដ្ឋេន សញ្ជាតិ។ សា បរិបុណ្ណាយតនវសេន យុត្តា។ ឱក្កមនដ្ឋេន ឱក្កន្តិ។ សា អណ្ឌជជលាពុជវសេន យុត្តា។ តេ ហិ អណ្ឌកោសញ្ច វត្ថិកោសញ្ច ឱក្កមន្តិ បវិសន្តិ ឱក្កមន្តា បវិសន្តា វិយ បដិសន្ធិំ គណ្ហន្តិ។ អភិនិព្ពត្តនដ្ឋេន អភិនិព្ពត្តិ។ សា សំសេទជឱបបាតិកវសេន យុត្តា។ តេ ហិ បាកដា ឯវ ហុត្វា និព្ពត្តន្តិ។ អយំ តាវ សម្មុតិកថា។

ខន្ធាតិ បរមត្ថកថា ហោតិ។ ខន្ធា ឯវ ហិ បរមត្ថតោ បាតុភវន្តិ, ន សត្តា។ តត្ថ ច ខន្ធានន្តិ ឯកវោការភវេ ឯកស្ស, ចតុវោការភវេ ចតុន្នំ, បញ្ចវោការភវេ បញ្ចន្នម្បិ គហណំ វេទិតព្ពំ។ បាតុភាវោតិ ឧប្បត្តិ។ អាយតនានន្តិ ឯត្ថ តត្រ តត្រ ឧប្បជ្ជមានាយតនវសេន សង្គហោ វេទិតព្ពោ។ បដិលាភោតិ សន្តតិយំ បាតុភាវោយេវ។ បាតុភវន្តានេវ ហិ តានិ បដិលទ្ធានិ នាម ហោន្តិ។ សា បនេសា តត្ថ តត្ថ ភវេ បឋមាភិនិព្ពត្តិលក្ខណា ជាតិ, និយ្យាតនរសា, អតីតភវតោ ឥធ ឧម្មុជ្ជនបច្ចុបដ្ឋានា, ផលវសេន ទុក្ខវិចិត្តតាបច្ចុបដ្ឋានា វា។

ជរាតិ សភាវបច្ចត្តំ។ ជីរណតាតិ អាការភាវនិទ្ទេសោ។ ខណ្ឌិច្ចន្តិអាទយោ តយោ កាលាតិក្កមេ កិច្ចនិទ្ទេសា, បច្ឆិមា ទ្វេ បកតិនិទ្ទេសា។ អយញ្ហិ ជរាតិ ឥមិនា បទេន សភាវតោ ទីបិតា។ តេនស្សា ឥទំ សភាវបច្ចត្តំ។ ជីរណតាតិ ឥមិនា អាការតោ, តេនស្សាយំ អាការនិទ្ទេសោ។ ខណ្ឌិច្ចន្តិ ឥមិនា កាលាតិក្កមេ ទន្តនខានំ ខណ្ឌិតភាវករណកិច្ចតោ។ បាលិច្ចន្តិ ឥមិនា កេសលោមានំ បលិតភាវករណកិច្ចតោ។ វលិត្តចតាតិ ឥមិនា មំសំ មិលាបេត្វា តចេ វលិភាវករណកិច្ចតោ។ តេនស្សា ឥមេ ខណ្ឌិច្ចន្តិអាទយោ តយោ កាលាតិក្កមេ កិច្ចនិទ្ទេសា។ តេហិ ឥមេសំ វិការានំ ទស្សនវសេន បាកដីភូតា បាកដជរា ទស្សិតា។ យថេវ ហិ ឧទកស្ស វា វាតស្ស វា អគ្គិនោ វា តិណរុក្ខាទីនំ សំភគ្គបលិភគ្គតាយ វា ឈាមតាយ វា គតមគ្គោ បាកដោ ហោតិ, ន ច សោ គតមគ្គោ តានេវ ឧទកាទីនិ, ឯវមេវ ជរាយ ទន្តាទីសុ ខណ្ឌិច្ចាទិវសេន គតមគ្គោ បាកដោ, ចក្ខុំ ឧម្មីលេត្វាបិ គយ្ហតិ, ន ច ខណ្ឌិច្ចាទីនេវ ជរា។ ន ហិ ជរា ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា ហោតិ។

ᩋᩣᨿᩩᨶᩮᩣᩈᩴᩉᩣᨶᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨸᨶ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᨠᩣᩃᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨿᩮᩅ ᩋᨽᩥᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣᨿ
ᩋᩣᨿᩩᨠ᩠ᨡᨿᨧᨠ᩠ᨡᩣᨴᩥᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩈᨬ᩠ᨬᩥᨲᩣᨿ ᨸᨠᨲᩥᨿᩣ ᨴᩦᨸᩥᨲᩣ, ᨲᩮᨶᩔᩥᨾᩮ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨸᨠᨲᩥᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨩᩁᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨿᩩ ᩉᩣᨿᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨩᩁᩣ “ᩋᩣᨿᩩᨶᩮᩣ ᩈᩴᩉᩣᨶᩦ”ᨲᩥ ᨹᩃᩪᨸᨧᩣᩁᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᨴᩉᩁᨠᩣᩃᩮ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᩈᩩᨡᩩᨾᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩥᩈᨿᩴ ᩈᩩᨡᩮᨶᩮᩅ ᨣᩉᨱᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩣᨴᩦᨶᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨩᩁᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᩋᩣᩃᩩᩊᩥᨲᩣᨶᩥ ᩋᩅᩥᩈᨴᩣᨶᩥ, ᩒᩊᩣᩁᩥᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩥᩈᨿᩴ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᨹᩃᩪᨸᨧᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᩈᩣ ᨸᨶᩮᩈᩣ ᩑᩅᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨸᩥ ᨩᩁᩣ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᨶ᩠ᨲᩣᨴᩦᩈᩩ ᨡᨱ᩠ᨯᩣᨴᩥᨽᩣᩅᨴᩔᨶᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨩᩁᩣ ᨸᩣᨠᨭᨩᩁᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᩁᩪᨸᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨸᨶ ᨩᩁᩣ ᨲᩣᨴᩥᩈᩔ ᩅᩥᨠᩣᩁᩔ ᩋᨴᩔᨶᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨩᩁᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᨡᨱ᩠ᨯᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩮᩣ ᨴᩥᩔᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩣᨴᩥᩈᩣᨶᩴ ᨴᨶ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣᨿᩮᩅ᪨ ᨲᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩍᨾᩮ ᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨩᩁᩣᨿ ᨸᩉᨭᩣ”ᨲᩥ ᨩᩁᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩏᨴᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨻᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ ᨣᩮᩣᩈᩥᨦ᩠ᨣᩣᨴᩦᨶᩥ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩏᨴᨠᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨽᩣᩅᨩᩣᨶᨶᩴ ᩅᩥᨿ᪨

ᨸᩩᨶ ᩋᩅᩦᨧᩥ ᩈᩅᩦᨧᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨿᩴ ᨩᩁᩣ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᨱᩥᨠᨶᨠᩁᨩᨲᨸᩅᩣᩊᨧᨶ᩠ᨴᩈᩪᩁᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᨾᨶ᩠ᨴᨴᩈᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᩣᨱᩦᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨧ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᨹᩃᨸᩃ᩠ᩃᩅᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨸᩣᨱᩦᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨧ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩥᩈᩮᩈᩣᨴᩦᨶᩴ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨩᩁᩣ ᩋᩅᩦᨧᩥᨩᩁᩣ ᨶᩣᨾ, ᨶᩥᩁᨶ᩠ᨲᩁᨩᩁᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᨸᨶ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩅᩥᩈᩮᩈᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨩᩁᩣ ᩈᩅᩦᨧᩥᨩᩁᩣ ᨶᩣᨾ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩅᩦᨧᩥᨩᩁᩣ ᩏᨸᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᨠᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᨠᩅᩈᩮᨶ ᩑᩅᩴ ᨴᩦᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ – ᨴᩉᩁᨠᩩᨾᩣᩁᨠᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᨸᨮᨾᨾᩮᩅ ᨡᩦᩁᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨲᩮ ᨳᩥᩁᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨸᨶ ᨸᨲᩥᨲᩮᩈᩩ ᨸᩩᨶ ᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᨸᨮᨾᨾᩮᩅ ᩈᩮᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨩᩁᩣᩅᩣᨲᩮᨶ ᨸᨶ ᨸᩉᨭᨠᩣᩃᩮ ᨠᩣᩊᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩮᩈᩣ ᨸᨶ ᨸᨮᨾᨾᩮᩅ ᨲᨾ᩠ᨻᩣᨸᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᩊᨠᩣᨸᩥ ᩈᩮᨲᨠᩣᨸᩥ᪨ ᨨᩅᩥ ᨸᨶ ᩈᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩒᨴᩣᨲᩣᨶᩴ ᩒᨴᩣᨲᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨠᩣᩊᨠᩣᨶᩴ ᨠᩣᩊᨠᨽᩣᩅᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ᪨ ᨩᩁᩣᩅᩣᨲᩮᨶ ᨸᨶ ᨸᩉᨭᨠᩣᩃᩮ ᨧ ᩅᩃᩥᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩔᩴ ᩅᨸᩥᨲᨠᩣᩃᩮ ᩈᩮᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨶᩦᩃᩴ᪨ ᨩᩁᩣᩅᩣᨲᩮᨶ ᨸᨶ ᨸᩉᨭᨠᩣᩃᩮ ᨸᨱ᩠ᨯᩩᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨾ᩠ᨻᨦ᩠ᨠᩩᩁᩮᨶᩣᨸᩥ ᨴᩦᨸᩮᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ ᩑᩅ᪨ ᩈᩣ ᨸᨶᩮᩈᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨩᩁᩣ, ᨾᩁᨱᩪᨸᨶᨿᨶᩁᩈᩣ, ᨿᩮᩣᨻ᩠ᨻᨶᩅᩥᨶᩣᩈᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᨠᨭᨾᩮᩅ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨴᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨠᩪᨭᩮᨶ ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ, ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩈᩉᩔᩮᨶ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᩋᨶᩮᨠᩈᩉᩔᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᩏᨴᨸᩣᨴᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨧᩪᩊᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨸᩩᨱ᩠ᨱᨠᨾᩣᨱᩅᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪄᪨ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨣᩪᨾᩣᨱᩅᨠᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

១ប៉ៈ ចតុត្ថេ វេបត្តក្ខុវេត្ត – យញ្ញាយិ ចំ វេចនក្ខ កាចិតត្តត្ថិ “អយំ វេចនក្ខ”តិ ច “កាចិតវេត្តា”តិ ច ឲុចំ ចំ យញ្ញាយិៈ

អបរិវត្តាតិ ត អវេបាៈ យហវេត្តាតិ ត លុង្គវេកាៈ កយ៉ឹវេរាតិ ត ក្តត្តាវេតាៈ អប្បវេយវេឃ្យាតិ យិតិត្តំ ត សក្កុលោវេឃ្យាៈ ក្សប្បរិវេឃាកាញវេហាតិ អចកាហិត្តំ ឌ្ឋតរិត្តំ ក្សវេក្ខាៈ ពាហុរតវេតា សាកក្សបវេយាតិ ពាហុតំ ឆយុរតតាតំ អាកវេត្តា អវេតកចិឆរតតសប្បវេក្តា យហាសយុវេក្ខា ចិឃ ពាហុរតវេតា សាករសជិវេសាៈ

ត យក្ខ វេហាតីតិ ត ចិក្យលិតយុវេលា វេហាតិៈ អប្បតិក្ខិតចិវេត្តាតិ វេកាសចវេសត ត ឈតីក្សតចិវេត្តាៈ អលិតយតវេសាតិ ត សក្ខចិតចិវេត្តាៈ អញ្ញាបត្តវេចតវេសាតិ ត ប្សតិចិវេត្តាៈ

ឌិវេង្គ ឌិង្គយវេត្តាតិ ចក្ខុចិសវេឃ ក្សបិរយុវេលា ឌិង្គយវេត្តាវេឃច ចំ អារយុលំ កចិស្សតិ, កត្តា ចា កាវេរតា ចា តត្តិៈ ឃំ ចក្ខុតា ឌិង្គំ ចណ្ណាឃតតវេយចៈ ស្សតាឌីស្សបិ ឲុវេសច តវេឃាៈ អបិ ច ឌិវេង្គតិ ឥស្សតវេឃាវេកត ចណ្ណាឃតតំ, សចតវេឃាវេកត សង្គាឃតតំ, យុតវេឃាវេកត ឈាតឌិច្បាកាឃាឃតតាតិ ឥវេស្សតិៈ ឈាតស្ស កត្តាឃតតំ, ឌិច្បាឃ រសាឃតតំ, កាឃស្ស បឆឌី វេតវេឌា ចាឃ្សតិ វេចាឌ្ឋ្តាឃតតំ, ចិញ្ញាតវេឃាវេកត ឆយុាឃតតំ ឥវេស្សតិៈ ឌិវេង្គ អត្សបវេឃាតិ ចក្ខុចិញ្ញាវេណត ឌិវេង្គ រាក្សបឃចិរហិវេតាៈ អតបិវេឃាតិ វេកាឆចិរហិវេតា អប្បឌិវេឈាៈ អតិស្សិវេតាតិ តញ្ញាឃ អតល្លិវេតាៈ អប្បឌិពាវេឌ្ឋាតិ យាវេតត ត ពាវេឌ្ឋាៈ ចិប្បយុវេត្តាតិ សត្តារយុលវេតា យុវេត្តាៈ ចិសញ្ញាវេត្តាតិ កិវេលវេសហិ ចិឃុវេត្តា ហុត្វា ឋិវេតាៈ

សំចិឌ្ឋតិ កកចវេតា ចក្ខុតិ ញុង្គស្ស កកចវេតា បកតិយំសចក្ខុ ក្សបលត្កតិៈ បស្សតីតិ ឥក្ខុតិ ឌ្ឋវេលិវេកតិៈ ចក្ខុតា ក្សបត្តិ ចក្ខុចិញ្ញាវេណត ក្សបិរយុលំៈ លត្តរាវេកាតិ តញ្ញាលវេត្តាៈ

ឥត្ថិ តឃត្តិ សយិតិត្តិ ក្តឃ្យាតកិញអាយល្គលិឌីស្ស ហិ យហាឌតយញ្ញ៉ាកង្គត្តា ឥត្តវេយច វេកាលំ ចា ឥត្ថិ អស្សាឌាតីឃំ ចា ឃាវេត វេឃាវេឌត្វា តឃត្តិៈ រាឌាតិ តឆាក្សបិវេតច ឋាតាតិ កង្គវេត្តា រាឌាបិ ឥត្តវេយច អកិរុហតិៈ យត្សវេស្សស្សតិ យត្សវេស្សស្សបិ ចត្សហិ អរិឃយវេក្កហិ ឥវេត្តា តិក្តិវេសចវេតាច វេសវេង្គាៈ វេឃាតិចាញ្ញត្តិ ឲុចក្សបំ អតិក្កយុចចតំ ប្សតប្បតំ ចុក្ខុយាតយិ្យ តិតិក្ខុតិ តប្បតិប្បរតិ ត ចិហញ្ញាតិ, ឲុចក្សបេរ ឥវេត្តា វេសវេង្គាតិ អវេត្វាៈ

អស្សតរាតិ ចញអចាឃ កស្រវេកត ឌាតាៈ អាឌាតីឃាតិ ឃំ អស្សឥយុសារេឆិ កាវេរលំ កាវេរតិ, តស្ស លិប្បំ ឌាតតសយត្វាៈ សិង្គចាតិ សិង្គចរវេង្គ ឌាតា អស្សាៈ យហាតាកាតិ កុញ្ញារសក្ខាតា យហាហត្តិវេតាៈ អត្តឥវេត្តាតិ ឲុវេត អស្សតរា ចា សិង្គចា ចា កុញ្ញារា ចា ឥត្តាច, ត អឥត្តាៈ វេឃា បត ចត្សយក្កសក្ខារវេតត អត្តវេតា ឥត្តតាឃ អត្តឥវេត្តា តិក្តិវេសចវេតា, អឃំ តវេតាបិ ចរំ, សវេក្តាហិបិ ឲុវេតហិ ក្តត្តរិតវេរាតិ អវេត្វាៈ

ត ហិ ឧទេតហិ ឃានេតហីតិ ឃានិ ឧតានិ ហត្ថិឃានាទីនិ វុត្តឃានានិ, ឧទេតហិ ឃានេតហិ ពោចិ បុក្កលោ ឃុបិតន្តេតបិ អកតបុព្ពត្តា “អកត”ន្តិ វុត្តំ តិព្ពាតទិសំ តថា ត កច្ឆេយ្យ ឃថា បុព្ពការេក ឥត្រិយទមេត ទតេ្តត, អបរការេក អទិឃយក្កាចតាឃ ឃុទតេ្តត ទតេ្តា តិព្ពិសេវចតោ វប្បញ្ញេា បុក្កលោ តំ អកតបុព្ពំ ទិសំ កច្ឆតិ, ទត្តក្ខុយិ បិបុណាតិ, តស្មា អត្តទមតទេមច ចទតទត្តិ អត្ថោ (ឆ៉ ប៉ អដ្ឋ៉ ១៉ ១១១; យហាតិ៉ អដ្ឋ៉ ៥០)៉

ចិឆាឃុ ត ចិកយ្យត្តីតិ តចចិឆយាតពោដ្ឋាសេឃុ ត ចលត្តិ ត ចេចឆត្តិ៉ ចិប្បយុត្តា បុតព្ភចាតិ កយ្យកិលេសេតា វយុច្ឆេទចិយុត្តិយា ឃុដ្ឋ យុត្តា៉ ទត្តក្ខុយិ អតុប្បត្តាតិ អទហត្តផលំ បិបុហិត្វា ចិតា៉ តេ លោកេ ចិខិតាចិតោតិ តេ ចុត្តប្បការា ពីណាវចា វត្តលោកេ ចិខិតចិខឃា តាយ (ឃំ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ១៉១៉លិ៩; យហាតិ៉ អដ្ឋ៉ ៥០)៉

ឃស្សិន្ទ្រិឃាតិ កាចិតាតីតិ ឃស្ស ពីណាវចស្ស វទ្ធាទិបញ្ចិន្ទ្រិឃាតិ អទហត្តផលំ បិតេបត្វា ចឆ្គិតាតិ៉ អជ្ឈត្តញ្ច ពាហិទ្ធា ចាតិ ចក្ខាទិអជ្ឈត្តាឃតតាតិ ច ទ្ធបាទិពាហិទ្ធាឃតតាតិ ច តិព្ពិសេចតាតិ កតាតិ៉ វព្ពលោកេតិ វកលតេឆាតុលោក លោកេ ច៉ តិព្ពិជ្ឈព្ពាយំ បទញ្ច លោកត្តិ ព្ពាយញ្ច អត្តកាចំ បរលោកេ ច អត្តកាចំ អតិក្កយិត្វា ចិតោ ពីណាវចោ ៉ កាលំ កដ្ខតិ កាចិតោ វ ទតេ្តាតិ សោ ពីណាវចោ ចក្ខាទិតោ ទតេ្តា ចឆ្គិតចិតេ្តា យទណកាលំ បតេ្តតិ (ឃុ៉ តិ៉ អដ្ឋ៉ ១៉៣១១; យហាតិ៉ អដ្ឋ៉ ៥០)៉

ឃេឃំ ឆយ្យតំ អាទិតោ វយុទាកយតំ បញ្ញាឃតីតិ ឃេឃំ លក្ខាទិឆយ្យតំ វុប្បត្តិ បញ្ញាឃតិ៉ អត្តជ្ញយតោ តិទ្ទេសាតិ អត្តជ្ញយតចេវត តេតំឃេច អការចោ បញ្ញាឃតិ៉ កយ្យវត្តិស្សិតោ ចិបិកោតិ ក្យវលិក្យវលកយ្យតិស្សិតោ ចិបិកោ កយ្យំ អយុញ្ជិត្វា បចត្តតេតោ ចិបិកោបិ កយ្យវត្តិស្សិតោច តាយ៉ តាយវត្តិស្សិតំ ទ្ធបត្តិ វទ្ធាទ្ធបំ តាយំ កហេត្វា បចត្តតេតោ តាយវត្តិស្សិតំ តាយ ខាតំ៉ ខាតិឃា អតុកតត្តិ វទ្ធា កយ្យាទិកំ ខាតិឃា អតុបចិដ្ឋំ៉ ខទាឃ អតុវដត្តិ ខទាឃ បតិដ្ឋំ៉ ព្យាធិតា អភិក្ខុតត្តិ ព្យាធិទុក្ខេត អភិយដ្ឋិតំ៉ យទណេត អព្ភាហតត្តិ យច្ចុតា អភិហដំ បហដំ៉ អតាណត្តិ បុត្តាទីហិបិ តាឃតស្ស អការចតោ អតាឃតំ អតាទក្ខំ អលព្ភយោឃ្យំ លេយំ ចា៉ អលេណត្តិ អល្លីយិតុំ តិស្សឃិតុំ អតទហំ, អល្លីតាតម្បិ ត លេណកិច្ចការណំ៉ អវទណត្តិ តិស្សិតាតំ ត ភយហារកំ, ត ភយចិតាវកំ៉ អវទណីក្ខុតត្តិ បុទេ វុប្បត្តិឃា អត្តទតោ អការចេតេច អវទណំ, វុប្បត្តិវយកាលេយេច អវទណក្ខុតត្តិ អត្ថោ៉

១៥៉អបុច្ឆីតិ ឧត្ត អ-ព្ពតិ បទបុទណយតេ្តា តិបិតោ, បុច្ឆិវិត្វេច អត្ថោ៉ បចក្ខាយិ ឃថា បខាតត្តិ ឃថា បខាតតេ្តា អាចិក្ខតិ, ឧចំ អាចិក្ខិស្សាយិ៉ វុបឆិតិទាតា បភចត្តិ ទុក្ខាតិ តណ្ហាទិវុបឆិតិទាតា ខាតិអាទិទុក្ខចិសេវា បភចត្តិ៉

តណ្ហាបឆីតិ តណ្ហា ឧច តណ្ហាបឆិ៉ វស្សាតុចច្ឆទិដ្ឋិ ឧច ទិដ្ឋុបឆិ៉ ទាកាទិកិលេវា ឧច កិលេវុបឆិ៉ បុញ្ញាទិកយ្យាតិ ឧច កយ្យុបឆិ៉ តិចិឆទុច្ចទិតាតិ សេច ទុច្ចទិតុបឆិ៉ កពឡឹង្ការាទាទសេឃា អាហារា ឧច អាហារុបឆិ៉ ទោឃបដិឃោ ឧច បដិឃុបឆិ៉ កយ្យវយុដ្ឋាតា កយ្យេតេច កហិតា បចចាទសេឃា ចតស្សោ ឆាតុសោយច ចតស្សោ វុបាទិត្តឆាតុសោឃា វុបឆី៉ ចក្ខាទិលអជ្ឈត្តិកាតិ អាឃតតាតិ ឧច ឈ

អញ្ញត្តិកាតិ អាឃតនាតិ ក្ខបឆឹ៑ ចក្ខុចិញ្ញាណាឌិលចិញ្ញាណកាឃាច ល ចិញ្ញាណកាឃា ក្ខបឆឹ៑ សព្ពាយ្យិ ក្សុក្លិ ក្សក្លយតខ្ជេតាតិ សព្ពាទេតក្សយក៌ ក្សក្លិ ក្សឃ្សហតខ្ជេត ក្ខបឆិ៑

១០៑ ឲចំ ក្ខបឆិតិឌាតទោា បកចទក្តស្ន ក្សទក្លស្ន – ទឃា ទច អចិក្ខ្វាតិ កាឆា៑ ពត្ត្វ បឌាតត្តិ សក្ខាទទ អតិច្ចាឌិចទសត ឌាតទក្តា៑ ក្សក្លឃ្ស ឌាតិប្យកចាត្សបឃ្សិតិ ចខ្ជក្សក្លឃ្ស ឌាតិការណ៍ "ក្ខបឆឹ"តិ អត្សបឃ្សទក្តា៑ ព្ភយិឃ្សា កាឆាឃ តិទ្ធេទស ចត្តត្ថា តត្វិ៑

១៨៑ទសាកបរិទ្ធេចទ្ឋាតិ ទសាកទ្ឋ បរិទឆចទ្ឋ៑ ពឆា ហិ ទព ចិឌិទោា ឲស ឆទយ្យាតិ ឃឆា ឃឆា សព្ពា ឌាតត្តិ, ពឆា ពឆា ទាាបតចទសត ចិឌិទោា ឲស ពឃា ឆទយ្យាតិ៑

ពត្ត្វ ពទត្តិតិ បឍយយទក្កត ឌិខ្ជេាឈ៍ ពទត្តិ៑ ក្ខត្តទត្តិតិ ក្សតិឃយទក្កត កាទយាឈ៍ ពត្សការណចទសត ក្ខក្កត្វា ពទត្តិ៑ បពទត្តិតិ ពទយច តិរចទសសប្យហាតចទសត ពតិឃយទក្កត ចិទសទសត ពទត្តិ៑ សយតិក្កយត្តិតិ កទចាឈអចិខ្ជោាឈប្យហាតចទសត ចត្សត្វយទក្កត សយ្យា អតិក្កយត្តិ៑ ឌិតិចត្តត្តិតិ ឋល៑ បិប្សហិត្វា តិខ្ជេត្តិ៑

១១៑កិត្តឃិឃ្សាយិ ទព ឆយ្យត្តិ តិព្ពាតឆយ្យំ តិព្ពាតកាយិតិបដិបឌាឆយ្យទ្ឋា ទព ទឌសឃិឃ្សាយិ៑ ឌិខ្ជេ ឆទយ្យតិ ឌិខ្ជេច ក្សក្លាឌិឆទយ្យ, ព្ភយស្វិទឃច ចា អត្តកាទច៑ អតឹតិហត្តិ អត្តបច្ចក្លិ៑ ឃំ ចិឌិត្វាតិ ឃំ ឆយ្យំ "សទព្ពា សក្ខារា អតិច្ចា"តិអាឌិតា (ឆ៑ ប៑ ១លិលិ; ទឆរកា៑ ៩លិ៩; កឆា៑ លិ៥១) តទឃត សយ្យសទក្តា ចិឌិត្វា៑

ពត្ត្វ អាឌិកល្យាណត្តិ ហិត្វាបិ អត្សត្តទំ ចិទចកស្ស៍ ឆយ្យំ ពច កិត្តឃិឃ្សាយិ, ពទ្ឋា ទោា អប្យំ ចា ឌាហំ ចា កិត្តឃទក្តា អាឌិកល្យាណាឌិប្យការទយច កិត្តឃិឃ្សាយិ៑ អាឌិយិ្យកល្យាណ៍ កក្ខក៌ អតចខ្ជូទយច កត្វា កិត្តឃិឃ្សាយិ ៑ យទ្ឋ្យេបិ៑ បរិទឃាសាទតបិ កក្ខក៌ អតចខ្ជូទយច កត្វា កិត្តឃិឃ្សាយិតិ ក្សត្តិ ទហាតិ៑ ឃស្ទិតិ្យាកកាចា ឲកកាឆយ្យិ ទឌទសសិ, សា សយត្តកក្ខកត្តា ឆយ្យស្ស បឍយបិទឆត អាឌិកល្យាណា, ក្សតិឃតតិឃបិទឆហិ យទ្ឋ្យោាល្យាណា, បច្ឆិយបិទឆត បរិទឃាសាតកល្យាណា៑ ឲកាត្សសន្ធិក៌ ស្សត្តិ តិឌាទតត អាឌិកល្យាណ៍, តិកាយទតត បរិទឃាសាតកល្យាណ៍, ទសទសត យទ្ឋ្យោាល្យាណ៍៑ តាតាត្សសន្ធិក៌ ស្សត្តិ បឍយាត្សសន្ធិតា អាឌិកល្យាណ៍, បច្ឆិទយត បរិទឃាសាតកល្យាណ៍, ទសទសហិ យទ្ឋ្យោាល្យាណ៍៑

អបិ ច សតិឌាទឹតាប្យត្តិត្តា អាឌិកល្យាណ៍, ទចទតឃ្យាត៌ អត្សរ្សបទោា អត្ត្វឃ្ស អចិបរឹតតាឃ ច ទហត្សឌាហទណឃុត្តទោា ច យទ្ឋ្យោាល្យាណ៍, ទសាត្សត៌ សទ្ធាបដិលាិកឌតទតត តិកាយទតត ច បរិទឃាសាតកល្យាណ៍៑

សកទលាិ ហិ សាសតឆទយ្យា អត្តទតា អត្ត្វក្សទពត សិទលត អាឌិកល្យាទណា, សយឆចិបឃ្សតាយក្កឋទលហិ យទ្ឋ្យោាល្យាទណា, តិព្ពាទតត បរិទឃាសាតកល្យាទណា៑ សិលសយាឆឹហិ ចា អាឌិកល្យាទណា, ចិបឃ្សតាយទក្កហិ យទ្ឋ្យោាល្យាទណា, ឋលតិព្ពាទតហិ

បរិយោសានកល្យាណោ។ ពុទ្ធសុពោធិតាយ ច អាទិកល្យាណោ, ធម្មសុធម្មតាយ មជ្ឈេកល្យាណោ, សង្ឃសុប្បដិបត្តិយា បរិយោសានកល្យាណោ។ តំ សុត្វា តថត្តាយ បដិបន្នោ អធិគន្តព្ពាយ អភិសម្ពោធិយា ច អាទិកល្យាណោ, បច្ចេកពោធិយា មជ្ឈេកល្យាណោ, សាវកពោធិយា បរិយោសានកល្យាណោ។

សុយ្យមានោ ចេស នីវរណវិក្ខម្ភនតោ សវនេនបិ កល្យាណមេវ អាវហតីតិ អាទិកល្យាណោ, បដិបជ្ជិយមានោ សមថវិបស្សនាសុខាវហនតោ បដិបត្តិយាបិ កល្យាណមេវ អាវហតីតិ មជ្ឈេកល្យាណោ, តថាបដិបន្នោ (បារា។ អដ្ឋ។ ១.១) ច បដិបត្តិផលេ និដ្ឋិតេ តាទិភាវាវហនតោ បដិបត្តិផលេនបិ កល្យាណមេវ អាវហតីតិ បរិយោសានកល្យាណោតិ។

យំ បនេស ភគវា ធម្មំ ទេសេន្តោ សាសនព្រហ្មចរិយំ មគ្គព្រហ្មចរិយញ្ច បកាសេតិ, នានានយេហិ ទីបេតិ។ តំ យថានុរូបំ អត្ថសម្បត្តិយា សាត្ថំ, ព្យញ្ជនសម្បត្តិយា សព្យញ្ជនំ។ សង្កាសនបកាសនវិវរណវិភជនឧត្តានីករណបញ្ញត្តិអត្ថបទសមាយោគតោ សាត្ថំ, អក្ខរបទព្យញ្ជនាការនិរុត្តិនិទ្ទេសសម្បត្តិយា សព្យញ្ជនំ។ អត្ថគម្ភីរតាបដិវេធគម្ភីរតាហិ សាត្ថំ, ធម្មគម្ភីរតាទេសនាគម្ភីរតាហិ សព្យញ្ជនំ។ អត្ថបដិភានបដិសម្ភិទាវិសយតោ សាត្ថំ, ធម្មនិរុត្តិបដិសម្ភិទាវិសយតោ សព្យញ្ជនំ។ បណ្ឌិតវេទនីយតោ សរិក្ខកជនប្បសាទកន្តិ សាត្ថំ, សទ្ធេយ្យតោ លោកិយជនប្បសាទកន្តិ សព្យញ្ជនំ។ គម្ភីរាធិប្បាយតោ សាត្ថំ, ឧត្តានបទតោ សព្យញ្ជនំ។ ឧបនេតព្ពស្ស អភាវតោ សកលបរិបុណ្ណភាវេន កេវលបរិបុណ្ណំ។ អបនេតព្ពស្ស អភាវតោ និទ្ទោសភាវេន បរិសុទ្ធំ។

អបិ ច – បដិបត្តិយា អធិគមព្យត្តិតោ សាត្ថំ។ បរិយត្តិយា អាគមព្យត្តិតោ សព្យញ្ជនំ។ សីលាទិបញ្ចធម្មក្ខន្ធយុត្តតោ កេវលបរិបុណ្ណំ។ និរុបក្កិលេសតោ និត្ថរណត្ថាយ បវត្តិតោ លោកាមិសនិរបេក្ខតោ ច បរិសុទ្ធំ។ សិក្ខត្តយបរិគ្គហិតត្តា ព្រហ្មភូតេហិ សេដ្ឋេហិ ចរិតព្ពតោ, តេសញ្ច ចរិយភាវតោ ព្រហ្មចរិយំ (បារា។ អដ្ឋ។ ១.១)។

ឯវំ បរិយត្តិធម្មំ ទស្សេត្វា ឥទានិ លោកុត្តរធម្មំ ទស្សេតុំ “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ”តិ អាហ។ សត្តតិំសពោធិបក្ខិយធម្មេ ទស្សេត្វា និព្ពានន្តិលោកុត្តរំ ទស្សេតុំ “និព្ពានញ្ចា”តិ អាហ។ និព្ពានគាមិនិញ្ច បដិបទន្តិ បុព្ពភាគសីលសមាធិវិបស្សនាធម្មញ្ច កិត្តយិស្សាមិ។

ទុក្ខំ និដ្ឋេតិ ទុក្ខសច្ចំ សរសលក្ខណេន និដ្ឋេ ទុក្ខសច្ចំ បកាសេស្សាមិ។ សមុទយាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

១៩. តញ្ញាណំអភិនន្ទាមីតិ តំ ចតុប្បការធម្មទេសនំ តវ ចេតំ អហំ បត្ថយាមិ។ ធម្មសុត្វាយន្តិ តញ្ញា ធម្មសុត្វានំ អភិនន្ទាមិ។

តត្ថ យតោ តយោកាយស្ស បវាលតន្តិ យតោ អចិន្តារាមិស្ស ភេទនំ។ អនិច្ចលក្ខណវសេន ឧសីំ។ ទុក្ខលក្ខណវសេន គវេសីំ។ អនត្តលក្ខណវសេន សមត្តតោ បរិយេសីំ។ យតោ ចិបល្លាសស្ស បភេទតន្តិ យតត្តស្ស អសុភេ សុភន្តិអាទិច្ឆានវសិកស្ស ចិបល្លាសស្ស ភេទនំ។ យតោ ពលាសល្លស្ស អព្ពាហនន្តិ យតត្តស្ស អន្តោ ហុត្វា ឋិតេ ពលាគលាកស្ស លុញ្ចនំ។ ឋិតិ សញ្ញោគស្ស ចិតិវេធនន្តិ ឋិតិវេច

អញ្ញោញ្ញត្ថប្បវត្តិតោ សញ្ញោជិតវេន សញ្ញោជនំ, តស្ស ជីវិតសញ្ញោជនស្ស និចត្តនំ យាតនដស្ស បីឡិតត្តិ ឧប្បត្តិតវេន ឧត្តតិលក្ខណស្ស យាតទ្ធនស្ស បីឡិតនំ អភិសង្ខារស្ស ចុបសមត្តិ បុញ្ញាទិអភិសង្ខារស្ស ឧបសមនំ ខុឈស្ស និក្ខរណត្តិ ចរេ ខុឃីតបតស្ស កាចេយាឈាទិខុឈស្ស និក្ខរណំ និក្ខមនំ ការស្ស និក្ខេបនត្តិ ទុបាទិបញ្ចក្ខន្ធការស្ស និបតំ លទ្ធនំ សំសារចក្កស្ស ឧបច្ឆេទត្តិ ពន្ធាទិបវិបាទិសំសារចក្កស្ស ទេហេតុតស្សគេត ឧច្ឆិន្នំ សត្តាបស្ស និព្ពាបនត្តិ កិលេសសន្តាបស្ស និព្ពុតិ បរិឡាហស្ស បដិបស្សទ្ធិ កិលេសបរិឡាហស្ស ចុបសមំ បដិបស្សម្ភនំ ឆម្មឆដស្ស ឧស្សាបនត្តិ តចចិនលោកុត្តរឆម្មស្ស ឧស្សាបេត្វា ឆបនំ បរមត្ថំ អមតំ និព្ពានត្តិ ឧត្តមវេន បរមត្ថំ តត្ថំ ឧតស្ស យចណសង្ខាតំ មតត្តិ អមតំ កិលេសចិសបដិបក្ខត្តា អគទត្តិបិ អមតំ សំសារទុក្ខបដិបក្ខភូតត្តា និព្ពុតត្តិ និព្ពានំ តចេត្ថ តណ្ហាសង្ខាតំ វានត្តិបិ និព្ពានំ

យេហេសេក្ខហិ សេត្តហីតិ យហាទុការេចហិ សក្កាទីហិ សេត្តហិ បរិយេសិតោតិ បរិយិដ្ឋោ ពហំ ទេចទេចោតិ ទេចានំ អតិទេចោ ពុហិ ពហំ តទាសេកាតិ ឧត្តមបុរិសោ

១៣៖ ឆន្ទំ អធោ ពីរិយញ្ញាបិ យញ្ញោតិ ឧត្ត ឧត្តន្តិ អគាគតទ្ធា ចុច្ចតិ អធោតិ អតីតទ្ធា ពីរិយញ្ញាបិ យញ្ញោតិ បច្ចុប្បន្នទ្ធា ឧទេតុ តត្តិញ្ញា និចេសតញ្ញា, បតុច្ច ចិញ្ញាណត្តិ ឧទេតុ ឧទ្ធាទីសុ តណ្ហា ជីជីនិចេសតញ្ញា អភិសង្ខារចិញ្ញាណញ្ញា បតុទេហិ បតុទិត្វា ច កទេច ត ពិទ្ធេតិ ឧចំ សេត្ត ទុចិទេបិ កទេច ត ពិទ្ធេយ្យ ឧចំ តាច បតុច្ចសង្ឃស្ស បតុទេហីតិ ព្លយស្មិំ អត្តចិកបេ្យ សម្ពន្ធោ បតុទិត្វាតិ ឧតស្មិំ បត អត្តចិកបេ្យ កទេច ត ពិទ្ធេតិ អយេយេច សម្ពន្ធោ ឧតាតិ តត្តីនិចេសតចិញ្ញាណាតិ បតុទិត្វា ទុចិទេបិ កទេច ត ពិទ្ធេយ្យាតិ

សហោកាសចេសេត ទេចទេលិកោ ឆន្ទំ អបាយលោកោ អធោ យតុស្សលោកោ យញ្ញោ តត្ត កុសលំ ឆម្មាតិ អបាយំ មុញ្ចិត្វា ឧបរិ បដិសន្ធិទានតោ កុសលំ ឆម្មា ឧត្តន្តិ ចុច្ចតិ អកុសលឆម្មា អបាយេសុ បដិសន្ធិទានតោ អធោតិ តទុភយចិមុត្តត្តា អព្យាកតា ឆម្មា ពីរិយញ្ញាបិ យញ្ញោតិ ចុច្ចតិ សព្ពាបរិចេសេត អទុបធាតុ ឆន្ទំ សព្ពអធោចេសេត កាមធាតុ អធោ តទុភយត្តរចេសេត ទុបធាតុ យញ្ញោ កាយចិត្តាទិនិលតតចេសេត សុខា វេទនា ឆន្ទំ ទុក្ខយតចេសេត ទុក្ខា វេទនា អធោ អទុក្ខមសុខា វេទនា យញ្ញោ អត្តកាចេសេត បរិច្ឆេទំ ទស្សេត្វា "ឧត្តន្តិ ឆន្ទំ បិទតលំ"តិអាទិមាហ តត្ត ឆន្ទំ បិទតលន្តិ បិទតលតោ ឧបរិ អធោ កេសមត្ថកាតិ កេសមត្ថកតោ អធោ យញ្ញោតិ ខ្ចិតំ អត្តរំ

បុញ្ញាភិសង្ខារសហគតំ ចិញ្ញាណន្តិ តេហសចិនបុញ្ញាភិសង្ខារសម្បយុត្តំ កម្មចិញ្ញាណំ អបុញ្ញាភិសង្ខារសហគតំ ចិញ្ញាណន្តិ ទ្វាទសចិនអបុញ្ញាភិសង្ខារសម្បយុត្តំ កម្មចិញ្ញាណំ អានេញ្ជាភិសង្ខារសហគតំ ចិញ្ញាណន្តិ ចតុព្ពិធំ អានេញ្ជាភិសង្ខារសហគតំ កម្មចិញ្ញាណំ តុញ្ជាតិ លិបំ បតុញ្ជាតិ អតីច លិបំ តុទាតិ លុញ្ចា បតុទាតិ អតីច លុញ្ចា បដហាតិ លទ្ធេហិ ចិតោទេហីតិ ទុទំ កទោហិ

កម្មភចញ្ញាតិ បុញ្ញាភិសង្ខារទេចតាច បដិសន្ធិកញ្ញា បុគព្ភចត្តិ បដិសន្ធិយា ទុបាទិបុគព្ភចញ្ញា បដហេត្វា បធយេក្កេត, ចិតោទេត្វា ទុតិយេក្កេត, ឈត្តិ កទោទេត្វា តតិយេក្កេត, អតកាចំ កយេត្វា ចតុត្ថេក្កេត កម្មភទេច ត ពិទ្ធេយ្យាតិ បុញ្ញាទិអភិសង្ខារេ ត ពិទ្ធេយ្យ

᪑᪕. ᩏᨲᩣᨠᩥ ᩅᩥᨶᩮᨲᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᨧ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᩏᨷᩮᩈᩣ – ᩑᩅᩴ ᩅᩥᩉᩣᩁᩦᨲᩥ ᨣᩤᨳᩤ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᩩᨿ᩠ᨿᩮᩅ ᩈᩣᩈᩮᨶ, ᨷᩩᨿ᩠ᨿᩮᩅ ᨶᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨾᩮ. ᨷᩩᨿᩥᨿ᩠ᨿᩣ ᨣᩤᨳᩣᨿ ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣᨶ.

᪑᪖. ᩈᩩᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᨷᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨷᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ, ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩃᨷᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᩈᩩᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨲᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᨷᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ”ᨲᩥ.

ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩏᨷᨲᩣᨷᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩁᩣᨣᩣᨴᨿᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩥᨷᩣᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨧ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣ ᨧ “ᩏᨷᨵᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨳᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ. ᩏᨷᨵᩥᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩴ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩮᨶ, ᩏᨷᨵᩥᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩮᨶ, ᩏᨷᨵᩥᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩴ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩮᨶ ᩏᨷᨵᩥᨷᨭᩥᨷᩔᨴ᩠ᨵᩥ ᨹᩃᩮᨶᩣᨲᩥ.

᪑᪗. ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴᨿᩮᩅ ᨷᩉᩣᩈᩥ – ᩈᩮᩣ ᨧᩣᨷᩦᨲᩥ ᨣᩤᨳᩤ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧᩴ, ᩈᨴᩣ ᩅᩣ. ᨲᩴ ᨲᩴ ᨶᨿᩈ᩠ᩈᩣᨿᩦᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᩈᩣ ᨲᩴ ᨶᨿᩈ᩠ᩈᩣᨿᩥ. ᩈᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩏᨷᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ. ᨶᩣᨣᩣᨲᩥ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩃᨷᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ.

ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩏᨷᩮᨲᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣ. ᩋᨽᩥᩈᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ. ᩈᨿᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ. ᩋᨽᩥᩈᨿᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩈᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ. ᩋᩣᨣᩩ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᩣᨷᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ.

᪑᪘. ᨻᩣᩉᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᨠᨳᩣ “ᩋᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩥ ᨠᨳᩣ ᨷᩉᩣᩈᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣᨶ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᩅᩥᨶᩥᩈᩮᩣᨲᩣᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨷᩉᩦᨶᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᨶ ᨽᩣᩈᩥᨲᩮᩣ “ᨿᩴ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩤᨳᩣᨿᩣᩉ. ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨿᩴ ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᩉᩴ ᨵᩦᨲᩥᨲᨷᩥᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ, ᩅᩮᨴᩮᩉᩥ ᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩮᨴᨣᩩ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩣᨠᩣᩁᩣ ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩮᩣ, ᨠᩣᨾᨽᩅᩮ ᨧ ᩁᩪᨷᨽᩅᩮ ᨧ ᩋᩈᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨾᩁᩪᨷᩮ ᩋᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ. ᩋᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᩅᩥᩈᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲᩣᩁᩥ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨧ ᨷᩣᩁᩴ ᩋᨡᩥᩃᩮᩣ ᩋᨠᨦ᩠ᨡᩮᩣ.

ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩁᩣᨣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩣᨣᨷᩃᩥᨷᩮᩣᨵᩴ. ᨴᩮᩣᩈᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ. ᨠᩣᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨠᩣᨿᩥᨠᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᩅᨧᩈᩣᨲᩥ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨴᩩᩉᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᨾᨶᩈᩣᨲᩥ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨴᩩᩉᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᩈᩴᩈᩣᩁᨷᨳᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩮᨶᩣᨲᩥ. ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨲᩥᨿᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᩅᩦᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨹᩃᩮᨶ.

᪑᪙. ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣ ᨶᩥᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣ – ᩅᩥᨶ᩠ᨴᩣ ᨧ ᨿᩮᩣᨲᩥ ᨣᩤᨳᩤ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩣᨲᩥ ᨻᩩᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩈᩣᩈᩮᨶ, ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨾᩮ ᨧᩣ. ᩅᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ ᩅᩮᩣᩈᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ.

ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨿᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ. ᩅᩥᩈᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩅᩮᩣᩈᨩ᩠ᨩᨲᩥ. ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨷᩣᨠᨭᨾᩮᩅ. ᩑᩅᩴ ᨠᨳᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩪᨭᩮᨶ ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ. ᨴᩮᩈᨶᩣᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨧ ᨧᩩᨲ᩠ᨲᩈᩉᩔᩣ ᩑᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ.

សទ្ធម្មប្បជ្ជោតិកាយ ចូឡនិទ្ទេស-អដ្ឋកថាយ

មេត្តគូមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥។ ធោតកមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសវណ្ណនា

១០។ បញ្ចមេ ធោតកសុត្តេ – វាចាភិកង្ខាមីតិ វាចំ អភិកង្ខាមិ។ សិក្ខេ និព្ពានមត្តនោតិ អត្តនោ រាគាទីនំ និព្ពានត្ថាយ អធិសីលាទីនិ សិក្ខេយ្យ។ និទ្ទេសេ អបុព្ពំ នត្ថិ។

១៣។

ឥតោតិ មម មុខតោ។

និទ្ទេសេ អាតប្បន្តិ កិលេសតាបនំ។ ឧស្សាហន្តិ អសង្កោចំ។ ឧស្សោឡ្ហីន្តិ ពលវវីរិយំ។ ថាមន្តិ អសិថិលំ។ ធិតិន្តិ ធារណំ។ វីរិយំ ករោតីតិ បរក្កមំ ករោតិ។ ឆន្ទំ ជនេតីតិ រុចិំ ឧប្បាទេតិ។

១១។ ឯវំ វុត្តេ អត្តមនោ ធោតកោ ភគវន្តំ អភិត្ថវមានោ កថំកថាបមោក្ខំ យាចន្តោ “បស្សាមហ”ន្តិ គាថមាហ។ តត្ថ បស្សាមហំ ទេវមនុស្សលោកេតិ បស្សាមិ អហំ ទេវមនុស្សលោកេ។ តំ តំ នមស្សាមីតិ តំ ឯវរូបំ តំ នមស្សាមិ។ បមុញ្ចាតិ បមោចេហិ។

និទ្ទេសេ បច្ចេកពុទ្ធាតិ តំ តំ អារម្មណំ បដិច្ចេកក្កំ ចតុសច្ចំ សយមេវ ពុទ្ធា បដិវេធប្បត្តាតិ បច្ចេកពុទ្ធា។ សីហសីហោតិ អលម្ពិតដ្ឋេន សីហានំ អតិសីហោ។ នាគនាគោតិ និក្កិលេសដ្ឋេន, មហន្តដ្ឋេន ច នាគានំ អតិនាគោ។ គណិគណីតិ គណវន្តានំ អតីវ គណវា។ មុនិមុនីតិ ញាណវន្តានំ អតីវ ញាណវា។ រាជរាជាតិ ឧត្តមរាជា។ មុញ្ច មន្តិ មោចេហិ មំ។ បមុញ្ច មន្តិ នានាវិធេន មុញ្ចាហិ មំ។ មោចេហិ មន្តិ សិថិលំ ករោហិ មំ។ បមោចេហិ មន្តិ អតីវ សិថិលំ ករោហិ មំ។ ឧទ្ធរ មន្តិ មំ សំសារបង្កា ឧទ្ធរិត្វា ថលេ បតិដ្ឋាបេហិ។ សមុទ្ធរ មន្តិ សម្មា ឧទ្ធរិត្វា ថលេ បតិដ្ឋាបេហិ មំ។ វុដ្ឋាបេហីតិ វិចិកិច្ឆាសល្លតោ អបនេត្វា វិសុំ ករណវសេន ឋបេហិ។

១២។ អថស្ស ភគវា អត្តាធីនមេវ កថំកថាបមោក្ខំ ឱឃតរណមុខេន ទស្សេន្តោ “នាហ”ន្តិ គាថមាហ។ តត្ថ នាហំ សហិស្សាមីតិ អហំ ន សហិស្សាមិ ន សក្កោមិ។ ន វាយមិស្សាមីតិ វុត្តំ ហោតិ។ បមោចនាយាតិ បមោចេតុំ។ កថំកថិន្តិ សកង្ខំ។ តរេសីតិ តរេយ្យាសិ។

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᨶ ᩁᨾᩣᨾᩦᨲᩥ ᨸᨿᩮᩣᨣᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨾᩥ᪨ ᨶ ᩅᩥᩁᨾᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲᩦᩅ ᨸᨿᩮᩣᨣᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨾᩥ᪨ ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩁᨲᨶᨲ᩠ᨲᨿᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ᪨ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᨲ᩠ᨳᩴ ᩁᩩᨧᩥᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩉᩦᨶᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩦᩁᩥᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨶ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ᪨

᪁᪃᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮᩣ ᩉᩮᨾᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨽᩥᨲ᩠ᨳᩅᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᨠ᩠ᨡᩣᩉᩦᨲᩥ ᨿᩣᨧᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᨠ᩠ᨡᩣᩉᩥ ᨾᩮ”ᨲᩥ ᨣᩤᨳᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩮᨲᩥ ᩈᩮᩈᨠᩮᩉᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩋᩉᩴ “ᩋᨠ᩠ᨡᩣᩉᩥ ᨾᩮ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩣᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ᪨ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩣ᪨

᪁᪄-᪁᪅᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨸᩁᩣ ᩈᩮ ᨣᩤᨳᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨣᩩᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩣ ᩑᩅ᪨ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ᪨ ᨲᨲᩥᨿᨣᩤᨳᩣᨿᨸᩥ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ᪨ ᩋᨸᩁᩮᩈᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᨽᩣᩅᩣ, ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᨠᨭᨾᩮᩅ᪨

ᩑᩅᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩪᨭᩮᨶ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩈᩥ, ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᩑᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨧᩪᩊᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᩉᩮᨾᨠᨾᩣᨱᩅᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪉᪨ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨾᩣᨱᩅᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪆᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ – ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᨾᩣ ᨶ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᩣ ᨧ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᩈᨿᩣ᪨ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨠᩣᨾᩣ ᨶᩥᩅᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᩣ ᨧ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩣ ᨧ ᨶᩥᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩣᨣᩤᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣ᪨ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨽᩅᩣᩈᩅᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩅᩮᩣ᪨ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᩅᩮᩣ ᨸᩉᩦᨿᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨠ᩠ᨡᨿᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨬ᩠ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᨸ᩠ᨸᩥᨿᩮᩣ ᩈᩣᨣᩮ᪨ ᨶᩥᩔᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩃᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨶᩥᩔᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨸᩔᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪁᪇᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨣᩤᨳᩣᨿ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨿᨲᨶᩃᩣᨽᩦ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩋᨸᩣᨿᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩮᨴᩔ ᨠᨳᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᩣ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧ ᨶᩥᩔᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ “ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣ”ᨲᩥ ᨣᩤᨳᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᨸᩔᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ “ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩦ”ᨲᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨲᩔ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᨲᩦᨲᩥ

បច្ចាយ ចិបស្សតាយ យធាត្ថុរូបំ ចត្បុត្តិផល្បិ ឌួលំ តាទស្ស្ស៍ កធាហីតិ កធំកធាហិ៍ តណ្ហាប្លយំ តត្តួយហាកិបស្សាតិ ទត្តិត្តិចំ តិដ្ឋាតំ ចិក្ខុតំ កត្វា បស្ស៍ ឲទតតស្ស ជិដ្ឋផលូបុ៍លចិហាទំ កទេធសិ៍

តិទេដ្ឋទេឍ តទេញ្ញាច ចិញ្ញាណំ អការេចតីតិ អាកាឍាលម្ពណំ កត្វា បចត្តួយហក្កតចិញ្ញាណំ អការេចតិ អកាចំ កទេយតិ៍ ចិការេចតីតិ ចិចិធា អកាចំ កទេយតិ៍ អត្តូទធារេបតីតិ អធស្សតំ កទេយតិ៍ តត្តិ កិញ្ចីតិ បស្សតីតិ អត្តួយទេឍា កដ្ឋយត្តួយ្បិស្ស តត្តិ្ថតិ បស្សតិ៍

១០៍ ប្តធាតិ "កាទេយ បហាឃា"តិ ឃុត្វា ចិក្ខយុតចទេឍត អត្តូតា បហីទេត កាទេយ ឍយ្យស្សយាទេតា "ឍទេញ្ញាឃ្វុ"តិ កាធយាហ៍ តត្តួ ហិត្វាយញ្ញាត្តិ អញ្ញា តទេតា ទេហដ្ឋា លត្ថីធល្បិ ឍយាបត្តិ ហិត្វា៍ ឍញ្ញាចិទេយាទេក្ខ បទទេយតិ ឍត្តួឃុ ឍញ្ញាចិទេយាទេក្ខឃុ ដ្ឋត្តួទេយ អាកិញ្ចញ្ញាយតទេតា៍ តិទេដ្ឋ ត្យុ ទេឍា តត្តួ អតាត្យុឃាឃីតិ ទេឍា បុក្កទេលា តត្តួ អាកិញ្ចញ្ញាយតត(ចាហួទេលាទេក អចិកដ្ឋយាទេតា តិទេដ្ឋ ឃ្យ ត្វុតិ បុដ្ឋតិ៍

តិទេដ្ឋទេឍ អចិច្ចយាទេតាតិ អចិឃុដ្ឋយាទេតា៍ អចិកដ្ឋយាទេតាតិ ចិទេឃាកំ អតាបដ្ឋយាទេតា៍ អតត្តូទធាយយាទេតាតិ អត្តូទធាតំ អតាបដ្ឋយាទេតា៍ អបទិហាយយាទេតាតិ អតត្តូទា បទិហាតំ អតាបដ្ឋយាទេតា៍

១០-១៍ អធស្ស កកចា ឍដ្ឋិកប្យឍហស្សយត្តូកំទេយច ធាតំ អត្យុដាតទេត្តា ចត្យុត្តំ កាធយាហ៍ ឲចំ តស្ស តត្តួ ធាតំ ឃុត្វា ប្តធាតិស្ស ឍស្សាត្យុទេដ្ឋធកាចំ បុដ្ឋទេត្តា "តិទេដ្ឋ ទេច"តិ កាធយាហ៍ តត្តួ ប្វុកយ្បិ ចស្សាតត្តិ អទេតកឍដ្ឋ្យ្បិ ចស្សាតំ, កលាតទាឃិត្តិ អទេត្វា៍ "ប្វុកយ្បិ ចស្សាតី"តិបិ បិទេធា៍ តត្តួ ចិកត្តិញ្យុត្តូទេយត ឍាយិចចតស្ស បដ្ឋត្តួចចតំ កាតញ្ញំ, ប្វុកត្តិ ចា ឲតស្ស ពាហ្វុតីតិ អទេត្វា ចត្តូទេញ្ញា៍ "ប្វុកាតី"តិ ចាបិ បធត្តិ, បុទិយបិទេធាទេយច ឍញ្ញាឃុត្តូទេទា៍ តទេត្វូច ទេឍា ឃីតិ ឃិយា ចិយុទេត្តាតិ ទេឍា បុក្កទេលា តទេត្វូចាកិញ្ចញ្ញាយតទេត តាតាក្យុទេក្ខហិ ចិយុទេត្តា ឃីតិកាចប្យទេត្តា កទេចឃ្យ, តិញ្ញាតប្យទេត្តា ឍស្សទេតា ហ្យុត្វា តិទេដ្ឋ ឃ្យាតិ អធិប្បាទេយា៍ ចទេចធ ចិញ្ញាណំ តធាចិធស្សាតិ "ដ្ឋទាហ្យុ តធាចិធស្ស ចិញ្ញាណំ អត្យុបិធាយ បទិតិញ្ញាទេយឃ្យា"តិ ដ្ឋទេដ្ឋធំ បុដ្ឋតិ, "បដិឍត្តិក្កហលត្តំ ចាបិ កទេចឃ្យា"តិ បដិឍត្តិយ្បិ តស្ស បុដ្ឋតិ៍

តស្ស ចិញ្ញាណំ ចទេចឃ្យាតិ តស្ស អាកិញ្ចញ្ញាយតទេត ដ្ឋប្យត្តស្ស ចិញ្ញាណំ ត្យុតិ បិបុទេលាឃ្យ៍ ដ្ឋធិទេដ្ឋឃ្យាតិ ដ្ឋទេដ្ឋធំ កទេចឃ្យ៍ ចិតទេស្សឃ្យាតិ ចិតាឍំ បិបុទេលាឃ្យ៍ ត កទេចឃ្យាតិ អកាចំ កទេយឃ្យ៍ ដ្ឋបបត្តស្សាតិ បដិឍត្តិចទេឍត ដ្ឋបបត្តស្ស៍

១២៍ អធស្ស កកចា ដ្ឋទេដ្ឋធឍស្សតំ អត្យុបាកូ តត្តួបបត្តស្ស អទិយឍាចកស្ស អត្យុបិធាយ បទិតិញ្ញាតំ ធទេស្សទេត្តា "អដ្ឋិ យធា"តិ កាធយាហ៍ តត្តួ អត្តំ បទេលតីតិ អត្តំ កដ្ឋតិ៍ ត ដ្ឋទេបតិ ឍដ្ឋត្តិ "អឃុកំ តាយ ជិឍំ កទេតា"តិ ទេចាហាទំ ត កដ្ឋតិ៍ ឲចំ យុតី តាយកាឃា ចិយុទេត្តាតិ ឲចំ តត្តួ ដ្ឋប្យទេត្តា ទេឍក្ខយុតិ បកតិឃា បុទេញ្ញាច ទ្វុបកាឃា ចិយុទេត្តា, តត្តួ ចត្យុត្តួយក្កំ តិញ្ញទេត្តួត្វា ធយូកាយស្ស បទិញ្ញាតត្វា បុត តាយកាឃាបិ ចិយុទេត្តា ដ្ឋកទេតាកាកចិយុទេត្តា លីលាឍទេចា ហ្យុត្វា អត្យុបិធាតិញ្ញាតឍញ្ញាតំ អត្តំ បទេលតិ ត ដ្ឋទេបតិ ឍដ្ឋ "លត្តិទេឃា ចា (ចាហួទេលា ចា"តិ ឲចយាជិកំ៍

ນິທ຺ເທເສ ລິຕ຺ຕາຕິ ວລິຕາ. ສງ຺ລິຕ຺ຕາຕິ ອຕິວລິຕາ. ຕຸຕ຺ຕາຕິ ປເປຄາຕິຍາ. ປຣຸຕ຺ຕາຕິ ສຸຕິກາຕາ. ລພ຺ພິຕາຕິ ປຕິກ຺ກມາປິຕາ. ວິລພ຺ພິຕາຕິ ຕ ສຕ຺ຕິເກ ກຕາ.

໓໓. ພຸທາຕິ “ອຕ຺ຕໍ ປເລຕີ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ເຍາຕິເສາ ອຕ຺ຕຍສລ຺ລເກ຺ກເຕ຺ຕາ “ອຕ຺ຕງ຺ເກຕາ ເສາ”ຕິ ຄາຖມາຫ. ຕສ຺ສເຕ຺ຕ – ເສາ ອຕ຺ຕງ຺ເກຕາ ງ຺ຄາຫຸ ຕຕ຺ຖ, ງ຺ຄາຫຸ ເວ ສສ຺ສຕິຍາ ສສ຺ສຕກາເວຕ ອເທາເກາ ອວິປຣິລາຍເທຍ຺ຍ ເສາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຫໍ ເຍ ຍຸຕິ ສາທຸ ຍາກເທາທິ. ກິກາເຣາ? ຕຖາ ຫິ ເຕ ວິລິເຕາ ວຸສ ທເຍ຺ຍາຕິ.

ນິທ຺ເທເສ ນິຣຸທ຺ເທາຕິ ນິເທາສໍ ປເຕ຺ຕາ. ງ຺ສິເຕ຺ຕາຕິ ງ຺ສິຕ຺ຕສຕ຺ຕາເກາ. ວິກເທ຺ທາຕິ ວິກາສໍ ປເຕ຺ຕາ.

໓໔. ອຖສ຺ສ ກຄວາ ຕຖາ ອວຕ຺ຕຕ຺ຕໍ ທເສ຺ສເຕ຺ຕາ “ອຕ຺ຕງ຺ເກຕສ຺ສາ”ຕິ ຄາຖມາຫ. ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕງ຺ເກຕສ຺ສາຕິ ອຕຸປາທາປຣິກິຕ຺ຕຕສ຺ສ. ກ ປມາລມຕ຺ຕີຕິ ຮູປາທິປມາລໍ ຕຕ຺ຖິ. ເຍກ ກໍ ວທ຺ທຸ ເຍກ ຣາຄາທິກາ ກໍ ວເທຍ຺ຍຸ. ສເຕ຺ຕາສຸ ທເຍ຺ຍສຸຕິ ສເຕ຺ຕາສຸ ລຕ຺ທາທິທເຍ຺ຍສຸ.

ນິທ຺ເທເສ ອທິວກາຕິ ທາຕິ ປິຣິວທ຺ເກາ ທກວທ຺ເກາຕິອາທເຍາ ຫິ ວວກຍຕ຺ເຍວ ອທິກາເຣ ກຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕາ ອທິວກາ ກາຍ. ອທິວກາກໍ ປທາ ອທິວກປທາ ກາຍ. “ອພິສງ຺ຂໂຣນ຺ຕີຕິ ເຂາ, ພິກ຺ຂເວ, ຕມ຺ຫາ ສງ຺ຂາຣາ”ຕິ (ສໍ. ນິ. ໓.໗໙) ວຸຕ຺ຕໍ ນິທ຺ທາຣິຕ຺ວາ ສເຫຕຸກໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຍາກາ ອພິລປາ ນິຣຸຕ຺ຕິ ກາຍ. ນິຣຸຕ຺ຕີກໍ ປທາ ນິຣຸຕ຺ຕິປທາ ກາຍ. “ຕກ຺ກາ ວິຕກ຺ກາ ສງ຺ກປ຺ປາ”ຕິ (ທ. ສ. ໗) ວຸຕ຺ຕໍ ເຕກ ເຕກ ປກາເຣກ ປຍ຺ຍາປກເຕາ ປຍ຺ຍຕ຺ຕິ ກາຍ. ປຍ຺ຍຕ຺ຕີກໍ ປທາ ປຍ຺ຍຕ຺ຕິປທາ (ທ. ສ. ອຏ຺ຐ. ໑໐໑-໑໐໕) ກາຍ. ເສສໍ ສຕ຺ຕ຺ຕ ປາກເຕເມວ.

ວຸຕ຺ຕໍ ກາວາ ພຸທ຺ທມ຺ປິ ສຸຕ຺ຕໍ ອຣຫຕ຺ຕນິກຸເຕເກວ ເທເສສິ, ເທສຕາປຣິເຍາສາເນ ວ ວຸຕ຺ຕສທິເສາວ ທຍ຺ຍາກິສມເຍາ ອເຫາສີຕິ.

ສທ຺ທມ຺ມປ຺ປໂຊຕິກາຍ ມຫານິທ຺ເທສ-ອຏ຺ຐກຖາຍ

ງ຺ຄປສີວຍາລວສຸຕ຺ຕນິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໙. ຕກ຺ກຍາລວສຸຕ຺ຕນິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ

໓໕. ສຕ຺ຕເມ ຕກ຺ກສຸເຕ຺ຕ – ປເທຍກາທາຍເຕ຺ຕ – ເລາເກ ລຕ຺ຕິຍາເທາເຍາຕາ ອາຍີວກຕິກຍ຺ຍາທິເກ ສພ຺ພາຍ “ສຕ຺ຕິ ເລາເກ ຍຸທ຺ເທາ”ຕິ ວທຕ຺ຕິ. ຕຍິທໍ ກວທຸຕິ ກິ ຕຸ ເຂາ ເຕ ສຍາປຕ຺ຕິກາລາທິກາ ກາເຣລາ ຮູປປກ຺ຕາ ກາລຸປປກ຺ຕິ ຍຸຕິ ເສາ ວທຕ຺ຕິ, ວທິຍິງ ຕຸ ວທຕ຺ຕິ, ຮູປາຫຸ ເວ ກາກປ຺ປກາເຣກ ລຸທ຺ທີວິຕສ຺ສາເຕາ ຍີວິເຕາປປຕ຺ຕິ.

ຠິກ຺ຂເສ ອຏ຺ຐ ສຍາປຕ຺ຕິຂາການເຕ ຈາຕິ ປຈຍຎ຺ຎາຕາທິອຏ຺ຐ ສຍາປຕ຺ຕິສຍ຺ຍຸຕ຺ຕຂາການເຕ ຈາ. ປຎ຺ຈາກິຎ຺ຎາຂາການເຕ ຈາຕິ ປຸເຕ຺ຕຕິຈາສາທິທາຕຕຂາການເຕ ຈາ.

໓໗. ອຖສ຺ສ ກກຈາ ຕຖກຍຍິ ປຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຍຸຕ຺ຕໍ ສເສ຺ສເຕ຺ຕາ "ຕ ທິຏ຺ຐິຍາ"ຕິ ກາຣຍາຫ.

໓໘. ຕາທາຕິ "ທິຏ຺ຐາທີຫິ ສຸທ຺ຘີ"ຕິ ຈທຕ຺ຕາຕໍ ຈາເທ ກຕ຺ຕາປຫາຕຕ຺ວໍ "ເຍ ເກຈິເຍ"ຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ຕຕ຺ວ ອເຕກາວເປຕາຕິ ເກາຕ຺ວຫລຍຕ຺ຕລິທິຕາປິ. ຕຕ຺ວ ຍຖາ ຈທຕ຺ຕາຕິ ຕຕ຺ວ ສກ຺ກາຍທິຏ຺ຐິຍາ ວຸຕ຺ຕາ ຈິຫນ຺ຕາ.

໓໙. ອຖສ຺ສ ຕຖາ ສຸທ຺ຘິອກາຈໍ ທີເປເຕ຺ຕາ ກກຈາ ຈຕຸຕ຺ວໍ ກາຣຍາຫ.

໔໐. ອຸຈໍ "ຕາຕຣິສ຺ວ"ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕາທາຕິ ເຍາ ອຕຣິ, ຕໍ ເສາຕຸການເຍາ "ເຍ ເກຈິເຍ"ຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ອຖສ຺ສ ກກຈາ ຂລຍຕິລ຺ລຸຍຸເລຕ ຕາຕິທຣາຕິເລ຺ລ ສເສ຺ສເຕ຺ຕາ ລທໍ ກາຣຍາຫ.

໔໑. ຕຕ຺ວ ຕິຈຸຕາຕິ ຂລຈຸຕິ ປຣິເຍາຕທ຺ທາ. ເຍ ສີສາຕິ ເຍ ສຸ ຕາສ, ອຸຕ຺ວ ຈ ສຸ-ຕາຕິ ຕິປິຕຍຕ຺ຕໍ. ຕລຸປຣິຍ຺ຍາຍາຕິ ທີຫິ ປຣິຍ຺ຍາຫິ ຕລຸ ປຣິທາຕິຕ຺ວາ. ເສສໍ ສຕ຺ວຕ຺ວ ປຸເຕ຺ຕ ຈຸຕ຺ຕຕຍຕ຺ວາ ປິກເຍຈ.

໔໒. ອຸຈໍ ກກຈາ ອຣຫຕ຺ຕກຸເຕເຕຈ ເຈສຕໍ ກິຕ຺ຕເປສິ, ເຈສຕາປຣິເຍາສາເຕ ປຕ ຕເຕ຺ລ ກກຈເຕາ ກາສິຕໍ ອກິຕຕ຺ລຍາເຕາ ອຸຕາກິຕຕ຺ລຍີຕິ ກາຣຍາຫ. ຕາສາປິ ຈ ປຸເຕ຺ຕ ຈຸຕ຺ຕສທິເສາ ອຸຈ ສຍ຺ຍາກິສຍເຍາ ອເຕາສີຕິ.

ສທ຺ຘມ຺ມປ຺ປເຊາຕິກາຍ ຈູຬນິທ຺ເທສ-ອຏ຺ຐກຖາຍ

ຕກ຺ລຍາຕຈສຸຕ຺ຕນິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໘. ເຕຍກຍາຕຈສຸຕ຺ຕນິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ

໔໓. ອຏ຺ຐເມ ເຕຍກສຸເຕ຺ຕ – ເຍ ເຍ ປຸເຕ຺ຕ ຈິຍາກິສ຺ສຕິ ເຍ ຂາຈຣິອາທເຍາ ປຸເຕ຺ຕ ຍຍິ຺ຍສກິ ລທິ ຈິຍາກິສ຺ສ. ຫຸທິ ເກາຕຍສາສຕາຕິ ເກາຕຍສາສຕເຕາ ປຸຕ຺ຕຕທິ. ສຕ຺ວ ຕໍ ຕກ຺ກຈທ຺ທຕຕ຺ຕິ ສຕ຺ວ ຕໍ ກາຍຈິຕກ຺ກາທິຈທ຺ທຕໍ.

ເຍ ຈເຕ຺ຕ ຕສ຺ສ ອາຈຣິຍາຕິ ເຍ ຈ ອເຕ຺ຕ ຕສ຺ສ ຂາຈຣິຍສ຺ສ ອາຈາເຣ ສິກ຺ຂາປກາ ອາຈຣິຍາ. ເຕ ສກິ ທິຏ຺ຐິຕ຺ຕິ ເຕ ອາຈຣິຍາ ອຕ຺ຕເຕາ

ᨴᩦᨥᩴ· ᩈᨠᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩃᨿᨶᩴ· ᩈᨠᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨴᩮᩣᩈᨶᩴ· ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩴ ᨷᩩᨶᨷ᩠ᨷᩩᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴ·
ᩈᨠ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩈᨠ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩣᨴᩦᨶᩴ ᨧᨧ᩠ᨨᩴ· ᨻᩃᩣᨶᩥ ᨧᩮ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨠ᩠ᨠᩣᩉᩥᨠᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ· ᨻᩃᩣᨶᩥ ᨠᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩮᩔᩥᨲᩴ
“ᨠᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨶᨿᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ ᨴᩮᩔᩥᩈᩥ·

᪘᪘· ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣᨾᩴ·

᪘᪘-᪙· ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩅᩴ ᨴᩮᩉᩴ ᩋᩣᨴᩥᨠ᩠ᨠᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨻᩃᩣ”ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩣᨴᩦᩉᩥᨿᩣᩉ· ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨲᨴᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩁᩮᨿ ᩈᨲᩣᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨴᨿᨶ᩠ᨲᩴ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮ
ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨵ· ᨷ· ᪒᪗᪗; ᨳᩮᩁᨣᩣ· ᪖᪗᪖; ᨠᨳᩣ· ᪗᪘᪓) ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣ ᩋᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨴᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩮᨿ
ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᩈᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᨲᩣ· ᨵᩦᩁᨠᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨲᩣᨲᩥ ᩅᩥᨵᩥᨲᨠᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨵᩦᩁᨠᨿ᩠ᨿᩣ ᨧ ᩁᩣᨣᩣᨴᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲᩮᨶ ᨧ ᩋᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨲᩣ· ᩁᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ
ᨷᩤᨠᨭᩮᩁᩮᨧ·

ᩑᨲᩴ ᨠᨳᩣ ᨻᩃᩮᨿ᩠ᨿ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨴᩮᩉᨲ᩠ᨳᨶᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᨲᩮᨧ ᨴᩮᨴᩮᩈᩥ, ᨴᩮᩈᨶᩣᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨧ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᩑᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ·

ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩣᨿᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩋᨶᩥᨲ᩠ᨳᨠᨳ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᩈᩮᩉᨠᨿᩣᨶᨧᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᨧᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ·

᪖· ᩈᩮᨲᩣᨴᩮᩅᩥᨿᩣᨶᨧᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᨧᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘᪖· ᨲᨧ᩠ᨧᨿ ᩈᩮᨲᩣᨴᩮᩅᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮ – ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨠ᩠ᨠᩣ ᨲᩔ ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥᩁᩮᩣ ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨠ᩠ᨠᩣ ᨻᩉᩩᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ·

᪘᪗· ᨻᩃᩣᨶᩥᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨠ᩠ᨠᩣᨠᩣᩁᩴ ᨴᩮᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨠᩣᨿᩣᩉ· ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨠ᩠ᨠᩣ ᨲᩔ ᨶᩣᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨠ᩠ᨠᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ·

᪘᪘· ᩑᨲᩴ “ᨲᨬ᩠ᨬᨠ᩠ᨠᩮᩈᩮᩣ ᩑᨧ ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᨠ᩠ᨠᩣ”ᨲᩥ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨿᩥᨴᩴ ᩋᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨶᩥᩁᩣᩈᩮᩈᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨠᨳ ᩋᩣᩈᩈᩣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ· ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨳ
ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲᩥ ᨠᨳᩣᩉ ᩈᨿᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨶᩣᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᩣᩈᩮᨶ ᨲᨬ᩠ᨬᩣᨠᨷᩮᨶ ᨧᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨷᩮᨶ ᨧᩣ ᨠᨷ᩠ᨷᨿᨲᩥ·

᪙᪐· ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᨳᩣ ᩅᩴ ᩋᩣᨴᩥᨠ᩠ᨠᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩣᨿᩣᩉ· ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᩮᨿ ᨧ ᨠᩁᩮᩣ ᨧ·

ᩁᩪᨸᩮ ᨶᩣᩈᩦᩈᨲᩦᨲᩥ ᨧᨲᩩᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨠᩮ ᩁᩪᨷᩥᩁᩪᨷᩮ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨠᩣᩁᩮᩈᩩ ᨶ ᨷᩁᩥᨲᩅᨲᩥ· ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ· ᨷᩃᩥᩁᩮᩣᨵᨬᩮᨶ ᨶᩣᩁᨠᩣ ᩑᨧ

ᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩴ ᩁᩣᨣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩴ ᨾᨳᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩣ᪨ ᨴᩮᩣᩈᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨷᩣᨠᨭᨾᩮᩅ᪨

ᩑᩅᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩪᨭᩮᨶ ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ, ᨴᩮᩈᨶᩣᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨧ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᩑᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨾᩉᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨲᩮᩣᨴᩮᨿ᩠ᨿᨾᩣᨱᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪁᪀᪨ ᨠᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪆᪁᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨠᨷ᩠ᨷᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ – ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᩈᩁᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨠᩮᩣᨭᩥᨷᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᨽᩪᨲᩮ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨾᩣᨶᩣᨶᩴ᪨ ᨿᨳᩣᨿᩥᨴᩴ ᨶᩣᨷᩁᩴ ᩈᩥᨿᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᩍᨴᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨷᩩᨶ ᨶ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨

ᩋᩣᨣᨾᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩍᨵᩣᨣᨾᨶᩴ᪨ ᨣᨾᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨲᩮᩣ ᨷᩁᩃᩮᩣᨠᨣᨾᨶᩴ᪨ ᨣᨾᨶᩣᨣᨾᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨴᩩᨽᨿᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩁᨱᨠᩣᩃᩴ᪨ ᨣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᩅᩣᨽᩅᩮᩣᨲᩥ ᨽᩅᨲᩮᩣ ᨽᩅᩮᩣ᪨ ᨧᩩᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨽᩅᨲᩮᩣ ᨧᩅᨶᨲᩣ᪨ ᩏᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨧᩩᨲᩔ ᩏᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨧ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨷᩣᨲᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᨧ᪨ ᨽᩮᨴᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᨽᩮᨴᩮᩣ ᨧ᪨ ᨩᩣᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᨩᨶᨶᨲᩣ᪨ ᨩᩁᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩉᩣᨶᩥ ᨧ᪨ ᨾᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩔ ᨽᩮᨴᩮᩣ ᨧ᪨ ᨷᩩᩁᩥᨾᩣᨷᩥ ᨠᩮᩣᨭᩥ ᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨷᩥ ᨠᩮᩣᨭᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨶ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩣᨷᩥ ᨠᩮᩣᨭᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨲᨷᩁᩣ ᨩᩣᨲᩥᨿᩮᩣ᪨ ᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᩴᩈᩣᩁᨷᩅᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᨶᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩉᩮᨲᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨶ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩉᩥ-ᩍᨲᩥ ᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨶᨾᨲᨣ᩠ᨣᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮᩣ ᩋᩅᩥᨴᩥᨲᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨

ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩦᩅᩁᨱᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩋᩣᩅᩁᩥᨲᩣᨶᩴ᪨ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨾᩁᩣᨣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᨲᨱ᩠ᩉᩣᨻᨶ᩠ᨵᨶᨻᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ᪨ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨾᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨷᩩᨶᨷ᩠ᨷᩩᨶᩴ ᨵᩣᩅᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ᪨ ᩈᩴᩈᩁᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨷᩣᩁᩪᨷᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨶᩩᨽᩪᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩥᨠᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨶᩩᨽᩪᨲᩴ ᩅᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲᩴ᪨ ᨲᩥᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩉᩃᩴ᪨ ᨻ᩠ᨿᩈᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩅᨯ᩠ᨰᩥ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᩣ᪨ ᨠᨭᩈᩦ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲᩣᨲᩥ ᩈᩩᩈᩣᨶᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲᩴ᪨ ᩋᩃᨾᩮᩅᩣᨲᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩈᩪᨲᩥ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩈᩩ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᩥᨲᩩᩴ᪨ ᩅᩥᩁᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩁᩣᨣᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲᩩᩴ᪨ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮᩣᨧᩮᨲᩩᩴ᪨ ᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᩴᩈᩣᩁᨷᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᩈᩴᩈᩣᩁᨷᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨩᩣᨲᩥᨽᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨠᨽᨿᩴ᪨ ᨩᩁᩣᨽᨿᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

᪆᪂-᪃᪨ ᩋᨳᩔ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨷᩁᩪᨷᩁᩥᨣᩣᨳᩣᨿᩮᩣ ᩋᨽᩣᩈᩥ᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨣᩣᨳᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿᩮᩅ᪨ ᨲᨲᩥᨿᨣᩣᨳᩣᨿ ᩋᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᩋᨶᩣᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨴᩣᨶᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩴ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩣᨴᩣᨶᩅᩪᨷᩈᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨶᩣᨷᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨷᩁᨷᨭᩥᨽᩣᨣᨴᩦᨷᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩴ, ᩈᩮᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ

ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪖᪓᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨣᩣᨳᩣᨿ ᨶ ᨲᩮ ᨾᩣᩁᩔ ᨸᨴ᩠ᨵᨣᩪᨲᩥ ᨲᩮ ᨾᩣᩁᩔ ᨸᨴ᩠ᨵᨧᩁᩣ ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᩥᨠᩣ ᩈᩥᩔᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨾᩉᩣᨩᨶᩴ ᩅᩈᩮ ᨶᩥᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᨾᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩋᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᩥᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᨱ᩠ᩉᩮᩣ᪨ ᨨᩈᩩ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩩ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨵᩥᨸᨲᩥ᪨ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᨣᩪ᪨ ᨸᩣᨸᨩᨶᩴ ᨶ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᨶᨾᩩᨧᩥ᪨ ᩈᨲᩥᩅᩥᨸ᩠ᨸᩅᩣᩈᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᨻᨶ᩠ᨵᩩᩃᩥᨲᩴ ᨶᩣᨾᨠᩮᩣᨲᩥ ᨸᨾᨲ᩠ᨲᨻᨶ᩠ᨵᩩ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᨠᨭᨾᩮᩅ᪨

᪖᪔᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨾᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩪᨭᩮᨶ ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ, ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨧ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩈᨴᩥᩈᩮᩣᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨧᩪᩊᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨠᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪑᪨ ᨩᨲᩩᨠᨱ᩠ᨱᩥᨾᩣᨱᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪖᪕᪨ ᩑᨠᩣᨴᩈᨾᩮ ᨩᨲᩩᨠᨱ᩠ᨱᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ – ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨶᩉᩴ ᩅᩦᩁ ᩋᨠᩣᨾᨠᩣᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩉᩴ “ᩍᨲᩥᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪑; ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪕᪗, ᪒᪕᪕, ᪒᪐᪑; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪖᪨᪑᪐; ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪙᪙᪗) ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩦᩁ ᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᩋᨠᩣᨾᨶᨲᩮᩣ ᩋᨠᩣᨾᨠᩣᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᨠᩣᨾᨾᩣᨣᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩣᨾᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩩᩴ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣᨾ᩠ᩉᩥ᪨ ᩈᩉᨩᨶᩮᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩈᩉᨩᩣᨲᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᨧᨠ᩠ᨡᩩ᪨ ᨿᨳᩣᨲᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨲᨧ᩠ᨨᩴ᪨ ᨻ᩠ᩁᩪᩉᩥ ᨾᩮᨲᩥ ᨸᩩᨶ ᨿᩣᨧᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨱᨲᩥ᪨ ᨿᩣᨧᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᩉᩔᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᨱᩮᨿ᩠ᨿ, ᨠᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩣᨴᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ᪨

ᩍᨲᩥᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨸᨴᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ᪨ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩉᩥ ᨸᨶ ᨧᩁᨱᩮᨶ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ ᨲᩥᩔᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨸᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ᪨ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪓ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩋᨭ᩠ᨮ ᩋᨾ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪕᪓ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ)᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨬᩣᨱᩮᨶ ᨾᨶᩮᩣᨾᨿᩥᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨧ ᩈᩉ ᨨ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨧᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩦᩃᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩈᩩ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᨴ᩠ᩅᩣᩁᨲᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩮ ᨾᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩩᨲᩣ ᨩᩣᨣᩁᩥᨿᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩍᨾᩮᨿᩮᩅ ᩉᩥ ᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᨲᩮᩉᩥ ᨧᩁᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩋᨾᨲᩴ ᨴᩥᩈᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨧᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩉ – “ᩍᨵ, ᨾᩉᩣᨶᩣᨾ, ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩮᩣ ᩈᩦᩃᩅᩤ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪓) ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨾᩣᩉᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩉᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨧ ᨧᩁᨱᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩣ, ᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣ ᨾᩉᩣᨠᩣᩁᩩᨱᩥᨠᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨠᩣᩁᩩᨱᩥᨠᨲᩣᨿ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩥᨿᩮᩣᨩᩮᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨧᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩔ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩣ,

ວິຊ຺ຊາຈຣຓວິປນ຺ນານໍສາວກາ ອຕ຺ຕນ຺ຕປາທເຍາ ວິຍ (ປາຣາ. ອຏ຺ຐ. ໑.໑).

ເສາຠນຄມນຕ຺ຕາ ສຸນ຺ທຣໍ ຐານໍ ຄຕຕ຺ຕາ ສມ຺ມາ ຄຕຕ຺ຕາ ສມ຺ມາ ຈ ຄທຕ຺ຕາ ສຸຄເຕາ. ຄມນມ຺ປິ ຫິ ຄຕນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຕຎ຺ຈ ຠຄວເຕາ ເສາຠນໍ ປຣິສຸທ຺ຘມນວຊ຺ຊໍ. ກິໍ ປນ ຕນ຺ຕິ? ອຣິຍມເຄ຺ຄາ. ເຕນ ເຫສ ຄມເນນ ເຂມໍ ທິສໍ ອສຊ຺ຊມາເນາ ຄເຕາຕິ ເສາຠນຄມນຕ຺ຕາ ສຸຄເຕາ. ສຸນ຺ທເຣເຎ຺ຈສ ຐານໍ ຄເຕາ ອມຕໍ ນິເພ຺ພານນ຺ຕິ ສຸນ຺ທຣໍ ຐານໍ ຄຕຕ຺ຕາປິ ສຸຄເຕາ. ສມ຺ມາ ຈ ຄເຕາ ເຕນ ເຕນ ມເຄ຺ຄນ ປຫີເນ ກິເລເສ ປຸນ ອປຈ຺ຈາຄຈ຺ຉເນ຺ຕາ. ວຸຕ຺ຕເຎ຺ຫຕໍ –

“ເສາຕາປຕ຺ຕິມເຄ຺ຄນ ເຍ ກິເລສາ ປຫີນາ, ເຕ ກິເລເສ ນ ປຸເນຕິ ນ ປເຈ຺ຈຕິ ນ ປຈ຺ຈາຄຈ຺ຉຕີຕິ ສຸຄເຕາ...ເປ... ອຣຫຕ຺ຕມເຄ຺ຄນ ເຍ ກິເລສາ ປຫີນາ, ເຕ ກິເລເສ ນ ປຸເນຕິ ນ ປເຈ຺ຈຕິ ນ ປຈ຺ຈາຄຈ຺ຉຕີຕິ ສຸຄເຕາ”ຕິ (ມຫານິ. ໒໘; ຈູຬນິ. ເມຕ຺ຕຄູມາຓວປຸຈ຺ຉານິເທ຺ທສ ໒໗).

ສມ຺ມາ ວາ ຄເຕາ ທີປງ຺ກຣປາທມູລເຕາ ປຠຸຕິ ຍາວ ເພາທິມຓ຺ຑາ ຕາວ ສມຕິໍສປາຣມີປູຣິກາຍ ສມ຺ມາປຏິປຕ຺ຕິຍາ ສພ຺ພເລາກສ຺ສ ຫິຕສຸຂເມວ ກເຣາເນ຺ຕາ ສສ຺ສຕໍ ອຸເຈ຺ຉທໍ ກາມສຸຂໍ ອຕ຺ຕກິລມຖນ຺ຕິ ອິເມ ຈ ອເນ຺ຕ ອນຸປຄຈ຺ຉເນ຺ຕາ ຄເຕາຕິ ສມ຺ມາ ຄຕຕ຺ຕາປິ ສຸຄເຕາ. ສມ຺ມາ ເຈສ ຄທຕິ ຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນສຸ ຍຸຕ຺ຕເມວ ວາຈໍ ຠາສຕີຕິ ສມ຺ມາ ຄທຕ຺ຕາປິ ສຸຄເຕາ.

ຕຕ຺ຣິທໍ ສາທກສຸຕ຺ຕໍ –

“ຍໍ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ຊານາຕິ ອຠູຕໍ ອຕຈ຺ຉໍ ອນຕ຺ຖສໍຫິຕໍ, ສາ ຈ ປເຣສໍ ອປ຺ປິຍາ ອມນາປາ, ນ ຕໍ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ຠາສຕິ. ຍມ຺ປິ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ຊານາຕິ ຠູຕໍ ຕຈ຺ຉໍ ອນຕ຺ຖສໍຫິຕໍ, ສາ ຈ ປເຣສໍ ອປ຺ປິຍາ ອມນາປາ, ຕມ຺ປິ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ນ ຠາສຕິ. ຍຎ຺ຈ ເຂາ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ຊານາຕິ ຠູຕໍ ຕຈ຺ຉໍ ອຕ຺ຖສໍຫິຕໍ, ສາ ຈ ປເຣສໍ ອປ຺ປິຍາ ອມນາປາ, ຕຕ຺ຣ ກາລຎ຺ຎູ ຕຖາຄເຕາ ເຫາຕິ ຕສ຺ສາ ວາຈາຍ ເວເຍ຺ຍາກຣຓາຍ. ຍໍ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ຊານາຕິ ອຠູຕໍ ອຕຈ຺ຉໍ ອນຕ຺ຖສໍຫິຕໍ. ສາ ຈ ປເຣສໍ ປິຍາ ມນາປາ, ນ ຕໍ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ຠາສຕິ. ຍມ຺ປິ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ຊານາຕິ ຠູຕໍ ຕຈ຺ຉໍ ອນຕ຺ຖສໍຫິຕໍ, ສາ ຈ ປເຣສໍ ປິຍາ ມນາປາ, ຕມ຺ປິ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ນ ຠາສຕິ. ຍຎ຺ຈ ເຂາ ຕຖາຄເຕາ ວາຈໍ ຊານາຕິ ຠູຕໍ ຕຈ຺ຉໍ ອຕ຺ຖສໍຫິຕໍ, ສາ ຈ ປເຣສໍ ປິຍາ ມນາປາ, ຕຕ຺ຣ ກາລຎ຺ຎູ ຕຖາຄເຕາ ເຫາຕິ ຕສ຺ສາ ວາຈາຍ ເວເຍ຺ຍາກຣຓາຍາ”ຕິ (ມ. ນິ. ໒.໘໖).

ເອວໍ ສມ຺ມາ ຄທຕ຺ຕາປິ ສຸຄເຕາຕິ ເວທິຕເພ຺ພາ.

ສພ຺ພຖາ ວິທິຕເລາກຕ຺ຕາ ປນ ເລາກວິທູ. ເສາ ຫິ ຠຄວາ ສຠາວເຕາ ສມຸທຍເຕາ ນິເຣາຘເຕາ ນິເຣາຘູປາຍເຕາຕິ ສພ຺ພຖາ ເລາກໍ ອເວທິ ອຎ຺ຎາສິ ປຏິວິຊ຺ຌິ. ຍຖາຫ –

“យត្ថ ខោ, អាវុសោ, ន ជាយតិ ន ជីយតិ ន មីយតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ, នាហំ តំ គមនេន លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ទដ្ឋេយ្យំ បត្តេយ្យន្តិ វទាមិ៓ ន ចាហំ, អាវុសោ, អប្បត្វាវ លោកស្ស អន្តំ ទុក្ខស្ស អន្តកិរិយំ វទាមិ៓ អបិ ចាហំ, អាវុសោ, ឥមស្មិំយេវ ព្យាមមត្តេ កឡេវរេ សសញ្ញិម្ហិ សមនកេ លោកញ្ច បញ្ញបេមិ លោកសមុទយញ្ច លោកនិរោធញ្ច លោកនិរោធគាមិនិញ្ច បដិបទំ (សំ៓ និ៓ ១៓១០៧; អ៓ និ៓ ៤៓៤៥)៓

“គមនេន ន បត្តព្ពោ, លោកស្សន្តោ កុទាចនំ;

ន ច អប្បត្វា លោកន្តំ, ទុក្ខា អត្ថិ បមោចនំ៓

“តស្មា ហវេ លោកវិទូ សុមេធោ, លោកន្តគូ វុសិតព្រហ្មចរិយោ;

លោកស្ស អន្តំ សមិតាវិ ញត្វា, នាសីសតី លោកមិមំ បរញ្ចា”តិ៓ (សំ៓ និ៓ ១៓១០៧; អ៓ និ៓ ៤៓៤៥);

អបិ ច – តយោ លោកា សង្ខារលោកោ សត្តលោកោ ឱកាសលោកោតិ៓ តត្ថ “ឯកោ លោកោ សព្ពេ សត្តា អាហារដ្ឋិតិកា”តិ (បដិ៓ ម៓ ១៓១១២) អាគតដ្ឋានេ សង្ខារលោកោ វេទិតព្ពោ៓ “សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ លោកោតិ វា”តិ (ទី៓ និ៓ ១៓៤២១; ម៓ និ៓ ១៓២៦៩; សំ៓ និ៓ ៤៓៤១៦; វិភ៓ ៩៣៧) អាគតដ្ឋានេ សត្តលោកោ៓

“យាវតា ចន្ទិមសូរិយា បរិហរន្តិ, ទិសា ភន្តិ វិរោចនា;

តាវ សហស្សធា លោកោ, ឯត្ថ តេ វត្តតី វសោ”តិ៓ (ម៓ និ៓ ១៓៥០៣) –

អាគតដ្ឋានេ ឱកាសលោកោ៓ តម្បិ ភគវា សព្ពថា អវេទិ៓ តថា ហិស្ស “ឯកោ លោកោ សព្ពេ សត្តា អាហារដ្ឋិតិកា៓ ទ្វេ លោកា នាមញ្ច រូបញ្ច៓ តយោ លោកា តិស្សោ វេទនា៓ ចត្តារោ លោកា ចត្តារោ អាហារា៓ បញ្ច លោកា បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា៓ ឆ លោកា ឆ អជ្ឈត្តិកានិ អាយតនានិ៓ សត្ត លោកា សត្ត វិញ្ញាណដ្ឋិតិយោ៓ អដ្ឋ លោកា អដ្ឋ លោកធម្មា៓ នវ លោកា នវ សត្តាវាសា៓ ទស លោកា ទសាយតនានិ៓ ទ្វាទស លោកា ទ្វាទសាយតនានិ៓ អដ្ឋារស លោកា អដ្ឋារស ធាតុយោ”តិ (បដិ៓ ម៓ ១៓១១២) អយំ សង្ខារលោកោបិ សព្ពថា វិទិតោ៓

យស្មា បនេស សព្ពេសម្បិ សត្តានំ អាសយំ ជានាតិ, អនុសយំ ជានាតិ, ចរិតំ ជានាតិ, អធិមុត្តិំ ជានាតិ, អប្បរជក្ខេ មហារជក្ខេ

តិក្ខិន្ទ្រិយេ មុទិន្ទ្រិយេ, ស្វាការេ ទ្វាការេ, សុវិញ្ញាបយេ ទុវិញ្ញាបយេ, ភព្ពេ អភព្ពេ សត្តេ ជានាតិ។ តស្មាស្ស សត្តលោកោបិ សព្ពថា វិទិតោ។ យថា ច សត្តលោកោ, ឯវំ ឱកាសលោកោបិ។ តថា ហេស ឯកំ ចក្កវាឡំ អាយាមតោ ច វិត្ថារតោ ច យោជនានំ ទ្វាទស សតសហស្សានិ ចតុតិំស សតានិ ច បញ្ញាសញ្ច យោជនានិ។ បរិក្ខេបតោ –

សព្ពំ សតសហស្សានិ, ឆត្តិំស បរិមណ្ឌលំ;

ទស ចេវ សហស្សានិ, អឌ្ឍុឌ្ឍានិ សតានិ ច។

តត្ថ –

ទុវេ សតសហស្សានិ, ចត្តារិ នហុតានិ ច;

ឯត្តកំ ពហលត្តេន, សង្ខាតាយំ វសុន្ធរា។

តស្សាយេវ សន្ធារកំ –

ចត្តារិ សតសហស្សានិ, អដ្ឋេវ នហុតានិ ច;

ឯត្តកំ ពហលត្តេន, ជលំ វាតេ បតិដ្ឋិតំ។

តស្សាបិ សន្ធារកោ –

នវ សតសហស្សានិ, មាលុតោ នភមុគ្គតោ;

សដ្ឋិ ចេវ សហស្សានិ, ឯសា លោកស្ស សណ្ឋិតិ។

ឯវំ សណ្ឋិតេ ចេត្ថ យោជនានំ –

ចតុរាសីតិ សហស្សានិ, អជ្ឈោគាឡ្ហោ មហណ្ណវេ;

ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄເຕາ ຕາວເທວ, ສິເນຣຸ ປພ຺ພຕຸຕ຺ຕເມາ.

ຕເຕາ ອຸປຑ຺ຒຸປເຑ຺ຒນ, ປມາເຓນ ຍຖາກ຺ກມໍ;

ອເຊ຺ຌາຄາຬ຺ຫຸຄ຺ຄຕາ ທິພ຺ພາ, ນານາຣຕນຈິຕ຺ຕິຕາ.

ຍຸຄນ຺ຘເຣາ ອີສຘເຣາ, ກຣວີເກາ ສຸທສ຺ສເນາ;

ເນມິນ຺ຘເຣາ ວິນຕເກາ, ອສ຺ສກເຓ຺ຓາ ຄິຣິ ພ຺ຣຫາ.

ເອເຕ ສຕ຺ຕ ມຫາເສລາ, ສິເນຣຸສ຺ສ ສມນ຺ຕເຕາ;

ມຫາຣາຊານມາວາສາ, ເທວຍກ຺ຂນິເສວິຕາ.

ເຍາຊນານໍ ສຕານຸເຈ຺ຈາ, ຫິມວາ ປຎ຺ຈ ປພ຺ພເຕາ;

ເຍາຊນານໍ ສຫສ຺ສານິ, ຕີຓິ ອາຍຕວິຕ຺ຖເຕາ.

ຈຕຸຣາສີຕິສຫເສ຺ສຫິ, ກູເຏຫິ ປຏິມຓ຺ຑິເຕາ;

ຕິປຎ຺ຈເຍາຊນກ຺ຂນ຺ຘ-ປຣິເກ຺ຂປາ ນຄວ຺ຫຍາ.

ປຎ຺ຎາສເຍາຊນກ຺ຂນ຺ຘ-ສາຂາຍາມາ ສມນ຺ຕເຕາ;

ສຕເຍາຊນວິຕ຺ຖິຓ຺ຓາ, ຕາວເທວ ຈ ອຸຄ຺ຄຕາ;

ຊມ຺ພູ ຍສ຺ສານຸຠາເວນ, ຊມ຺ພຸທີເປາ ປກາສິເຕາ. (ວິສຸທ຺ຘິ. ໑.໑໓໗; ທ. ສ. ອຏ຺ຐ. ໓໒໓);

ᨿᨬ᩠ᨧᩮᨲᩴ ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨿᩣ ᨸᨾᩣᨱᩴ, ᩑᨲᨴᩮᩅ ᩋᩈᩩᩁᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸᩣᨭᩃᩥᨿᩣ, ᨣᩁᩩᩊᩣᨶᩴ ᩈᩥᨾ᩠ᨻᩃᩥᩁᩩᨠ᩠ᨡᩔ, ᩋᨸᩁᨣᩮᩣᨿᩣᨶᩮ ᨠᨴᨾ᩠ᨻᩔ, ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨠᩩᩁᩪᩈᩩ ᨠᨸ᩠ᨸᩁᩩᨠ᩠ᨡᩔ, ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩅᩥᨴᩮᩉᩮ ᩈᩥᩁᩦᩈᩔ, ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩮᩈᩩ ᨸᩣᩁᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨠᩔᩣᨲᩥ. ᨲᩮᨶᩣᩉᩩ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩣ –

“ᨸᩣᨭᩃᩦ ᩈᩥᨾ᩠ᨻᩃᩦ ᨩᨾ᩠ᨻᩪ, ᨴᩮᩅᩣᨶᩴ ᨸᩣᩁᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ;

ᨠᨴᨾ᩠ᨻᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨧ, ᩈᩥᩁᩦᩈᩮᨶ ᨽᩅᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩴ.

“ᨴ᩠ᩅᩮ ᩋᩈᩦᨲᩥ ᩈᩉᩔᩣᨶᩥ, ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨣᩣᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᨾᩉᨱ᩠ᨱᩅᩮ;

ᩋᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ, ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩈᩥᩃᩩᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ;

ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ, ᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨾᨿᩴ ᨮᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ. (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ. ᪁.᪁᪃᪇; ᨵ. ᩈ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪅᪈᪄);

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨶ᩠ᨴᨾᨱ᩠ᨯᩃᩴ ᩑᨠᩪᨶᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨿᩮᩣᨩᨶᩴ, ᩈᩪᩁᩥᨿᨾᨱ᩠ᨯᩃᩴ ᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨿᩮᩣᨩᨶᩴ, ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᨽᩅᨶᩴ ᨴᩈᩈᩉᩔᨿᩮᩣᨩᨶᩴ, ᨲᨳᩣ ᩋᩈᩩᩁᨽᩅᨶᩴ ᩋᩅᩦᨧᩥᨾᩉᩣᨶᩥᩁᨿᩮᩣ ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨴᩦᨸᩮᩣ ᨧ. ᩋᨸᩁᨣᩮᩣᨿᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩉᩔᨿᩮᩣᨩᨶᩴ. ᨲᨳᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩅᩥᨴᩮᩉᩮᩣ. ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨠᩩᩁᩩ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᩉᩔᨿᩮᩣᨩᨶᩮᩣ. ᩑᨠᨾᩮᨠᩮᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨾᩉᩣᨴᩦᨸᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᨴᩦᨸᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩣ. ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᨠᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩴ ᩑᨠᩣ ᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩ. ᨲᨴᨶ᩠ᨲᩁᩮᩈᩩ ᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩁᩥᨠᨶᩥᩁᨿᩣ . ᩑᩅᩴ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩣᨶᩥ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨬᩣᨱᩮᨶ ᩋᩅᩮᨴᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥ. ᩑᩅᨾᩔ ᩒᨠᩣᩈᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨸᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲᩮᩣ. ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨳᩣ ᩅᩥᨴᩥᨲᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᩮᩣᨠᩅᩥᨴᩪ.

ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨶ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᨲᩁᩔ ᨠᩔᨧᩥ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨲᩔ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ. ᨲᨳᩣ ᩉᩮᩈ ᩈᩦᩃᨣᩩᨱᩮᨶᨸᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩋᨽᩥᨽᩅᨲᩥ, ᩈᨾᩣᨵᩥ...ᨸᩮ... ᨸᨬ᩠ᨬᩣ... ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥ... ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨬᩣᨱᨴᩔᨶᨣᩩᨱᩮᨶᨸᩥ. ᩈᩦᩃᨣᩩᨱᩮᨶᨸᩥ ᩋᩈᨾᩮᩣ ᩋᩈᨾᩈᨾᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨾᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨽᩣᨣᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨬᩣᨱᨴᩔᨶᨣᩩᨱᩮᨶᨸᩥ. ᨿᨳᩣᩉ – “ᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩣᩉᩴ ᨸᩔᩣᨾᩥ ᩈᨴᩮᩅᨠᩮ ᩃᩮᩣᨠᩮ...ᨸᩮ... ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᪁.᪁᪇᪃; ᩋ. ᨶᩥ. ᪄.᪂᪁) ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ.

ᩑᩅᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩥ (ᩋ. ᨶᩥ. ᪄.᪃᪄; ᩍᨲᩥᩅᩩ. ᪙᪀) “ᨶ ᨾᩮ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ (ᨾ. ᨶᩥ. ᪁.᪂᪈᪅; ᨾᩉᩣᩅ. ᪁᪁; ᨠᨳᩣ. ᪄᪀᪅; ᨾᩥ. ᨸ. ᪄.᪅.᪁᪁) ᨣᩣᨳᩣᨿᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ.

ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᩣᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᨳᩥ, ᨴᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨶᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩋᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨴᨾᩮᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨸᩥ ᨾᨶᩩᩔᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨸᩥ ᩋᨾᨶᩩᩔᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨸᩥ. ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨸᩥ ᩋᨸᩃᩣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ ᨧᩪᩊᩮᩣᨴᩁᩮᩣ ᨾᩉᩮᩣᨴᩁᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩈᩥᨡᩮᩣ

ᨵᩪᨾᩈᩥᨡᩮᩣ ᩋᩁᩅᩤᩊᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩤ ᨵᨶᨷᩤᩃᨠᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᨿᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᩈᩣ ᨠᨲᩣ, ᩈᩁᨱᩮᩈᩩ ᨧ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ ᨧ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩥᨲᩣ᪨ ᨾᨶᩩᩔᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨸᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᨠᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᨸᩩᨲ᩠ᨲᩋᨾ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᨾᩣᨱᩅᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᩈᩣᨲᩥᩈᩮᩣᨱᨴᨶ᩠ᨲᨠᩪᨭᨴᨶ᩠ᨲᩣᨴᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨾᨶᩩᩔᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨸᩥ ᩋᩣᩊᩅᨠᩈᩪᨧᩥᩃᩮᩣᨾᨡᩁᩃᩮᩣᨾᨿᨠ᩠ᨡᩈᨠ᩠ᨠᨴᩮᩅᩁᩣᨩᩣᨴᨿᩮᩣ ᨴᨾᩥᨲᩣ ᩅᩥᨶᩦᨲᩣ ᩅᩥᨧᩥᨲ᩠ᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᨶᨿᨶᩪᨸᩣᨿᩮᩉᩥ᪨ “ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨠᩮᩈᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨱ᩠ᩉᩮᨶᨸᩥ ᩅᩥᨶᩮᨾᩥ, ᨹᩁᩩᩈᩮᨶᨸᩥ ᩅᩥᨶᩮᨾᩥ, ᩈᨱ᩠ᩉᨹᩁᩩᩈᩮᨶᨸᩥ ᩅᩥᨶᩮᨾᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪄.᪁᪁᪁) ᩍᨴᨬ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᨸᩥ ᨧ ᨽᨣᩅᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᩦᩃᩣᨴᩦᨶᩥ ᨸᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨾᨣ᩠ᨣᨸᨭᩥᨸᨴᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨴᨾᩮᨲᩥᨿᩮᩅ᪨

ᩋᨳ ᩅᩤ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᨳᩦᨲᩥ ᩑᨠᨾᩮᩅᩥᨴᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨸᨴᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩉᩥ ᨲᨳᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᩣᩁᩮᨲᩥ, ᨿᨳᩣ ᩑᨠᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨴᩥᩈᩣ ᩋᩈᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨵᩣᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᨴᨾ᩠ᨾᩈᩣᩁᨳᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ “ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨴᨾᨠᩮᨶ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩉᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨲᩮᩣ ᩑᨠᩴᨿᩮᩅ ᨴᩥᩈᩴ ᨵᩣᩅᨲᩦ”ᨲᩥ ᩍᨴᨬ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃.᪃᪁᪂) ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩅᩦᩁᩥᨿᩅᩤᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᨸᨠᩮᩉᩥ ᩅᩥᩁᨲᩮᩣ᪨ ᨸᩉᩪᨲᩥ ᨸᨽᩪ᪨ ᩅᩥᩈᩅᩦᨲᩥ ᨸᩁᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩮᨶ ᩅᩦᩁᩥᨿᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨠᩮᩣ᪨ ᩋᩃᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

ᩅᩥᩁᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩅᩥᩁᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᨸᨠᩮᩉᩥ ᨶᩥᩁᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨲᩥᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨲᩣᨿ ᨶᩥᩁᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨲᩥᨧ᩠ᨧ ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩦᩁᩥᨿᩅᩤᩈᩮᩣᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᨶᩥᨠᩮᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩅᩤᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᩍᨵᩣᩅᩈᩮᩣ “ᩅᩦᩁᩥᨿᩅᩤ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩋᩁᩉᨲᩥ᪨ ᨸᨵᩣᨶᩅᩤ ᩅᩦᩁᩮᩣ ᨲᩣᨴᩦᨲᩥ ᨻ᩠ᩃᨾᩣᨲᩥ ᨸᨵᩔ ᨴᩩᨲᩥᨿᩅᨧᨶᩣᨶᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨸᨵᩣᨶᩅᩤ ᨾᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᩮᨶ, ᩅᩦᩁᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᩁᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩴᩈᨶᩈᨾᨲ᩠ᨳᨲᩤᨿ, ᨲᩣᨴᩦ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨠᩤᩁᨲᩤᨿ ᨸᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩮ ᨲᨳᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩮᩣ “ᩅᩦᩁᩥᨿᩅᩤ”ᨲᩥ ᨸᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

ᨲᩮ ᨠᩣᨿᨠᩣᨿᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲᩮ ᩁᩪᨸᩥᨶᩥᨧ᩠ᨧᨠᩣᨿᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ᪨ ᩁᩣᨣᩁᩣᨣᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᩁᩣᨣᩮᨶ ᩁᨬ᩠ᨩᩥᨲᩣ᪨ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᩁᩣᨣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣ᪨ ᨶ ᨠᩣᨿᩮ ᨠᩣᨿᩮᨲᩦᨲᩥ ᩁᩪᨸᩥᨶᩥᨧ᩠ᨧᨠᩣᨿᩮ ᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩋᨠᩣᨿᩮᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩮᩉᩥ ᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩣᨿᩮᨿᩣᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩮᨿᩣ᪨

᪙᪙᪨ ᨲᩮᨩᩦ ᨲᩮᨩᩈᩣᨲᩥ ᨲᩮᨩᩮᨶ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨲᩮᩣ ᨲᩮᨩᩈᩣ ᩋᨽᩥᨽᩩᨿ᩠ᨿ᪨ ᨿᨾᩉᩴ ᩅᩥᨩᨬ᩠ᨬᩴ ᨩᩣᨲᩥᨩᩁᩣᨿ ᩍᨵ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨿᩴ ᩋᩉᩴ ᨩᩣᨲᩥᨩᩁᩣᨿ ᨸᩉᩣᨶᨠᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩍᨵᩮᩅ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨

ᨩᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᨵᩦ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻ ᩋᩣᨠᩣᩁᨣᨲᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨠᩃᩴ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩈᩩ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨦ᩠ᨣᩴ᪨ ᨲᨿᨣᨲᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨿᩮᩅ ᨲᨿᨣᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᩣᩁᩴ ᨿᨳᩣ ᨣ᩠ᩅᨧᩁᨣᨲᩴ ᨾᨲ᩠ᨲᨣᨲᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩋᨽᩥᨧᩥᩉᩁᩣᨲᩥ ᨶᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᩣᩁᩴ ᩅᩥᨽᩣᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᩣᩁᩴ ᨸᩃᩥᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩴ ᨴᩔᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩈᩩᩁᩥᨿᩣᩃᩮᩣᨠᩴ

ឧស្សយិត្វា។ អាការេនតិ អដ្ឋិការេន។ អង្គុលិកោតិ អង្គុលិចាលនបយត្តបុច្ឆាការេន។ កាតព្វេតិ ទេចតានំ កាយតយេក្ខ កច្ឆតិ។ សត្តា

អភិសង្ខារសមុទយត្ថិ សកលំ កាយំ សមុទយំ ឧបាទំ, តណ្ហត្ថិ អនេត្វា។ កិលេសតយំ អបិជ្ឈិតការេ ចិឆយិត្វាតិ កិលេសតយសង្ខាតំ អញ្ញាណំ

អបិជ្ឈិតការេ គហេត្វា តរេសត្វា។ ញាណាលោកេ បញ្ញាលោកេ ឧស្សយិត្វា។ ចត្តុការេយ បរិជានិត្វាតិ ទុបិនិចត្តុការេយ

ញាតតីរណបរិញ្ញាយ ជានិត្វា។ កិលេសកាយេ បហាយាតិ ឧបតាបនសង្ខាតេ កិលេសកាយេ បហានបរិញ្ញាយ បជហិត្វា។

១៧។ អធស្ស កទាចា តំ សម្ពុំ អាចិក្ខេត្វា ឧបទុបរិកាធារេយា អកាសិ។ តត្ថ តេក្ខំ ជុ ទេយតោតិ គិញ្ញាតញ្ញា គិញ្ញាតកាយិគិញ្ញា បជិបជំ

“ទេយ”ត្តិ ជិវ្វា។ ឧក្កហិតត្ថិ តណ្ហាចេសត ជិដ្ឋិចេសត គហិតំ។ គិទត្តំ ចាតិ គិទស្សិតត្តំ ចា, យុទ្ធិតត្ថត្តិ ចុត្តំ ហោតិ។ យា តេ ចិជ្ជិត្វាតិ យា តេ

អហោសិ។ កិញ្ញាតត្តិ ទាកាជិកិញ្ញាតំ, តយិ តេ យា ចិជ្ជិត្វា។

យុទ្ធិតត្ថត្តិ យុទ្ធិត្វា ត បុត កហេតត្តំ។ ចិជហិតត្ថត្តិ ចជិតត្តំ។ ចិតោជេតត្ថត្តិ លិបិតត្តំ។ ញត្តិកាតត្ថត្តិ ចិកតត្តំ កាតត្តំ ។ អតកាចំ

កយេតត្ថត្តិ អត្ អត្ អកាចំ កយេតត្តំ។

១៨-២០។ បុរេត្ថតិ អតីតេ សង្ខារេ អារព្ភ ឧបត្តកិលេសា។ ពោហុលាតិ កទាចា ឧតុកល្លិ អាលបតិ។ សេសំ សព្វត្ថ បិកជេយច។

២១។ កទាចា ព្ពុឧយិ ឃុត្តំ អទហត្តកិក្ខុជេតេច ជេសេសិ, ជេសតាបរិយោសាតេ ច បុត្តសជិសោ ១ច ឆយ្យាកិសយយោ អហោសីតិ។

សទ្ធម្មប្បជោតិកាយ ចូឡនិទ្ទេស-អដ្ឋកថាយ

ឧបសីវមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៧។ នន្ទមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសវណ្ណនា

៧០។ សត្តមេ នន្ទសុត្តេ – ញាណូបបន្នន្តិ អាលយំ ជហំ។ តណ្ហាជិន្តិ តណ្ហាកាយជ្ជិជំ។ អនេតត្តិ លោកេសមុទ្ទ គិក្ខយំ។ តត្តិជ្ជាហត្តិ

អតាកតទុបិនិបត្តតាជហំ។ ១កា ១ច ហិ សា តណ្ហា, ចុតិចេសត ព្ពុឆ តាតប្បការេតា ចុត្តា។ កប្បជ្ជាហត្តិ ចុចិជំ កប្បជហំ។ អភិយារេចតិ

អតិចិយ យាចាយិ។ ឃុត្វាត តាកស្ស អបតយិស្សត្តិ ព្ពុតោតិ តាកស្ស តច កចតោ ចចតំ ឃុត្វា ព្ពុតោ បិសាណកចេតិយតោ ពាហុជតា

បក្កយិស្សត្តីតិ អធិប្បាយោ។

យេឧបឃុបិជាតាតិ តណ្ហាជិដ្ឋីហិ ឧបកត្វា គហិតា។ ចេតសោ អធិដ្ឋាតាតិ ចិត្តេ បតិដ្ឋិតា។ អភិនិវេសានុសយាតិ បតិដ្ឋហិត្វា អាកត្វា

សយិតា។

លិ៨៉ ឧតបទេហិ សក្កាតាតិ អក្កាឌីហិ ឧតបទេហិ ព្លឆ សយាកតា៉ ចិឃាកទោហិតិ ឆយុំ ទេសហិ៉

សក្កាតាតិ ឲទេត លត្តិឃាគទេឃា ឲកឹក្ខតា៉ សយាកតាតិ ចុត្តប្បកាទេហិ ឧតបទេហិ អាកតា៉ សទេយាហិតាតិ រាសឹក្ខតា៉ សត្ថិបតិតាតិ អឆិទេឃាកា៉

លិ៩៉ អធស្ស អាសឃាតុទេលិទេយត ឆយុំ ទេសទេត្តា កកចា ៘បទ្ធបរិកាធាទេឃា អកាសិ៉ តត្ថ អាគាតតល្ហិត្តិ ទ្ធបិឌឹតំ អាគាយិកំ កហលតល្ហ្យាតល្ហុបិគាតត្តិ ចុត្តំ ទេហាតិ៉ ឃំ ឃត្យាទេលិកប្ថិយុបិឌិឃត្តិតិ ឲទេតស្ម ៘ឆ្នាឌិទេកទេស្ម ឃំ ឃំ កល្ហិត្តិ៉ ទេតទេតច យាទោ អទេត្តតិឌត្យត្តិ ទេតទេតច ៘បិគាតបច្ចយតិត្ថតត្តកយ្យាកិសប្លាទេតិត្ថតត្តចទេសត បដិសត្ថិក្ខត្ថយាទោ តំ សត្តំ អត្យាកច្ឆតិ៉

លិ១០៉ តស្មា បឌាតត្តិ តស្មា ឲតយាឌឹតចំ អតិច្ចាឌិចទេសត ចា សប្លាទេ បឌាតទេត្តា៉ អាគាតសទេត្ត ព្លតិ ទេបក្ខយាទេតា, បឌំ ព្លយំ យច្ចទេឆទេឃ្យ ចិសត្តត្តិ អាគាតត្តទេដ្ឋត អាគាទេតស្ម ទ្ធបិឌឹស្ម សទេត្ត សត្តទេលិទេក ព្លយំ បឌំ យច្ចទេឆទេឃ្យ លក្កំ ទេបក្ខយាទេតា , អាគាតសទេត្ត ចា អាគាតាកិតិចិទេដ្ឋ បុក្កទេល អាគាតសក្កទេហត្យច្ចា ព្លយំ បឌំ យច្ចទេឆទេឃ្យ លក្កំ តទេតា ឌឹតិក្កយិតុំ អសយត្តំ ព្លតិ ទេបក្ខយាទេតា កិច្ចាតំ សត្តទេលិទេក ត ៘បិឌិទេឃធាតិ៉ ទេសសំ សត្តត្ត បិកឌទេយច៉

ឲចំ កកចា ព្លគយ្បិ ស្មត្តំ អទេហត្តតិក្ខទេដទេតច ទេគទេសសិ, ទេគសតាបរិទេឃាសាទេត ច បុត្តសឌិទេសា ឲច ឆយ្យាកិសយទេឃា អទេហាសឹតិ៉

សច្ឆឃ្យប្បទេខ្លាតិកាឃ ក្ខឮអតិទេក្ខស-អដ្ឋកធាឃ

ក(ក្រាចុឆស្មត្តតិទេក្ខសចល្ហតា តិដ្ឋិតា៉

១៩៉ ៘គឃយាលចស្មត្តតិទេក្ខសចល្ហតា

លិ៣៉ ទេតទសទេយ ៘គឃស្មទេត្ត – អត្តាចិទេយាក្ខត្តិ បត្តាត្យកាចតិត្ថាតំ តំ ចិទេយាក្ខំ បុច្ឆតិ៉

បឆទេយតបិ ឈាទេតត ឈាឃិតិ ចិតក្កចិធារបីតិស្មលចិទេត្តកក្កតាសយ្យឃុទេត្តត បច្ចាក្កិទេកត បឆយត្តាទេតត ឈាឃតីតិ ឈាឃិ៉ ទុតិទេឃតាតិ បីតិស្មលចិទេត្តកក្កតាសយ្យឃុទេត្តត៉ តតិទេឃតាតិ ស្មលចិទេត្តកក្កតាសយ្យឃុទេត្តត៉ ចត្យទេត្តតាតិ ៘ទេបក្ខាចិទេត្តកក្កតាសយ្យឃុទេត្តត៉ សចិតក្កសចិធារទេតបិ ឈាទេតត ឈាឃិតិ ចត្យក្កតយបច្ចាកតទេឃស្ម បឆយត្តាទេតត សចិតក្កសចិធារទេតបិ ឈាទេតត ឈាឃតីតិ ឈាឃិ៉ អចិតក្កចិធារយទេត្តតាតិ បច្ចាកតទេឃ ទុតិទេឃត ឈាទេតត៉ អចិតក្កអចិធារទេតាតិ ទុតិឃតតិឃាឌិអចទេសសឈាទេតត៉ សប្បីតិទេកតាតិ

បីតិសម្បយុត្តត ទុកតិកឈានេតត។ និប្បីតិកេកាតិ បីតិវិរហិតេត តឥចសេសឈានេតត។ សាតសហគតេតាតិ សុខសហគតេត តិកចតុក្កឈានេតត។ ឧបេក្ខាសហគតេតាតិ ចតុក្កបញ្ចកេត។ សុញ្ញតេតាបីតិ សុញ្ញតវិមោក្ខសម្បយុត្តត។ អនិមិត្តេតាបីតិ អនិច្ចានិមិត្តំ ទុក្ខនិមិត្តំ អនិមិត្តញ្ច ឧគ្ឃាដេត្វា បដិលទ្ធេត អនិមិត្តេតាបិ ឈានេត ឈានឃតិតិ ឈានឃ៑។ អប្បណិហិតេតាបីតិ យក្កាកយតចសេត បណិធិ សោធេត្វា បរិយាទិយិត្វា ផលសមាបត្តិចសេត អប្បណិហិតេតាបិ។ លោកិយេតាបីតិ លោកិយេត បឥមទុតិយតតិយចតុត្ថេត។

លោកុត្តរេតាបីតិ តេតេច លោកុត្តរសម្បយុត្តត។ ឈានវេតាតិ ឈានេតុ អភិវេតា។ ឧកត្តុយតុយុត្តាតិ ឧកត្តំ ឧកឹកាចំ អតុយុត្តា បយុត្តា។ សឥត្តកាវុកាតិ សកត្តកាវុកា, ក-ការស្សាយំ ឥ-ការោ កតោ។ សឥត្តាតិ ច អវហត្តំ ចេជិតត្តំ។ តញ្ហិ អត្តបតិខាន្ទេន អត្តានំ អបិជហន្តេន អត្តនោ បរយត្តេន ច អត្តនោ អត្តត្តា សកត្តាតិ វុច្ចតិ។ ផលសមាបត្តិសមាបជ្ជនចសេត សកត្តកាវុកា, “និក្ខាតកាវុកា”តិ ឧកេ។ អវវេខាតិ និក្កិលេសា។ ចិវវេខាតិ ចិកតកិលេសា។ និវវេខាតិ អបគិតកិលេសា , “ចិតវវេខា”តិបិ បាឋោ, សោវេយចត្តា។ វេខាបកតោតិ កិលេសេហិ ទុទ្ទិក្ខតោ។ វេខបិប្បហីនោតិ កិលេសប្បហីនោ។ វេខបិប្បយុត្តាតិ កិលេសេហិ យុត្តោ។

បិសាណកេ ចេតិយេតិ បិសាណបិន្ទេ បិវាយតសុត្តត្ថេសិតន្ទានេត។ សន្តោស្សុក្កបដិប្បស្សទ្ធត្តាតិ សន្តោសំ កិលេសិសាស្សុក្កានំ បដិប្បស្សទ្ធត្តា, តាសិតត្តា អាសិនោ។

កិច្ចាកិច្ចត្តិ “ព្ទាជំ កត្តព្វំ, ព្ទាជំ ត កត្តព្វ”ត្តិ ឧចំ យតសា ចិន្តេតព្វំ។ ករណីយាករណីយត្តិ កាយទ្វារេន អចយ្យំ ព្ទាជំ ករណីយំ, ព្ទាជំ ត ករណីយត្តិ ឧចំ ករណីយាករណីយំ។ បហីតត្តិ ចិស្សដ្ឋំ។ ចសិប្បេត្តាតិ បក្ខាកាចប្បេត្តា។

លិវ៑ អឆ កកចា យទ្វា ន្ទេរយា ចត្តត្ថញ្ញាតលោកិ, តទ្វាស្ស បដិលទ្ធឈានចសេត តាតប្បការេតា អញ្ញាចិរយាក្តុំ ឥរស្សេត្តា ន្ទុបវុបរិកាឆយាហ។ តត្ថ បហាតំ កាយន្ទ្វាតត្តិ យជិជំ បឥមំ ឈានំ និព្ពាតេត្តត្តស្ស កាយទ្វារបហាតំ, តយ្យិ អញ្ញាចិរយាក្ខត្តិ បន្ទ្វាយិ។ ឧចំ សព្ទបតាតិ សោរេខតព្ទាតិ។

យា ចិត្តស្ស អកល្យតាតិ ចិត្តស្ស កិលានភាវេចា។ កិលានោ ហិ អកល្លកោតិ វុច្ចតិ។ ចិនយេបិ វុត្តំ – “តាហំ, ភន្តេ, អកល្លកោ”តិ (បារា។ ១៥១)។ អកម្មញ្ញតាតិ ចិត្តកេលញ្ញាសង្ខាតោ អកម្មញ្ញតាការោ។ ឱលីយតាតិ ឱលីយតាការោ។ ឧទិយាបជ្ជិកចិត្តញ្ហិ ព្ទទិយាបជំ សត្តានេត្តំ អសក្កោន្តំ វុក្ខេ ចក្កុលិ ចិយ ពីលេ លក្កិតផាណិតចារកោ ចិយ ច ឱលីយតិ, តស្ស តំ អាការំ សន្ធាយ “ឱលីយតា”តិ វុត្តំ។ ទុតិយបជំ ន្ទុបសក្កចសេត ចន្ទិតំ។ លីតាតិ អចិប្បាវិកតាយ បដិក្ខុជិតំ។ ព្ទតរេ ន្ទេ អាការភាចតិទ្ទេសា។ ឆិតត្តិ សប្បិបិណ្ឌោ ចិយ អចិប្បាវិកតាយ ឈតភាវេចត ជិតំ។ ឆិយតាតិ អាការតិទ្ទេសា។ ឆិយិតភាវេចា ឆិយិតត្តំ, អចិប្បារចសេតេច ឆន្ទតាតិ អត្ថោ (ឆ៑ ស៑ អដ្ឋ៑ ១១៩១)។

លិ៩៑ ន្ទុបក្ខាសតិសំសុទ្ធិ ចតុត្ថញ្ញាទិកាបក្ខាសតីហិ សំសុទ្ធំ។ ឆយ្ហតក្កុវេដចត្តិ ព្ទយិតា តស្មិំ ចតុត្ថញ្ញាតចិរយាក្ខេ ធត្វា ឈានង្គាតិ

ចិបស្សិត្វា អឆិកពំ អរហត្តចិរយាក្លំ ចឥតិ៍ អរហត្តចិរយាក្លស្ស ហិ យក្កសយ្យឃុត្តសយ្ញាសក្កប្បាឌិកេគោ ឆយ្ញតក្កោ បុរេដចោ ទោហាតិ៍

ទេតាហ “ឆយ្ញតក្កបុរេដច”ត្តិ៍ អចិន្ហាឃ បរេកគត្ថិ ឲ្តយេច ច អន្ហ្ញាចិរយាក្លំ អចិន្ហាបរេកគតសន្ហាតំ តិន្ហាតំ តិស្សាឃ ឌាតត្វា

ការេណាបចារេត “អចិន្ហាឃ បរេកគត”ត្តិ ទ្វាឃឹតិ៍

ឃា ចតុទេ្ត ធសារេត ្ហរេបក្លាតិ ឲត្ត ្ហបបត្តិទេតា ទ្ហក្លតីតិ ្ហរេបក្លា, សម៉ បស្សតិ អបក្លបតិតា ហុត្វា បស្សតីតិ អទេ្វា៍ ្ហរេបក្លតាតិ

អាការតិទ្ទេសោ៍ អន្ហ្សុបក្លតាតិ ្ហបសក្កចសេត បង់ ចឆ្លឹតំ៍ ចិត្តសយតាតិ ចិត្តស្សេកក្កការេចា៍ ចិត្តប្យស្សទ្ធតាតិ ចិត្តស្ស

្ហាតាតិទិត្តចន្ហិតការេចា៍ យន្ហ្ញាត្តាតាតិ ចិត្តស្ស យន្ហ្យូដិតការេចា៍

លិលិ៍ ឲចំ អចិន្ហាបរេកគចចេតេត ចុត្ត តិន្ហាតំ ស្វា “តំ កិស្ស ចិប្យហារេតេត ចុច្ចតី”តិ ប្ហុន្ហេត្តា “កិស្ហ សំឃោដេតោ”តិ កាឆយាហ៍ តត្វ

កិស្ហ សំឃោដេតោតិ កិសំឃោដេតោ៍ ចិចារណត្តិ ចិចារណាការណំ៍ កិស្សស្ស ចិប្យហារេតេតាតិ កិតាយកស្ស អស្ស ឆយ្ញស្ស ចិប្យហារេតេត៍

លិប៉៍ អធស្ស កកចា តយត្វំ ឥ្យាកេរាទេត្តា “តត្តិសំឃោដេតោ”តិ កាឆយាហ៍ តត្វ ចិតក្កស្សាតិ កាយចិតក្កាឌិកោ ចិតក្កោ អស្ស៍

លិឌ៍ ទ្ហតាតិ តស្ស តិន្ហាតស្ស យក្កំ ប្ហុន្ហេត្តា “កឆំ សតស្សា”តិ កាឆយាហ៍ តត្វ ចិន្ហាណត្តិ អកិសន្ហារចិន្ហាណំ៍

ប៉០៍

អធស្ស យក្កំ កេឆេត្តា កកចា “អន្ហ្ញាត្តា្ញា”តិ កាឆយាហ៍ តត្វ ឲចំ សតស្សាតិ ឲចំ សតស្ស សយ្យឌាតស្ស៍ សេសំ សន្ហាត្វ បិកេដេយច៍

ឲចំ កកចា ទ្ហឥយ្យិ ស្វត្ថ អរហត្តតិក្ខុដេតេច ឥេតេសិ, ឥេសតាបទិឃោសារេត ច ប្ហន្ហាសឌិសោច ឆយ្ញាកិសយឃោ អទោហាសិតិ៍

សន្ហ្លុប្យទេ្ហាតិកាឃ ក្ខុត្យអតិទ្ទេស-អដ្ហកធាឃ

្ហដឃយាណចស្វត្តតិទ្ទេសចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

១៣៍ ពេលិសាលយាណចស្វត្តតិទ្ទេសចណ្ណតា

ប៉១៍ ឆ្ន្ហសេយ ពេលិសាលស្វេត្ត – យោ អតីតំ អាឌិសតីតិ យោ កកចា អត្តតោ ច បទេសន្ហ “ឲកយ្យិ ឌាតិ”ត្តិអាឌិកេឌំ អតីតំ អាឌិសតិ៍

ឲកយ្បិ ឌាតិក្ខិ ឲកយ្បិ បដិ៍ឃត្ថិឬលក់ ទុតិបរិ៍ឃោឃាត់ ឲកកចបរិឃាបត្ថ៍ លត្ថុឃត្ថាត់៉ ឲឃ តឃោ ឆេ្ចបិ ឌាតិឃោតិអាឌិឃុ៉ អឃេតកបិ

ឃិចដ្ចកឃេប្យតិអាឌិឃុ បត បរិ៍ហាឃយាឃេតា កឃេប្យា ឃិចដ្ចកឃេប្យា, តឌា ឃឃេ្ឍាឃំ ទ្រាហូឃេលិឃេក ឃត្ថិបតតឃេតា៉ ចឆ្លយាឃេតា កឃេប្យា

ចិចដ្ចកឃេប្យា, តឌា ទ្រាហូឃេលិកឃេតា ឃត្តាត់ ចិចដ្ចតឃេតា៉ តត្វ ឃិចឃេដ្ចត ឃិចដ្ចដ្ចាឃឹ កហិឃេតា ឃេហាតិ តំឬលកត្តា, ចិចឃេដ្ចត ច

ចិចដ្ចដ្ចាឃឹ៉ ឲចញ្ជាឃតិ ឃាតិ តាតិ “ចត្តារិយាតិ, ភិក្ខុចេ, កប្យឃ្យ អឃឃេញ្ញ្យាតិ៉ កតយាតិ ចត្តារិ? ឃិចឃេដ្ចា ឃិចដ្ចដ្ចាឃឹ ចិចឃេដ្ចា

ចិចដ្ចដ្ចាឃឹ”តិ ទុត្តាតិ (អ៉ តិ៉ ៣៉៧៥៩), តាតិ បរិក្កហិតាតិ ឃេហាក្តិ៉ ឃិចដ្ចកឃេប្យ ចិចដ្ចកឃេប្យតិ ច កប្យឃ្យ អឆ្លិ កឃេហត្វា ទុត្តា៉

ឃិចដ្ចចិចដ្ចកឃេប្យតិ ឃកលំ កប្យំ កឃេហត្វា ទុត្តា៉ កឆំ អតុឃ្យឃេតឹតិ ឃេច? អយុត្រាឃិក្តិអាឌិតា តឃេឃត៉ តត្វ អយុត្រាឃិក្តិ អយុបិ្យឃិចដ្ចកឃេប្យ

អហំ អយុបិ្យតឃេច ចា ឃេឃាតិឃា ចា កតិឃា ចា ចិញ្ញាលដ្ចតិឃា ចា ឃត្តាចាឃេឃ ចា ឃត្តតិកាឃេឃ ចា អាឃិ៉ ឲចំតាឃេយាតិ តិឃេឃ្យា ចា

ឫឃេឃ្យា ចា៉ ឲចំឃេកាឃេត្តាតិ កច្ចាឃេតា ចា កឃ្យឃេបិ ចា ៉ ញ្ជាឌឃយ្យ អតឹតកឃេច អត្តឃេតា តាឃឃេកាត្តាតុឃ្យឃេលាចឃេឃត ទុត្តា៉ ឃឃេច បត តឃ្ញុំ

កាឃេល អត្តឃេតា ចល្លាឃយ្យត្តិ ចា លុលបលឹតឌឹចិតកាចំ ចា ឃុលទុក្ខាតហុលតំ ចា អប្យាឃុកឌឹឈាឃុកកាចំ ចា អតុឃ្យទិតុកាឃេយា, តយ្បិ

អតុឃ្យឃេតិឃេឃច៉ ឃេតតាហ – “ឲចំចឃេល្លា ឲចយាឃុបរិ៍ឃឃេត្តា”តិ៉ តត្វ ឲចំចឃេល្លាតិ ឌ្ឍឌាឃេតា ចា ឃាឃេយា ចា៉ ឲចយាហាឃេទាតិ

ឃាលិយំឃេឃាឃតាហាឃេទា ចា បចត្តឲលឃេភាឌឃេតា ចា៉ ឲចំ ឃុលទុក្ខបដិ៍ឃំឃេចឌឹតិ អឃេតកប្យកាឃេទត កាឃិកឃេចតឃិកាត់

ឃាយិឃតិទាយិឃាឌិប្យឃេភឌាត់ ចា ឃុលទុក្ខាត់ បដិ៍ឃំឃេចឌឹ៉ ឲចយាឃុបរិ៍ឃឃេត្តាតិ ឲចំ ចឃ្យឃតបឃេយាឃុបរិ៍ឃឃេត្តា ចា ចតុទាឃឹតិ

កប្យឃហឃ្យបឃេយាឃុបរិ៍ឃឃេត្តា ចា៉

ឃេឃា តឃេតា ទុឃេតា អយុត្រ ដ្ចឌបិឌិក្តិ ឃេឃា អហំ តឃេតា កចឃេតា ឃេឃាតិឃេតា កតិឃេតា ចិញ្ញាលដ្ចតិឃេតា ឃត្តាចាឃឃេតា ឃត្តតិកាឃឃេតា

ចា ទុឃេតា បុត អយុកញ្ញុំ តាឃ កឃេច ឃេឃាតិឃា កតិឃា ចិញ្ញាលដ្ចតិឃា ឃត្តាចាឃេឃ ឃត្តតិកាឃេឃ ចា ដ្ចឌបិឌិ៉ តត្រាបិឃិក្តិ អឆ តត្រាបិ

កឃេច ឃេឃាតិឃា កតិឃា ចិញ្ញាលដ្ចតិឃា ឃត្តាចាឃេឃ ឃត្តតិកាឃេឃ ចា បុត អឃេហាឃិ៉ ឲចំតាឃេយាតិអាឌិទុត្តតឃឃេច៉

អបិ ច – ឃស្មា អយុត្រាឃិក្តិ ញ្ជាចំ អតុបុឃេញ្ញាត អាឃេទាហត្តឃ្យ ឃាចឌិឆ្លក់ អតុឃ្យឃេលំ៉ ឃេឃា តឃេតា ទុឃេតាតិ បដិតិចត្តត្តឃ្យ បច្ចឃេចក្ខលំ៉

តស្មា ញ្ជាឆ្មុបបឃេត្តាតិ ញ្ជាយិឃ្យា ញ្ជាឆ្មុបបត្តិឃា អតត្តុទឃេយចឃ្យ ដ្ចបបត្តិដ្ចាត់ ឃឆ្លាឃ អយុត្រ ដ្ចឌបិឌិក្តិ ញ្ជាចំ ទុត្តត្តិ ឃេចឌិតញ្ញា៉ តត្រាបិឃិក្តិ

ឲចយាឌិ បតឃ្យ តត្រា ញ្ជាយិឃ្យា ដ្ចបបត្តិឃា អត្តឃេទ ដ្ចបបត្តិដ្ចាឃេត តាឃឃេកាត្តាឌឹតំ អតុឃ្យឃេលាឌឃ្យតត្វំ ទុត្តា៉ ឃេឃា តឃេតា ទុឃេតា

ញ្ជាឆ្មុបបឃេត្តាតិ ស្វាហំ តឃេតា អតត្តុទុបបត្តិដ្ចាតឃេតា ទុឃេតា ញ្ជាឌ អឃុកញ្ញុំ តាឃ លត្តិឃកុឃេល ចា ទ្រាហូលកុឃេល ចា តិញ្ញាឃេត្តា៉

ញ្ជាតិតិ ឲចំ៉ ឃាកាទំ ទិ៍ឃាឃេដ្ចឃក្តិ តាឃឃេកាត្តចឃេឃត ទិ៍ឃាឃេដ្ចឃំ, ចល្លាឌិចឃេឃត ឃាកាទំ៉ តាឃឃេកាឃេត្តត ហិ ឃឃេត្តា “តិឃេឃ្យា កឃ្យឃេបិ”តិ

ដ្ចឌ្ចិឃិឃតិ, ចល្លាឌឹហិ “ឌ្ឍឌាឃេតា ឃាឃេយា”តិ តាតត្តឃេតា បញ្ញាឃតិ៉ តស្មា តាឃឃេកាត្តំ ដ្ចឃេដ្ចឃេឃា, ញ្ជាតឃេទ អាកាទាតិ៉ បុឃេញ្ញាតិចាឃក្តិ បុឃេញ្ញា

អតឹតឌាតឹឃុ តិចុដ្ចក្ខុឆ្លា បុឃេញ្ញាតិចាឃេឃា៉ តិចុដ្ចាតិ អញ្ញាចុដ្ចា អតុក្កុតា អត្តឃេតា ឃត្តាឃេត ដ្ចប្យឌ្ចិត្វា តិទុឆ្លា, តិចុដ្ចឌយ្វា ចា៉ តិចុដ្ចាតិ

ឃេកាចទតិចាឃេឃត តិចុដ្ចា, អត្តឃេតា ចិញ្ញាឃេលាត ចិញ្ញាតា បរិឆ្និត្ថា, បទចិញ្ញាឃេលាត ចិញ្ញាតាបិ ចា លិត្ថចដ្យកាតុឃ្យឃេលាឌិឃុ៉ ឃេត

តុឆ្លាត់ឃេឃច លត្តក្តិ៉ តំ បុឃេញ្ញាតិចាឃំ អាឌិឃតិ កឃេឆតិ៉ បឃេទឃំ អតឹតត្តិ អឃេញ្ញាឃំ បទបុក្កលិត់ បុឃេញ្ញាតិចាឃំ ឲកយ្បិ ឌាតិក្ខិអាឌិតា តឃេឃត

អាឌិឃតិ៉

យថាបចាតិយសុត្តន្តតិ យថាបុរិសាត់ អបចាតតិយុត្តំ យថាបចាតសុត្តំ (ឌី៍ តិ៍ ១៍១ អាគរយា)៍ យថាសុគស្សតិយសុត្តន្តតិ យថាសុគស្សតស្ស សយ្យត្តិយុត្តំ យថាសុគស្សតសុត្តំ (ឌី៍ តិ៍ ១៍១៣១ អាគរយា)៍ យថារកាចិត្តិយសុត្តន្តតិ យថារកាចិត្តព្រោហ្វលស្ស អបចាតតិយុត្តំ យថារកាចិត្តសុត្តំ (ឌី៍ តិ៍ ១៍១៥១ អាគរយា)៍ យាឈរចេចិយសុត្តន្តតិ យឈរចេចររដ្ឋា អបចាតតិយុត្តំ យឈរចេចសុត្តំ (យ៍ តិ៍ ១៍១០ប័ អាគរយា)៍ សតាត្សារិដ្ឋាណំ រហាតីតិ បុរដ្ឋតិចាសាត្សស្សតិសយ្យយុត្តពាណំ រហាតិ៍

យាចតក់ អាកច្ចតីតិ យត្តក់ ពាតំ ត្លច្ឆតិ, តត្តក់ ខាតិស្សាយីតិ ពាណំ របរសតិ៍ អចស្ស ត្វដ្ឋលបត្តបុររ បក្ខត្តតារាចា ចិយ អប្បជិហតំ អតិចារិតំ ពាណំ កច្ឆតិ៍ រតត យាចតក់ អាកច្ចតិ, តាចតក់ អត្សស្សតិ៍ រទាធិខត្តិ រទាធិយា ឫរល ខាតំ៍ ពាណំ ក្សប្បជ្ជតីតិ ចត្សយក្កពាណំ ក្សប្បជ្ជតិ៍ អឃយត្តិយា ខាតីតិ រតត ពាររហត ខាតិឫលស្ស បហឹតត្វា បុត "អឃយត្តិយា ខាតិ, តត្តិចាតិ បុតត្តរចា"តិ (ឌី៍ តិ៍ ១៍១១) អបរយ្យិ ពាណំ ក្សប្បជ្ជតិ៍ ត្លត្រ្តិយបររាបរិយត្តពាណត្តិ ៧ត្ត ក្សបរិ "សត្តាត"ត្តិ បជំ ត្លរចេច អាហរិត្វា សត្តាត់ ត្លត្រ្តិយបររាបរិយត្តពាណត្តិ រយារខតត្តំ៍ បរាតិ ច អបរាតិ ច "បរាបរាតី"តិ ចត្តរដ្ឋ សត្តិចរសត ររា-ពារំ កត្វា "បររាបរាតី"តិ ចុច្ចតិ៍ បររាបរាត់ ការចា បររាបរិយំ, បររាបរិយរយច បររាបរិយត្តំ, រចរតឃ្យសត្តាត់ សត្តាឌឹត់ បច្ចាត្តំ ត្លត្រ្តិយាត់ បររាបរិយត្តំ ត្លត្រ្តិយបររាបរិយត្តំ, ត្លត្រ្តិយបររាបរិយត្តស្ស ពាណំ ត្លត្រ្តិយបររាបរិយត្តពាណំ, ត្លត្រ្តិយាត់ ក្សត្តយាត្សត្តយកាចពាណត្តិ អរត្វា៍ "ត្លត្រ្តិយចររាចរិយត្តពាណ"ត្តិបិ បរិរបា, ចរាតិ ច អចរាតិ ច ចររាចរិយាតិ, ចររាចរិយាត់ ការចា ចររាចរិយត្តត្តិ រយារខតត្តំ៍ អចរិយាតីតិ ច ក្សត្តយាតីតិ អរត្វា៍ អច ចា – បរាតិ ច ឱបរាតិ ច បររាបរាតិ, រតសំ ការចា បររាបរិយត្តត្តិ រយារខតត្តំ៍ ឱបរាតីតិ ច ឱរាតីតិ ចុត្តំ រហាតិ, លិយកាតីតិ អរត្វា "បររាបរាយស្ស សរយច្ច ឥយ្យ"តិអាឌីសុ (អ៍ តិ៍ ៣៍៤; ឃុ៍ តិ៍ ៣លិ៥) ចិយ៍ "ត្លត្រ្តិយបររាបរិយរត្ត ពាណ"ត្តិ ក្សយ្យចចរតតបិ បរិរបា (បជិ៍ យ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១៍៩ប័)៍

តឆាកតស្សាតិ យឆា ចិបស្សិអាគរយា បុរ្ហកា ត្លសរយា អាកតា, តឆា អាកតស្ស៍ យឆា ច រត កតា, តឆា កតស្ស៍ តឆាកតពាលត្តិ អរដ្ឋាហិ អសាឆារណំ តឆាកតរស្សច ពាល៍ យឆា ចា បុរ្ហត្សដ្ឋាត់ ពាល់ បុរ្ហាស្សយសយ្យត្តិយា អាកតំ, តឆា អាកតពាលត្តិបិ អរត្វា៍ តត្វ ត្សចិឆំ តឆាកតស្ស ពាល់ កាយពាលដ្ឋា ពាណពាលដ្ឋា៍ រតសុ កាយពាល់ ហត្តិក្សលិត្សាររត រចឌិតត្តំ៍ ចុត្តរត្សាំ របិរាវហិ –

"កាឡអាចកដ្ឋា ករក្ខយ្យំ, បណ្ឌរំ តម្ពបិក្ខល់;

កន្ធមក្ខលរហយដ្ឋា, ក្សរបិរសចលក្ខត្តិរយ ឥសា"តិ៍ (យ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១៣ប័; សំ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១៍១១; អ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១០៍១១; ចិក៍ អដ្ឋ៍ លិ៩០; ក្សគា៍ អដ្ឋ៍ លិ៤; បជិ៍ យ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១៍៣៣);

យរចតំ បកតិហត្តិក្កលតាយ ហត្តីត់ រកាជិសហស្សស្ស, បុរិសកណតាយ ឥសត្តំ បុរិសរកាជិសហស្សាត់ ពាល់ រហាតិ, ត្លត់ តាច តឆាកតស្ស កាយពាល៍ ពាណពាល់ បត យថាឃឹហតារគ (យ៍ តិ៍ ១៍១៣៩ អាគរយា) អាកតំ ឥសពាលពាណំ ចត្សរចសារជ្ជពាណំ អដ្ឋសុ បរិសាសុ

អកម្បនញាណំ ចតុយោនិបរិច្ឆេទញាណំ បញ្ចគតិបរិច្ឆេទញាណំ សំយុត្តកេ (សំ. និ. ២.២២-២៣) អាគតានិ តេសត្តតិ ញាណានិ សត្តសត្តតិ ញាណានីតិ ឯវំ អញ្ញានិបិ អនេកានិ ញាណសហស្សានិ, ឯតំ ញាណពលំ នាម. ឥធាបិ ញាណពលមេវ អធិប្បេតំ, ញាណញ្ហិ អកម្បិយដ្ឋេន ឧបត្ថម្ភកដ្ឋេន ច ពលន្តិ (បដិ. ម. អដ្ឋ. ២.២.៣៣) វុត្តំ.

សត្តានំ អាសយានុសយេ ញាណន្តិ ឯត្ថ រូបាទីសុ ខន្ធេសុ ឆន្ទរាគេន សត្តា វិសត្តាតិ សត្តា. វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា –

“រូបេ ខោ, រាធ, យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា, តត្រ សត្តោ តត្រ វិសត្តោ, តស្មា ‘សត្តោ’តិ វុច្ចតិ. វេទនាយ... សញ្ញាយ... សង្ខារេសុ... វិញ្ញាណេ យោ ឆន្ទោ យោ រាគោ យា នន្ទី យា តណ្ហា, តត្រ សត្តោ តត្រ វិសត្តោ, តស្មា ‘សត្តោ’តិ វុច្ចតី”តិ (សំ. និ. ២.១៩១; មហានិ. ៤).

អក្ខរចិន្តកា បន អត្ថំ អវិចារេត្វា “នាមមត្តមេត”ន្តិ វទន្តិ. យេបិ អត្ថំ វិចារេន្តិ, តេ សត្តយោគេន សត្តាតិ វទន្តិ. តេសំ សត្តានំ. អាសយន្តិ និស្សយន្តិ ឯត្ថាតិ អាសយោ, មិច្ឆាទិដ្ឋិយា សម្មាទិដ្ឋិយា វា កាមាទីហិ នេក្ខម្មាទីហិ វា បរិភាវិតស្ស ចិត្តសន្តានស្សេតំ អធិវចនំ. សត្តសន្តានេ អនុសេន្តិ អនុបវត្តន្តីតិ អនុសយា, ថាមគតានំ កាមរាគាទីនំ ឯតំ អធិវចនំ. អាសយោ ច អនុសយោ ច អាសយានុសយោ. ជាតិគ្គហណេន ច ទ្វន្ទសមាសវសេន ច ឯកវចនំ វេទិតព្វំ. យស្មា ចរិតាធិមុត្តិយោ អាសយានុសយសង្គហិតា, តស្មា និទ្ទេសេ ចរិតាធិមុត្តីសុ ញាណានិ អាសយានុសយញាណនិទ្ទេសេនេវ សង្គហេត្វា “អាសយានុសយេ ញាណ”ន្តិ វុត្តំ.

យមកបាដិហីរេ ញាណន្តិ ឯត្ថ អគ្គិក្ខន្ធុទកធារាទីនំ អបុព្ពំ អចរិមំ សកិំយេវ បវត្តិតោ យមកំ, អស្សទ្ធិយាទីនំ បដិបក្ខធម្មានំ ហរណតោ បាដិហីរំ, យមកញ្ច តំ បាដិហីរញ្ចាតិ យមកបាដិហីរំ.

មហាករុណាសមាបត្តិយា ញាណន្តិ ឯត្ថ បរទុក្ខេ សតិ សាធូនំ ហទយកម្បនំ ករោតីតិ ករុណា, កិណាតិ វា បរទុក្ខំ ហិំសតិ វិនាសេតីតិ ករុណា, កិរីយតិ វា ទុក្ខិតេសុ ផរណវសេន បសារីយតីតិ ករុណា, ផរណកម្មវសេន កម្មដ្ឋានវសេន ច មហតី ករុណា មហាករុណា, សមាបជ្ជន្តិ ឯតំ មហាការុណិកាតិ សមាបត្តិ, មហាករុណា ច សា សមាបត្តិ ចាតិ មហាករុណាសមាបត្តិ, តស្សំ មហាករុណាសមាបត្តិយំ. តំ សម្បយុត្តំ វា ញាណំ.

សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ អនាវរណញាណន្តិ ឯត្ថ បញ្ចនេយ្យបថប្បភេទំ សព្វំ អញ្ញាសីតិ សព្វញ្ញូ, សព្វញ្ញុស្ស ភាវោ សព្វញ្ញុតា, សព្វញ្ញុតា ឯវ ញាណំ សព្វញ្ញុតាញាណន្តិ វត្តព្វេ សព្វញ្ញុតញ្ញាណន្តិ វុត្តំ. សង្ខតាសង្ខតាទិភេទា សព្វធម្មា ហិ សង្ខារោ វិការោ លក្ខណំ និព្វានំ បញ្ញត្តីតិ បញ្ចេវ នេយ្យបថា ហោន្តិ. អាវជ្ជនបដិពទ្ធត្តា ឯវ ហិ នត្ថិ តស្ស អាវរណន្តិ តេនេវ អនាវរណញាណន្តិ វុច្ចតិ (បដិ. ម. អដ្ឋ. ១.១.៩៥).

សព្ពត្ថអសង្គមប្បដិហតមនាវរណញាណន្តិ ឯត្ថ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នេសុ អសង្គំ សង្គវិរហិតំ អប្បដិហតំ បដិឃវិរហិតំ ហុត្វា បវត្តំ អាវរណវិរហិតំ ញាណំ.

អនាគតម្បិ អាទិសតីតិ –

“ឥមស្មិំ ភទ្ទកេ កប្បេ, តយោ អាសិំសុ នាយកា;

អហមេតរហិ សម្ពុទ្ធោ, មេត្តេយ្យោ ចាបិ ហេស្សតី”តិ. ច –

“អសីតិវស្សសហស្សាយុកេសុ, ភិក្ខវេ, មនុស្សេសុ មេត្តេយ្យោ នាម ភគវា លោកេ ឧប្បជ្ជិស្សតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ”តិ ច (ទី. និ. ៣.១០៧) –

“អថ ខោ, ភិក្ខវេ, សង្ខោ នាម រាជា យោ សោ យូបោ រញ្ញា មហាបនាទេន ការាបិតោ, តំ យូបំ ឧស្សាបេត្វា អជ្ឈាវសិត្វា តំ ទត្វា វិស្សជ្ជិត្វា សមណព្រាហ្មណកបណទ្ធិកវណិព្ពកយាចកានំ ទានំ ទត្វា មេត្តេយ្យស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ កេសមស្សុំ ឱហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អច្ឆាទេត្វា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិស្សតី”តិ ច (ទី. និ. ៣.១០៨) –

“អនាគតេ អដ្ឋិស្សេនោ នាម បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ (មិ. ប. ៤.១.២) ច, “សុមតិស្សេនោ នាម បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ ច –

អាទិនា នយេន ទេវទត្តាទីនំ អនាគតំ អាចិក្ខតិ. បច្ចុប្បន្នម្បិ អាទិសតីតិ ឥទំ បាកដមេវ.

៨៣. វិភូតរូបសញ្ញិស្សាតិ សមតិក្កន្តរូបសញ្ញិស្ស. សព្ពកាយប្បហាយិនោតិ តទង្គវិក្ខម្ភនវសេន សព្ពរូបកាយបហាយិនោ, បហីនរូបភវបដិសន្ធិកស្សាតិ អធិប្បាយោ. នត្ថិ កិញ្ចីតិ បស្សតោតិ វិញ្ញាណាភាវទស្សនេន “នត្ថិ កិញ្ចី”តិ បស្សតោ, អាកិញ្ចញ្ញាយតនលាភិនោតិ វុត្តំ ហោតិ. ញាណំ សក្កានុបុច្ឆាមីតិ សក្កាតិ ភគវន្តំ អាលបន្តោ អាហ. តស្ស បុគ្គលស្ស ញាណំ បុច្ឆាមិ, កីទិសំ ឥច្ឆិតព្ពន្តិ. កថំ នេយ្យោតិ កថំ សោ នេតព្ពោ, កថមស្ស ឧត្តរិញាណំ ឧប្បាទេតព្ពន្តិ.

កតមា រូបសញ្ញាតិ ឯត្ថ រូបសញ្ញាតិ សញ្ញាសីសេន វុត្តរូបាវចរជ្ឈានញ្ចេវ តទារម្មណញ្ច. រូបាវចរជ្ឈានម្បិ ហិ រូបន្តិ វុច្ចតិ “រូបី រូបានិ បស្សតី”តិអាទីសុ (ធ. ស. ២៤៨; បដិ. ម. ១.២០៩). តស្ស អារម្មណម្បិ “ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានី”តិអាទីសុ (ធ. ស. ២២៣). តស្មា ឥធ រូបេ សញ្ញា រូបសញ្ញាតិ ឯវំ សញ្ញាសីសេន រូបាវចរជ្ឈានស្សេតំ អធិវចនំ. រូបំ សញ្ញា អស្សាតិ រូបសញ្ញា, រូបមស្ស នាមន្តិ វុត្តំ ហោតិ. ឯវំ បថវីកសិណាទិភេទស្ស តទារម្មណស្ស ចេតំ អធិវចនន្តិ វេទិតព្ពំ. ឥធ បន កុសលវិបាកកិរិយវសេន

បញ្ចមជ្ឈានសង្ខាតា រូបសញ្ញា ឯវ អធិប្បេតា ។ រូបាវចរសមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស វាតិ រូបាវចរកុសលសង្ខាតសមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស។ ឧបបន្នស្ស វាតិ វិបាកសង្ខាតវសេន តស្មិំ ភវេ ឧបបន្នស្ស។ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារិស្ស វាតិ ឥមស្មិំយេវ អត្តភាវេ កិរិយជ្ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា សុខំ ឧប្បាទេត្វា វិហរន្តស្ស។ អរូបសមាបត្តិយោតិ អាកាសានញ្ចាយតនាទីនំ។ បដិលទ្ធស្សាតិ ឧប្បាទេត្វា ឋិតស្ស។ រូបសញ្ញា វិគតា ហោន្តីតិ រូបសញ្ញា អបគតា ហោន្តិ។ វិគតាតិ វិនាសិតា។ "អភាវិតា"តិបិ បាឋោ, សុន្ទរោ។

តទង្គសមតិក្កមាតិ តទង្គប្បហានវសេន អតិក្កមេន។ វិក្ខម្ភនប្បហានេន បហីនោតិ អរូបជ្ឈានបដិលាភេន វិក្ខម្ភនេន បហីនោ។ តស្ស រូបកាយោតិ តស្ស អរូបសមាបត្តិបដិលាភិនោ អរូបបុគ្គលស្ស រូបាវចរកាយោ។

អាកិញ្ចញ្ញាយតនន្តិ ឯត្ថ នាស្ស កិញ្ចនន្តិ អកិញ្ចនំ, អន្តមសោ ភង្គមត្តម្បិ អស្ស អវសិដ្ឋំ នត្ថីតិ វុត្តំ ហោតិ។ អកិញ្ចនស្ស ភាវោ អាកិញ្ចញ្ញំ, អាកាសានញ្ចាយតនវិញ្ញាណាបគមស្សេតំ អធិវចនំ, តំ អាកិញ្ចញ្ញំ អធិដ្ឋានដ្ឋេន ឥមិស្សា សញ្ញាយ អាយតនន្តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ, អាកាសេ បវត្តិតវិញ្ញាណាបគមារម្មណស្ស ឈានស្សេតំ អធិវចនំ។ វិញ្ញាណញ្ចាយតនសមាបត្តិំ សតោ សមាបជ្ជិត្វាតិ តំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សតោការី ហុត្វា សមាបជ្ជិត្វា។ តតោ វុដ្ឋហិត្វាតិ សតោការី ហុត្វា តាយ សមាបត្តិយា វុដ្ឋាយ។ តញ្ញេវ វិញ្ញាណន្តិ តំ អាកាសេ បវត្តិតំ មហគ្គតវិញ្ញាណំ។ អភាវេតីតិ វិនាសេតិ។ វិភាវេតីតិ វិវិធា នាសេតិ។ អន្តរធាបេតីតិ អទស្សនំ គមេតិ។

កថំ សោ នេតព្វោតិ សោ បុគ្គលោ កេនប្បការេន ជានិតព្វោ។ វិនេតព្វោតិ នានាវិធេន ជានិតព្វោ។ អនុនេតព្វោតិ បុនប្បុនំ វិនេត្វាន កថំ កថយិតព្វោ។

ប័ឲ្យ។

អថស្ស ភគវា តាទិសេ បុគ្គលេ អត្តនោ អប្បដិហតញាណំ បកាសេត្វា តំ ញាណំ ព្យាកាតុំ កាមយាហ។ តត្ថ វិញ្ញាណដ្ឋិតិយោ សត្តា, អភិជានំ តថាគតោតិ អភិសង្ខារវសេន ឋិតស្សា បដិសន្ធិវសេន សត្តាតិ ឯវំ សត្តា វិញ្ញាណដ្ឋិតិយោ អភិជានន្តោ តថាគតោ។ តិដ្ឋន្តមេនំ ជានាតីតិ កម្មាភិសង្ខារវសេន តិដ្ឋមានំ បុគ្គលំ ជានាតិ – "អាយតិំ អយំ ឯវំគតិកោ ភវិស្សតី"តិ។ ធិមុត្តន្តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនាទីសុ អធិមុត្តំ។ តប្បរាយនន្តិ តម្មយំ។

វិញ្ញាណដ្ឋិតិយោតិ បដិសន្ធិវិញ្ញាណស្ស ឋានានិ សវិញ្ញាណកា ខន្ធា ឯវ។ តត្ថ សេយ្យថាបីតិ និទស្សនត្ថេ និបាតោ, យថា មនុស្សាតិ អត្ថោ។ អបរិមាណេសុបិ ហិ ចក្កវាឡេសុ អបរិមាណានំ មនុស្សានំ វណ្ណសណ្ឋានាទិវសេន ទ្វេបិ ឯកសទិសា នត្ថិ។ យេបិ ហិ កត្ថចិ យមកភាតរោ វណ្ណេន វា សណ្ឋានេន វា សទិសា ហោន្តិ, តេបិ អាលោកិតវិលោកិតាទីហិ វិសទិសាវ ហោន្តិ។ តស្មា "នានត្តកាយា"តិ វុត្តា។ បដិសន្ធិសញ្ញា បន នេសំ តិហេតុកាបិ ទុហេតុកាបិ អហេតុកាបិ ហោតិ។ តស្មា "នានត្តសញ្ញិនោ"តិ វុត្តា។ ឯកច្ចេ ច ទេវាតិ ឆ

កាយាចជរេឆចា។ តេសុ ហិ កេសញ្ចិ កាយោ នីលោ ហោតិ, កេសញ្ចិ បីតកាទិវណ្ណោ។ សញ្ញា បន តេសំ តិហេតុកាបិ ទុហេតុកាបិ ហោតិ, អហេតុកា ន ហោតិ។ ឯកច្ចេ ច វិនិបាតិកាតិ ចតុអបាយវិនិមុត្តា ឧត្តរមាតា យក្ខិនី បិយង្ករមាតា ផុស្សមិត្តា ធម្មគុត្តាតិ ឯវមាទយោ អញ្ញេ ច វេមានិកា បេតា។ ឯតេសញ្ហិ ឱទាតកាឡមង្គុរច្ឆវិសាមវណ្ណាទិវសេន ចេវ កិសថូលរស្សទីឃវសេន ច កាយោ នានា ហោតិ, មនុស្សានំ វិយ តិហេតុកទ្វិហេតុកាហេតុកវសេន សញ្ញាបិ។ តេ បន ទេវា វិយ ន មហេសក្ខា, កបណមនុស្សា វិយ អប្បេសក្ខា ទុល្លភឃាសច្ឆាទនា ទុក្ខបីឡិតា វិចរន្តិ។ ឯកច្ចេ កាឡបក្ខេ ទុក្ខិតា ជុណ្ហបក្ខេ សុខិតា ហោន្តិ, តស្មា សុខសមុស្សយតោ វិនិបតិតត្តា វិនិបាតិកាតិ វុត្តា។ យេ បនេត្ថ តិហេតុកា, តេសំ ធម្មាភិសមយោបិ ហោតិ បិយង្ករមាតាទីនំ វិយ។

ព្រហ្មកាយិកាតិ ព្រហ្មបារិសជ្ជព្រហ្មបុរោហិតមហាព្រហ្មានោ។ បឋមាភិនិព្វត្តាតិ តេ សព្វេបិ បឋមជ្ឈានេន និព្វត្តា។ ព្រហ្មបារិសជ្ជា បន បរិត្តេន, ព្រហ្មបុរោហិតា មជ្ឈិមេន, កាយោ ច តេសំ វិប្ផារិកតរោ ហោតិ។ មហាព្រហ្មានោ បណីតេន, កាយោ បន តេសំ អតិវិប្ផារិកតរោ ហោតិ។ ឥតិ តេ កាយស្ស នានត្តា, បឋមជ្ឈានវសេន សញ្ញាយ ឯកត្តា នានត្តកាយា ឯកត្តសញ្ញិនោតិ វុត្តា។ យថា ច តេ, ឯវំ ចតូសុ អបាយេសុ សត្តា។ និរយេសុ ហិ កេសញ្ចិ គាវុតំ, កេសញ្ចិ អឌ្ឍយោជនំ, កេសញ្ចិ តិគាវុតំ អត្តភាវោ ហោតិ, ទេវទត្តស្ស បន យោជនសតិកោ ជាតោ។ តិរច្ឆានេសុបិ កេចិ ខុទ្ទកា ហោន្តិ, កេចិ មហន្តា។ បេត្តិវិសយេសុបិ កេចិ សដ្ឋិហត្ថា, កេចិ អសីតិហត្ថា ហោន្តិ, កេចិ សុវណ្ណា, កេចិ ទុព្វណ្ណា។ តថា កាលកញ្ចិកា អសុរា។ អបិ ចេត្ថ ទីឃបិដ្ឋិកបេតា នាម សដ្ឋិយោជនិកាបិ ហោន្តិ។ សញ្ញា បន សព្វេសម្បិ អកុសលវិបាកាហេតុកាវ ហោតិ។ ឥតិ អាបាយិកាបិ នានត្តកាយា ឯកត្តសញ្ញិនោតិ សង្ខំ គច្ឆន្តិ។

អាភស្សរាតិ ទណ្ឌុក្កាយ អច្ចិ វិយ ឯតេសំ សរីរតោ អាភា ឆិជ្ជិត្វា ឆិជ្ជិត្វា បតន្តី វិយ សរតិ វិសរតីតិ អាភស្សរា។ តេសុ បញ្ចកនយេ ទុតិយតតិយជ្ឈានទ្វយំ បរិត្តំ ភាវេត្វា ឧបបន្នា បរិត្តាភា នាម ហោន្តិ។ មជ្ឈិមំ ភាវេត្វា ឧបបន្នា អប្បមាណាភា នាម ហោន្តិ។ បណីតំ ភាវេត្វា ឧបបន្នា អាភស្សរា នាម ហោន្តិ។ ឥធ បន ឧក្កដ្ឋបរិច្ឆេទវសេន សព្វេ គហិតា។ សព្វេសញ្ហិ តេសំ កាយោ ឯកវិប្ផារោវ ហោតិ, សញ្ញា បន អវិតក្កវិចារមត្តា ច អវិតក្កអវិចារា ចាតិ នានា។

សុភកិណ្ហាតិ សុភេន វោកិណ្ណា, សុភេន សរីរប្បភាវណ្ណេន ឯកគ្ឃនាតិ អត្ថោ។ ឯតេសញ្ហិ ន អាភស្សរានំ វិយ ឆិជ្ជិត្វា ឆិជ្ជិត្វា បភា គច្ឆតិ។ បញ្ចកនយេ បន ចតុត្ថជ្ឈានស្ស បរិត្តមជ្ឈិមបណីតស្ស ភាវិតត្តា បរិត្តសុភអប្បមាណសុភសុភកិណ្ហា នាម ហុត្វា និព្វត្តន្តិ។ ឥតិ សព្វេបិ តេ ឯកត្តកាយា ចេវ ចតុត្ថជ្ឈានសញ្ញាយ ឯកត្តសញ្ញិនោ ចាតិ វេទិតព្វា។ វេហប្ផលាបិ ចតុត្ថវិញ្ញាណដ្ឋិតិមេវ ភជន្តិ។ អសញ្ញសត្តា វិញ្ញាណាភាវា ឯត្ថ សង្គហំ ន គច្ឆន្តិ, សត្តាវាសេសុ គច្ឆន្តិ។

សុទ្ធាវាសា វិវដ្ដបក្ខេ ឋិតា, ន សព្វកាលិកា, កប្បសតសហស្សម្បិ អសង្ខ្យេយ្យម្បិ ពុទ្ធសុញ្ញោ លោកេ ន ឧប្បជ្ជន្តិ។ សោឡសកប្បសហស្សព្ភន្តរេ ពុទ្ធេសុ ឧប្បន្នេសុយេវ ឧប្បជ្ជន្តិ។ ធម្មចក្កប្បវត្តិស្ស (សំ។ និ។ ៥.១០៨១; មហាវ។ ១៣; បដិ។ ម។ ២.៣០) ភគវតោ ខន្ធាវារសទិសា ហោន្តិ។ តស្មា នេវ វិញ្ញាណដ្ឋិតិំ, ន ច សត្តាវាសំ ភជន្តិ។ មហាសីវត្ថេរោ បន “ន ខោ បន សោ, សារិបុត្ត, អាវាសោ សុលភរូបោ, យោ មយា អនាវុដ្ឋបុព្វោ ឥមិនា ទីឃេន អទ្ធុនា អញ្ញត្រ សុទ្ធាវាសេហិ ទេវេហីតិ ឥមិនា សុត្តេន (ម។ និ។ ១។

១៦០) សុទ្ធាវាសាបិ ចតុត្ថវិញ្ញាណដ្ឋិតឹ ចតុត្ថសត្តាវាសញ្ច ភជន្តី”តិ វទតិ, តំ អប្បដិពាហិតត្តា សុត្តស្ស អនុញ្ញាតំ (អ។ និ។ អដ្ឋ។ ៣.៧.៤៤-៤៥; បដិ។ ម។ អដ្ឋ។ ១.១.២១)។

សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមាតិ ឯត្ថ សព្ពសោតិ សព្ពាការេន, សព្ពាសំ វា អនវសេសានន្តិ អត្ថោ។ រូបសញ្ញានន្តិ សញ្ញាសីសេន វុត្តរូបាវចរជ្ឈានានញ្ចេវ តទារម្មណានញ្ច។ រូបាវចរជ្ឈានម្បិ ហិ រូបន្តិ វុច្ចតិ “រូបី រូបានិ បស្សតី”តិអាទីសុ (ធ។ ស។ ២៤៨; បដិ។ ម។ ១.២០៩), តស្ស អារម្មណម្បិ “ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានី”តិអាទីសុ (ធ។ ស។ ២២៣)។ តស្មា ឥធ “រូបេ សញ្ញា រូបសញ្ញា”តិ ឯវំ សញ្ញាសីសេន វុត្តរូបាវចរជ្ឈានស្សេតំ អធិវចនំ។ រូបំ សញ្ញា អស្សាតិ រូបសញ្ញំ, រូបមស្ស នាមន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវំ បថវីកសិណាទិភេទស្ស តទារម្មណស្ស ចេតំ អធិវចនន្តិ វេទិតព្ពំ។

សមតិក្កមាតិ វិរាគា និរោធា ច។ កឹ វុត្តំ ហោតិ? ឯតាសំ កុសលវិបាកកិរិយវសេន បញ្ចទសន្នំ ឈានសង្ខាតានំ រូបសញ្ញានំ, ឯតេសញ្ច បថវីកសិណាទិវសេន នវន្នំ អារម្មណសង្ខាតានំ រូបសញ្ញានំ សព្ពាការេន អនវសេសានំ វា វិរាគា ច និរោធា ច វិរាគហេតុ ចេវ និរោធហេតុ ច អាកាសានញ្ចាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ ន ហិ សក្កា សព្ពសោ អនតិក្កន្តរូបសញ្ញេន ឯតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិតុន្តិ។ តត្ថ យស្មា អារម្មណេ អវិរត្តស្ស សញ្ញាសមតិក្កមោ ន ហោតិ, សមតិក្កន្តាសុ ច សញ្ញាសុ អារម្មណំ សមតិក្កន្តមេវ ហោតិ។ តស្មា អារម្មណសមតិក្កមំ អវត្វា –

“តត្ថ កតមា រូបសញ្ញា? រូបាវចរសមាបត្តឹ សមាបន្នស្ស វា ឧបបន្នស្ស វា ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារិស្ស វា សញ្ញា សញ្ជាននា សញ្ជានិតត្តំ, ឥមា វុច្ចន្តិ រូបសញ្ញាយោ។ ឥមា រូបសញ្ញាយោ អតិក្កន្តោ ហោតិ វីតិក្កន្តោ សមតិក្កន្តោ, តេន វុច្ចតិ សព្ពសោ រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា”តិ –

ឯវំ វិភង្គេ (វិភ។ ៦០២) សញ្ញានំយេវ សមតិក្កមោ វុត្តោ។ យស្មា បន អារម្មណសមតិក្កមេន បត្តព្ពា ឯតា សមាបត្តិយោ, ន ឯកស្មឹយេវ អារម្មណេ បឋមជ្ឈានាទីនិ វិយ, តស្មា អយំ អារម្មណសមតិក្កមវសេនាបិ អត្ថវណ្ណនា កតាតិ វេទិតព្ពា។

បដិឃសញ្ញានំអត្ថង្គមាតិ ចក្ខាទីនំ វត្ថូនំ រូបាទីនំ អារម្មណានញ្ច បដិឃាតេន សមុប្បន្នា សញ្ញា បដិឃសញ្ញា, រូបសញ្ញាទីនំ ឯតំ អធិវចនំ។ យថាហ – “តត្ថ កតមា បដិឃសញ្ញា? រូបសញ្ញា សទ្ទសញ្ញា គន្ធសញ្ញា រសសញ្ញា ផោដ្ឋព្ពសញ្ញា, ឥមា វុច្ចន្តិ បដិឃសញ្ញាយោ”តិ (វិភ។ ៦០៣)។ តាសំ កុសលវិបាកានំ បញ្ចន្នំ អកុសលវិបាកានំ បញ្ចន្នន្តិ សព្ពសោ ទសន្នម្បិ បដិឃសញ្ញានំ អត្ថង្គមា បហានា អសមុប្បាទា, អប្បវត្តឹ កត្វាតិ វុត្តំ ហោតិ។

កាមញ្ចេតា បឋមជ្ឈានាទីនិ សមាបន្នស្សាបិ ន សន្តិ, ន ហិ តស្មឹ សមយេ បញ្ចទ្វារវសេន ចិត្តំ បវត្តតិ, ឯវំ សន្តេបិ អញ្ញត្ថ បហីនានំ សុខទុក្ខានំ ចតុត្ថជ្ឈានេ វិយ សក្កាយទិដ្ឋាទីនំ តតិយមគ្គេ វិយ ច ឥមស្មឹ ឈានេ ឧស្សាហជននត្ថំ ឥមស្ស ឈានស្ស បសំសាវសេន

໑ຕາສໍ ໑ຕ຺ຖ ຍຍກ໌ ເຍຊິຕຕ຺ພາ ອຆ ຍາ – ກິຕ຺ຫາປິ ຕາ ຮູປາທຍຣໍ ນຍາປຄ຺ສ຺ສ ຄ ນຕ຺ຖິ, ອຆ ເດາ ຄ ປຫີຄຕ຺ຕາ ຄ ນຕ຺ຖິ, ຄ ຫິ ຮູປຍິຣາກາຍ ຮູປາທຍຣກາຍຄາ ນໍຍຕ຺ຕຕິ, ຮູປາຍຕ຺ຕາ ຈ ໑ຕາສໍ ປຍຕ຺ຕິ, ອຍໍ ປຄ ກາຍຄາ ຮູປຍິຣາກາຍ ນໍຍຕ຺ຕຕິ ៓ ຕສ຺ມາ ຕາ ໑ຕ຺ຖ “ປຫີຄາ”ຕິ ຍຕ຺ຕໍ

ຍຎ຺ຕີ ៓ ຄ ເກຍລຕ຺ຫາ ຍຕ຺ຕໍ, ໑ກໍເສເຄຍ ໑ຍໍ ສາເຣຕຸຍິຕ຺ຖິ ຍຎ຺ຕີ ៓ ຕາສຍິຕ຺ພາຄຸເຕາ ປຸເຕ຺ຖ ອປຕ຺ຫີຄຕ຺ຕາເຍຍ “ປຍຍຕ຺ຖາຄໍ ນຍາປຄ຺ສ຺ສ ນເຕ຺ກາ ກຫ຺ຎເກາ”ຕິ (ອ ៓ ຄິ ៓ ໑໐ ៓ ລ຺໑໗) ຕຸເຕ຺ຖາ ກາຍຕາ ៓ ຄຸຆ ຈ ປຫີຄຕ຺ຕາເຍຍ ອຮູປນຍາປຕ຺ຕີຄໍ ອາເຄຕ຺ຐຕາ ນຄ຺ຕຍິເຍາກ຺ຕຕາ ຈ ຕຸຕ຺ຕາ –

“ອາຕຸອາເຣາ ຈ ກາລິເຍາ ອຮູປໍ ນຍາປເຕ຺ກາ ປຕ຺ຫາຍຕ຺ຕາຄິ ນກາຎນຕາຄິ ຄິນ຺ສ຺ຫາຍ ຄິນ຺ສ຺ຫາຍ ອຕິກ຺ກຄ຺ຕາຄິ ເຄຍ ອຕ຺ຎນ, ຄ ປຄ ນຕ຺ຎິ ອເນ຺ສ຺ຫາສີ”ຕິ (ຌີ ៓ ຄິ ៓ ໗ ៓ ໑໘໑) ៓

ຄາຄຕ຺ຕນຕ຺ຖາຄໍ ອຍຄນິກາຣາຕິ ຄາຄເຕ຺ຕ ເກາຍເຣ ປຍຕ຺ຕາຄໍ ນຕ຺ຖາຄໍ, ຄາຄຕ຺ຕາຄໍ ຍາ ນຕ຺ຖາຄໍ ៓ ຍສ຺ມາ ຫິ ໑ຕາ –

“ຕຕ຺ຖ ກຕຍາ ຄາຄຕ຺ຕນຕ຺ຖາ? ອນຍາປຄ຺ສ຺ສ ຍເຄາສາຕຸນຍຎ຺ກິນ຺ສ ຍາ ຍເຄາຍິຕ຺ຖາລສາຕຸນຍຎ຺ກິນ຺ສ ຍາ ນຕ຺ຖາ ນຕ຺ຖາຄຄາ ນຕ຺ຖາຄິຕຕ຺ຕໍ, ຄຸຍາ ຕຸຈ຺ຈຄິ ຄາຄຕ຺ຕນຕ຺ຖາເຍາ”ຕິ (ຍິກ ៓ ໙໐໓) –

໑ຍໍ ຍິກເຕ຺ກ ຍິກຍິຕ຺ຖາ ຕຸຕ຺ຕາຈ ຄຸຆ ອສິເປຕາ ອນຍາປຄ຺ສ຺ສ ຍເຄາສາຕຸຍເຄາຍິຕ຺ຖາລສາຕຸນຍກ຺ຫິຕາ ນຕ຺ຖາ ຮູປນຕ຺ກາຄິເຄເຄ ຄາຄເຕ຺ຕ ຄາຄານກາເຍ ເກາຍເຣ ປຍຕ຺ຕຄ຺ຕິ ៓ ຍສ຺ມາ ເຍຕາ ອຕ຺ຎ ກາຍາຍຍຣກຸນລນຕ຺ຖາ ຕ຺ຖາເຄນ ອກຸນລນຕ຺ຖາ ໑ກາເຄນ ກາຍາຍຍຣກຸນລຍິປາກນຕ຺ຖາ ເຕ຺ຖ ອກຸນລຍິປາກນຕ຺ຖາ ໑ກາເຄນ ກາຍາຍຍຣກິຣິຍນຕ຺ຖາຕິ ໑ຍໍ ຍຕຸຍຕ຺ຕາລີສມ຺ປິ ນຕ຺ຖາ ຄາຄຕ຺ຕາ ຄາຄານກາຍາ ອຕ຺ຖາຍຕ຺ຖາ ອນຍິນາ, ຕສ຺ມາ “ຄາຄຕ຺ຕນຕ຺ຖາ”ຕິ ຕຸຕ຺ຕາ ៓ ຕາສໍ ນຕ຺ຖເນາ ຄາຄຕ຺ຕນຕ຺ຖາຄໍ ອຍຄນິກາຣາ ອຄາຍຕ຺ຐຄາ ອນຍຄ຺ຕາຫາຣາ ອປຕ຺ຫເຍກ຺ຕຕາ ៓ ຍສ຺ມາ ຕາ ຄາຍຕ຺ຐຕິ ຄ ຍຄນິກເຣາຕິ ຄ ປຕ຺ຫເຍກ຺ຕຕິ, ຕສ຺ມາຕິ ຕຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ ៓

ຍສ຺ມາ ເຍຕ຺ຖ ປຸຣິຍາ ຮູປນຕ຺ຖາ ປຎິຆນຕ຺ຖາ ຈ ຄຸຍິຄາ ສາເຄຄ ຄິຕ຺ຖເຕ຺ຕ ກເຍປິ ຄ ຍິຕ຺ຐຄ຺ຕິ, ປເກຍ ຕສ຺ມິ ກເຍ ຄຸຍໍ ສາຄໍ ຕ຺ຍນຍຕ຺ຐ ຍິຫເລກາເລ, ຕສ຺ມາ ຕາສໍ “ນຍຕິກ຺ກຍາ ອຕ຺ຕຕ຺ຖຍາ”ຕິ ເຕ຺ຖສາປິ ອກາເຍາເຍຍ ຕຸເຕ຺ຕາ ៓ ຄາຄຕ຺ຕນຕ຺ຖາສຸ ປຄ ຍສ຺ມາ ອຕ຺ຎ ກາຍາຍຍຣກຸນລນຕ຺ຖາ ຄຍ ກິຣິຍນຕ຺ຖາ ຄນ ອກຸນລນຕ຺ຖາຕິ, ຄຸຍາ ນຕ຺ຕຍີນຕິ ນຕ຺ຖາ ຄຸຍິຄາ ສາເຄຄ ຄິຕ຺ຖເຕ຺ຕ ກເຍ ຍິຕ຺ຐຄ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕາສໍ “ອຍຄນິກາຣາ”ຕິ ຕຸຕ຺ຕຄ຺ຕິ ເຍຊິຕຕ຺ພໍ ៓ ຕຕ຺ຖາປິ ຫິ ຄຸຍໍ ສາຄໍ ຕ຺ຍນຍຕ຺ຐ ຍິຫເຣຕ຺ຖາ ຕາສໍ ອຍຄນິກາຣາເຍຍ ຕ຺ຍນຍຕ຺ຐ ຍິຫຣຕິ, ຕາ ປຄ ຍຄນິກເຣາເຕ຺ຖາ ອນຍາປເຕ຺ກາ ເຫາຕີຕິ ៓ ນເຕ຺ຖປເຕາ ເຍຕ຺ຖ “ຮູປນຕ຺ຖາຄໍ ນຍຕິກ຺ກຍາ”ຕິ ຄຸຍິຄາ ນຕ຺ຖຮູປາທຍຣສຍ຺ມາຄໍ ປຫາຄໍ ຕຸຕ຺ຕໍ ៓ “ປຎິຆນຕ຺ຖາຄໍ ອຕ຺ຕຕ຺ຖຍາ ຄາຄຕ຺ຕນຕ຺ຖາຄໍ ອຍຄນິກາຣາ”ຕິ ຄຸຍິຄາ ນເຕ຺ຖສໍ ກາຍາຍຍຣຍິຕ຺ຕເຍຕນິກາຄຕ຺ຫາ ປຫາຄໍ ອຍຄນິກາເຣາ ຈ ຕຸເຕ຺ຕາຕິ ເຍຊິຕເຕ຺ພາ (ປຎິ ៓ ຍ ៓ ອຕ຺ຎ ៓ ໗ ៓ ໑ ៓ ໗໑໓) ៓

ຄຸຕິ ກາຍາ ປຄ຺ເຣນຄ຺ ຮູປນຕ຺ຖາຄໍ ນຍຕິກ຺ກເຍຄ ຄນຄ຺ ປຎິຆນຕ຺ຖາຄໍ ອຕ຺ຕຕ຺ຖເຍຄ ຍຕຸຍຕ຺ຕາລີສາຍ ຄາຄຕ຺ຕນຕ຺ຖາຄໍ ອຍຄນິກາເຣຄາຕິ ຕີຫິ ປເຄຫິ ອາກາສາຄຕ຺ຫາຍຕຄນຍາປຕ຺ຕິຍາ ຍຕ຺ຕິ ກເຍສິ ៓ ກິ ກາຣຄາຕິ ເຍ? ເສາຕຸຄໍ ສ຺ນ຺ສ຺ຫາຫຍຄຄຕ຺ຕເຕ຺ຕ ປເລາຄຄຕ຺ຕຕ຺ຫາ ៓ ນເຍ ຫິ ເກຍິ ອປຕ຺ຖິຕາ ຍເຍຍ຺ຍ – “ນຕ຺ຕາ ອາກາສາຄຕ຺ຫາຍຕຄນຍາປຕ຺ຕິ ຄິຕ຺ຖເຕ຺ຕຍາຕິ ຍຍຕິ, ເກາ ຄຸ ເດາ ໑ຕາຍ ຄິຕ຺ຖຕິຕາຍ ອເຕ຺ຕາ, ເກາ

អាគិសំសោ”តិ៑ “ទេ ឲចំ ចត្វ យា លកត្ត”តិ ឪ្តយេហិ អាកាវេហិ សយាបត្តិឃា ចណ្ហំ កទេឆសិ៑ តឝ្យិ៊ាតេសំ ឞុត្វា ឲចំ កចិស្សតិ – “ឲចំ សត្តា កិវ អយំ សយាបត្តិ ឲចំ បណឹតា, គិឌ្ជាទេត្តស្សាយ ត”ត្តិ, អឆស្សា គិឌ្ជាត្តតត្វាឃ ៜស្សាហំ កទិស្សត្តីតិ៑

បទេលិកតត្វញ្ចាបិ ទេតសំ ឲតិស្សា ចណ្ហំ កទេឆសិ ចិសកល្ចកចាលិទេខាចិឃ, ចិសកល្ចកចាលិទេខា តាយ ក្យេអចាលិទេខា ចុទ្ធតិ៑ ទេសា កិវ ក្យេអចាលិតលល្ចសក្កទាឌឹតិ សកទេឌត អាឌាឃ បទ្ធត្តកាយំ កត្តា “ចិសកល្ចកំ កល្យេ, ចិសកល្ចកំ កល្យេា”តិ ៜទេល្លាទេសសិ៑ តំ ឞុត្វា កាយិកា “ចិសំ តាយ កក្លូឡអំ, ទេឃា តំ លាឌតិ, ទេសា យទតិ, កល្ចទេកាបិ ចិឌ្ជិ្យា យាទេទតិ, ៜទេកាទេបទេត កក្លូឡអា, ទេកា ឲត្វ អាគិសំទេសា”តិ ទេកហត្វាទាតិ ឆទេកសុំ, ឌាទទេក ឆ បលិទេបសុំ៑ តំ ឌិឞ្វា ចាលិទេខា “អទេចាហាទក្យសលិ ឪ្តយេ កាយិកា, ហត្ត ទេត ៜបិទេឃត កល្យាទេបឹ”តិ “អតិយឆុទិ កល្យេ, អតិសាឌិ កល្យេ, ក្យេអំ ចាលិតំ សក្កទិ សយល្លិ លត្តតិ, ក្យឌយាសកក្យឌកហាបលាឌឹហិបិ លត្តតឹ”តិ ៜទេល្លាទេសសិ៑ តំ ឞុត្វា កាយិកា ហដ្ឋបហដ្ឋា គិក្លត្តា ឌាហ្យិ យ្វលំ ឌត្វា កទេហសុំ៑

តត្វ ចាលិខស្ស “ចិសកល្ចកំ កល្យេា”តិ ៜទេល្លាសតំ ចិឃ កកចទេតា “អាកាសាតញ្ចាយតតសយាបត្តិ គិឌ្ជាទេត្តឆា”តិ ចចតំ៑ “ៜទេកាទេបទេត កក្លូឡអា, ទេកា ឲត្វ អាគិសំទេសា”តិ កាយិកាតំ ចិត្តតំ ចិឃ “កកចា ‘អាកាសាតញ្ចាយតតំ គិឌ្ជាទេត្តឆា’តិ អាហ, ទេកា ត្យ ទេលា ឲត្វ អាគិសំទេសា, តាស្ស ក្យលំ ឌាតាយា”តិ ទេសាត្យតំ ចិត្តតំ៑ អឆស្ស ចាលិខស្ស “អតិយឆុទិ កល្យេា”តិអាឌិចចតំ ចិឃ កកចទេតា ទ្ឋបសញ្ញាសយតិក្កយតាឌិកំ អាគិសំសប្យកាសតំ៑ ឪ្តឌត្យិ៊ាឞុត្វា ទេត ឌាហ្យិ យ្វលំ ឌត្វា កាយិកា ចិឃ ក្យេអំ “ឪ្តយិតា អាគិសំសេត បទេលិកឹតចិត្តា យហត្តយិ ៜស្សាហំ កត្វា ឪ្តយំ សយាបត្តិ គិឌ្ជាទេត្តស្សត្តឹ”តិ ៜស្សាហឌតតត្វំ បទេលិកតត្វញ្ចា កទេឆសិ៑

អាកាសាតញ្ចាយតត្វបកាតិ ឲត្វ តាស្ស អទេត្តាតិ អតត្តំ, អាកាសំ អតត្តំ អាកាសាតត្តំ, អាកាសាតត្តំ ឲច អាកាសាតញ្ចំ, តំ អាកាសាតញ្ចំ អធិដ្ឋាតទេដ្ឋត អាឃតតយស្ស សសយ្យុត្តធម្មស្ស ឈាតស្ស ទេឌចាតំ ទេឌចាឃតតយិចាតិ អាកាសាតញ្ចាយតតំ៑ កសិណុគ្ឃាដិយាកាសទេស្សតំ អធិចចតំ៑ តត្វ ឈាតំ គិឌ្ជាទេត្តត្វា បដិសត្ធិចទេសត អាកាសាតញ្ចាយតតកចំ ៜបកតា អាកាសាតញ្ចាយតត្វបកា៑ ឪ្តទេតា បទេទស្យ ចិទេសសយត្តទេយច ចណ្ហឃិស្សាយ (ឆ៑ ឞ៑ អដ្ឋ៑ ១៩៥, ៣៦៩-លិ)៑

អាកាសាតញ្ចាយតតំ សយតិក្កយ្យាតិ ឲត្វ តាច បុទេត្ត ចុត្តតទេឃត អាកាសាតញ្ចំ អាឃតតយស្ស អធិដ្ឋាតទេដ្ឋតាតិ ឈាតយិ អាកាសាតញ្ចាយតតំ, ចុត្តតទេឃទេតច អាទម្មណាយិ៑ ឲចទេយតំ ឈាតញ្ចា អាទម្មណញ្ចាតិ ៜកឃយិ អប្យចត្តិកទទេណាត ឆ អយតសិកទទេណាត ឆ សយតិក្កយិត្វាច ឃស្មា ឪ្តឌំ ចិឌ្ជាណញ្ចាយតតំ ៜបសយ្យឌ្ជ ចិហទិតត្វំ, តស្មា ៜកឃទេយ្យតំ ឲកឌ្ជ្យកត្វា “អាកាសាតញ្ចាយតតំ សយតិក្កយ្យា”តិ ឪ្តឌំ ចុត្តត្តិ ទេចឌិតត្វំ៑

ចិឌ្ជាណញ្ចាយតត្វបកាតិ ឲត្វ បត “អតត្ត”ត្តិ យតសិកាតត្វចទេសត តាស្ស អទេត្តាតិ អតត្តំ, អតត្តទេយច អាតញ្ចំ, ចិឌ្ជាណំ អាតញ្ចំ “ចិឌ្ជាណាតញ្ចា”ត្តិ អចត្វា “ចិឌ្ជាណញ្ចា”ត្តិ ចុត្តំ៑ អឃទេញ្យត្វ ទ្យឡហឹសទ្ទោ៑ តទេឌច ចិឌ្ជាណញ្ចំ អធិដ្ឋាតទេដ្ឋត អាឃតតត្តិ ចិឌ្ជាណញ្ចាយតតំ៑ តត្វ ឈាតំ គិឌ្ជាទេត្តត្វា ចិឌ្ជាណញ្ចាយតតកចំ ៜបកតា ចិឌ្ជាណញ្ចាយតត្វបកា៑

វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្មាតិ ឯត្ថបិ បុព្វេ វុត្តនយេនេវ វិញ្ញាណញ្ចំ អាយតនស្ស អធិដ្ឋានដ្ឋេនាតិ ឈានម្បិ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ, វុត្តនយេនេវ ច អារម្មណម្បិ។ ឯវមេតំ ឈានញ្ច អារម្មណញ្ចាតិ ឧភយម្បិ អប្បវត្តិករណេន ច អនាវជ្ជនេន ច សមតិក្កមិត្វា យស្មា ឥទំ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិតព្វំ, តស្មា ឧភយម្បេតំ ឯកជ្ឈំ កត្វា “វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ សមតិក្កម្មា”តិ ឥទំ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។

អាកិញ្ចញ្ញាយតនូបគាតិ ឯត្ថ បន នាស្ស កិញ្ចនន្តិ អកិញ្ចនំ, អន្តមសោ ភង្គមត្តម្បិ អស្ស អវសិដ្ឋំ នត្ថីតិ វុត្តំ ហោតិ។ អកិញ្ចនស្ស ភាវោ អាកិញ្ចញ្ញំ, អាកាសានញ្ចាយតនវិញ្ញាណាបគមស្សេតំ អធិវចនំ។ តំ អាកិញ្ចញ្ញំ អធិដ្ឋានដ្ឋេន អាយតនន្តិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ។ តត្ថ ឈានំ និព្វត្តេត្វា អាកិញ្ចញ្ញាយតនភវំ ឧបគតា អាកិញ្ចញ្ញាយតនូបគា។ អយំ សត្តមវិញ្ញាណដ្ឋិតីតិ ឥទំ សត្តមំ បដិសន្ធិវិញ្ញាណស្ស ឋានំ ជានាតិ។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ យថេវ សញ្ញាយ, ឯវំ វិញ្ញាណស្សាបិ សុខុមត្តា នេវ វិញ្ញាណំ នាវិញ្ញាណំ, តស្មា វិញ្ញាណដ្ឋិតីសុ ន វុត្តំ។

អភូតន្តិ អភូតត្ថំ “រូបំ អត្តា”តិអាទិវចនំ។ តំ វិបល្លាសការណតោ អតច្ឆំ។ ទិដ្ឋិនិស្សយតោ អនត្ថសំហិតំ។ អថ វា អភូតន្តិ អសន្តំ អវិជ្ជមានំ។ អចោរស្សេវ “ឥទំ តេ ចោរិកាយ អាភតំ, ន ឥទំ តយា ធម្មេន លទ្ធ”ន្តិអាទិវចនំ។ អតច្ឆន្តិ អតថាការំ អញ្ញថា សន្តំ។ អនត្ថសំហិតន្តិ ន ឥធលោកត្ថំ វា បរលោកត្ថំ វា និស្សិតំ។ ន តំ តថាគតោ ព្យាករោតីតិ តំ អនិយ្យានិកកថំ តថាគតោ ន កថេតិ។ ភូតំ តច្ឆំ អនត្ថសំហិតន្តិ រាជកថាទិតិរច្ឆានកថំ។ ភូតំ តច្ឆំ អត្ថសំហិតន្តិ អរិយសច្ចសន្និស្សិតំ។ តត្រ កាលញ្ញូ តថាគតោ ហោតីតិ តស្មិំ តតិយព្យាករណេ តស្ស បញ្ហស្ស ព្យាករណត្ថាយ តថាគតោ កាលញ្ញូ ហោតិ។ មហាជនស្ស អាទានកាលំ គហណកាលំ ជានិត្វា សហេតុកំ សការណំ កត្វា យុត្តបត្តកាលេយេវ ព្យាករោតីតិ អត្ថោ។

យុត្តបត្តកាលេ ជានាតីតិ កាលញ្ញូ។ ភូតំ សភាវំ ជានាតីតិ ភូតញ្ញូ។ បរេសំ និព្វានំ ជានាតីតិ អត្ថញ្ញូ។ មគ្គផលធម្មំ ជានាតីតិ ធម្មញ្ញូ។ សំវរាទិវិនយំ ជានាតីតិ វិនយញ្ញូ។ តត្ថ ទិដ្ឋន្តិ អបរិយាទាយ លោកធាតុយា អបរិយាទានំ សត្តានំ ចក្ខុទ្វារេ អាបាថំ អាគច្ឆន្តំ រូបារម្មណំ នាម អត្ថិ, តំ សព្វាការតោ ជានាតិ បស្សតិ។ ឯវំ ជានតា បស្សតា ច តេន តំ ឥដ្ឋានិដ្ឋាទិវសេន វា ទិដ្ឋសុតមុតវិញ្ញាតេសុ លព្ភមានកបទវសេន វា “កតមំ តំ រូបំ រូបាយតនំ? យំ រូបំ ចតុន្នំ មហាភូតានំ ឧបាទាយ វណ្ណនិភា សនិទស្សនំ សប្បដិឃំ នីលំ បីតក”ន្តិអាទិនា (ធ. ស. ៦១៦-៦១៧) នយេន អនេកេហិ នាមេហិ តេរសហិ វារេហិ ទ្វិបញ្ញាសាយ នយេហិ វិភជ្ជមានំ តថមេវ ហោតីតិ វិតថំ នត្ថិ។ ឯស នយោ សោតទ្វារាទីសុបិ អាបាថមាគច្ឆន្តេសុ សទ្ទាទីសុ។ តេសំ វិវិធំ ទស្សេតុំ “ទិដ្ឋំ សុត”ន្តិ អាហ។ តត្ថ ទិដ្ឋន្តិ រូបាយតនំ។ សុតន្តិ សទ្ទាយតនំ។ មុតន្តិ បត្វា គហេតព្ពតោ គន្ធាយតនំ រសាយតនំ ផោដ្ឋព្ពាយតនំ។ វិញ្ញាតន្តិ សុខទុក្ខាទិធម្មារម្មណំ។ បត្តន្តិ បរិយេសិត្វា វា អបរិយេសិត្វា វា បត្តំ។ បរិយេសិតន្តិ បត្តំ វា អបត្តំ វា បរិយេសិតំ។ អនុវិចរិតំ មនសាតិ ចិត្តេន អនុសញ្ចរិតំ។

តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធន្តិ ឥមិនា ឯវំ ទស្សេតិ – យញ្ហិ អបរិមាណាសុ លោកធាតូសុ ឥមស្ស សទេវកស្ស លោកស្ស នីលំ បីតកន្តិអាទិ រូបារម្មណំ ចក្ខុទ្វារេ អាបាថំ អាគច្ឆតិ, “អយំ សត្តោ ឥមស្មឹ ខណេ ឥមំ នាម រូបារម្មណំ ទិស្វា សុមនោ វា ទុម្មនោ វា មជ្ឈត្តោ វា ជាតោ”តិ សព្វំ តំ តថាគតស្ស ឯវំ អភិសម្ពុទ្ធំ។ តថា យំ អបរិមាណាសុ លោកធាតូសុ ឥមស្ស សទេវកស្ស លោកស្ស ភេរិសទ្ទោ មុទិង្គសទ្ទោតិអាទិ សទ្ទារម្មណំ សោតទ្វារេ អាបាថំ អាគច្ឆតិ, មូលគន្ធោ តចគន្ធោតិអាទិ គន្ធារម្មណំ ឃានទ្វារេ អាបាថំ អាគច្ឆតិ, មូលរសោ ខន្ធរសោតិអាទិ រសារម្មណំ ជិវ្ហាទ្វារេ អាបាថំ អាគច្ឆតិ, កក្ខឡំ មុទុកន្តិអាទិ បថវីធាតុតេជោធាតុវាយោធាតុភេទំ ផោដ្ឋព្ពារម្មណំ កាយទ្វារេ អាបាថំ អាគច្ឆតិ, “អយំ សត្តោ ឥមស្មឹ ខណេ ឥមំ នាម ផោដ្ឋព្ពារម្មណំ ផុសិត្វា សុមនោ វា ទុម្មនោ វា មជ្ឈត្តោ វា ជាតោ”តិ សព្វំ តំ តថាគតស្ស ឯវំ អភិសម្ពុទ្ធំ។ តថា យំ អបរិមាណាសុ លោកធាតូសុ ឥមស្ស សទេវកស្ស លោកស្ស សុខទុក្ខាទិភេទំ ធម្មារម្មណំ មនោទ្វារស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតិ, “អយំ សត្តោ ឥមស្មឹ ខណេ ឥមំ នាម ធម្មារម្មណំ វិជានិត្វា សុមនោ វា ទុម្មនោ វា មជ្ឈត្តោ វា ជាតោ”តិ សព្វំ តំ តថាគតស្ស ឯវំ អភិសម្ពុទ្ធំ។

យញ្ហិ, ភិក្ខវេ, ឥមេសំ សត្តានំ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ, តត្ថ តថាគតេន អទិដ្ឋំ វា អសុតំ វា អមុតំ វា អវិញ្ញាតំ វា នត្ថិ, ឥមស្ស បន មហាជនស្ស បរិយេសិត្វា អប្បត្តម្បិ អត្ថិ, អបរិយេសិត្វា អប្បត្តម្បិ អត្ថិ, បរិយេសិត្វា បត្តម្បិ អត្ថិ, អបរិយេសិត្វា បត្តម្បិ អត្ថិ, សព្វម្បិ តថាគតស្ស អសម្បត្តំ នាម នត្ថិ ញាណេន អសច្ឆិកតំ។ តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតីតិ យំ តថា លោកេន គតំ, តស្ស តថេវ គតត្តា តថាគតោតិ វុច្ចតីតិ។ បាឡិយំ បន “អភិសម្ពុទ្ធ”ន្តិ វុត្តំ, តំ គតសទ្ទេន ឯកត្ថំ។ ឥមិនា នយេន សព្វវារេសុ តថាគតោតិ និគមនស្ស អត្ថោ វេទិតព្វោ (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.៧; អ. និ. អដ្ឋ. ២.៤.២៣)។

“យញ្ច, ភិក្ខវេ, រត្តឹ តថាគតោ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធឹ អភិសម្ពុជ្ឈតិ, យញ្ច រត្តឹ អនុបាទិសេសាយ និព្វានធាតុយា បរិនិព្វាយតិ, យំ ឯតស្មឹ អន្តរេ ភាសតិ លបតិ និទ្ទិសតិ, សព្វំ តំ តថេវ ហោតិ, នោ អញ្ញថា, តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតី”តិ –

ឯត្ថ យំ រត្តឹ តថាគតោ ពោធិមណ្ឌេ អបរាជិតបល្លង្កេ និសិន្នោ តិណ្ណំ មារានំ មត្ថកំ មទ្ទិត្វា អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធឹ អភិសម្ពុទ្ធោ, យញ្ច រត្តឹ យមកសាលានមន្តរេ អនុបាទិសេសាយ និព្វានធាតុយា បរិនិព្វាយិ, ឯត្ថន្តរេ បញ្ចចត្តាលីសវស្សបរិមាណេ កាលេ បឋមពោធិយាបិ មជ្ឈិមពោធិយាបិ បច្ឆិមពោធិយាបិ យំ ភគវតា ភាសិតំ សុត្តំ គេយ្យំ…បេ… វេទល្លំ, តំ សព្វំ អត្ថតោ ច ព្យញ្ជនតោ ច អនុបវជ្ជំ អនូនមនធិកំ សព្វាការបរិបុណ្ណំ រាគមទនិម្មទនំ ទោសមោហមទនិម្មទនំ នត្ថិ, តត្ថ វាលគ្គមត្តម្បិ អវក្ខលិតំ, សព្វំ តំ ឯកមុទ្ទិកាយ លញ្ឆិតំ វិយ, ឯកនាឡិយា មិតំ វិយ, ឯកតុលាយ តុលិតំ វិយ ច តថមេវ ហោតិ វិតថំ នត្ថិ។ តេនាហ – “យញ្ច, ភិក្ខវេ, រត្តឹ តថាគតោ…បេ… សព្វំ តំ តថមេវ ហោតិ, នោ អញ្ញថា តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតី”តិ។ គទត្ថោ ហិ ឯត្ថ គតសទ្ទោ។

អបិ ច – អាគទនំ អាគទោ, វចនន្តិ អត្ថោ។ តថោ អវិបរីតោ អាគទោ អស្សាតិ ទ-ការស្ស ត-ការំ កត្វា តថាគតោតិ ឯវមេតស្មឹ អត្ថេ បទសិទ្ធិ វេទិតព្វា។

“យថាវាទី, វុដ្ឋ...បេ... វុច្ចតី”តិ ឯត្ថ ភគវតោ វាចាយ កាយោ អនុលោមេតិ កាយស្សបិ វាចា, តស្មា ភគវា យថាវាទី តថាការី, យថាការី តថាវាទី ច ហោតិ, ឯវំភូតស្ស ចស្ស យថា វាចា, កាយោបិ តថា គតោ បវត្តោតិ អត្ថោ។ យថា ច កាយោ, វាចាបិ តថា គតា បវត្តាតិ តថាគតោតិ ឯវមេត្ថ បទសិទ្ធិ វេទិតព្វា។

អភិភូ អនភិភូតោតិ ឧបរិ ភវគ្គំ ហេដ្ឋា អវីចិបរិយន្តំ អបរិមាណាសុ លោកធាតូសុ សព្ពសត្តេ អភិភវតិ សីលេនបិ សមាធិនាបិ បញ្ញាយបិ វិមុត្តិយាបិ ន តស្ស តុលា វា បមាណំ វា អត្ថិ។ អតុលោ អប្បមេយ្យោ អនុត្តរោ រាជរាជា ទេវទេវោ សក្កានំ អតិសក្កោ ព្រហ្មានំ អតិព្រហ្មា។ អញ្ញទត្ថូតិ ឯកំសវចនេ និបាតោ។ ទក្ខតីតិ ទសោ។ វសំ វត្តេតីតិ វសវត្តី។

តត្រាយំ បទសិទ្ធិ វេទិតព្វា – អគទោ វិយ អគទោ, កោ បនេស? ទេសនាវិលាសោ ចេវ បុញ្ញុស្សយោ ច។ តេន ហេស មហានុភាវោ ភិសក្កោ ទិព្វាគទេន សប្បេ វិយ សព្ពបរប្បវាទិនោ សទេវកញ្ច លោកំ អភិភវតិ។ ឥតិ សព្ពលោកាភិភវនេ តថោ អវិបរីតោ ទេសនាវិលាសមយោ ចេវ បុញ្ញុស្សយោ ច អគទោ អស្សាតិ ទ-ការស្ស ត-ការំ កត្វា តថាគតោតិ វេទិតព្វោ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១.៧)។

ព្ឆត្ថេញ្ញាច ទានាតិ កម្មាភិសង្ខារចេតនាតិ អបុញ្ញាភិសង្ខារចេតនា ព្ឆត្ថេញ្ញាច ទានាតិ។ កាយស្ស ភេទា បរំ មរណាតិ ឧបាទិន្នក្ខន្ធភេទា មរណតោ បរំ។ អបាយន្តិអាទីសុ វុឌ្ឍិសង្ខាតសុខសាតតោ អយា អបេតត្តា អបាយោ។ ទុក្ខស្ស គតិ បដិសរណន្តិ ទុគ្គតិ។ ទុក្កដការិនោ ឯត្ថ វិនិបតន្តីតិ វិនិបាតោ។ និរតិអត្ថេន និរស្សាទដ្ឋេន និរយោ។ តំ អបាយំ...បេ... និរយំ ឧបបជ្ជន្តីតិ បដិសន្ធិវសេន ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ តិរច្ឆានយោនិន្តិ តិរិយំ អញ្ចន្តីតិ តិរច្ឆានា, តេសំ យោនីតិ តិរច្ឆានយោនិ, តំ តិរច្ឆានយោនិំ។ បេត្តិវិសយន្តិ បច្ចាភាវំ បត្តានំ វិសយោតិ បេត្តិវិសយោ, តំ បេត្តិវិសយំ។ មនសោ ឧស្សន្នតាយ មនុស្សា, តេសុ មនុស្សេសុ។ ព្ឆតោ បទំ កម្មាភិសង្ខារចេតនាតិ ឯត្ថ បុញ្ញាភិសង្ខារចេតនា អត្ថោ គហេតព្វោ។

អាសវានំ ខយាតិ អាសវានំ វិនាសេន។ អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិន្តិ អាសវវិរហិតំ អរហត្តផលសមាធិំ។ បញ្ញាវិមុត្តិន្តិ អរហត្តផលបញ្ញំ។ អរហត្តផលសមាធិ រាគវិរាគា ចេតោវិមុត្តិ, អរហត្តផលបញ្ញា អវិជ្ជាវិរាគា បញ្ញាវិមុត្តីតិ វេទិតព្វា។ តណ្ហាចរិតេន វា អប្បនាឈានពលេន កិលេសេ វិក្ខម្ភេត្វា អធិគតំ អរហត្តផលំ រាគវិរាគា ចេតោវិមុត្តិ, ទិដ្ឋិចរិតេន ឧបចារជ្ឈានមត្តំ និព្ពត្តេត្វា វិបស្សិត្វា អធិគតំ អរហត្តផលំ អវិជ្ជាវិរាគា បញ្ញាវិមុត្តិ។ អនាគាមិផលំ វា កាមរាគំ សន្ធាយ រាគវិរាគា ចេតោវិមុត្តិ, អរហត្តផលំ សព្ពប្បការតោ អវិជ្ជាវិរាគា បញ្ញាវិមុត្តិ។

អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ ធិមុត្តន្តិ វិមោក្ខេនាតិ កេនដ្ឋេន វិមោក្ខោ វេទិតព្វោតិ? អធិមុច្ចនដ្ឋេន។ កោ អយំ អធិមុច្ចនដ្ឋោ នាម? បច្ចនីកធម្មេហិ ច សុដ្ឋុ វិមុច្ចនដ្ឋោ, អារម្មណេ ច អភិរតិវសេន សុដ្ឋុ វិមុច្ចនដ្ឋោ, បិតុ អង្កេ វិស្សដ្ឋង្គបច្ចង្គស្ស ទារកស្ស សយនំ វិយ អនិគ្គហិតភាវេន និរាសង្កតាយ អារម្មណេ បវត្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវរូបេន វិមោក្ខេន ធិមុត្តំ។ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ យុញ្ជិត្វា អាកិញ្ចញ្ញាយតនេ និរាសង្កវសេន ធិមុត្តំ អល្លីនំ។ តត្រាធិមុត្តន្តិ តស្មិំ សមាធិម្ហិ អល្លីនំ។ តទធិមុត្តន្តិ តស្មិំ ឈានេ អធិមុត្តំ។

តធានិបតេយ្យត្តិ ចំ ឥសាត់ ខេដ្ឋក៌ រូបានិយ្យតេ្តាតិអាឌីតិ បញ្ចា កាយក្យាកាក្សចនេសត ចុត្តាតិ៍ ក្យលិនិយ្យតេ្តាតិអាឌីតិ តឹលិ

ឈត្តិឃាឌិក្យលកាក្សចនេសត ចុត្តាតិ៍ លិកានិយ្យតេ្តាតិអាឌីតិ អដ្ឋ លេិកឆយ្ចចនេសត ចុត្តាតិ៍ ឌឹចរានិយ្យតេ្តាតិអាឌីតិ ឥត្តារិ បញ្ចយចនេសត

ចុត្តាតិ៍ ឃុត្តត្តានិយ្យតេ្តាតិអាឌីតិ បិដកត្តឃចនេសត ចុត្តាតិ៍ អារញ្ញាកក្កានិយ្យតេ្តាតិអាឌីតិ ឆុតក្កសយាគាតចនេសត ចុត្តាតិ៍

បឆយញ្ញាតានិយ្យតេ្តាតិអាឌីតិ បដិលិកចនេសត ចុត្តាតិ៍

កយ្ចបរាឃលត្តិ អកិសប្លារចនេសត៍ ចិបិកបរាឃលត្តិ បចត្តិចនេសត៍ កយ្ចក្សកត្តិ ឥចតតាក្សក៌ បដិសន្ធិក្សកត្តិ ក្លបបត្តិក្សក៌

ប៍៣៍អាកិញ្ចញ្ញាសយ្ហចំ ឆាត្វាតិ អាកិញ្ចញ្ញាឃតតសយាបត្តិតោ ចុដ្ឋហិត្វា អាកិញ្ចញ្ញាឃតតឌតកកយ្ចាកិសប្លារំ ឆាត្វា “កិត្តិ

បលិទៅឆោ អឃ”ត្តិ៍ តត្តិសំឃោឌត់ ឆ្កតឹតិ ឃា ឥត្យត្តអន្សបរាកសប្លាតា តត្តឹ តញ្ចា សំឃោឌត់ ឆាត្វា៍ តតោ តត្ត ចិបស្សតឹតិ អឆ តត្ត

អាកិញ្ចញ្ញាឃតតសយាបត្តិតោ ចុដ្ឋហិត្វា ចំ សយាបត្តិ អតិច្ចាឌិចនេសត ចិបស្សតិ៍ ឲុចំ ឆាកល៌ តឆំ តស្សាតិ ឲុចំ តស្ស បុក្កលស្ស ឲុចំ

ចិបស្សតោ អត្យក្កយេត ក្លប្បត្តិ អរហត្តឆាកល៌ អចិបរឹចំ៍ ចុឝីយតោតិ ចុសិតចត្តស្ស៍ សេសំ សត្ថត្ត បិកដយេច៍

ឲុចំ កកចា ឆ្កឆយ្បិ ឃុត្តិ អរហត្តតិក្សដេតច ឥឆសេសិ, ឥឆសតាបរិឃោសាតេ ឥ បុត្តាសឌិសោ ឲុច ឆយ្ចាកិសយឃោ អហោសីតិ៍

សន្តិយ្យប្បខ្ចាតិកាឃ ក្ស្យអតិឥច្កស-អដ្ឋកចាឃ

បេរិសាលយាលចឃុត្តតិឥច្កសចល្លូតា តិដ្ឋិតា៍

១៣៍ ឃោឈរាឌយាលចឃុត្តតិឥច្កសចល្លូតា

ប៍៣៍ បត្តរសយ ឃោឈរាឌឃុតេ្ត – ក្ខាហត្តិ ឥក្ខ ចាឥឥ អហំ៍ ឥសា ហិ បុតេ្តា អឌិតឃុត្តស្ស (ឃុ៍ តិ៍ ១០១៦ប៍ អាឥឃោ) ឥ

តិស្សឃេតេ្តឃ្យឃុត្តស្ស (ឃុ៍ តិ៍ ១០៣៩ អាឥឃោ) ឥ អចសាតេ ក្ខិក្លត្តិ កកចត្តិ បុដ្ឋិ, កកចា បតស្ស ឆ្កត្ថិឃបរិបិក៌ អាកយឃយាតោ ត

ញ្ញាកាសិ៍ តេតាហ – “ក្ខាហំ សក្កិ អបុដ្ឋិស្ស”ត្តិ៍ ឃាចតតិឃញ្ចា ឥឆឹសិ, ញ្ញាកនេរាតឹតិ ឥយ ឃុតត្តិ ឃាចតតិឃញ្ចា សហឆយ្ចិក៌ បុដ្ឋោ

ចិឃុត្តិឥឆចក្សតោ ឆ្កសិ កកចា សយ្ចាសញ្ញឥក្ខា ញ្ញាកនេរាតឹតិ ឲុចំ ឥយ ឃុតំ៍ ឥកាឆាចរឹតឹឥឥឃេច កិរ ឥសា ឲុចយស្សាសិ៍ តេតាហ –

“ញ្ញាកនេរាតឹតិ ឥយ ឃុត”ត្តិ៍ ឆ្កយិស្សា កាឆាឃ តិឥច្កសេ ឃំ ចត្តត្តិ សិឃា, ចំ តេហដ្ឋា ចុត្តតឃំ ឲុច៍

ប៍៩៍អឃំ ឥលិឥកាតិ យត្យស្សឥលិឥកា៍ បឥរា ឥលិឥកាតិ ចំ ឆឥបត្វា អចឥសឥសា៍ សឥឆចឥកាតិ ព្រាហ្ចឥលិក៌ ឆឥបត្វា អចឥសឥសា

ក្លបបត្តិឥឆចសយ្ចតិឥឆចឃុតេ្តា៍ “ព្រាហ្ចឥលិឥកា សឥឆចឥកា”តិ ឲុចំ ចា “សឥឆចឥកា ឥលិឥកា”តិអាឌិតឃតិឆស្សតយត្តិ៍ តេត សតេ្តាបិ

តឆាចុត្តប្បការឥលិឥកា ឥចឌិតតេ្តា៍

៥៤។ ឯវំ អភិក្កន្តវណ្ណាទិន្តិ ឯវំ អគ្គវណ្ណាទិ, សទេវកស្ស លោកស្ស អជ្ឈាសយាធិមុត្តិកាទិបការញាណាទីហិ បស្សិតុំ សមត្ថន្តិ ទស្សេតិ។

៥៥។ សុញ្ញតោ លោកំ អវេក្ខស្សូតិ អវសិយបវត្តិសល្លក្ខណវសេន វា តុច្ឆសង្ខារសមនុបស្សនាវសេន វាតិ ទ្វីហាការេហិ សុញ្ញតោ លោកំ បស្ស។ អត្តានុទិដ្ឋឹ ឩហច្ចាតិ សក្កាយទិដ្ឋឹ ឧទ្ធរិត្វា។

លុជ្ជតីតិ ភិជ្ជតិ។ ចក្ខតីតិ ចក្ខុ។ តទេតំ សសម្ភារចក្ខុនោ សេតមណ្ឌលបរិក្ខិត្តស្ស កណ្ហមណ្ឌលស្ស មជ្ឈេ អភិមុខេ ឋិតានំ សរីរសណ្ឋានុប្បត្តិទេសភូតេ ទិដ្ឋិមណ្ឌលេ ចក្ខុវិញ្ញាណាទីនំ យថារហំ វត្ថុទ្វារភាវំ សាធយមានំ តិដ្ឋតិ។ រូបយតីតិ រូបំ, វណ្ណវិការមាបជ្ជន្តំ ហទយង្គតភាវំ បកាសេតីតិ អត្ថោ។ ចក្ខុតោ បវត្តំ វិញ្ញាណំ, ចក្ខុស្ស វា ចក្ខុសន្និស្សិតំ វា វិញ្ញាណំ ចក្ខុវិញ្ញាណំ។ ចក្ខុតោ បវត្តោ សម្ផស្សោ ចក្ខុសម្ផស្សោ។ ចក្ខុសម្ផស្សបច្ចយាតិ ចក្ខុវិញ្ញាណសម្បយុត្តផស្សបច្ចយា។ វេទយិតន្តិ វិន្ទិតំ, វេទនាតិ អត្ថោ។ តទេវ សុខយតីតិ សុខំ, យស្ស ឧប្បជ្ជតិ, តំ សុខិតំ ករោតីតិ អត្ថោ។ សុដ្ឋុ វា ខាទតិ, ខនតិ វា កាយចិត្តាពាធន្តិ សុខំ។ ទុក្ខយតីតិ ទុក្ខំ, យស្ស ឧប្បជ្ជតិ, តំ ទុក្ខិតំ ករោតីតិ អត្ថោ។ ន ទុក្ខំ ន សុខន្តិ អទុក្ខមសុខំ។ ម-ការោ សន្ធិបទវសេន វុត្តោ។ សោ បន ចក្ខុសម្ផស្សោ អត្តនា សម្បយុត្តាយ វេទនាយ សហជាតអញ្ញមញ្ញនិស្សយវិបាកអាហារសម្បយុត្តអត្ថិអវិគតវសេន អដ្ឋធា បច្ចយោ ហោតិ, សម្បដិច្ឆនសម្បយុត្តាយ អនន្តរសមនន្តរូបនិស្សយនត្ថិវិគតវសេន បញ្ចធា, សន្តីរណាទិសម្បយុត្តានំ ឧបនិស្សយវសេនេវ បច្ចយោ ហោតិ។

សុណាតីតិ សោតំ, តំ សសម្ភារសោតបិលស្ស អន្តោ តនុតម្ពលោមាចិតេ អង្គុលិវេធកសណ្ឋានេ បទេសេ សោតវិញ្ញាណាទីនំ យថារហំ វត្ថុទ្វារភាវំ សាធយមានំ តិដ្ឋតិ។ សទ្ទីយតីតិ សទ្ទោ, ឧទាហរីយតីតិ អត្ថោ។ ឃាយតីតិ ឃានំ, តំ សសម្ភារឃានបិលស្ស អន្តោ អជបទសណ្ឋានេ បទេសេ ឃានវិញ្ញាណាទីនំ យថារហំ វត្ថុទ្វារភាវំ សាធយមានំ តិដ្ឋតិ។ គន្ធយតីតិ គន្ធោ, អត្តនោ វត្ថុំ សូចយតីតិ អត្ថោ។ ជីវិតំ អវ្ហាយតីតិ ជិវ្ហា, សាយនដ្ឋេន វា ជិវ្ហា។ សា សសម្ភារជិវ្ហាយ អតិអគ្គមូលបស្សានិ វជ្ជេត្វា ឧបរិមតលមជ្ឈេ ភិន្នុប្បលទលគ្គសណ្ឋានេ បទេសេ ជិវ្ហាវិញ្ញាណាទីនំ យថារហំ វត្ថុទ្វារភាវំ សាធយមានា តិដ្ឋតិ។ រសន្តិ តេន សត្តាតិ រសោ, អស្សាទេន្តីតិ អត្ថោ។

កុច្ឆិតានំ អាសវធម្មានំ អាយោតិ កាយោ។ អាយោតិ ឧប្បត្តិទេសោ។ សោ យាវតា ឥមស្មិំ កាយេ ឧបាទិន្នបវត្តិ នាម អត្ថិ, តត្ថ យេភុយ្យេន កាយប្បសាទោ កាយវិញ្ញាណាទីនំ យថារហំ វត្ថុទ្វារភាវំ សាធយមានោ តិដ្ឋតិ។ ផុសីយតីតិ ផោដ្ឋព្ពំ។ មនតីតិ មនោ, វិជានាតីតិ អត្ថោ។ អត្តនោ លក្ខណំ ធារេន្តីតិ ធម្មា។ មនោតិ សហាវជ្ជនកភវង្គំ។ ធម្មាតិ តិណ្ណំ មុញ្ចិត្វា អវសេសា ធម្មារម្មណធម្មា។ មនោវិញ្ញាណន្តិ ជវនមនោវិញ្ញាណំ។ មនោសម្ផស្សោតិ តំសម្បយុត្តោ ផស្សោ, សោ សម្បយុត្តាយ វេទនាយ វិបាកបច្ចយវជ្ជេហិ សេសេហិ សត្តហិ បច្ចយេហិ បច្ចយោ ហោតិ។ អនន្តរាយ តេហេវ សេសានំ ឧបនិស្សយវសេនេវ បច្ចយោ ហោតិ។

អចរិយបចត្តបលក្ខណចរេនត ចាតិ អចរេសា ហុត្វា បចត្តបដ្ឋានេ បស្សតចរេនត ឱ្ឌលោកតចរេនតាតិ អត្ថោ៑ រូបេ ចរេសា ត លព្ភតីតិ រូបស្មិំ ចរេចត្តិការេចា ព្ពស្សេការេចា ត លព្ភតិ៑ ចេចតាឌីសុបិ ឲេសច តយោ៑

តាឃំ, កិព្ហេច, កាសេយា ឥឡោត្តិ អត្តតិ សតិ អត្តតិឃំ តាយ ហោតិ, អត្តាឃេច ន តត្ថិ៑ ឥស្មា “តាឃំ, កិព្ហេច, កាសេយា ឥឡោ”ត្តិ អាហ៑ តាបិ អញ្ញោសត្តិ អញ្ញោ តាយ បេទេសំ អត្តា៑ ឥស្មិំ សតិ អញ្ញោសំ តាយ សិឃា, សោបិ តត្ថិ៑ ឥស្មា “តាបិ អញ្ញោស”ត្តិ អាហ៑ បុរាណយិគំ, កិព្ហេច, កាយុត្តិ តឃិគំ បុរាណកាយុឃេច, បុរាណកាយុតិឡ្ហោត្តា បតេស កាសេយា៑ ឥស្មា បច្ចយេចាហារេត ឲចំ ចុត្តា៑ អភិសង្ខតត្តិអាគិ កាយុចាហារេស្សេច ចរេនត បុរិយលិក្ខសកាចតាឃ ចុត្តំ៑ អឃំ បតេត្ថ អត្ថោ – អភិសង្ខតត្តិ បច្ចយេហិ កតោតិ ឌដ្ឋព្ពោ៑ អភិសញ្ចេតយិតត្តិ ចេតតាចត្ថុកោ, ចេតតាមូលកោតិ ឌដ្ឋព្ពោ៑ ចេឌតិឃត្តិ ចេឌតាឃ ចត្ថុតិ ឌដ្ឋព្ពោ៑

រូបេ សារេរា ត លព្ភតីតិ រូបស្មិំ តិច្ចាឌិសារេរា ត លព្ភតិ៑ ចេឌតាឌីសុបិ ឲេសច តយោ៑ រូបំ អស្សារំ តិស្សារត្តិ រូបំ អស្សារំ សារចិរហិតញ្ចា៑ សារាបកតត្តិ សារតោ អបកតំ៑ តិច្ចសារសារេត ចាតិ កដ្ឋំ អតិក្កមិត្វា បចត្តយាតេត តិច្ចសារេត ចា៑ កស្សចិ តិច្ចសារស្ស អភាចតោ តិច្ចសារេត សារេរា តត្ថិ៑ សុខសារសារេត ចាតិ ដិតិសុខំ អតិក្កមិត្វា បចត្តយាតស្ស កស្សចិ សុខសារស្ស អភាចតោ សុខសារសារេត ចា៑ អត្តសារសារេត ចាតិ អត្តត្តតិឃសារសារេត ចា៑ តិច្ចេត ចាតិ កដ្ឋំ អតិក្កមិត្វា បចត្តយាតស្ស កស្សចិ តិច្ចស្ស អភាចតោ តិច្ចេត ចា៑ ឆុចេត ចាតិ ចិឌ្ឌយាតកាលេបិ បច្ចយាយត្តចុត្តិតាឃ ឆិរស្ស កស្សចិ អភាចតោ ឆុចេត ចា៑ សស្សតេត ចាតិ អញ្ញោច្ឆិត្តស្ស សព្ពកាលេ ចិឌ្ឌយាតស្ស កស្សចិ អភាចតោ សស្សតេត ចា៑ អចិបរិណាមធម្មេត ចាតិ ឌរាភង្គចរេនត អចិបរិណាមបកតិកស្ស កស្សចិ អភាចតោ អចិបរិណាមធម្មេត ចា៑

ចក្ខុសុញ្ញំ អត្តេត ចា អត្តតិយេត ចាតិ “ការកោ ចេឌកោ សយំចសី”តិ ឲចំ បរិកប្បិតេត អត្តតា ចា អត្តាភាចតោឃេច អត្តតោ សត្តតេត បរិក្ខេត ន សុញ្ញំ៑ សព្ពំ ចក្ខុតិលោកិយធម្មជាតំ យស្មា អត្តា ន ឲត្ថ តត្ថិ, អត្តតិយញ្ច ឲត្ថ តត្ថិ, ឥស្មា “សុញ្ញ”ត្តិ ចុច្ចតីតិ អត្ថោ ៑ លោកុត្តរាបិ ធម្មា អត្តត្តតិយេហិ សុញ្ញាឃេច, សុញ្ញាតីតធម្មា តត្ថីតិ ចុត្តំ ហោតិ៑ ឥស្មិំ ធម្មេ អត្តត្តតិយសារស្ស តត្ថិការេចា ចុត្តោ ហោតិ៑ លោកេ ច “សុញ្ញំ ឃរំ សុញ្ញោ ឃដោ”តិ ចុត្តោ ឃរស្ស ឃដស្ស ច តត្ថិការេចា ត ហោតិ, ឥស្មិំ ឃរេ ច អញ្ញស្ស តត្ថិការេចា ចុត្តោ ហោតិ៑ ភកចតា ច ព្ពតិ ឃម្បិ កោចិ ឥត្ថ ត ហោតិ, តេត តំ សុញ្ញំ៑ ឃំ បត ឥត្ថ អចសិដ្ឋំ ហោតិ, តំ សត្តំ ព្ពឌមត្ថីតិ បជាតាតីតិ អឃមេចត្ថោ ចុត្តោ៑ ឥធា ញាយកត្ថេ សង្គហត្ថេ ច អឃមេចត្ថោ៑ ព្ពតិ ព្ពមស្មិំ សុត្តេ អតត្តលក្ខណមេច កថិតំ៑ អតិស្សរិយតោតិ អត្តតោ ព្ពស្សរិយេ អចសចត្តតតោ៑ អកាមការិយតោតិ អត្តតោ អកាមំ អនុចិករណចរេនត៑ អបិហុលិយតោតិ ធាតុំ បតិដ្ឋាភាចតោ៑ អចសចត្តតតោតិ អត្តតោ ចរេស អចត្តតតោ៑ បរេតោតិ អតិច្ចតោ បច្ចយាយត្តចុត្តិតោ៑ ចិចិត្តតោតិ តិស្សរតោ៑

សុដ្ឋត្តិ កោចលំ ព្ពស្សកាលបកតីហិ ចិតា កោចលំ បច្ចយាយត្តបចត្តិចរេនត បចត្តយាតំ សុទ្ធំ តាយ៑ អត្តតិឃចិរហិតោ សុទ្ធធម្មបុញ្ជោតិ ច៑ សុទ្ធំ ធម្មសម្បប្បាគំ, សុទ្ធំ សង្ខារសត្តតិត្តិ សុទ្ធំ បស្សត្តស្ស ជាតត្តស្ស សង្ខារាតំ សត្តតិ អញ្ញោច្ឆិត្តសង្ខារសត្តតិ៑ តទេច សុទ្ធំ បស្សត្តស្ស សង្ខារាឌីតិ, ឲកដ្ឋាតិ អាគេតេត ឌ្ចត្តិព្ហតុំ ចុត្តាតិ៑ ឲចំ បស្សត្តស្ស ឃរណមុខេ ភឃំ ត ហោតិ៑ កាយណីតិ អាលបតំ៑ តិណកដ្ឋសមំ លោកត្តិ

ឥមំ រូបាទិក្ខន្ធសង្ខាតំ លោកំ។ យថា តិលក្ខណំ បញ្ញាយ បស្សតិ។ យថា អនញ្ញោ តិលក្ខណាទីសុ កណ្ហន្តស្ស អត្តានំ ច អត្តនិយំ ច កញ្ញាតីតិ ន ហោតិ, តេសុ ច តិលក្ខណាទីសុ សយមេវ នស្សន្តេសុបិ វិនស្សន្តេសុបិ អត្តា នស្សតិ, អត្តនិយោ នស្សតីតិ ន ហោតិ។ ឯវំ ឥមស្មិំ ការណេបិ នស្សន្តេ ច វិនស្សន្តេ ច អត្តា ច អត្តនិយំ ច កិញ្ចីតិ អបស្សន្តោ បញ្ញាយ តិលក្ខណំ បស្សតីតិ វុច្ចតិ។ នាញ្ញា បត្តមេត កិញ្ចិ, អញ្ញាណប្បដិសន្ធិយាតិ បដិសន្ធិចិរហិតំ និណ្ណាតំ ឋបេត្វា អញ្ញា កចិ ច អត្តកាចិ ច ន បវត្តតិ។

រូបំ សមន្តុសតីតិ រូបស្ស សារំ បរិយេសតិ។ អហន្តិ ចាតិ ទិដ្ឋិវសេន។ មមន្តិ ចាតិ តណ្ហាវសេន។ អស្មីតិ ចាតិ មានវសេន។ តយិទំ តស្ស ន ហោតីតិ តំ វិចិកិច្ឆាបិ តស្ស បុគ្គលស្ស ន ហោតិ។

ឥធាតិ ទេសាបទេសេ និបាតោ, ស្វាយំ កត្ថចិ លោកំ ឧបាទាយ វុច្ចតិ។ យថាហ – “ឥធ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតី”តិ (សំ· និ· ២·៧៨; អ· និ· ៤·២២)។ កត្ថចិ សាសនំ។ យថាហ – “ឥធេវ, ភិក្ខវេ, សមណោ, ឥធ ទុតិយោ សមណោ”តិ (ម· និ· ១·១៣៩; ទី· និ· ២·២១៤)។ កត្ថចិ ឱកាសំ។ យថាហ –

“ឥធេវ តិដ្ឋមានស្ស, ទេវភូតស្ស មេ សតោ;

បុនរាយុ ច មេ លទ្ធោ, ឯវំ ជានាហិ មារិសា”តិ (ទី· និ· ២·៣៦៩);

កត្ថចិ បទបូរណមត្តមេវ។ យថាហ – “ឥធាហំ, ភិក្ខវេ, ភុត្តាវី អស្សំ បវារិតោ”តិ (ម· និ· ១·៣០)។ ឥធ បន លោកំ ឧបាទាយ វុត្តោតិ វេទិតព្វោ។ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោតិ ឯត្ថ បន អាគមាធិគមាភាវា ញេយ្យោ “អស្សុតវា”ឥតិ។ យស្ស ហិ ខន្ធធាតាយតនសច្ចបច្ចយាការសតិបដ្ឋានាទីសុ ឧគ្គហបរិបុច្ឆាវិនិច្ឆយរហិតត្តា ទិដ្ឋិបដិសេធកោ នេវ អាគមោ, បដិបត្តិយា អធិគន្តព្វស្ស អនធិគតត្តា នេវ អធិគមោ អត្ថិ, សោ អាគមាធិគមាភាវា ញេយ្យោ “អស្សុតវា” ឥតិ។ ស្វាយំ –

បុថូនំ ជននាទីហិ, ការណេហិ បុថុជ្ជនោ;

បុថុជ្ជនន្តោគធត្តា, បុថុវាយំ ជនោ ឥតិ។ (ទី· និ· អដ្ឋ· ១·៧; ម· និ· អដ្ឋ· ១·២; អ· និ· អដ្ឋ· ១·១·៥១; បដិ· ម· អដ្ឋ· ២·១·១៣០);

សោ ហិ បុថូនំ នានប្បការានំ កិលេសាទីនំ ជននាទីហិ ការណេហិ បុថុជ្ជនោ។ យថាហ – បុថុ កិលេសេ ជនេន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ អវិហតសក្កាយទិដ្ឋិកាតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ សត្ថារានំ មុខុល្លោកិកាតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ សព្វគតីហិ អវុដ្ឋិតាតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ នានាភិសង្ខារេ អភិសង្ខរោន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ នានាឱឃេហិ វុយ្ហន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ នានាសន្តាបេហិ សន្តប្បន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ នានាបរិឡាហេហិ បរិឌយ្ហន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ បញ្ចសុ កាមគុណេសុ រត្តា គិទ្ធា គធិតា មុច្ឆិតា អជ្ឈោសន្នា លគ្គា លគ្គិតា បលិពុទ្ធាតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ

បញ្ចហិ នីវរណេហិ អាវុតា និវុតា ឱវុតា បិហិតា បដិច្ឆន្នា បដិកុជ្ជិតាតិ បុថុជ្ជនា (មហានិ។ ៥១, ៩៤), បុថូនំ វា គណនបថមតីតានំ អរិយធម្មបរម្មុខានំ នីចធម្មសមាចារានំ ជនានំ អន្តោគធត្តាបិ បុថុជ្ជនា, បុថុ វា អយំ វិសុំយេវ សង្ខំ គតោ, វិសំសដ្ឋោ សីលសុតាទិគុណយុត្តេហិ អរិយេហិ ជនោតិបិ បុថុជ្ជនោ។ ឯវមេតេហិ "អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ"តិ ទ្វីហិ បទេហិ យេ តេ –

"ទុវេ បុថុជ្ជនា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;

អន្ធោ បុថុជ្ជនោ ឯកោ, កល្យាណេកោ បុថុជ្ជនោ"តិ។ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ១។៧; ម។ និ។ អដ្ឋ។ ១។២; សំ។ និ។ អដ្ឋ។ ២។២។៦១; អ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១។៥១; បដិ។ ម។ អដ្ឋ។ ២។១។១៣០; ធ។ ស។ អដ្ឋ។ ១០០៧) –

ទ្វេ បុថុជ្ជនា វុត្តា, តេសុ អន្ធបុថុជ្ជនោ វុត្តោ ហោតីតិ វេទិតព្វោ។

អរិយានំ អទស្សាវីតិអាទីសុ អរិយាតិ អារកត្តា កិលេសេហិ, អនយេ ន ឥរិយនតោ, អយេ ឥរិយនតោ, សទេវកេន ច លោកេន អរណីយតោ ពុទ្ធា ច បច្ចេកពុទ្ធា ច ពុទ្ធសាវកា ច វុច្ចន្តិ, ពុទ្ធា ឯវ វា ឥធ អរិយា។ យថាហ – "សទេវកេ, ភិក្ខវេ, លោកេ…បេ… តថាគតោ អរិយោតិ វុច្ចតី"តិ (សំ។ និ។ ៥។១០៩៨)។

សប្បុរិសាតិ ឯត្ថ បន បច្ចេកពុទ្ធា តថាគតសាវកា ច "សប្បុរិសា"តិ វេទិតព្វា។ តេ ហិ លោកុត្តរគុណយោគេន សោភនា បុរិសាតិ សប្បុរិសា។ សព្វេវ វា ឯតេ ទ្វេធាបិ វុត្តា។ ពុទ្ធាបិ ហិ អរិយា ច សប្បុរិសា ច បច្ចេកពុទ្ធា ពុទ្ធសាវកាបិ។ យថាហ –

"យោ វេ កតញ្ញូ កតវេទិ ធីរោ, កល្យាណមិត្តោ ទឡ្ហភត្តិ ច ហោតិ;

ទុខិតស្ស សក្កច្ច ករោតិ កិច្ចំ, តថាវិធំ សប្បុរិសំ វទន្តី"តិ។ (ជា។ ២។១៧។៧៨; បដិ។ ម។ អដ្ឋ។ ២។១។១៣០; ធ។ ស។ អដ្ឋ។ ១០០៧);

"កល្យាណមិត្តោ ទឡ្ហភត្តិ ច ហោតី"តិ ឯត្តាវតា ហិ ពុទ្ធសាវកោ វុត្តោ។ កតញ្ញុតាទីហិ បច្ចេកពុទ្ធា ពុទ្ធាតិ, យោ តេសំ អរិយានំ អទស្សនសីលោ, ន ច ទស្សនេ សាធុការី, សោ អរិយានំ អទស្សាវីតិ វេទិតព្វោ។ សោ ចក្ខុនា អទស្សាវី, ញាណេន អទស្សាវីតិ ទុវិធោ, តេសុ ញាណេន អទស្សាវី ឥធ អធិប្បេតោ។ មំសចក្ខុនា ហិ ទិព្វចក្ខុនា វា អរិយា ទិដ្ឋាបិ អទិដ្ឋាវ ហោន្តិ តេសំ ចក្ខូនំ វណ្ណមត្តគ្គហណតោ, ន អរិយភាវគោចរតោ។ សោណសិង្គាលាទយោបិ ចក្ខុនា អរិយេ បស្សន្តិ, ន ច តេ អរិយានំ ទស្សាវិនោ។

តត្រិទំ វត្ថុ – ចិត្តលបព្វតវាសិនោ កិរ ខីណាសវត្ថេរស្ស ឧបដ្ឋាកោ វុឌ្ឍបព្វជិតោ ឯកទិវសំ ថេរេន សទ្ធិំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ថេរស្ស បត្តចីវរំ គហេត្វា បិដ្ឋិតោ អាគច្ឆន្តោ ថេរំ បុច្ឆិ – "អរិយា នាម, ភន្តេ, កីទិសា"តិ? ថេរោ អាហ – "ឥធេកច្ចោ មហល្លកោ អរិយានំ

ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨶᩮᩅ ᩋᩁᩥᨿᩮ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨴᩩᨩ᩠ᨩᩣᨶᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩁᩥᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨶᩮᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᨴᩔᨶᩴ ᨶ ᨴᩔᨶᩴ, ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨴᩔᨶᨾᩮᩅ ᨴᩔᨶᩴ᪨ ᨿᨳᩣᩉ – “ᩋᩃᩴ ᨲᩮ, ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩥ, ᨠᩥᩴ ᨲᩮ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨸᩪᨲᩥᨠᩣᨿᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᨶ, ᨿᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨾᩴ ᨸᩔᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪈᪇)᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩋᩁᩥᨿᩮᩉᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᩁᩥᨿᩣᨵᩥᨣᨲᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨶᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᩁᩥᨿᨠᩁᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᩁᩥᨿᨽᩣᩅᩔ ᨧ ᩋᨴᩥᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ “ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᨴᩔᩣᩅᩦ”ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩋᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲᩥᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮ ᩋᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩣ᪨ ᩋᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᩅᩥᨶᩦᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ –

ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᩣ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᩑᨠᨾᩮᨠᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣ;

ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᩋᨿᩴ, “ᩋᩅᩥᨶᩦᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪨᪂; ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪨ᩏᩁᨣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ; ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪂᪨᪁᪨᪁᪃᪀; ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪀᪀᪇);

ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᩴᩅᩁᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨸᩉᩣᨶᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᩣ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᨸᩥ ᩅᩥᨶᨿᩮ ᩑᨠᨾᩮᨠᩮᩣ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩈᩴᩅᩁᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᩈᩦᩃᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᨬᩣᨱᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨲᩥᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᩴᩅᩁᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩮᩣ᪨ ᨸᩉᩣᨶᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨸᩥ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨸ᩠ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨶᩥᩔᩁᨱᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩮᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨸᩣᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᨶ ᩏᨸᩮᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᩩᨸᩮᨲᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪅᪁᪁) ᩋᨿᩴ ᩈᩦᩃᩈᩴᩅᩁᩮᩣ᪨ “ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ, ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮ ᩈᩴᩅᩁᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪁᪃; ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪂᪂᪅; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪁᪆) ᩋᨿᩴ ᩈᨲᩥᩈᩴᩅᩁᩮᩣ᪨

“ᨿᩣᨶᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨶᩥ ᩃᩮᩣᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ, (ᩋᨩᩥᨲᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ,)

ᩈᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨶᩥᩅᩣᩁᨱᩴ;

ᩈᩮᩣᨲᩣᨶᩴ ᩈᩴᩅᩁᩴ ᨻᩕᩪᨾᩥ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨲᩮ ᨸᩥᨵᩥᨿ᩠ᨿᩁᩮ”ᨲᩥ᪨ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪀᪃᪁; ᨧᩪᩊᨶᩥ᪨ ᩋᨩᩥᨲᨾᩣᨱᩅᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ ᪃; ᨶᩮᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᪁᪁, ᪃᪅; ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪀᪀᪇) –

ᩋᨿᩴ ᨬᩣᨱᩈᩴᩅᩁᩮᩣ᪨ “ᨡᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᩦᨲᩔ ᩏᨱ᩠ᩉᩔᩣ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪃; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪁᪁᪃; ᪆᪨᪃᪅) ᩋᨿᩴ ᨡᨶ᩠ᨲᩥᩈᩴᩅᩁᩮᩣ᪨ “ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᩣᨾᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩣᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂᪆; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪁᪁᪃; ᪆᪨᪃᪅) ᩋᨿᩴ ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᩴᩅᩁᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣᨸᩥ ᨧᩣᨿᩴ ᩈᩴᩅᩁᩮᩣ ᨿᨳᩣᩈᨠᩴ ᩈᩴᩅᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ

វិនេតព្វានំ កាយទុច្ចរិតាទីនំ សំវរណតោ “សំវរោ”, វិនយនតោ “វិនយោ”តិ វុច្ចតិ។ ឯវំ តាវ សំវរវិនយោ បញ្ចធា ភិជ្ជតីតិ វេទិតព្វោ។

តថា យំ នាមរូបបរិច្ឆេទាទីសុ វិបស្សនាញាណេសុ បដិបក្ខភាវតោ ទីបាលោកេនេវ តមស្ស, តេន តេន វិបស្សនាញាណេន តស្ស តស្ស អនត្ថស្ស បហានំ។ សេយ្យថិទំ – នាមរូបវវត្ថានេន សក្កាយទិដ្ឋិយា, បច្ចយបរិគ្គហេន អហេតុវិសមហេតុទិដ្ឋីនំ, តស្សេវ អបរភាគេន កង្ខាវិតរណេន កថំកថីភាវស្ស, កលាបសម្មសនេន “អហំ មមា”តិ គាហស្ស, មគ្គាមគ្គវវត្ថានេន អមគ្គេ មគ្គសញ្ញាយ, ឧទយទស្សនេន ឧច្ឆេទទិដ្ឋិយា, វយទស្សនេន សស្សតទិដ្ឋិយា, ភយទស្សនេន សភយេ អភយសញ្ញាយ, អាទីនវទស្សនេន អស្សាទសញ្ញាយ, និព្ពិទានុបស្សនាយ អភិរតិសញ្ញាយ , មុញ្ចិតុកម្យតាញាណេន អមុញ្ចិតុកាមតាយ, ឧបេក្ខាញាណេន អនុបេក្ខាយ, អនុលោមេន ធម្មដ្ឋិតិយំ និព្ពានេ ច បដិលោមភាវស្ស, គោត្រភុនា សង្ខារនិមិត្តគ្គាហស្ស បហានំ, ឯតំ តទង្គប្បហានំ នាម។

យំ បន ឧបចារប្បនាភេទេន សមាធិនា បវត្តិភាវនិវារណតោ ឃដប្បហារេនេវ ឧទកបិដ្ឋេ សេវាលស្ស តេសំ តេសំ នីវរណាទិធម្មានំ បហានំ, ឯតំ វិក្ខម្ភនប្បហានំ នាម។ យំ ចតុន្នំ អរិយមគ្គានំ ភាវិតត្តា តំតំមគ្គវតោ អត្តនោ សន្តានេ “ទិដ្ឋិគតានំ បហានាយា”តិអាទិនា (ធ. ស. ២៧៧; វិភ. ៦២៨) នយេន វុត្តស្ស សមុទយបក្ខិយស្ស កិលេសគណស្ស អច្ចន្តអប្បវត្តិភាវេន បហានំ, ឥទំ សមុច្ឆេទប្បហានំ នាម។ យំ បន ផលក្ខណេ បដិប្បស្សទ្ធត្តំ កិលេសានំ, ឯតំ បដិប្បស្សទ្ធិប្បហានំ នាម។ យំ សព្វសង្ខតនិស្សដត្តា បហីនសព្វសង្ខតំ និព្ពានំ, ឯតំ និស្សរណប្បហានំ នាម។ សព្វម្បិ ចេតំ បហានំ យស្មា ចាគដ្ឋេន បហានំ, វិនយនដ្ឋេន វិនយោ, តស្មា “បហានវិនយោ”តិ វុច្ចតិ។ តំ តំ បហានវតោ វា តស្ស តស្ស វិនយស្ស សម្ភវតោបេតំ “បហានវិនយោ”តិ វុច្ចតិ។ ឯវំ បហានវិនយោបិ បញ្ចធា ភិជ្ជតីតិ វេទិតព្វោ (ម. និ. អដ្ឋ. ១.២; សុ. និ. អដ្ឋ. ១.ឧរគសុត្តវណ្ណនា; បដិ. ម. អដ្ឋ. ២.១.១២០)។

ឯវមយំ សង្ខេបតោ ទុវិធោ, ភេទតោ ច ទសវិធោ វិនយោ ភិន្នសំវរត្តា, បហាតព្វស្ស ច អប្បហីនត្តា យស្មា ឯតស្ស អស្សុតវតោ បុថុជ្ជនស្ស នត្ថិ, តស្មា អភាវតោ តស្ស អយំ “អវិនីតោ”តិ វុច្ចតីតិ។ ឯសេវ នយោ សប្បុរិសានំ អទស្សាវី សប្បុរិសធម្មស្ស អកោវិទោ, សប្បុរិសធម្មេ អវិនីតោតិ ឯត្ថាបិ។ និន្នានាករណញ្ហេតមត្ថតោ។ យថាហ – “យេវ តេ អរិយា, តេវ តេ សប្បុរិសា។ យេវ តេ សប្បុរិសា, តេវ តេ អរិយា។ យោ ឯវ សោ អរិយានំ ធម្មោ, សោ ឯវ សោ សប្បុរិសានំ ធម្មោ។ យោ ឯវ សោ សប្បុរិសានំ ធម្មោ, សោ ឯវ សោ អរិយានំ ធម្មោ។ យេវ តេ អរិយវិនយា, តេវ តេ សប្បុរិសវិនយា។ យេវ តេ សប្បុរិសវិនយា, តេវ តេ អរិយវិនយា។ អរិយេតិ វា, សប្បុរិសេតិ វា, អរិយធម្មេតិ វា, សប្បុរិសធម្មេតិ វា, អរិយវិនយេតិ វា, សប្បុរិសវិនយេតិ វា ឯសេសេ ឯកេ ឯកដ្ឋេ សមេ សមភាគេ តជ្ជាតេ តញ្ញេវាតិ (ធ. ស. អដ្ឋ. ១០០៧; បដិ. ម. អដ្ឋ. ២.១.១២០)។

រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតីតិ ឥធេកច្ចោ រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ, “យំ រូបំ, សោ អហំ, យោ អហំ, តំ រូប”ន្តិ រូបញ្ច អត្តានញ្ច អទ្វយំ សមនុបស្សតិ។ សេយ្យថាបិ តេលប្បទីបស្ស ឈាយតោ “យា អច្ចិ, សោ វណ្ណោ។ យោ វណ្ណោ, សា អច្ចី”តិ អច្ចិញ្ច វណ្ណញ្ច អទ្វយំ

សមនុបស្សតិ, ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ រូបំ អត្តតោ…បេ… សមនុបស្សតីតិ (បដិ។ ម។ ១។១១០-១១១) ឯវំ រូបំ "អត្តា"តិ ទិដ្ឋិបស្សនាយ បស្សតិ។ រូបវន្តំ វា អត្តានន្តិ អរូបំ "អត្តា"តិ គហេត្វា ឆាយាវន្តំ រុក្ខំ វិយ តំ រូបវន្តំ "អត្តា"តិ សមនុបស្សតិ។ អត្តនិ វា រូបន្តិ អរូបមេវ "អត្តា"តិ គហេត្វា បុប្ផស្មិំ គន្ធំ វិយ អត្តនិ រូបំ សមនុបស្សតិ។ រូបស្មិំ វា អត្តានន្តិ អរូបមេវ "អត្តា"តិ គហេត្វា ករណ្ឌកេ មណិំ វិយ តំ អត្តានំ រូបស្មិំ សមនុបស្សតិ។ វេទនាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

តត្ថ "រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតី"តិ សុទ្ធរូបំយេវ "អត្តា"តិ កថិតំ។ "រូបវន្តំ វា អត្តានំ, អត្តនិ វា រូបំ, រូបស្មិំ វា អត្តានំ។ វេទនំ អត្តតោ… សញ្ញំ… សង្ខារេ… វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតី"តិ (បដិ។ ម។ ១។១១១) ឥមេសុ សត្តសុ ឋានេសុ អរូបំ "អត្តា"តិ កថិតំ, "វេទនាវន្តំ វា អត្តានំ, អត្តនិ វា វេទនា, វេទនាយ វា អត្តាន"ន្តិ ឯវំ ចតូសុ ខន្ធេសុ តិណ្ណំ តិណ្ណំ វសេន ទ្វាទសសុ ឋានេសុ រូបារូបមិស្សកោ អត្តា កថិតោ។ តត្ថ រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ។ វេទនំ… សញ្ញំ… សង្ខារេ… វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតីតិ បញ្ចសុ ឋានេសុ ឧច្ឆេទទិដ្ឋិ កថិតា។ អវសេសេសុ សស្សតទិដ្ឋិ។ ឯវមេត្ថ បន្នរស ភវទិដ្ឋិយោ បញ្ច វិភវទិដ្ឋិយោ ហោន្តិ។ តា សព្ពាបិ មគ្គាវរណា, ន សគ្គាវរណា, បឋមមគ្គវជ្ឈាតិ វេទិតព្ពា។

អារញ្ញកោតិ អរញ្ញេ និវាសំ។ បវនេតិ មហន្តេ កម្ពុរចេតេ។ ចរមានោតិ តហិំ តហិំ វិចរមានោ។ វិស្សត្ថោ គច្ឆតីតិ និព្ភយោ និរាសង្កោ ចរតិ។ អនាបាថគតោ លុទ្ទស្សាតិ មិគលុទ្ទស្ស បរម្មុខគតោ។ អន្តមកាសិ មារន្តិ កិលេសមារំ វា ទេវបុត្តមារំ វា អន្តំ អកាសិ។ អបទំ វធិត្វាតិ កិលេសបទំ ហន្ត្វា នាសេត្វា។ មារចក្ខុ អទស្សនំ គតោតិ មារស្ស អទស្សនវិសយំ បត្តោ។ អនាបាថគតោតិ មារស្ស បរម្មុខំ បត្តោ។ សេសំ សព្ពត្ថ បាកដមេវ។

ឯវំ ភគវា ឥទម្បិ សុត្តំ អរហត្តនិកូដេនេវ ទេសេសិ, ទេសនាបរិយោសានេ ច វុត្តនយេនេវ ធម្មាភិសមយោ អហោសីតិ។

សទ្ធម្មប្បជ្ជោតិកាយ ចូឡនិទ្ទេស-អដ្ឋកថាយ

មោឃរាជមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៩។ បិង្គិយមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសវណ្ណនា

៥៨។ សោឡសមេ បិង្គិយសុត្តនិទ្ទេសេ – ជិណ្ណោហមស្មិ អពលោ វីតវណ្ណោតិ សោ កិរ ព្រាហ្មណោ ជរាភិភូតោ វីសវស្សសតិកោ ជាតិយា, ទុព្ពលោ ច "ឥធ បទំ ករិស្សាមី"តិ អញ្ញត្រេវ ករោតិ, វិនដ្ឋបុរិមឆវិវណ្ណោ ច។ តេនាហ – "ជិណ្ណោហមស្មិ អពលោ វីតវណ្ណោ"តិ។ មាហំ នស្សំ មោមុហោ អន្តរាវាតិ មាហំ តុយ្ហំ ធម្មំ អសច្ឆិកត្វា អន្តរា ឯវ អវិទ្វា ហុត្វា អនស្សិំ។ ជាតិជរាយ ឥធ វិប្បហានន្តិ ឥធេវ តវ បាទមូលេ បាសាណកេ ចេតិយេ វា ជាតិជរាយ វិប្បហានំ និព្ពានំ ធម្មំ អហំ វិជញ្ញំ, តំ មេ អាចិក្ខ។

អនេឡាតិ ឯឡវិរហិតោ។ គណ្ឋេឡាតិ គណ្ឋលនេឡា។ អប្បនេឡាតិ បរិត្តនេឡា។ អប្បឆាទេយ្យាតិ បរិត្តឆាទិយា។ មិតវណ្ណាតិ បរិវត្តិតលវិវណ្ណា។ មិកតវណ្ណាតិ អបកតលវិវណ្ណា។ មិកន្តិតវណ្ណាតិ គន្ធិកន្តលវិវណ្ណា។ យា សា បុរិមា សុខា វណ្ណតិកាតិ យា សា សុខា សុទ្ធរា បុរិមកាលេ អតិ, សា វណ្ណតិកា ឥទានិ អន្តរហិតា មិគតា។ អាទីនវោ បាតុភូតោតិ ឧបទ្ទវោ បាតុរហោសិ។ “យា សា បុរិមា សុខា វណ្ណតិកា”តិ បាឋំ ឋបេត្វា “យា សុខា អស្សា”តិ ឥទេក វណ្ណយន្តិ។

អសុទ្ធាតិ បដលាទីហិ អសុទ្ធា។ អវិសុទ្ធាតិ តិមិរាទីហិ អវិសុទ្ធា។ អបរិសុទ្ធាតិ សមន្តតោ ឆាទបដលាទីហិ បរិយោនទ្ធត្តា អបរិសុទ្ធា។ អវោទាតាតិ នប្បសន្នា បសន្នសីសា។ នោ តថា ចក្ខុនា រូបេ បស្សាមីតិ យថា បោរាណចក្ខុនា រូបានិ យំ បស្សាមិ ឆួលេទេកមិ, តថា តេន បការេន ឥទានិ ន បស្សាមិ។ សោតំ អសុទ្ធន្តិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឃានំ នស្សន្តិ អហំ វា វិនស្សំ។

៥០៖ ឥទានិ យស្មា បិដ្ឋិយោ កាយេ សារបក្ខិតាយ “ខីណាសវស្ស”តិអាទិយាហ ។ ឯតស្ស កថា កាយេ សិនេហប្បហានត្ថំ “ទិស្វាន រូបេសុ វិហញ្ញមានេ”តិ គាថមាហ។ តត្ថ រូបេសូតិ រូបហេតុ រូបបច្ចយា។ វិហញ្ញមានេតិ ឃដ្ដនាទីហិ ឧបហញ្ញមានេ។ រុប្បន្តិ រូបេសូតិ ចក្ខុរោគាទីហិ ច រូបហេតុយេវ ជនា រុប្បន្តិ ពាធីយន្តិ។

ហញ្ញន្តីតិ ឃដីយន្តិ។ វិហញ្ញន្តីតិ វិហេសីយន្តិ។ ឧបហញ្ញន្តីតិ ហត្ថបាទច្ឆេទាទីនិ លភន្តិ។ ឧបឃាតិយន្តីតិ មរណំ លភន្តិ។ កុប្បន្តីតិ បរិវត្តន្តិ។ បីឡិយន្តីតិ វិឃាតំ អាបជ្ជន្តិ។ ឃដ្ដិយន្តីតិ ឃដ្ដនំ បាបុណន្តិ។ ព្យាធិតាតិ ខីណា។ ទោមនស្សិតាតិ ចិត្តវិឃាតំ បត្តា។ វេយាកេតិ តស្សយាទេ។

៥១៖ ឯវំ កថេន្តោ យាវ អរហត្តំ, តាវ គមិតំ បដិបត្តិំ វត្វា បិដ្ឋិយោ ឧរាក្ខ្លុលនាយ ចិរេសំ អតីកាក្ខា ច បុន “ទិសា វនេស្សា”តិ ឥមាយ គាថាយ កថេត្វា ទេវេយន្តោ ទេសនំ យាវតិ។

៥២៖ អញ្ញស្ស កថា បុនបិ យាវ អរហត្តំ, តាវ បដិបទំ ទស្សេន្តោ “តណ្ហាធិបន្នេ”តិ គាថមាហ។

តណ្ហាធិបន្នេតិ តណ្ហាយ និប្បន្នត្តា ធីតេ។ តណ្ហាគតេតិ តណ្ហាយ សហ គតត្តេ។ តណ្ហាគតេតិ តណ្ហាយ អនុគតត្តេ។ តណ្ហាសន្នេតិ តណ្ហាយ សហ នាវត្តេ។ តណ្ហាយ បន្នេតិ តណ្ហាយ និប្បុក្កេ។ បដិបន្នេតិ តណ្ហាយ អវត្ថរេ។ អភិភូតេតិ មទ្ទិតេ។ បរិយាទិន្នចិត្តេតិ បរិយាទិយិត្វា គហិតកុសលចិត្តេ។

សន្ទាបនេតេតិ សន្តាបនចិត្តសន្តាបេ។ ទ្រាតិនេតេតិ ទោរាព្យេន្តេ។ ឧបទ្ទវនេតេតិ អាទីនវនេតេ។ ឧបសគ្គនេតេតិ ឧបសគ្គានុក្ខនេតេ។

ចិទេ ចិតយលត្តិ ឲត្ត ចិទេត្តិ ចិកតទាកាឌិទេ ចិតយលត្តិ ចិតទាកាឌិយលំ ទាកាឌេឃា ហិ អន្លោត្តទលាទេត ទេខា តាយ, ក្មេទេត យលំ តាយ ឆលុចក្កត្តិ ពត្តចិ បឆយយក្កកាលាំ , ពត្តចិ អាឌិតិ តិលិ យក្កកាលាតិ, ពត្តចិ ចតុត្តយក្កកាលេយ្យិ ព្ពឆ បត ដលិលេបហឃ្យឃ្យ ចតុត្តយក្កកាលាំ បិក្ខិឃឃ្យ តតិឃយក្កកាលាទេយច ឃំ កិត្ថិ បេយុទឃឆ្ពុំ, បត្ថា តំ តិទេទាឆឆ្ពត្តិ ចិបឃ្យតាចទេយត ឲចំ បចត្តឃ្យ ឆលុចក្កុ ក្ខឆបិឌិតិ អទេត្ថា ទេយលំ បត្ថាត្ត បិលពដទេយច

ឲចំ ព្ពឆយ្យិ ឃុត្តិ កកចា អទេហត្តកិក្ទុដទេតច ទេឆទេយលិ, ទេឆយតាបទិទេឃាយាទេត ច បិក្ខិទេឃា អតាកាយិចលេ បតិដ្ឋាលិ ទេឃា កិទ អត្តុទត្តុទា ចិទេត្តលិ – “ឲចំ ចិចិព្វាបដិកាតិ តាយ ទេឆយតិ ត លកតិ យឃ្យាយាតុទេលិ ពាចទី បេចតាឃា”តិ ទេតត លិទេតហចិទេក្លុទេបត អទេហត្តិ បិលុលិតុំ តាយក្លិ អទេត្តចាលិកា បតឃ្យ បហឃ្យដលិលិ អទេហត្តិ បិលុលិឃុ បទេត្តាច ព្ពឆ្ពិយឃបត្តឌិចទេឆទា ឲហិកិក្កុទេតា អទេហឃុត្តិ

បដ្ឋលុបុទេត្ថាតិកាឃ ក្មត្តអតិទេក្ខុប-អដ្ឋពចាឃ

បិក្ខិឃយាលាចឃុត្តតិទេក្ខុបចល្លុតា តិដ្ឋិតា

១លិ បិទាឃតត្តុតិកាចាតិទេក្ខុបចល្លុតា

ដ៦ ព្ពទេតា បទំ បក្ខិតិកាទា ទេឆយតិ ទេចាទេយត្តា “ព្ពឆយទេចាច កកចា”តិអាឌិយាហំឃុ តត្ត ព្ពឆយទេចាចាតិ ព្ពឆំ បិទាឃតំ អទេចាច បទិចាទេពទេយាត្តអយាតត្តិ ពាចទិឃ្យ បទិចាទេពត បិក្ខិទេឃត បហ ទេយាត្តអយាតំ, ត្ដុលឃ្យ ចា កកចទេតា បទិចាទេពាតំ ទេយាត្តអយាតត្តិ បទិចាទេពទេយាត្តអយាតំ ទេត ឲច ច ព្រាហ្មលា តត្ត ទេយាត្តអយឃុ ឌិយាឃុ បុទេតា ច បត្តទេតា ច ចាយបឃ្យទេតា ច ឆក្លិលាបឃ្យទេតា ច ល ល ទេយាដតា តិលិត្ថា ក្ខុទេពត ក្ខាឆបទេយាដតិកា អទេហាលិ អក្ខិទេដ្ឋាតិ ឃាចិទេតា

ដ១-ដលិ អត្តុយត្ថាឃាតិ បិតុព្ពអត្តុយត្ថាឃ ឆលុយត្ថាឃាតិ បិតុព្ពយត្ថាឃ បិទាឃតត្តិ ឲចំ ព្ពយឃ្យ ឆលុបទិឃាឃឃ្យ អឌិចចតិ អាទេទាទេបត្ថា ទេតលំ ព្រាហ្មលាតិ តាយាតិ កិត្តឃទេត្តា “អឌិទេតា...ទេប... ត្ដុទេបដ្ឋបុបិពបុ”ត្តិ អាហំឃុ តត្ត បយុត្តចទេលាត្តិ តិត្ថាតបដ្ឋាតក្មទេតត បិតិទេយាក្លលិលិឌិតា បយុត្តិ ព្ពលិត្តិ យទេហលិ

តិទេក្ខុប ក្ខបិពយិឃ្មតិ បេលិបំ ពយិឃុ ក្ខុបបត្តុយិឃ្មតិ អចិក្មុទេដ្ឋាតំ ពយិឃុ បឃិទុបិលិឃ្មតិ បេលិទេប តិលិឌិឃុ បទិបុត្តិឃ្មតិ បទិបុត្តិ អាហទិឃុ បទិកាល្យិឃ្មតិ តុលឃិឃុ “ទេចាឆឃិឃុ”តិ ទេពចិ

លិលិចាទតិត្ថាត្តិតិ ក្ខត្តុយលិលិចាទតិត្ថាត្តិ, យទេក្កត តិបុត្តលិលត្តិ អទេត្ថា

ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩮᩣᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨽᩣᩅᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᩮᩣᨲᩥ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᩮᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩈᩩᨡᩮᨶ ᨴᨭ᩠ᨮᩩᩴ᪨ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᨲ᩠ᨲᩣᩅ ᨴᩩᩁᨶᩩᨻᩮᩣᨵᩮᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ ᩋᩅᨻᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩈᩩᨡᩮᨶ ᩋᩅᨻᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲᩩᩴ᪨ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ᪨ ᨸᨱᩦᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲᨸ᩠ᨸᨠᩮᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨾᩮᩅ ᩈᨶ᩠ᨵᩤᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨲᨠ᩠ᨠᩣᩅᨧᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᨠ᩠ᨠᩮᨶ ᨶ ᩋᩅᨧᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨶ ᩒᨣᩣᩉᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨬᩣᨱᩮᨶᩮᩅ ᩋᩅᨧᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨸᩩᨱᩮᩣᨲᩥ ᩈᨱ᩠ᩉᩮᩣ᪨ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩉᩥ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩉᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪙᪘᪨ ᨲᩮᩣᩈᩮᩈᩦᨲᩥ ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᩣᨸᩣᨴᩮᩈᩥ᪨ ᩅᩥᨲᩮᩣᩈᩮᩈᩦᨲᩥ ᩅᩥᩅᩥᨵᩣ ᨲᩮᨶ ᩈᩮᩣᨲᩔ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᩈᩥ᪨ ᨸᩈᩣᨴᩮᩈᩦᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩋᩣᩁᩣᨵᩮᩈᩦᨲᩥ ᩋᩣᩁᩣᨵᨿᩥ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨸᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨾᨶᩮ ᩋᨠᩣᩈᩦᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲᩔᨧᩮᨲᩈᩣ ᩈᨠᨾᨶᩮ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨

᪙᪙᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨾᨧᩁᩥᩴᩈᩪᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᩋᨧᩁᩥᩴᩈᩩ᪨

᪑᪐᪑᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩤᩁᩣᨿᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩔ ᨸᩤᩁᨦ᩠ᨣᨲᩔ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩤᨶᩔ ᩋᩣᨿᨲᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨧᩪᩊᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨸᩤᩁᩣᨿᨶᨲ᩠ᨳᩩᨲᩥᨣᩤᨳᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪘᪨ ᨸᩤᩁᩣᨿᨶᩣᨶᩩᨣᩦᨲᩥᨣᩤᨳᩣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪐᪒᪨ ᨸᩤᩁᩣᨿᨶᨾᨶᩩᨣᩤᨿᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩔ ᩋᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ – ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩉᩥ ᨸᩤᩁᩣᨿᨶᩮ ᨴᩮᩈᩥᨲᩮ ᩈᩮᩣᩊᩈᩈᩉᩔᨩᨭᩥᩃᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᩴᩈᩩ, ᩋᩅᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈᨠᩮᩣᨭᩦᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨽᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩮᩉᩥ –

“ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩤᩈᩣᨱᨠᩮ ᩁᨾ᩠ᨾᩮ, ᨸᩤᩁᩣᨿᨶᩈᨾᩣᨣᨾᩮ;

ᩋᨾᨲᩴ ᨸᩣᨸᨿᩦ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨧᩩᨴ᩠ᨴᩈ ᨸᩤᨱᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪒᪨᪑᪑᪓᪐);

ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨿ ᨸᨶ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨣᩤᨾᨶᩥᨣᨾᩣᨴᩦᩈᩩᨿᩮᩅ ᨸᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩣᨸᩥ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨾᩮᩅ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ ᨸᩁᩥᨧᩣᩁᨠᩈᩮᩣᩊᩈᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩥᨦ᩠ᨣᩥᨿᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨻᩣᩅᩁᩥᩔ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩤᨴᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲᩩᩴ, ᨸᨭᩥᩔᩩᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩔ ᨾᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨬᩣᨱᨣᨾᨶᩮᨶᩮᩅ ᨣᩮᩣᨵᩣᩅᩁᩦᨲᩦᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩣᨴᨣᨾᨶᩮᨶ ᩋᩔᨾᩣᨽᩥᨾᩩᨡᩮᩣ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨶᩴ ᨻᩣᩅᩁᩦ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨴᩪᩁᨲᩮᩣᩅ ᨲᩴ

ឈាទិឌដាឱចិរហិតំ កិច្ចេចេសតាកន្តិ ទិស្វា “ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បន្នោ”តិ និច្ឆយមកាសិ។ សម្ភាវញ្ញាបិ តំ បុច្ឆិ – “កិំ, ភគិនិ, ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បន្នោ”តិ? “អាម, ព្រាហ្មណ, ឧប្បន្នោ, បាសាណកេ ចេតិយេ និសិន្នោ អម្ហាកំ ធម្មំ ទេសេសិ, តមហំ តុម្ហាកំ ទេសេស្សាមី”តិ។ តតោ ពាវរី មហតា សក្ការេន សបរិសោ តំ បូជេត្វា អាសនំ បញ្ញាបេសិ។ តត្ថ និសីទិត្វា បុច្ឆិយោ “បរាយតយុកាយស្ស”ន្តិអាទិមាហ។

តត្ថ អត្តកាមិស្សន្តិ កថេតា កិតំ អត្តកាមិស្សំ។ មជ្ឈន្តិកតិ មជា សាមំ សច្ចាភិសមយេន អសាធារណាការេន ច អង្គុត្តិ។ និក្ការេមាតិ បហីនការេមា “និក្ករេមា”តិបិ បាឋោ, វិរិយចាតិ អត្ថោ។ និក្ខន្តោ ចា អកុសលបក្ខា។ និព្ពានោតិ កិលេសចតវិរហិតោ, តណ្ហាវិរហិតោ ឯវ ច។ កិស្ស ហេតុ យស្មា ករោតិ មេហិ កិលេសេហិ យស្មា ករោយ្យ, ឯតេ តស្ស បហីនាតិ ជនេស្សតិ។ ឯតេន ព្រាហ្មណស្ស សចេន ឧស្សាហំ ជនេតិ (សុ។ និ។ អដ្ឋ។ ២។១០០៦)។

អមលោតិ កិលេសមលវិរហិតោ។ វិមលោតិ វិគតកិលេសមលោ។ និម្មលោតិ កិលេសមលសុញ្ញោ។ មលាបគតោតិ កិលេសមលា ទូរីភូតោ ហុត្វា ចរតិ។ មលវិប្បហីនោតិ កិលេសមលប្បហីនោ។ មលវិមុត្តោតិ កិលេសេហិ វិមុត្តោ។ សព្វមលវីតិវត្តោតិ វាសនាទិសព្វកិលេសមលំ អតិក្កន្តោ។ តេ ចនាតិ ឯតេ ចត្តប្បការា កិលេសា។

១០១។ វណ្ណុបសំហិតន្តិ គុណុបសំហិតំ។

១០៣។ សច្ចវ្ហយោតិ ពុទ្ធោ ហិ សច្ចេន អត្ថេន នាមេន វុត្តោ។ ព្រហ្មេតិ តំ ព្រាហ្មណំ អាលបតិ។

តត្ថ លោកាតិ លុជ្ជនដ្ឋេន លោកា។ ឯកោ លោកោ ភវលោកោតិ ឯកវិធោ។ សោ ហិ ភវតីតិ ភវោ, ភវោ ឯវ លោកោ ភវលោកោ។ ភវលោកោ ច សម្ភវលោកោ ចាតិ ឯត្ថ ឯកេកោ ទ្វេ ទ្វេ ហោន្តិ។ ភវលោកោ ហិ សម្បត្តិភវវិបត្តិភវវសេន ទុវិធោ។ សម្ភវលោកោបិ សម្បត្តិសម្ភវវិបត្តិសម្ភវវសេន ទុវិធោ។ តត្ថ សម្បត្តិភវលោកោតិ សុគតិលោកោ។ សោ ហិ ឥដ្ឋផលត្តា សុន្ទរោ លោកោតិ សម្បត្តិ, ភវតីតិ ភវោ, សម្បត្តិ ឯវ ភវោ សម្បត្តិភវោ, សោ ឯវ លោកោ សម្បត្តិភវលោកោ។ សម្បត្តិសម្ភវលោកោតិ សុគតូបគំ កម្មំ។ តញ្ហិ សម្ភវតិ ឯតស្មា ផលន្តិ សម្ភវោ, សម្បត្តិយា សម្ភវោ សម្បត្តិសម្ភវោ, សម្បត្តិសម្ភវោ ឯវ លោកោ សម្បត្តិសម្ភវលោកោតិ។

វិបត្តិភវលោកោតិ អបាយលោកោ។ សោ ហិ អនិដ្ឋផលត្តា វិរូបោ លោកោតិ វិបត្តិ, ភវតីតិ ភវោ, វិបត្តិ ឯវ ភវោ វិបត្តិភវោ, វិបត្តិភវោ ឯវ លោកោ វិបត្តិភវលោកោ។ វិបត្តិសម្ភវលោកោតិ អបាយូបគំ កម្មំ។ តញ្ហិ សម្ភវតិ ឯតស្មា ផលន្តិ សម្ភវោ, វិបត្តិយា សម្ភវោ វិបត្តិសម្ភវោ, វិបត្តិសម្ភវោ ឯវ លោកោ វិបត្តិសម្ភវលោកោតិ។ តិស្សោ វេទនាតិ សុខា វេទនា, ទុក្ខា វេទនា, អទុក្ខមសុខា វេទនា លោកិយា ឯវ។ អាហារាតិ បច្ចយា។ បច្ចយា ហិ អត្តនោ ផលំ អាហរន្តីតិ អាហារា។ កពឡីការាហារោ ផស្សាហារោ មនោសញ្ចេតនាហារោ វិញ្ញាណាហារោតិ ចត្តារោ។ វត្ថុវសេន កពឡំ កត្វា អជ្ឈោហរិតព្ពតោ កពឡីការោ, អជ្ឈោហរិតព្ពតោ

អាហារោ, ឱជនក្ខ្យម្ពាសាទិវត្ថុកាយ ឱជានេយ្យតំ នាមំ។ សា ហិ ឱជដ្ឋមករូបានិ អាហរតីតិ អាហារោ។ ចក្ខុសម្ផស្សាទិកោ ឆព្វិធោ ផស្សោ តិស្សោ វេទនា អាហរតីតិ អាហារោ។ មនសោ សញ្ចេតនា ន សត្តស្សាតិ មនោសញ្ចេតនា យថា ចិត្តកម្មតា, មនសា វា សម្បយុត្តា សញ្ចេតនា មនោសញ្ចេតនា យថា អាជញ្ញរថោ, តេភូមកកុសលាកុសលចេតនា។ សា ហិ តយោ ភវេ អាហរតីតិ អាហារោ។ វិញ្ញាណន្តិ ឯកូនវីសតិភេទំ បដិសន្ធិវិញ្ញាណំ។ តញ្ហិ បដិសន្ធិនាមរូបំ អាហរតីតិ អាហារោ។

ឧបាទានក្ខន្ធាតិ ឧបាទានគោចរា ខន្ធា ឧបាទានក្ខន្ធា, មជ្ឈេបទលោបោ ទដ្ឋព្វោ។ ឧបាទានសម្ភូតា វា ខន្ធា ឧបាទានក្ខន្ធា យថា តិណគ្គិ, ថុសគ្គិ។ ឧបាទានវិធេយ្យា វា ខន្ធា ឧបាទានក្ខន្ធា យថា រាជបុរិសោ។ ឧបាទានប្បភវា វា ខន្ធា ឧបាទានក្ខន្ធា យថា បុប្ផរុក្ខោ, ផលរុក្ខោ។ ឧបាទានានិ បន កាមុបាទានំ ទិដ្ឋុបាទានំ សីលព្វតុបាទានំ អត្តវាទុបាទានន្តិ ចត្តារិ។ អត្ថតោ បន ទ្វយំ អាទានន្តិ ឧបាទានំ។ រូបុបាទានក្ខន្ធោ, វេទនុបាទានក្ខន្ធោ, សញ្ញុបាទានក្ខន្ធោ, សង្ខារុបាទានក្ខន្ធោ, វិញ្ញាណុបាទានក្ខន្ធោតិ បញ្ច។ ឆ អជ្ឈត្តិកានិ អាយតនានីតិ ចក្ខាយតនំ, សោតាយតនំ, ឃានាយតនំ, ជិវ្ហាយតនំ, កាយាយតនំ, មនាយតនំ។ សត្ត វិញ្ញាណដ្ឋិតិយោ វុត្តនយា ឯវ។ តថា អដ្ឋ លោកធម្មា។ អបិ ច – លាភោ, អលាភោ, យសោ, អយសោ, និន្ទា, បសំសា, សុខំ, ទុក្ខន្តិ ឥមេ អដ្ឋ លោកប្បវត្តិយា សតិ អនុបរិវត្តនធម្មកត្តា លោកស្ស ធម្មាតិ លោកធម្មា។ ឯតេហិ មុត្តោ សត្តោ នាម នត្ថិ, ពុទ្ធានម្បិ ហោន្តិយេវ។ យថាហ –

“អដ្ឋិមេ, ភិក្ខវេ, លោកធម្មា លោកំ អនុបរិវត្តន្តិ, លោកោ ច អដ្ឋ លោកធម្មេ អនុបរិវត្តតិ។ កតមេ អដ្ឋ? លាភោ ច អលាភោ ច... បេ... សុខញ្ច ទុក្ខញ្ច។ ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, អដ្ឋ លោកធម្មា លោកំ អនុបរិវត្តន្តិ, លោកោ ច ឥមេ អដ្ឋ លោកធម្មេ អនុបរិវត្តតី”តិ (អំ។ និ។ ៨។៩)។

តត្ថ អនុបរិវត្តន្តីតិ អនុពន្ធន្តិ នប្បជហន្តិ, លោកតោ ន និវត្តន្តីតិ អត្ថោ។ លាភោតិ បព្ពជិតស្ស ចីវរាទិ, គហដ្ឋស្ស ធនធញ្ញាទិលាភោ។ សោ ឯវ អលព្ភមានោ អលាភោ ន លាភោ អលាភោតិ វុច្ចតិ, នោ ច អត្ថាភាវប្បត្តិតោ បរិវជ្ជេយ្យា សិយា។ យសោតិ បរិវារោ។ សោ ឯវ អលព្ភមានោ អយសោ។ និន្ទាតិ អវណ្ណភណនំ។ បសំសាតិ វណ្ណភណនំ។ សុខន្តិ កាមាវចរកាយិកចេតសិកំ។ ទុក្ខន្តិ បុថុជ្ជនសោតាបន្នសកទាគាមីនំ កាយិកចេតសិកំ, អនាគាមិអរហន្តានំ កាយិកមេវ។ សត្តាវាសាតិ សត្តានំ អាវាសា, វសនដ្ឋានានីតិ អត្ថោ។ តានិ បន តថា បកាសិតា ខន្ធា ឯវ។ សត្តសុ វិញ្ញាណដ្ឋិតីសុ អសញ្ញសត្តេ ច នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនេន ច សទ្ធិំ នវ សត្តាវាសា។ ទសាយតនានីតិ ចក្ខាយតនំ, រូបាយតនំ, សោតាយតនំ, សទ្ទាយតនំ, ឃានាយតនំ, គន្ធាយតនំ, ជិវ្ហាយតនំ, រសាយតនំ, កាយាយតនំ, ផោដ្ឋព្ពាយតនន្តិ ឯវំ ទស។ ទ្វាទសាយតនានីតិ មនាយតនធម្មាយតនេហិ សទ្ធិំ ឯវំ ទ្វាទស។ អដ្ឋារស ធាតុយោតិ ចក្ខុធាតុ, រូបធាតុ, ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ...បេ... មនោធាតុ, ធម្មធាតុ, មនោវិញ្ញាណធាតូតិ ឯកេកស្មិំ តីណិ តីណិ កត្វា អដ្ឋារស ធាតុយោ។

សនិទស្សនាយាតិ តេសំ សនិទស្សនាយ ឯកក្ខណវណ្ណនាយ។ សនិទស្សនាយាតិ ឯកក្ខណវណ្ណនាយេន អត្ថាយតោ។ សង្ខេបនិទស្សនាយាតិ អវិតថឯកក្ខណវណ្ណនាយេន អវិបរីតេន អត្ថាយតោ។

អាសិទោតិ ក្ខបសក្កមិទោ ក្ខបិសិទោតិ ក្ខបកត្តា ទសចិទោ បឃិទ្យសិទោតិ កត្តិចទសគ អតឹច ទសចិទោ

១០៥ ៗកូឡាតកត្តិ បរិត្តចត ពហុប្បស៍ កាតតយាចទសឃ្យាតិ អទតកចលិឌិចិកតិករិតកាតត អាកយ្ ចទសឃ្យ អប្បគទស្សតិ ពាិចរិប្បក្សតិទក បរិត្តបទស្កា មទហាគឈិត្តិ អទគាតតូាឌ៊ មហត្តិ ក្ខគកទាសិ

អប្បគ្ឃាតិ មគ្គគ្ឃិនោ បរិត្តគ្ឃាតិ អតិមគ្គគ្ឃិនោ ទធាកគ្ឃាតិ បរិត្តទោបិ អតិបរិត្តគ្ឃិនោ ឍូមកគ្ឃាតិ ទហក្ខិមគ្ឃិនោ លិមកគ្ឃាតិ អប្បឆាតគ្ឃិនោ លត្យក្កគ្ឃាតិ ត ក្ខត្តមគ្ឃិនោ អប្បយាលាគ្ឃត្តិ បយាលា អតិក្កមិត្វា អប្បយាលា តិឡាតគ្ឃ៊ អក្កគ្ឃត្តិ “អក្កទោ ទច បសត្ថាត”ត្តិអាឌិគា (អ· តិ· ៣·៦៣; ឡាតិច្ ៥០) តទឃត អក្កឆមូគ្ឃ៊ ទសក្ខគ្ឃត្តិ សម្បទ្ធា ក្ខិបគទសទ្ធាតិ ទសក្ខគ្ឃ៊ ចិទសក្ខគ្ឃត្តិអាឌឹតិ ចត្តារិ ក្ខបសទក្កត ចដ្ឋិតាតិ អសមត្តិ ត សមំ អសមំ សឡាញា អសមសមត្តិ អសទមហិ អតឹតត្យទ្ធហិ សមំ អសមសមំ អប្បដិសមត្តិ អត្តនោ សដិសចិទហិតំ អប្បដិភាគត្តិ អត្តនោ បដិពិឡូចិទហិតំ អប្បដិបុក្កលត្តិ បដិមល្លបុក្កលចិទហិតំ ទគចាតិទគចត្តិ ចិសុទ្ធិទគចាតមិ អតិទគចំ អកិមក្ខលសមូតទក្ខត ក្ខសកំ អលម្ភិតទក្ខត បុរិសសីហំ តិទក្ខាសទក្ខត បុរិសតាកំ ក្ខត្តមទក្ខត បុរិសាឌញ្ញា អក្ខបរិសបធចិ ក្ខប្បឹត្យ៥ត្វា សទគចទក ទលិទក ទកតចិ បច្ចត្តិទកត បច្ចាមិទត្តត អកមិទឃ អចលក្ខាទត តិក្ខតទក្ខត បុរិសតិសកំ ឆមូទគសតាត្លរចហតទក្ខត បុរិសទឆារឃ្យ

មាតសក៌ ចា សទត្តិ មតសា ចិទត្តត្វា កតំ បល្លំ ចា គាមទមច ចា អទគាតត្តំ ចា គហត្តិ ចត្តិមស្សរិយា គក្ខិទលាត ចា ក្ខត្តទទត ចា កច្ឆត្តា បឡាតត្តទទត តំ ឍូកាទសត្តិ, ក្ខត្ថំ កច្ឆត្តា ត ឍូកាទសត្តិ, ទតទតចស្ស “អទគាតត្ត”ត្តិ សក្ខា ក្ខគបិឌ៊ ៥ចទ្សបំ អទគាតត្តំ ចា គហំ អទក្ខាកំ អមិទោគកត្តិ ចាទលតំ អសក្កទលឃ្យ អបរិមិតំ ក្ខគកឌលទាសិ ៥ចទមចាតិ ឍូបមូសំសគ្គត, ត្យទ្ធិ កកចត្តិ អទក្ខាកំ អាសកំ ធាតក្ខាទតត ចាទលតំ អសក្កទលឃ្យ អមិតទតឌត្តិ អបរិមិតទាកាលទតឌ បកិត្ថទាកាលត្តិ គសពាលទាកាលាឌិចទសគ បទគគកតទាកាលា ចិចដចក្លត្តិ សមត្តចក្លា

បញ្ញាបទគគក្យសលត្តិ “ឃា បញ្ញា បឌាតតា ចិចទឃា បចិចទឃា”តិអាឌិគា (ឆ· ស· ១៩; ចិក· ៥៦៥) តទឃត បញ្ញាឃ បទគគឌាតទត ទលក៌ អធិកតបដិសម្ភិគត្តិ បដិលទ្ធចត្យបដិសម្ភិគ៌ ចត្យទចសារឌ្ឍប្បត្តត្តិ “សមូាសម្ពុទ្ធស្ស ទត បដិឌាតទោ ឡាទម ឆមូា អតកិសម្ពុទ្ធា”តិអាឌិគា (ម· តិ· ១·១៥០; អ· តិ· ៣·៥) តទឃត ចុទត្តសុ ចត្យសុ ធាទតសុ ចិសារគកាចប្បត្តំ សឡាធិមុត្តត្តិ បរិសុទ្ធ ឞលសមាបត្តិចិទត្ត អធិមុត្តំ, តត្ត បចិដ្ឋំ ទសតបច្ចត្តត្តិ ចាសគាឃ ចិប្បហឹតត្វា បរិសុទ្ធិ អាទចលិកអត្តកាចំ អក្ខឃកាលិត្តិ បរិច្ឆិត្តចចតត្វា ក្ខិចចតចិទហិតំ តាឌិត្តិ តាឌិសំ, ឡាក្ខាតិទក្ខសុ អកម្បត្តំ ចា· តធា បដិញ្ញា អស្សាតិ តធាបដិញ្ញា, តំ· អបរិត្តត្តិ ត លុក្ខក៌ មហត្តត្តិ ទតឆាតំ អតិក្កមិត្វា មហត្តប្បត្តំ

កម្ភីទត្តិ អទញ្ញាសំ ទ្ស្សប្បទចសំ អប្បទមឃ្យត្តិ អត្យលទក្ខត អប្បទមឃ្យ ទ្ស្សប្បទិទឃាកាហត្តិ បរិទឃាកាហិតំ ទ្សក្លប្បទចសំ បហុតទតតត្តិ

ສທ຺ຘາທິຣຕເນຫິ ປຫູຕຣຕນໍ. ສາຄຣສມນ຺ຕິ ຣຕນາຄຣເຕາ ສມຸທ຺ທສທິສໍ. ຉຬງ຺ຄຸເປກ຺ຂາຍ ສມນ຺ນາຄຕນ຺ຕິ "ຈກ຺ຂຸນາ ຣູປໍ ທິສ຺ວາ ເນວ ສຸມເນາ ເຫາຕິ ນ ທຸມ຺ມເນາ"ຕິ (ອ. ນິ. ໖.໑) ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຉຬງ຺ຄຸເປກ຺ຂາຍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ. ອຕຸລນ຺ຕິ ຕຸລວິຣຫິຕໍ, ຕຸລຍິຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍໍ. ວິປຸລນ຺ຕິ ອຕິມຫນ຺ຕໍ. ອປ຺ປເມຍ຺ຍນ຺ຕິ ປເມຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍໍ. ຕໍ ຕາທິສນ຺ຕິ ຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ຕາທິຄຸຓສມງ຺ຄິໍ. ປວຣໍ ມຄ຺ຄວາທິນນ຺ຕິ ປວທນ຺ຕໍ ເທສນ຺ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ເທສຍນ຺ຕໍ ວທນ຺ຕໍ ອຠິກງ຺ຂິນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ເຘາ. ເມຣຸມິວ ນຄານນ຺ຕິ ປພ຺ພຕານໍ ອນ຺ຕເຣ ສິເນຣຸໍ ວິຍ. ຄຣຸຬມິວ ທິຊານນ຺ຕິ ປກ຺ຂິຊາຕານໍ ອນ຺ຕເຣ ສຸປຓ຺ຓໍ ວິຍ. ສີຫມິວ ມິຄານນ຺ຕິ ຈຕຸປ຺ປທານມນ຺ຕເຣ ສີຫໍ ວິຍ. ອຸທທິມິວ ອຓ຺ຓວານນ຺ຕິ ສພ຺ພຓ຺ຓວານມນ຺ຕເຣ ສມຸທ຺ທໍ ວິຍ ອຠິກງ຺ຂິໍ. ຊິນປວຣນ຺ຕິ ຊິນຸຕ຺ຕມໍ.

໑໐໖. ເມເຍ ພຸທ຺ເຘາຕິ ເມ ເຍ ພຸທ຺ເຘາ.

໑໐໗. ຕເຍາຍົຄາສີເນາຕິ ຕເຍາ ຍົຄາ ອາສີເນາ. ລຸທິປ຺ປຄາເຫາຕິ ຄາຫທ຺ຘເຊາ. ລຸທິເຍາຊເນາຕິ ວິປຸລປເຊາ.

ນິທ຺ທເສ ປທກ຺ຄເຣາຕິ ເຕຊກເຣາ. ອາເລາກກເຣາຕິ ອຫນ຺ທກາຣກເຣາ. ອຸຄ຺ຄາສກເຣາຕິ ອຸຄ຺ຄາສໍ ເຊາຕິ ກເຣາຕີຕິ ອຸຄ຺ຄາສກເຣາ. ທີປນທິໍ ອາເລາກໍ ກເຣາຕີຕິ ທີປງ຺ກເຣາ. ປທີປນທິໍ ອາເລາກໍ ກເຣາຕີຕິ ປທີປກເຣາ. ອຸເຊ຺ຊາຕກເຣາຕິ ປຕາປກເຣາ. ປເຊ຺ຊາຕກເຣາຕິ ທິສາວິທິສາ ປຕາປກເຣາ.

ລຸທິປ຺ປຄາເຫາຕິ ພຸຄ຺ຄລຄາເຫາ. ຄາຫປ຺ປຄາເຫາຕິ ຄາເຫາ ປີຕເຊາ. ປຊ຺ຊາເຊາຕິ ອຸສ຺ສິຕເຊ຺ຊ ປຊ຺ຊາວ ເຊາ ອຸສ຺ສາຕິ ປຊ຺ຊາເຊາ, ເຊາ ຣຈ຺ສ຺ສ ປຊ຺ຊາຄຕ຺ຕິອາທີສຸ (ຂາ. ໑.໑໑.໑໘໓໑; ຄູອຕ຺ຕ. ປິໂຍຄາຕຸກີຕິກາຈາຕິເທ຺ສ ໑໐໗) ວິຍ. ວິຄ຺ຕວິຫາຣີຕິ ປິກຕວິຫາເຣາ.

໑໐໘. ສນ຺ທິຏ຺ຐິກມກາລິກນ຺ຕິ ສາມໍ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ ຜລໍ, ນ ຈ ກາລນ຺ຕເຣ ປຕ຺ຕພ຺ພຜລໍ. ອທີຕິກນ຺ຕິ ກິເລສາທິປ຺ປຕິວິຣຫິຕໍ.

ສນ຺ທິຏ຺ຐິກນ຺ຕິ ເສາກ຺ຄຕ຺ຕຣຘເມ຺ມາ ເຍນ ອທິຄເຕາ ເຫາຕິ, ເຕນ ປເຣສທ຺ຘາຍ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ ຫິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຄາເຓນ ສຍໍ ທຏ຺ຐພ຺ເພາຕິ ສນ຺ທິຏ຺ຐິເກາ, ຕໍ ສນ຺ທິຏ຺ຐິກໍ. ອຕ຺ຕເນາ ຜລທານໍ ສນ຺ທາຍ ກາລໍ ກາເລາຕິ ອກາເລາ, ອກາເລເຍວ ອກາລິເກາ. ເຍາ ເອຕ຺ຕ ອຣິຍມຄ຺ຄຘເມ຺ມາ, ເສາ ອຕ຺ຕເນາ ສມນ຺ຕຣເມວ ຜລໍ ເທຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ, ຕໍ ອກາລິກໍ. ເອຫິ ປສ຺ສ ອິມໍ ຘມ຺ມນ຺ຕິ ເອວໍ ປວຕ຺ຕໍ ເອຫິປສ຺ສວິທິໍ ອຣຫຕີຕິ ເອຫິປສ຺ສິເກາ, ຕໍ ເອຫິປສ຺ສິກໍ. ອາທິຕ຺ຕໍ ເຈລໍ ວາ ສີສໍ ວາ ອຊ຺ຌຸເປກ຺ຂິຕ຺ວາປິ ອຕ຺ຕເນາ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປເນຍໍ ອຣຫຕີຕິ ໂອປເນຍ຺ຍິເກາ, ຕໍ ໂອປເນຍ຺ຍິກໍ. ສເພ຺ພຫິປິ ອຸຄ຺ຄຕິຕຎ຺ຎູອາທີຫິ "ຠາວິເຕາ ເມ ມຄ຺ເຄາ, ອທິຄຕໍ ຜລໍ, ສຈ຺ຉິກເຕາ ນິເຣາເຘາ"ຕິ ອຕ຺ຕນິ ອຕ຺ຕນິ ເວທິຕພ຺ພ຺ຕິ ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ເພາ ວິຎ຺ຎູຫິ.

໑໐໙. ອຕ຺ຖ ຕໍ ທີປຣີ ອາຫ "ກິໍ ນຸ ຕມ຺ຫາ"ຕິ ເທ຺ວ ຄາຖາ.

មុហុត្តម្បីតិ ថោកម្បិ។ ខណម្បីតិ ន ពហុកម្បិ។ លយម្បីតិ មនម្បិ។ វយម្បីតិ កោដ្ឋាសម្បិ។ អទ្ធម្បីតិ ទិវសម្បិ។

១១១-១១២។ តតោ បិដ្ឋិយោ ភកវតោ សត្ថិកា អចិរប្បវាសេយេវ ជិនេបន្តោ “នាហំ តយ្យ”តិអាទិមាហ។ នាហំ យោ មេ…មេ… បស្សាមិ តំ មនសា ចក្ខុនាវាតិ តំ ពុទ្ធំ មំសចក្ខុនា វិយ មនសា បស្សាមិ។ នមស្សមានោ វិវសេមិ រត្តិន្តិ នមស្សមានោវ រត្តិំ អតិនាមេមិ។

១១៣។ តេន តេនេវ នតោតិ យេន យេន ទិសាការេន ពុទ្ធោ, តេន តេនេវាហម្បិ នតោ, តន្និន្នោ តប្បោណោតិ ទស្សេតិ។

១១៤។ ទុព្ពលថាមកស្សាតិ អប្បថាមកស្ស។ អថ វា ទុព្ពលស្ស ទុត្ថាមកស្ស ច, ពលវីរិយហីនស្សាបីតិ វុត្តំ ហោតិ។ តេនេវ កាយោ ន បលេតីតិ តេនេវ ទុព្ពលថាមកត្តេន កាយោ ន គច្ឆតិ, យេន ពុទ្ធោ, ន តេន គច្ឆតិ។ “ន បលេតី”តិបិ បាឋោ, សោ ឯវត្ថោ។ តត្ថាតិ ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ។ សង្កប្បយន្តាយាតិ សង្កប្បគមនេន។ តេន យុត្តោតិ យេន ពុទ្ធោ, តេន យុត្តោ បយុត្តោ អនុយុត្តោតិ ទស្សេតិ។

យេន ពុទ្ធោតិ យេន ទិសាការេន ពុទ្ធោ ឧបសង្កមិតព្ពោ, តេន ទិសាការេន ន បលេតិ។ អថ វា កុម្ពេត្វា កាឡាវចន្តំ។ យត្ថ ពុទ្ធោ តត្ថ ន បលេតិ ន គច្ឆតិ។ ន វជតីតិ បុរតោ ន យាតិ។ ន គច្ឆតីតិ ទិវត្តតិ។ នាតិក្កមតីតិ ន ឧបសង្កមតិ។

១១៥។ បង្កេ សយានោតិ កាយកទ្ទមេ សយមានោ។ ទីបា ទីបំ ឧបល្លវិន្តិ សត្ថារាទិតោ សត្ថារាទិំ អធិគន្តុំ។ អទ្ទសាសិំ សម្ពុទ្ធន្តិ សោហំ ឯវំ ទុទ្ទិដ្ឋិំ គហេត្វា អន្ធាហិណ្ឌន្តោ អថ បវាឡកវេតិយេ ពុទ្ធមទ្ទក្ខិំ។

តត្ថ សេមានោតិ និសជ្ជមានោ។ សយមានោតិ សេយ្យំ កប្បយមានោ។ អាវសមានោតិ វសមានោ។ បរិវសមានោតិ និច្ចំ វសមានោ។

បល្លវិន្តិ ឧក្កមិំ។ ឧបល្លវិន្តិ ឧត្តរិំ, សម្បល្លវិន្តិ ឧបសង្កេន បតំ វន្ទិតំ។ អទ្ទសន្តិ និទ្ទសស្ស ឧទ្ទសបតំ។ អទ្ទសន្តិ បស្សិំ។ អទ្ទក្ខិន្តិ ទក្ខេសិំ។ អបស្សិន្តិ ឧសិំ។ បដិវិជ្ឈិន្តិ វិនិវិជ្ឈិំ។

១១៦។ ខ្លឹមិស្សា កាលាយ អវសានេ បិដ្ឋិយស្ស ច វីរិយស្ស ច ខ្លត្រីយបរិបាកំ វិទិត្វា ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតោ យេវ សុវណ្ណាភាសំ មុញ្ចិ។ បិដ្ឋិយោ វីរិយស្ស ពុទ្ធគុណេ វណ្ណយន្តោ និសិន្នោ ឯវ តំ ខ្លកាសំ ទិស្វា “កិំ ខ្លន”ន្តិ ខ្លលោកេន្តោ ភគវន្តំ អត្តនោ បុរតោ ឋិតំ វិយ ទិស្វា វីរិយព្រាហ្មណស្ស “ពុទ្ធោ អាគតោ”តិ អារោចេសិ។ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយាសនា អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា អដ្ឋាសិ។ ភគវាបិ ខ្លកាសំ ផរិត្វា ព្រាហ្មណស្ស អត្តានំ ទស្សេន្តោ ឧភិន្នម្បិ សប្បាយំ វិទិត្វា បិដ្ឋិយមេវ អាលបយានោ “យថា អហុ, វក្កលី”តិ ខ្លមំ គាថមកាសិ។

ទស្សេត្វា – យថា វក្កលិត្ថេរោ សទ្ធាធិមុត្តោ អហោសិ, សទ្ធាធុរេនេវ អរហត្តំ បាបុណិ, យថា ច សោឡសអង្គុលិកោ ភទ្រាវុធោ អាឡវិកោ ច សោឡសអង្គុលិកោ តដ្ឋសោ? …

តាយ, យថា ច អាឡវកោតមោ ច។ ឧចេយេវ តួម្បិ បមុញ្ចស្សុ សទ្ធំ, តតោ សទ្ធាយ អធិមុច្ចន្តោ “សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចា”តិអាទិនា (ធ។

ᨸ᪨ ᪂᪇᪇; ᨳᩮᩁᨣᩤ᪨ ᪆᪇᪆; ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪁᪨᪃᪁; ᨠᨳᩣ᪨ ᪇᪅᪃) ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨧ᩠ᨧᩩᨵᩮᨿ᩠ᨿᩔ ᨸᩤᩁᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨣᨾᩥᩔᩈᩦᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩪᨭᩮᨶ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩈᩥ, ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨸᩥᨦ᩠ᨣᩥᨿᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ, ᨷᩣᩅᩁᩦ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥ, ᨷᩣᩅᩁᩥᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩔ ᩈᩥᩔᩣ ᨸᨶ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᩔᩪᨲᩥ ᨾᩮᩣᨧᩔᩩ᪨ ᨸᨾᩩᨬ᩠ᨧᩔᩪᨲᩥ ᨾᩮᩣᨧᩮᩉᩥ᪨ ᩋᨵᩥᨾᩩᨬ᩠ᨧᩔᩪᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ ᨠᩁᩔᩩ᪨ ᩒᨠᨸ᩠ᨸᩮᩉᩦᨲᩥ ᨷᩉᩩᨾᩣᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩉᩦᨲᩥ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩣᩅᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨

᪁᪁᪅᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨸᩥᨦ᩠ᨣᩥᨿᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩈᩣᨴᩴ ᨶᩥᩅᩮᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩑᩈ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩅᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨽᩣᨶᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᨿ ᩏᨸᩮᨲᩮᩣ᪨

ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨲᩥ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ᪨

᪁᪁᪆᪨ ᩋᨵᩥᨴᩮᩅᩮ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨴᩮᩅᨠᩁᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨸᩁᩮᩣᩅᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩦᨶᨸᨱᩦᨲᩴ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧ ᨸᩁᩔ ᨧ ᩋᨵᩥᨴᩮᩅᨲ᩠ᨲᨠᩁᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᨩᩣᨲᩴ ᩋᩅᩮᨴᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᨦ᩠ᨡᩦᨶᩴ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨦ᩠ᨡᩦᨶᩴᨿᩮᩅ ᩈᨲᩴ “ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨦ᩠ᨡᨾ᩠ᩉᩣ”ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ᪨

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ ᨸᩣᩁᩣᨿᨶᩥᨠᨸᨬ᩠ᩉᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᩁᩣᨿᨶᩥᨠᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩴ᪨ ᩋᩅᩈᩣᨶᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᨠᩁᩮᩣ᪨ ᨠᩮᩣᨭᩥᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᨠᩁᩮᩣ᪨ ᩈᩦᨾᩴ ᨾᩁᩥᨿᩣᨴᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᩁᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨣᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᩁᩥᩅᨭᩩᨾᨠᩁᩮᩣ᪨ ᩈᨽᩥᨿᨸᨬ᩠ᩉᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨸᩣᩁᩣᨿᨶᩥᨠᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᩑᩅ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᨽᩥᨿᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩣᨴᩦᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᩈᨽᩥᨿᨸᨬ᩠ᩉᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

᪁᪂᪀᪨ ᩋᩈᩴᩉᩦᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩣᨣᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᩈᩴᩉᩣᩁᩥᨿᩴ᪨ ᩋᩈᩴᨠᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩈᩴᨠᩩᨸ᩠ᨸᩴ ᩋᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᨵᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩑᩉᩥᨸᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᩋᨴ᩠ᨵᩣ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩑᨠᩴᩈᩮᨶ ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᩴ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾᩥ᪨ ᨶ ᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᨦ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩮ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮ ᨠᨦ᩠ᨡᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩴ ᨵᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩥᨦ᩠ᨣᩥᨿᩮᩣ “ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨲ᩠ᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨾᩩᨬ᩠ᨧᩔᩩ ᩈᨴ᩠ᨵ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩮᩣᨵᩥᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩒᩅᩣᨴᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨵᩩᩁᩮᨶᩮᩅ ᨧ ᩅᩥᨾᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩉ – “ᩑᩅᩴ ᨾᩴ ᨵᩣᩁᩮᩉᩥ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ “ᨿᨳᩣ ᨾᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᩅᨧ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨾᩴ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨵᩣᩁᩮᩉᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨶ ᩈᩴᩉᩦᩁᩥᨿᨲᩦᨲᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩴᩉᩦᩁᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ᪨ ᨶᩥᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩣᨸᨶᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩣᩁᩣᨿᨶᩅᨣ᩠ᨣᩮ ᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᨠᨭᨾᩮᩅ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᨲᩥᨠᩣᨿ ᨧᩪᩊᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

បរាយភាក្យិតិកាឆាតិចេ្ឋបចញ្ញភា តិដ្ឋិពា៍

បរាយភចក្កចញ្ញភា តិដ្ឋិពា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ

ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪨ ᨸᨮᨾᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪂᪁᪨ ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᩒᨠᩣᩈᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩ ᨽᩪᨲᩮᩈᩩ ᨶᩥᨵᩣᨿ ᨴᨱ᩠ᨯ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨸᨴᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩅᨱ᩠ᨱᨿᩥᩔᩣᨾ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩪᨲᩥ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᩮᩈᩩ᪨ ᨽᩪᨲᩮᩈᩪᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨽᩪᨲᩮᩈᩪᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨽᩪᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ “ᨽᩪᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩥᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪆᪉) ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮ, “ᨽᩪᨲᨾᩥᨴᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩈᨾᨶᩩᨸᩔᩈᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩈᩩ ᨡᨶ᩠ᨵᨸᨬ᩠ᨧᨠᩮ, “ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣ ᩉᩮᨲᩪ”ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪈᪆) ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮ ᨸᨳᩅᩦᨵᩣᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥᨠᩮ, “ᨿᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᩃᨥᩈᩮᩣ ᨽᩪᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨩᩣ᪨ ᪁᪨᪂᪨᪁᪉᪀) ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮ, “ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩅ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᩪᨲᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᨾᩩᩔᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪂᪂᪀) ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩮ, “ᨽᩪᨲᨣᩣᨾᨸᩣᨲᨻ᩠ᨿᨲᩣᨿᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨸᩣᨧᩥ᪨ ᪉᪀) ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᨴᩥᨠᩮ, “ᨽᩪᨲᩴ ᨽᩪᨲᨲᩮᩣ ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪂) ᨧᩣᨲᩩᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩣᨶᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩴ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᨸᨳᩅᩦᨸᨻ᩠ᨻᨲᩣᨴᩦᩈᩩ ᨩᩣᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩪᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨽᩪᨲᩮᩈᩩ᪨ ᨶᩥᨵᩣᨿᩣᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨

ᨴᨱ᩠ᨯᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨾᨶᩮᩣᨴᨱ᩠ᨯᩴ, ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩦᨶᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᨿᨲᩦᨲᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ, ᨻᩣᨵᩮᨲᩥ ᩋᨶᨿᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᨸᩣᨸᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᨧᩦᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᨬ᩠ᨧ᪨ ᨸᩉᩁᨱᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᩮᩣ, ᨲᩴ ᨶᩥᨵᩣᨿᩣᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩅᩥᩉᩮᨮᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩅᩥᩉᩮᨮᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᨾ᩠ᨸᩦᨲᩥ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩑᨠᨾ᩠ᨸᩥ᪨ ᨲᩮᩈᨾ᩠ᨸᩦᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨽᩪᨲᩣᨶᩴ᪨ ᨶ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩥᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲᩕᨩᩮᩣ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᨩᩮᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨠᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩍᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩈᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩉᩣᨿᩴ ᨸᨶ ᩍᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩑᨲᩴ᪨

ᩑᨠᩮᩣᨲᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ, ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨸᩉᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩅᩥᨣᨲᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ, ᩑᨠᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ᪨ ᩈᨾᨱᩈᩉᩔᩔᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮᩣ ᨣᩥᩉᩥᩈᨬ᩠ᨬᩮᩣᨩᨶᩔ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨠᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨲᩥ, ᩑᨠᩮᩣ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨴᩩᨲᩥᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩑᨠᩮᩣ᪨

“ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨴᩦᨥᨾᨴ᩠ᨵᩣᨶ ᩈᩴᩈᩁᩴ;

ᩍᨲ᩠ᨳᨽᩣᩅᨬ᩠ᨬᨳᩣᨽᩣᩅᩴ, ᩈᩴᩈᩣᩁᩴ ᨶᩣᨲᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨

“ឯតមាទីនវំ ញត្វា, តណ្ហំ ទុក្ខស្ស សម្ភវំ;

វីតតណ្ហោ អនាទានោ, សតោ ភិក្ខុ បរិព្ពជេ”តិ. (ឥតិវុ. ១៥, ១០៥; មហានិ. ១៩១; ចូឡនិ. បារាយនានុគីតិគាថានិទ្ទេស ១០៧) –

ឯវំ តណ្ហាបហានដ្ឋេន ឯកោ. សព្ពកិលេសាស្ស បហីនា ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មាតិ ឯវំ ឯកន្តវិគតកិលេសោតិ ឯកោ. អនាចរិយកោ ហុត្វា សយម្ភូ សាមំយេវ បច្ចេកសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោតិ ឯវំ ឯកោ បច្ចេកសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោតិ ឯកោ.

ចរេតិ យា ឥមា អដ្ឋ ចរិយាយោ. សេយ្យថិទំ – បណិធិសម្បន្នានំ ចតូសុ ឥរិយាបថេសុ ឥរិយាបថចរិយា, ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារានំ អជ្ឈត្តិកាយតនេសុ អាយតនចរិយា, អប្បមាទវិហារីនំ ចតូសុ សតិបដ្ឋានេសុ សតិចរិយា, អធិចិត្តមនុយុត្តានំ ចតូសុ ឈានេសុ សមាធិចរិយា, ពុទ្ធិសម្បន្នានំ ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ ញាណចរិយា, សម្មា បដិបន្នានំ ចតូសុ អរិយមគ្គេសុ មគ្គចរិយា, អធិគតផលានំ ចតូសុ សាមញ្ញផលេសុ បត្តិចរិយា, តិណ្ណំ ពុទ្ធានំ សព្ពសត្តេសុ លោកត្ថចរិយា, តត្ថ បទេសតោ បច្ចេកពុទ្ធសាវកានន្តិ. យថាហ – “ចរិយាតិ អដ្ឋ ចរិយាយោ ឥរិយាបថចរិយា”តិ (ចូឡនិ. ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេស ១២១; បដិ. ម. ១.១៩៧; ២.២៨) វិត្ថារោ. តាហិ ចរិយាហិ សមន្នាគតោ ភវេយ្យាតិ អត្ថោ. អថ វា យា ឥមា “អធិមុច្ចន្តោ សទ្ធាយ ចរតិ, បគ្គណ្ហន្តោ វីរិយេន ចរតិ, ឧបដ្ឋហន្តោ សតិយា ចរតិ, អវិក្ខិត្តោ សមាធិនា ចរតិ, បជានន្តោ បញ្ញាយ ចរតិ, វិជានន្តោ វិញ្ញាណេន ចរតិ, ឯវំ បដិបន្នស្ស កុសលា ធម្មា អាយាបេន្តីតិ អាយតនចរិយាយ ចរតិ, ឯវំ បដិបន្នោ វិសេសមធិគច្ឆតីតិ វិសេសចរិយាយ ចរតី”តិ (ចូឡនិ. ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេស ១២១; បដិ. ម. ១.១៩៧; ២.២៩) ឯវំ អបរាបិ អដ្ឋ ចរិយា វុត្តា. តាហិ សមន្នាគតោ ភវេយ្យាតិ អត្ថោ. ខគ្គវិសាណកប្បោតិ ខគ្គវិសាណោ នាម ខគ្គមិគសិង្គំ.

កប្ប -សទ្ទោ បនាយំ អភិសទ្ទហនវោហារកាលបញ្ញត្តិឆេទនវិកប្បលេសសមន្តភាវាទិអនេកត្ថោ. តថា ហិស្ស “ឱកប្បនីយមេតំ ភោតោ គោតមស្ស. យថា តំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សា”តិ ឯវមាទីសុ (ម. និ. ១.៣៨៧) អភិសទ្ទហនត្ថោ. “អនុជានាមិ, ភិក្ខវេ, បញ្ចហិ សមណកប្បេហិ ផលំ បរិភុញ្ជិតុ”ន្តិ ឯវមាទីសុ (ចូឡវ. ២៥០) វោហារោ. “យេន សុទំ និច្ចកប្បំ វិហរាមី”តិ ឯវមាទីសុ (ម. និ. ១.៣៨៧) កាលោ. “អាយស្មា កប្បោ”តិ ឯវមាទីសុ (សុ. និ. ១០៩៨; ចូឡនិ. កប្បមាណវបុច្ឆា ១១៧, កប្បមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ៦១) បញ្ញត្តិ. “អលង្កតោ កប្បិតកេសមស្សូ”តិ ឯវមាទីសុ (ជា. ២.២២.១៣៦៨) ឆេទនំ. “កប្បតិ ទ្វង្គុលកប្បោ”តិ ឯវមាទីសុ (ចូឡវ. ៤៤៦) វិកប្បោ. “អត្ថិ កប្បោ និបជ្ជិតុ”ន្តិ ឯវមាទីសុ (អ. និ. ៨.៨០) លេសោ. “កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱភាសេត្វា”តិ ឯវមាទីសុ (សំ. និ. ១.៩៤) សមន្តភាវោ. “សត្ថុកប្បេន វត កិរ, ភោ, សាវកេន សទ្ធិំ មន្តយមានា ន ជានិម្ហា”តិ ឯវមាទីសុ (ម. និ. ១.២៦០) សទិសោ, បដិភាគោតិ អត្ថោ. ឥធ បនស្ស សទិសោ បដិភាគោតិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ, ខគ្គវិសាណសទិសោតិ វុត្តំ ហោតិ. អយំ តាវេត្ថ បទតោ អត្ថវណ្ណនា.

អធិប្បាយានុសន្ធិតោ បន ឯវំ វេទិតព្វោ – ឃ្វាយំ ចុត្តប្បកាទោ គេណ្ឌា ក្ខុតេសុ បចត្តិយយានេភា អហិតោ ហោតិ, តំ តេសុ អប្បចត្តិយយានេភស្ស តប្បដិបក្ខក្ខតាយ យេត្តាយ ហិត្វាបសំហារេភ ច សត្ថេសុ ក្ខុតេសុ តិឆាយ គល្ហំ, តិហិតគល្ហត្តា ឯច ច ឃថា អតិហិតគល្ហា សត្តា ក្ខុតាតិ គណ្ឌេភ ចា សុត្តេភ ចា បរិហិភា ចា លេឌ្ជភា ចា ចិហេចត្តិ, តថា អចិហេចយំ, អញ្ញាតរេយ្យិ តេសំ ត្តាយំ យេត្តាកប្បដ្ឋានយាកប្ប ឃនេច តត្ថ ចេគភាកតំ សញ្ញាយដ្ឋានចិញ្ញាណាកតំ តត្ថ តគត្ុសារោរេភច តគញ្ញាត្ថា សញ្ញារកតំ ចិបស្សិត្វា ត្តាយំ បច្ចេកពោធិ អធិកតោយិ'ត្វិ អយំ តាច អធិប្បាយោ។

អយំ បន អនុសន្ធិ – ឯវំ ចុត្តេ តេ អយន្តា អាហំសុ – “ត្តេវាតិ, ភន្តេ, កុហិំ គច្ឆថា”តិ? តេតោ តេភ “បុត្តាបច្ចេកសម្ពុទ្ធា គត្វ ចសត្តី”តិ អាចក្ខិត្វា ខាត្វា “គន្ធមាទនបព្វតេ”តិ ចុត្តេ បុតាហំសុ – “អយេន្ទ្រាតិ, ភន្តេ, បឌហច, ត ត្តច្ឆថា”តិ។ អថ បច្ចេកពុទ្ធោ អាហ – “ត បុត្តមិច្ឆេយ្យា”តិ សត្ថា តព្វាយំ អធិប្បាយោ – អយំ ត្តវាតិ អព្វាខាមីសុ យំ កិញ្ចិ បុត្តម្បិ ត ត្តច្ឆេយ្យំ, កុតោ បន តុម្យាមិសំ សហាយំ។ តស្វា តុម្យេត្រាប្បិ មេយា យយា សន្ធិ គក្តកាមេយា យាមិយោ ចា ហោតុំ ត្តច្ឆតិ, មេសា ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ។ អថ ចា តេហិ “អយេន្ទ្រាតិ, ភន្តេ, បឌហច, ត ត្តច្ឆថា”តិ ចុត្តេ មេសា បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ “ត បុត្តមិច្ឆេយ្យ, កុតោ សហាយ”ន្តិ ចត្វា អត្តនោ យថាភុត្តគុណេ ឯកចរិយាយ កុណំ ទិស្វា បមុទិតោ បីតិមោមនស្សជាតោ ត្តាយំ ឧទានំ ឧទានេសិ (សុ៊ ទិ៊ អដ្ឋ៊ ១៊៦៣)។

តត្ថ តមាតិ ចិបវិសកិរិយា។ ទាចរាតិ តិណាសចា។ គយគេរចាតិ លុទ្ធានុលុទ្ធកា ចិត្តព្រាសា។ តិឆាយាតិ លេទ្ធិត្វា។ តិគហិត្វាតិ ធរេបត្វា។ ឱនោរាបយិត្វាតិ អនោរាកិត្វា។ សយោរោបយិត្វាតិ អនោរាកតំ ចិស្សជ្ជិត្វា។ តិក្ខិបិត្វាតិ តេតោ អបនេត្វា។ បដិប្បស្សម្ភិត្វាតិ សត្ថិមិធាបេត្វា។

អាលបតត្តិ អាគតោ លបតំ។ សល្លបតត្តិ សម្មា លបតំ។ ឧល្លបតត្តិ ឧទ្ធំ គត្វា លបតំ។ សមុល្លបតត្តិ បុតប្បុតំ ឧទ្ធំ គត្វា លបតំ។

ត្តទិយាបថចរិយាតិ ត្តទិយាបថាតំ ចរិយា, បចត្តតត្តិ អត្ថោ។ មេសេសុបិ ឯសេច តយោ។ អាយតតចរិយា បត អាយតតេសុ សតិសម្បជញ្ញាតំ ចរិយា។ បត្តិតិ ចលិតិ។ តាតិ ហិ បិបុលិយត្តីតិ “បត្តិ”តិ ចុត្តាតិ។ សត្តលោកស្ស ជិដ្ឋសម្ភិសម្បរាយិកា អត្ថា លោកត្វាតិ អយំ ចិសេសោ។

ត្តបាតិ តាសំ ចរិយាតំ ភុមិ គេសេត្តោ “ចតុសុ ត្តទិយាបថេសុ”តិអាទិមាហ ។ សតិបដ្ឋានេសុតិ អារម្មណសតិបដ្ឋានេសុបិ ចុច្ចមានេសុ សតិ តោ អតញ្ញាតិ, ចោហារចសេត បត អញ្ញាតិ ចិយ គត្វា ចុត្តំ។ អរិយសច្ចេសុតិ បុព្ពភាគេ លោកិយសច្ចាការោណ ចិសុំ ចិសុំ សច្ចបរិក្កហចសេត ចុត្តំ។ អរិយមគ្គេសុ សាមញ្ញផលេសុតិ ច ចោហារចសេតេច ចុត្តំ។ បទេសតោតិ លោកត្ថចរិយាយ ឯកទេសំ។ តិប្បទេសតោ ហិ លោកត្ថចរិយំ ពុទ្ធា ឯច ករោត្តិ។ បុត តា ឯច ចរិយាយោ ការកបុគ្គលចសេត គេសេត្តោ “បណិធិសម្បន្នាត”ត្តិអាទិមាហ។ តត្ថ បណិធិសម្បន្នា តាម ត្តទិយាបថាតំ សត្តតត្តា ត្តទិយាបថាច ជិតិយា សម្បន្នា អកប្បិតិតិយាបថា តិក្ខុកាចានុរូបេត សន្តេត ត្តទិយាបថេត សម្បន្នា។

ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារាន្តិ ចក្ខាទីសុ ឆសុ ឥន្ទ្រិយេសុ អត្តនោ អត្តនោ វិសយេ បវត្តំ ឯកេកទ្វារវសេន គុត្តំ ទ្វារំ ឯតេសន្តិ គុត្តទ្វារា, ឯតេសំ គុត្តទ្វារាតិ។ ទ្វារន្តិ ចេត្ថ ឧប្បត្តិទ្វារវសេន ចក្ខាទយោ ឯវ។ អប្បមាទវិហារីន្តិ សីលាទីសុ អប្បមាទវិហារេន។ អធិចិត្តមនុយុត្តាន្តិ វិបស្សនាយ បាទកភាវេន អធិចិត្តសង្ខាតំ សមាធិំ អនុយុត្តា។ ពុទ្ធិមន្តាន្តិ នាមរូបវវត្ថានំ អាទិំ កត្វា យាវ គោត្រភុ, តាវ បវត្តេន ញាណេន សម្បន្នាតិ។ សម្មា បដិបន្នាន្តិ ចតុមគ្គក្ខណេ។ អធិគតផលាន្តិ ចតុផលក្ខណេ។ តថាគតាន្តិ តថា អាគតាតិ។ អរហន្តាន្តិ ទូរកិលេសាតិ។ សម្មាសម្ពុទ្ធាន្តិ សម្មា សាមញ្ច សព្ពធម្មពុទ្ធាតិ។ ឥមេសំ បទានំ អត្ថោ ហេដ្ឋា បកាសិតោ ឯវ។

បទេសតោ បច្ចេកពុទ្ធាន្តិ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា ឯកទេសតោ។ សាវកាន្តិ សាវកាបិ ឯកទេសតោ។ អធិមុច្ចន្តាតិ អធិមោក្ខំ ករោន្តា។ សទ្ធាយ ចរតីតិ សទ្ធាវសេន បវត្តតិ។ បគ្គណ្ហន្តាតិ ចតុសម្មប្បធានវីរិយេន បគ្គហេន្តា។ ឧបដ្ឋបេន្តាតិ សតិយា អារម្មណំ ឧបដ្ឋបេន្តា។ អវិក្ខេបំ ករោន្តាតិ សមាធិវសេន វិក្ខេបំ អករោន្តា។ បជានន្តាតិ ចតុសច្ចជាននបញ្ញាយ បការេន ជានន្តា។ វិជានន្តាតិ ឥន្ទ្រិយសម្បយុត្តជវនបុព្ពង្គមេន អាវជ្ជនវិញ្ញាណេន អារម្មណំ វិជានន្តា។ វិញ្ញាណចរិយាយាតិ អាវជ្ជនវិញ្ញាណចរិយាវសេន។ ឯវំ បដិបន្នស្សាតិ សហាវជ្ជនាយ ឥន្ទ្រិយចរិយាយ បដិបន្នស្ស។ កុសលំ ធម្មា អាយាបេន្តីតិ សមថវិបស្សនាវសេន បវត្តា កុសលំ ធម្មា កុសំ យាបេន្តិ, បវត្តន្តីតិ អត្ថោ។ អាយតនចរិយាយាតិ កុសលានំ ធម្មានំ កុំ យតនចរិយាយ, បវត្តនចរិយាយាតិ វុត្តំ ហោតិ។ វិសេសមធិគច្ឆន្តីតិ វិក្ខម្ភនតទង្គសមុច្ឆេទបដិប្បស្សទ្ធិវសេន វិសេសំ អធិគច្ឆន្តិ។

ទស្សនកិរិយា ច សម្មាទិដ្ឋិយាតិអាទីសុ សម្មា បស្សតិ, សម្មា វា តាយ បស្សន្តិ, បសដ្ឋា សុន្ទរា វា ទិដ្ឋីតិ សម្មាទិដ្ឋិ, តស្សា សម្មាទិដ្ឋិយា តិដ្ឋានបច្ចក្ខករណេន ទស្សនកិរិយា។ សម្មា សង្កប្បេតិ, សម្មា វា តេន សង្កប្បេន្តិ, បសដ្ឋោ សុន្ទរោ វា សង្កប្បោតិ សម្មាសង្កប្បោ។ តស្ស អារម្មណេ ចិត្តស្ស អភិនិរោបនកិរិយា។ សម្មា វទតិ, សម្មា វា តាយ វទន្តិ, បសដ្ឋា សុន្ទរា វា វាចាតិ សម្មាវាចា, មិច្ឆាវាចាវិរតិយា ឯតំ នាមំ។ តស្សា ចតុព្ពិធវចីសំវរបរិគ្គហកិរិយា។ សម្មា ករោតិ, សម្មា វា តេន ករោន្តិ, បសដ្ឋំ សុន្ទរំ វា កម្មន្តិ សម្មាកម្មំ, សម្មាកម្មមេវ សម្មាកម្មន្តោ, មិច្ឆាកម្មន្តវិរតិយា ឯតំ នាមំ។ តស្ស តិវិធកាយសំវរសមុដ្ឋានកិរិយា។ សម្មា អាជីវតិ, សម្មា វា តេន អាជីវន្តិ, បសដ្ឋោ សុន្ទរោ វា អាជីវោតិ សម្មាអាជីវោ, មិច្ឆាអាជីវវិរតិយា ឯតំ នាមំ។ តស្ស វោទានកិរិយា បរិសុទ្ធកិរិយា។ សម្មា វាយមតិ, សម្មា វា តេន វាយមន្តិ, បសដ្ឋោ សុន្ទរោ វា វាយាមោតិ សម្មាវាយាមោ, តស្ស បគ្គហកិរិយា។ សម្មា សរតិ, សម្មា វា តាយ សរន្តិ, បសដ្ឋា សុន្ទរា វា សតីតិ សម្មាសតិ, តស្សា ឧបដ្ឋានកិរិយា។ សម្មា សមាធិយតិ, សម្មា វា តេន សមាធិយន្តិ, បសដ្ឋោ សុន្ទរោ វា សមាធីតិ សម្មាសមាធិ, តស្ស អវិក្ខេបកិរិយា។

តក្កប្បាតិ តេន កប្បា, ឯវរូបោតិ អត្ថោ។ តស្សទិសោតិ តេន សទិសោ, “តស្សទិកោ”តិ វា បាឋោ។ តប្បដិភាគោតិ តេន បដិភាគោ តប្បដិភាគោ, ឯទិសោតិ អត្ថោ។ សាទុរសំ អតិក្កន្តំ លោកំ អតិលោកំ។ លោកកប្បាតិ លោកសទិសាតិ វុត្តំ។ អតិតិត្តកន្តិ អតិក្កន្តតិត្តកំ, បុថិមន្តាទិកប្បា តិត្តកសទិសាតិ វុត្តំ។ អតិមធុរន្តិ ខីរបាយាសាទិកំ។ ហិមកប្បាតិ ហិមោទកសទិសា។ សត្ថុកប្បាតិ សត្ថុកា ពុទ្ធេន សទិសា។ ឯវមេវាតិ ឧបមេយ្យបដិបាទនំ។

តត្រាយំ ឯតស្ស បញ្ចក្ខន្ធស្ស សង្ខេបេន វិបស្សនាភិនិវេសវិធិំ ទស្សេត្វា ករិស្សាម។ តត្ថ នាមរូបបរិគ្គហំ កាតុកាមេន បញ្ចកេខាធិសេត្វា រូបារូបអដ្ឋសមាបត្តីសុ យំ កិញ្ចិ ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋាយ វិតក្កាទីនិ ឈានង្គានិ ច តំសម្បយុត្តេ ច ផស្សាទយោ ធម្មេ លក្ខណរសបច្ចុបដ្ឋានបទដ្ឋានវសេន បរិច្ឆិន្ទិត្វា “សព្ពម្បេតំ អារម្មណាភិមុខំ នមនតោ នមនដ្ឋេន នាម”ន្តិ វវត្ថបេតិ។ តតោ តស្ស បច្ចយំ បរិយេសន្តោ “ហទយវត្ថុំ និស្សាយ បវត្តតី”តិ បស្សតិ។ បុន វត្ថុស្ស បច្ចយភូតានិ ច ឧបាទារូបានិ ច បស្សិត្វា “ឥទំ សព្ពំ រុប្បនតោ រូប”ន្តិ បរិគ្គណ្ហាតិ។ បុន តទុភយំ “នមនលក្ខណំ នាមំ, រុប្បនលក្ខណំ រូប”ន្តិ ឯវំ សង្ខេបតោ នាមរូបំ វវត្ថបេតិ។ សមថយានិកវសេនេតំ វុត្តំ។ វិបស្សនាយានិកោ បន ចតុធាតុវវត្ថានមុខេន ភូតុបាទាយរូបានិ បរិច្ឆិន្ទិត្វា “សព្ពម្បេតំ រុប្បនតោ រូប”ន្តិ បស្សតិ។ តតោ ឯវំ បរិច្ឆិន្នរូបស្ស ចក្ខាទីនិ និស្សាយ បវត្តមានា អរូបធម្មា អាបាថមាគច្ឆន្តិ។ តតោ សព្ពេបិ តេ អរូបធម្មេ នមនលក្ខណេន ឯកតោ កត្វា “ឥទំ នាម”ន្តិ បស្សតិ, សោ “ឥទំ នាមំ, ឥទំ រូប”ន្តិ ទ្វេធា វវត្ថបេតិ។ ឯវំ វវត្ថបេត្វា “នាមរូបតោ ឧទ្ធំ អញ្ញោ សត្តោ វា បុគ្គលោ វា ទេវោ វា ព្រហ្មា វា នត្ថី”តិ បស្សតិ។

យថា ហិ អង្គសម្ភារា, ហោតិ សទ្ទោ រថោ ឥតិ;

ឯវំ ខន្ធេសុ សន្តេសុ, ហោតិ “សត្តោ”តិ សម្មុតិ។ (សំ។ និ។ ១.១៧១; មិ។ ប។ ២.១.១; កថា។ ២២២);

ឯវមេវ បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធេសុ សន្តេសុ “សត្តោ បុគ្គលោ”តិ វោហារមត្តំ ហោតីតិ ឯវមាទិនា នយេន នាមរូបានំ យាថាវទស្សនសង្ខាតេន ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិភូតេន ញាណេន នាមរូបំ បរិគ្គហេត្វា បុន តស្ស បច្ចយំ បរិគ្គណ្ហន្តោ វុត្តនយេន នាមរូបំ បរិគ្គហេត្វា “កោ នុ ខោ ឥមស្ស ហេតូ”តិ បរិយេសន្តោ អហេតុវាទវិសមហេតុវាទេសុ ទោសំ ទិស្វា រោគំ ទិស្វា តស្ស និទានំ សមុដ្ឋានញ្ច បរិយេសន្តោ វេជ្ជោ វិយ តស្ស ហេតុញ្ច បច្ចយញ្ច បរិយេសន្តោ អវិជ្ជា តណ្ហា ឧបាទានំ កម្មន្តិ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មេ នាមរូបស្ស ឧប្បាទបច្ចយត្តា “ហេតូ”តិ ។ អាហារំ ឧបត្ថម្ភកបច្ចយត្តា “បច្ចយោ”តិ ច បស្សតិ។ ឥមស្ស ហិ កាយស្ស អវិជ្ជាទយោ តយោ ធម្មា មាតា វិយ ទារកស្ស ឧបនិស្សយា ហោន្តិ, កម្មំ បិតា វិយ បុត្តស្ស ជនកំ, អាហារោ ធាតិ វិយ ទារកស្ស សន្ធារកោតិ។ ឯវំ រូបកាយស្ស បច្ចយបរិគ្គហំ កត្វា បុន “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិអាទិនា (សំ។ និ។ ៤.៦០; កថា។ ៤៦៥) នយេន នាមកាយស្សាបិ បច្ចយំ បរិគ្គណ្ហាតិ, ឯវំ បរិគ្គណ្ហន្តោ “អតីតានាគតាបិ ធម្មា ឯវមេវ វត្តន្តី”តិ សន្និដ្ឋានំ ករោតិ។

តស្ស យា សា បុព្ពន្តំ អារព្ភ “អហោសិំ នុ ខោ អហំ អតីតមទ្ធានំ, ន នុ ខោ អហោសិំ, កិំ នុ ខោ, កថំ នុ ខោ, កិំ ហុត្វា កិំ អហោសិំ នុ ខោ អហំ អតីតមទ្ធាន”ន្តិ បញ្ចវិធា វិចិកិច្ឆា វុត្តា។

យាបិ អបរន្តំ អារព្ភ “ភវិស្សាមិ នុ ខោ អហំ អនាគតមទ្ធានំ, ន នុ ខោ ភវិស្សាមិ, កិំ នុ ខោ ភវិស្សាមិ, កថំ នុ ខោ ភវិស្សាមិ, កិំ ហុត្វា កិំ ភវិស្សាមិ នុ ខោ អហំ អនាគតមទ្ធាន”ន្តិ (ម។ និ។ ១.១៨; សំ។ និ។ ២.២០) បញ្ចវិធា វិចិកិច្ឆា វុត្តា។

ᨿᩣᨸᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨠᨳᩴᨠᨳᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ "ᩋᩉᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩈ᩠ᨾᩥ, ᨶᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩈ᩠ᨾᩥ, ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩈ᩠ᨾᩥ, ᨠᨳᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩈ᩠ᨾᩥ, ᩋᨿᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨠᩩᩉᩥᩴ ᨣᩣᨾᩦ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ"ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪘; ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪐) ᨨᨻ᩠ᨻᩥᨵᩣ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨸᩥ ᨸᩉᩦᨿᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨶ ᨲᩦᩈᩩ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᩈᩩ ᨠᨦ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩴ ᨬᩣᨱᩴ "ᨠᨦ᩠ᨡᩣᩅᩥᨲᩁᨱᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩦ"ᨲᩥᨸᩥ "ᨵᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨬᩣᨱ"ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ "ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᨬᩣᨱ"ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ "ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩔᨶ"ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨬᩣᨲᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩦᩁᨱᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩉᩣᨶᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ "ᩁᩩᨸ᩠ᨸᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩁᩪᨸᩴ, ᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ"ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨬᩣᨲᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩣᨾ᪨ "ᩁᩪᨸᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ, ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨸᨶ ᨶᨿᩮᨶ ᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩥᨠᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩦᩁᨱᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᩑᩅ ᨸᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᨸᨩᩉᨶᩅᩈᩮᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩥᨠᩅᩥᨸᩔᨶᩣᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩉᩣᨶᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩣᨾ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩣ ᨬᩣᨲᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨽᩪᨾᩥ᪨ ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᩉᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩔᩮᩅ ᩋᩣᨵᩥᨸᨧ᩠ᨧᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩃᩣᨸᩈᨾ᩠ᨾᩈᨶᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩏᨴᨿᨻ᩠ᨻᨿᩣᨶᩩᨸᩔᨶᩣ ᨲᩦᩁᨱᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨽᩪᨾᩥ᪨ ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᩉᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᩃᨠ᩠ᨡᨱᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩔᩮᩅ ᩋᩣᨵᩥᨸᨧ᩠ᨧᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨽᨦ᩠ᨣᩣᨶᩩᨸᩔᨶᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩏᨸᩁᩥ ᨸᩉᩣᨶᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨽᩪᨾᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨧ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩉᩥ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᨩᩉᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩩᨡᩈᨬ᩠ᨬᩴ, ᩋᨶᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩴ, ᩅᩥᩁᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩣᨣᩴ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨴᨿᩴ, ᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨴᩣᨶᩴ ᨸᨩᩉᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᨸᩉᩣᨶᩈᩣᨵᩥᨠᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨶᩩᨸᩔᨶᩣᨶᩴ ᩋᩣᨵᩥᨸᨧ᩠ᨧᩴ᪨ ᩍᨲᩥ ᩍᨾᩣᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩔ ᨧᩮᩅ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩔ ᨧ ᩈᩣᨵᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨿᩮᩣᨣᩥᨶᩣ ᨬᩣᨲᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᩅ ᩋᨵᩥᨣᨲᩣ᪨

ᨸᩩᨶ "ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩁᩪᨸᩴ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᩣ...ᨸᩮ... ᨿᩴ ᨴᩪᩁᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩅᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩁᩪᨸᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ, ᩏᨴᨿᨻ᩠ᨻᨿᨸᨭᩥᨸᩦᩊᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ, ᩋᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᩣ ᨠᩣᨧᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣ... ᩈᨬ᩠ᨬᩣ... ᨿᩮ ᨠᩮᨧᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ... ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᩣ ᩒᩊᩣᩁᩥᨠᩴ ᩅᩣ ᩈᩩᨡᩩᨾᩴ ᩅᩣ ᩉᩦᨶᩴ ᩅᩣ ᨸᨱᩦᨲᩴ ᩅᩣ ᨿᩴ ᨴᩪᩁᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩅᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ, ᩏᨴᨿᨻ᩠ᨻᨿᨸᨭᩥᨸᩦᩊᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ, ᩋᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣ"ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪓᪘; ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪑᪨᪓᪘) ᨶᨿᩮᨶ ᨠᩃᩣᨸᩈᨾ᩠ᨾᩈᨶᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ "ᨲᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ"ᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ ᨠᩃᩣᨸᩈᨾ᩠ᨾᩈᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶᩴ ᩏᨴᨿᨻ᩠ᨻᨿᨾᩮᩅ ᨸᩔᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴ ? "ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᨾᩩᨴᨿᩣ ᩁᩪᨸᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨠᨾ᩠ᨾᩋᩣᩉᩣᩁᩈᨾᩩᨴᨿᩣ ᩁᩪᨸᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ"ᨲᩥ (ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪑᪨᪕᪐)᪨ ᩑᩅᩴ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨿᨲ᩠ᨲᨲᩣᨴᩔᨶᩮᨶ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩏᨴᨿᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩏᨴᨿᩴ ᨸᩔᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩏᨴᨿᩴ ᨸᩔᨲᩥ᪨ "ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩁᩪᨸᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨠᨾ᩠ᨾᩋᩣᩉᩣᩁᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩁᩪᨸᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ"ᨲᩥ (ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪑᪨᪕᪐) ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨴᩔᨶᩮᨶ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩅᨿᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᩅᩥᨸᩁᩥᨱᩣᨾᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩅᨿᩴ ᨸᩔᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔ ᩅᨿᩴ ᨸᩔᨲᩥ᪨

តថា “អវិជ្ជាសមុទយា វេទនាសមុទយោ, តណ្ហាកម្មផស្សសមុទយា វេទនាសមុទយោ”តិ (បដិ. ម. ១.៥០) បច្ចយាយត្តតាទស្សនេន វេទនាក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សតិ, និព្ពត្តិលក្ខណំ បស្សន្តោបិ វេទនាក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សតិ. “អវិជ្ជានិរោធា វេទនានិរោធោ, តណ្ហាកម្មផស្សនិរោធា វេទនានិរោធោ”តិ (បដិ. ម. ១.៥០) បច្ចយនិរោធទស្សនេន វេទនាក្ខន្ធស្ស វយំ បស្សតិ, វិបរិណាមលក្ខណំ បស្សន្តោបិ វេទនាក្ខន្ធស្ស វយំ បស្សតិ. ឯវំ សញ្ញាក្ខន្ធាទីសុបិ.

អយំ បន វិសេសោ – វិញ្ញាណក្ខន្ធស្ស ផស្សដ្ឋានេ “នាមរូបសមុទយា, នាមរូបនិរោធា”តិ យោជេតព្ពំ. ឯវំ ឯកេកស្មិំ ខន្ធេ បច្ចយសមុទយវសេន ច និព្ពត្តិលក្ខណវសេន ច បច្ចយនិរោធវសេន ច វិបរិណាមលក្ខណវសេន ច ឧទយព្ពយទស្សនេន ច ទស ទស កត្វា បញ្ញាស លក្ខណានិ វុត្តានិ. តេសំ វសេន “ឯវម្បិ រូបស្ស ឧទយោ, ឯវម្បិ រូបស្ស វយោ”តិ បច្ចយតោ ចេវ ខណតោ ច វិត្ថារេន មនសិការំ ករោតិ.

តស្សេវំ មនសិករោតោ “ឥតិ កិរ ឥមេ ធម្មា អហុត្វា សម្ភោន្តិ, ហុត្វា បដិវេន្តី”តិ ញាណំ វិសទំ ហោតិ. “ឯវំ កិរ ឥមេ ធម្មា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ជន្តិ, ឧប្បន្នា និរុជ្ឈន្តី”តិ និច្ចនវា ហុត្វា សង្ខារា ឧបដ្ឋហន្តិ. ន កេវលញ្ច និច្ចនវា, សូរិយុគ្គមនេ ឧស្សាវពិន្ទុ វិយ ឧទកពុព្ពុឡោ វិយ ឧទកេ ទណ្ឌរាជី វិយ អារគ្គេ សាសបោ វិយ វិជ្ជុប្បាទោ វិយ ច បរិត្តដ្ឋាយិនោ, មាយាមរីចិសុបិនាលាតចក្កគន្ធព្ពនគរផេណកទលិអាទយោ វិយ អសារា និស្សារា វិយ ហុត្វា ឧបដ្ឋហន្តិ. ឯត្តាវតា ច បន អនេន “វយធម្មមេវ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នញ្ច វយំ ឧបេតី”តិ ឥមិនា អាការេន សមបញ្ញាស លក្ខណានិ បដិវិជ្ឈិត្វា ឋិតំ ឧទយព្ពយានុបស្សនំ នាម បឋមំ តរុណវិបស្សនាញាណំ អធិគតំ ហោតិ. យស្សាធិគមា “អារទ្ធវិបស្សកោ”តិ សង្ខំ គច្ឆតិ.

អថស្ស អារទ្ធវិបស្សកស្ស កុលបុត្តស្ស ឱភាសោ ញាណំ បីតិ បស្សទ្ធិ សុខំ អធិមោក្ខោ បគ្គហោ ឧបដ្ឋានំ ឧបេក្ខា និកន្តីតិ ទស វិបស្សនុបក្កិលេសា ឧប្បជ្ជន្តិ. ឯត្ថ ឱភាសោ នាម វិបស្សនក្ខណេ ញាណស្ស ពលវត្តា លោហិតំ សន្និសីទតិ, តេន ច ធិត្តោភាសោ និព្ពត្តតិ. តំ ទិស្វា អកុសលោ យោគី “មគ្គោ មេ បត្តោ”តិ តមេវ ឱភាសំ អស្សាទេតិ. ញាណម្បិ វិបស្សនាញាណមេវ. តំ សង្ខារេ សម្មសន្តស្ស សុទ្ធំ បសន្នំ ហុត្វា បវត្តតិ. តំ ទិស្វា បុព្ពេ វិយ “មគ្គោ”តិ អស្សាទេតិ. បីតិបិ វិបស្សនាបីតិ ឯវ. តស្ស ហិ តស្មិំ ខណេ បញ្ចវិធា បីតិ ឧប្បជ្ជតិ. បស្សទ្ធីតិ វិបស្សនាបស្សទ្ធិ. តស្មិំ សមយេ នេវ កាយចិត្តានំ ទរថោ, ន គារវំ, ន កក្ខឡតា, ន អកម្មញ្ញតា, ន គេលញ្ញតា, ន វង្កតា ហោតិ. សុខម្បិ វិបស្សនាសុខមេវ. តស្ស កិរ តស្មិំ សមយេ សកលសរីរំ អភិសន្ទយមានំ អតិបណីតំ សុខំ ឧប្បជ្ជតិ.

អធិមោក្ខោ នាម វិបស្សនក្ខណេ ចិត្តចេតសិកានំ អតិវិយ បសាទភូតា ពលវតី សទ្ធា ឧប្បជ្ជតិ. បគ្គហោ នាម វិបស្សនាសម្បយុត្តំ វីរិយំ. តស្មិំ ខណេ អសិថិលំ អនច្ចារទ្ធំ សុបគ្គហិតំ វីរិយំ ឧប្បជ្ជតិ. ឧបដ្ឋានន្តិ វិបស្សនាសម្បយុត្តា សតិ. តស្មិំ ខណេ សុបដ្ឋិតា សតិ ឧប្បជ្ជតិ. ឧបេក្ខា ទុវិធា វិបស្សនាវជ្ជនវសេន. តស្មិំ ខណេ សព្ពសង្ខារគហណេ មជ្ឈត្តភូតំ

ចិបស្សនុបេក្ខាសង្ខាតំ ញាណំ ពលចត្តំ ហុត្វា ឧប្បជ្ជតិ យនោតុ្វារាចជ្ជនុបេក្ខា ច៑ សា ច តំ តំ ផាតំ អាចជ្ជត្តស្ស ឃ្ទរា តិលិណា ហុត្វា ចហតិ៑ តិកត្តីតិ ចិបស្សតាតិកត្តិ៑ ឍុការសាឌីសុ ហិ អាលយំ ក្សរូយាតា សុលុយា សត្តាការា តិកត្តិ ឧប្បជ្ជតិ៑ ឲត្ត ឍុការសាឌយោ កិលេសចត្ថុតាយ “ឧបក្កិលេសា”តិ ចុត្តា ត អកុសលត្តា៑ តិកត្តិ បត ឧបក្កិលេសោ ចេច កិលេសចត្ថុ ច៑

បណ្ឌិតោ បត កិព្ព ឍុការសាឌីសុ ឧប្បន្នេសុ ចិក្ខេបំ អកច្ឆន្តោ “ឍុការសាឌយោ ឆម្មា ត យក្កោ, ឧបក្កិលេសចិមុត្តំ បត ចីថិបដិបន្នំ ចិបស្សតាញាណំ យក្កោ”តិ យក្កញ្ច អយក្កញ្ច ចចត្ថេបតិ៑ តស្សេចំ “អយំ យក្កោ, អយំ ត យក្កោ”តិ ញាត្វា ឋិតំ ញាណំ យក្កាយក្កញាណឆស្សតចិសុទ្ធីតិ ចុច្ចតិ៑ ឰតោ បដ្ឋាយ អដ្ឋន្នំ ចិបស្សតាញាណាតំ ចសេត និលាបត្តចិបស្សតាញាណំ តចយញ្ចា សច្ចាតុលោមិកំ ញាណត្តិ អយំ បដិបទាញាណឆស្សតចិសុទ្ធិ តាម ហោតិ៑ ឧទយព្ពយាតុបស្សតាញាណំ កង្គាតុបស្សតាញាណំ កយតុបដ្ឋាតញាណំ អាឌីតចាតុបស្សតាញាណំ តិព្ពិទាតុបស្សតាញាណំ មុញ្ចិតុកម្យតាញាណំ បដិសង្ខាតុបស្សតាញាណំ សង្ខារុបេក្ខាញាណត្តិ ឰមាតិ អដ្ឋ ញាណាតិ តាម៑ តចមំ សច្ចាតុលោមិកំ ញាណត្តិ អតុលោមស្សេតំ តាមំ៑

តស្មា តំ សម្បាឌេតុកាមេត ឧបក្កិលេសចិមុត្តំ ឧទយព្ពយញាណំ អាឌិកត្វា ឲតោសុ ញាណេសុ យោគោ ករណីយោ៑ ឧទយព្ពយំ បស្សត្តស្ស ហិ អតិច្ចលក្ខណំ យថាភូតំ ឧបដ្ឋាតិ, ឧទយព្ពយបដិបីឡតំ បស្សតោ ទុក្ខលក្ខណញ្ច, “ទុក្ខមេច ហិ សម្ភោតិ, ទុក្ខំ តិដ្ឋតិ ចេតិ ចា”តិ (សំ៑ តិ៑ ១៑១៧១; កចា៑ ១១៦) បស្សតោ អតត្តលក្ខណញ្ច៑

ឲត្ត ច អតិច្ចំ អតិច្ចលក្ខណំ ទុក្ខំ ទុក្ខលក្ខណំ អតត្តា អតត្តលក្ខណត្តិ អយំ ចិភាគោ ចេឌិតព្ពោ៑ តត្ថ អតិច្ចត្តិ ខត្ធបញ្ចកំ៑ កស្មា? ឧប្បាឌចយញ្ញាចត្តភាចា, ហុត្វា អភាចតោ ចា៑ អញ្ញាចត្តំ តាម ឌេរា៑ ឧប្បាឌចយញ្ញាចត្តំ អតិច្ចលក្ខណំ, ហុត្វា អភាចសង្ខាតោ ចា អាការចិការោ៑ “យឌតិច្ចំ, តំ ទុក្ខ”ត្តិ ចចតតោ តឝេច ខត្ធបញ្ចកំ ទុក្ខំ៑ កស្មា? អភិណ្ហបដិបីឡតតោ៑ អភិណ្ហបដិបីឡតាការោ ទុក្ខលក្ខណំ៑ “យំ ទុក្ខំ, តឌតត្តា”តិ (សំ៑ តិ៑ ១៑១៥-១៧) ចចតតោ តឝេច ខត្ធបញ្ចកំ អតត្តា៑ កស្មា? អចសចត្តតតោ ៑ អចសចត្តតាការោ អតត្តលក្ខណំ៑ ឰយាតិ តីណិបិ លក្ខណាតិ ឧទយព្ពយំ បស្សត្តស្សេច អាបោ្មណាតិ ហោត្តិ៑

បុតបិ សោ រូបារូបឆម្មេ “ឲចំ អតិច្ចា”តិអាឌិតា ចិបស្សតិ, តស្ស សង្ខារា លហុំ លហុំ អាបាថំ អាកច្ឆត្តិ, តតោ ឧប្បាឌំ ចា ឋិតិំ ចា បចត្តំ ចា តិមិត្តំ ចា អារម្មណំ អកត្វា ខេយំ ឍយចយតិរោឆេ ឲច សតិ សត្តិដ្ឋតិ, ឰត់ កង្គញាណំ តាម៑ ឰយស្ស ឧប្បាឌតោ បដ្ឋាយ អយំ យោកី “យថា ឰតេ សង្ខារា កិជ្ជត្តិ តិរុជ្ឈត្តិ, ឲចំ អតីតេបិ សង្ខារកតំ កិជ្ជិ, អតាកតេបិ កិជ្ជិស្សតី”តិ តិរោឆមេច បស្សន្តោ តិដ្ឋតិ៑ តស្ស កង្គាតុបស្សតាញាណំ អាសេចត្តស្ស ពាហុលីករោត្តស្ស សព្ពកចយោតិ កតិដ្ឋតិ សត្តាចាសេសុ បភេឌកា សង្ខារា ឌលិតអង្គារកាសុអាឌយោ ចិយ មហាភយំ ហុត្វា ឧបដ្ឋហត្តិ៑ ឲតំ កយតុបដ្ឋាតញាណំ តាម៑

តស្ស តំ កយតុបដ្ឋាតញាណំ អាសេចត្តស្ស សព្ពេ កចាឌយោ អាឌិត្តអង្គារំ ចិយ សមុស្សិតខេក្កោ ចិយ បច្ចត្ថិកោ អប្បដិសរណា សាឌីតចា ហុត្វា ឧបដ្ឋហត្តិ៑ ឰត់ អាឌីតចាតុបស្សតាញាណំ តាម៑ តស្ស ឲចំ សង្ខារេ អាឌីតចតោ បស្សត្តស្ស កចាឌីសុបិ សង្ខារាតំ

អាឌីតចត្វា សង្ខារេសុ ឧក្កណ្ឋិតា អភិរតិ ឧប្បជ្ជតិ, ធេន តិព្វិទាត្ុបស្សតាញាណំ ភាយ៉

សព្វសង្ខារេសុ តិព្វិតូត្តស្ស ឧក្កណ្ឋិតូត្តស្ស ចរុ្ចា សង្ខារកាតា មុញ្ចិតុកាមតា តិស្សរិតុកាមតា ហោតិ៉ ធេន មុញ្ចិតុកម្យតាញាណំ ភាយ៉ មុត ចរុ្ចា សង្ខារកាតា មុញ្ចិតុំ បត េច ឲច សង្ខារេ បដិសង្ខាត្ុបស្សតាញាណេន ចិលក្ខណំ អារោបេត្វា ចីរណំ បដិសង្ខាត្ុបស្សតាញាណំ ភាយ៉

សោ ឲច់ ចិលក្ខណំ អារោបេត្វា សង្ខារេ បរិក្គហេត្វា តេសុ អតត្តលក្ខណស្ស សុដ្ឋុ ទិដ្ឋត្តា "អត្តា"តិ ចា "អត្តតិយ"ត្តិ ចា អគហេត្វា សង្ខារេសុ ភយញ្ច តត្ថិញ្ច បហាយ សង្ខារេសុ ឧទាសីតោ ហោតិ មជ្ឈត្តោ, "អហ"ត្តិ ចា "មម"ត្តិ ចា ត គណ្ហាតិ, ចីរស្ស ភរិយស្ស ឧបេក្ខកោ, ធេន សង្ខារុបេក្ខាញាណំ ភាយ៉

ចំ បតេស េច សត្តិបធំ តិព្វាតំ សត្ថតោ បស្សតិ, សព្វសង្ខារបចត្តំ ចិស្សជ្ជេត្វា តិព្វាតតិត្តំ បក្ខន្ទំ ហោតិ៉ តោ េច តិព្វាតំ សត្ថតោ បស្សតិ, មុតប្បតំ "អតិច្ចា"ត្តិ ចា "ទុក្ខា"ត្តិ ចា "អតត្តា"តិ ចា ចិចិធាត្ុបស្សតាចសេន សង្ខារាម្មណមេច ហុត្វា បចត្តតិ៉ ឲច់ ចិដ្ឋមាតស្ស ឲចំ ចិចិធចិមោក្ខមុខកាថំ អាបជ្ជិត្វា ចិដ្ឋតិ៉ ចិមោក្ខា ហិ អត្ុបស្សតា "ចីណិ ចិមោក្ខមុខាតិ"តិ ទុច្ចត្តិ៉ ឲច់ អតិច្ចតោ មតសិការោត្តោ អធិមោក្ខពហុលោ អតិមិត្តំ ចិមោក្ខំ បដិលភតិ, ទុក្ខតោ មតសិការោត្តោ បស្សទ្ធិពហុលោ អប្បណិហិតំ ចិមោក្ខំ បដិលភតិ, អតត្តតោ មតសិការោត្តោ វេទពហុលោ សុញ្ញតំ ចិមោក្ខំ បដិលភតិ៉

ឲត្ថ ច អតិមិត្តោ ចិមោក្ខោតិ អតិមិត្តាការេត តិព្វាតំ អារម្មណំ កត្វា បចត្តោ អរិយមគ្គោ៉ សោ ហិ អតិមិត្តាយ ធាតុយា ឧប្បត្តត្តា អតិមិត្តោ, កិលេសេហិ ច ចិមុត្តត្តា ចិមោក្ខោ៉ ឲតេតេច តយេត អប្បណិហិតាការេត តិព្វាតំ អារម្មណំ កត្វា បចត្តោ អប្បណិហិតោ, សុញ្ញតាការេត តិព្វាតំ អារម្មណំ កត្វា បចត្តោ សុញ្ញតោតិ ចេទិតព្វោ៉

ឲច់ អធិគតសង្ខារុបេក្ខស្ស កុលបុត្តស្ស ចិបស្សតា សិខាប្បត្តា ហោតិ៉ ទុដ្ឋាតគាមិតិចិបស្សតាតិ ឲតេទេច៉ អស្ស ចំ សង្ខារុបេក្ខាញាណំ អាសេចត្តស្ស ចិក្ខតរា សង្ខារុបេក្ខា ឧប្បជ្ជតិ៉ តស្ស "ធាតាតិ មគ្គោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ"តិ សង្ខារេ "អតិច្ចា"តិ ចា "ទុក្ខា"តិ ចា "អតត្តា"តិ ចា សម្មសិត្វា ភចង្គំ ឱតរតិ, ភចង្គាតត្តរំ សង្ខារុបេក្ខាយ កតតយេតេច អតិច្ចាទិអាការេត មតសិករិត្វា ឧប្បជ្ជតិ មតោទ្វារាចជ្ជតំ, តតោ មតសិការោតោ បឋមំ ជចតចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ៉ ឃំ បរិកម្មត្តិ ទុច្ចតិ, តទត្តរំ ទុតិយជចតចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ៉ ឃំ ឧបចារត្តិ ទុច្ចតិ, តទត្តរម្បិ តតិយំ ឧប្បជ្ជតិ ចតិយំ ជចតចិត្តំ៉ ឃំ អត្ុលោមត្តិ ទុច្ចតិ, ធេន តេសំ បដិឲក្កំ ភាយ៉

អបិសេសេត បត ចិចិធេហិ "អាសេចត"ត្តិបិ "បរិកម្ម"ត្តិបិ "ឧបចារ"ត្តិបិ "អត្ុលោម"ត្តិបិ ទុច្ចតិ៉ ធេន បត អត្ុលោមញាណំ សង្ខារាម្មណាយ ទុដ្ឋាតគាមិតិយា ចិបស្សតាយ បរិយោសាតំ ហោតិ, តិប្បរិយាយេត បត គោត្រភុញាណមេច ចិបស្សតាយ បរិយោសាតត្តិ ទុច្ចតិ៉ តតោ បរំ តិព្វាតំ អារម្មណំ កត្វាមាតំ បុថុជ្ជតគោត្តំ អតិក្កមមាតំ អរិយគោត្តំ ឱក្កមមាតំ តិព្វាតារម្មណេ

បឋមសមន្នាហារក្ខណំ អបុនរាវដ្ដកំ គោត្រភុញាណំ ឧប្បជ្ជតិ. ឥទំ បន ញាណំ បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធិយា ញាណទស្សនវិសុទ្ធិយា ន ភជតិ. អន្តរា អព្ពោហារិកមេវ ហោតិ. វិបស្សនាសោតេ បតិតត្តា “បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធី”តិ វា “វិបស្សនា”តិ វា សង្ខំ គច្ឆតិ. និព្វានំ អារម្មណំ កត្វា គោត្រភុញាណេ និរុទ្ធេ តេន ទិន្នសញ្ញាយ និព្វានំ អារម្មណំ កត្វា ទិដ្ឋិសំយោជនំ សីលព្ពតបរាមាសសំយោជនំ វិចិកិច្ឆាសំយោជនន្តិ តីណិ សំយោជនានិ វិទ្ធំសេន្តោ សោតាបត្តិមគ្គោ ឧប្បជ្ជតិ, តទនន្តរំ តស្សេវ វិបាកភូតានិ ទ្វេ តីណិ វា ផលចិត្តានិ ឧប្បជ្ជន្តិ អនន្តរវិបាកត្តា លោកុត្តរកុសលានំ, ផលបរិយោសានេ បនស្ស ឧប្បន្នភវង្គំ វិច្ឆិន្ទិត្វា បច្ចវេក្ខណត្ថាយ មនោទ្វារាវជ្ជនំ ឧប្បជ្ជតិ. សោ ហិ “ឥមិនា វតាហំ មគ្គេន អាគតោ”តិ មគ្គំ បច្ចវេក្ខតិ. តតោ “មេ អយំ អានិសំសោ លទ្ធោ”តិ ផលំ បច្ចវេក្ខតិ. តតោ “ឥមេ នាម កិលេសា បហីនា”តិ បហីនកិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ. តតោ “ឥមេ នាម កិលេសា អវសិដ្ឋា”តិ ឧបរិមគ្គត្តយវជ្ឈកិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ. អវសានេ ច “អយំ ធម្មោ មយា បដិវិទ្ធោ”តិ អមតំ និព្វានំ បច្ចវេក្ខតិ. ឥតិ សោតាបន្នស្ស អរិយសាវកស្ស បញ្ច បច្ចវេក្ខណានិ ហោន្តិ. តថា សកទាគាមិអនាគាមិផលាវសានេ. អរហត្តផលាវសានេ អវសិដ្ឋកិលេសបច្ចវេក្ខណំ នាម នត្ថិ. ឯវំ សព្វានិបិ ឯកូនវីសតិបច្ចវេក្ខណានិ ហោន្តិ.

ឯវំ បច្ចវេក្ខិត្វា សោ យោគាវចរោ តស្មិំយេវ អាសនេ និសិន្នោ វុត្តនយេន វិបស្សិត្វា កាមរាគព្យាបាទានំ តនុភាវំ ករោន្តោ ទុតិយមគ្គំ បាបុណាតិ, តទនន្តរំ វុត្តនយេនេវ ផលញ្ច. តតោ វុត្តនយេន វិបស្សិត្វា កាមរាគព្យាបាទានំ អនវសេសប្បហានំ ករោន្តោ តតិយមគ្គំ បាបុណាតិ, វុត្តនយេន ផលញ្ច. តតោ តស្មិំយេវាសនេ វុត្តនយេន វិបស្សិត្វា រូបរាគារូបរាគមានុទ្ធច្ចាវិជ្ជានំ អនវសេសប្បហានំ ករោន្តោ ចតុត្ថមគ្គំ បាបុណាតិ, វុត្តនយេន ផលញ្ច. ឯត្តាវតា ចេស ហោតិ អរហា មហាខីណាសវោ បច្ចេកពុទ្ធោ. ឥតិ ឥមេសុ ចតូសុ មគ្គេសុ ញាណំ ញាណទស្សនវិសុទ្ធិ នាម.

ឯត្តាវតា “សព្ពេសុ ភូតេសុ និធាយ ទណ្ឌំ អវិហេឋយំ អញ្ញតរម្បិ តេសំ”ន្តិ ឯតេន បាតិមោក្ខសំវរាទិសីលស្ស វុត្តត្តា សីលវិសុទ្ធិ. “ន បុត្តមិច្ឆេយ្យ កុតោ សហាយ”ន្តិ ឯតេន បដិឃានុនយវិវជ្ជនវសេន មេត្តាទីនំ វុត្តត្តា ចិត្តវិសុទ្ធិ. “ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ”តិ ឥមិនា បន នាមរូបបរិគ្គហាទីនំ វុត្តត្តា ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិ កង្ខាវិតរណវិសុទ្ធិ មគ្គាមគ្គញាណទស្សនវិសុទ្ធិ បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធិ ញាណទស្សនវិសុទ្ធីតិ សត្ត វិសុទ្ធិយោ វុត្តា ហោន្តិ. អយមេត្ថ មុខមត្តនិទស្សនំ, វិត្ថារំ បន ឥច្ឆន្តេន វិសុទ្ធិមគ្គំ (វិសុទ្ធិ. ២.៦៦២, ៦៧៨, ៦៩២, ៧២៧, ៨០៦ អាទយោ) ឱលោកេតព្វំ. ឯត្តាវតា ចេសោ បច្ចេកពុទ្ធោ –

“ចាតុទ្ទិសោ អប្បដិឃោ ច ហោតិ, សន្តុស្សមានោ ឥតរីតរេន;

បរិស្សយានំ សហិតា អឆម្ភី, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ”តិ. (សុ. និ. ៤២; ចូឡនិ. ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេស ១២៨) –

បសំសិយាទិការំ អាបជ្ជិត្វា កន្ទយាទនបញ្ញតំ ឧបសោភយមានោ វិហាសិន្តិ ឯវំ សព្វ.

បឋមកាចាតិកេ្ខរបធណ្ណតា៑

១១១៑ ត្ុតិយេ ឋិរកក្ខាតប្បាតិ ខាតឋិរកក្ខស្ស៑ តត្ថ ឥស្សរេរចតកាយរបុល្លបតរប្ពកាកចររេត បច្ចាចិរិឆា ឋិរក្កោ៑ តត្ថ អន្តោរជ្ឈាឌិរ្វា ចក្កុចិញ្ញាណចីចិចររេត ក្ខប្បត្តុទារកោ ឥស្សរេរឋិរក្កោ តាយ៑ តត្ថ ឃឹហឡអឌឹរេប កាឡអឌឹឈចាឃឹការេយ បិណ្ឌាយ ចទត្តិ កល្យាណចិហារចាឃិំ ឥហរកិក្ខុំ ឌិរ្វា បជិតាន្ឌចិត្តា ពោតនិ ក្ខបិរេឃត ចំ អលកិត្វា កាលកតា ក្យុក្ខុម្ពិយឌឹតា តស្សា តិចារតរចាឡអក្កល្ឌុំ ឌិរ្វា “ឲចទ្វាបិយ ចត្តិឆាទិតិយា តាយ បក្ខិ ឋិចារំ តាលត្ត”ន្តិ ហឥមំ ចាលេត្វា កាលកតោ រេរា ឲច ច ឥហរេរា តិឥស្សតិ៑

បរេទហិ បត ពចិយរាតំ ទ្វបិឌិរប្បត្តិ អត្តតា ចា ហឃិតលបិតកឹតរក្ខិ ឃុត្វា រេរាតចិញ្ញាណចីចិចររេត ក្ខប្បរេត្ត ទារកោ របតឋិរក្កោ តាយ៑ ត៣ាបិ កិទិការេយចាឃឹកយ្វារឌឹតាយ បច្ចាហិ ក្យយាទឹហិ បក្ខិ បក្តុយស្សទំ កត្តា ត្យាឃិត្វា យាលំ ឃឹរេរ អាទេទារបត្វា ក្ខន្ធារេក្ខត កាឃត្តិយា អាការរេត កន្ទរេត្តា រក្ខិ ឃុត្វា កាយទារកេត ឈរាតា បទិហាឃិត្វា អតឃឡ្យរតំ បរេត្វា បច្ចាក្កុឡអរលណចាឃឹ ចិស្សឥហរេរា តិឥស្សតិ៑

អន្តោរជ្ឈា អក្ខបទាយររេគត ក្ខប្បត្តុទារកោ កាឃឋិរក្កោ តាយ៑ ឥរ្យុកាឃតឥហរកិក្ខុ រេចត្ត តិឥស្សតិ៑ យហាចិហារេរ កិរ ឥហរកិក្ខុ ឥរ្យុំ ការរតិ, តត្ថ យហាឧរេត អាករេត ទាខាបិ អកយាឃិ បក្ខិ អរេត្តបុររេត៑ តរេតា ទាឌឹតាយ តស្ស ទ្វបច្ចា បក្ខច្ចា អាកយ្វុ ពលចទារកោ ក្ខប្បរេត្ត តស្ស ច ឥហរស្សាបិ៑ ចំ ឌិរ្វា ទាខា របល្លក្ខត្វា ឃាលិបិការេត បទិក្ខិបិរេបឃិ, រេត អន្តោរជ្ឈា បទាយឃិត្វា អាលិក្ខិឃុ៑ បុត ឃាលិបិការំ អបរេតត្វា បស្សត្តា រេត្វបិ កាលករេតរេយច អក្ខឋិឃុតិ៑

អន្តោរជ្ឈា អាលបតរបុល្លបរេត ក្ខប្បត្តុទារកោ បត របុល្លបតឋិរក្កោ តាយ៑ កិក្ខុកិក្ខុតឹហិ បក្ខិ បទិកោកករេណ ក្ខប្បត្តុទារកោ របក្ខាកឋិរក្កោ តាយ៑ ឌ្វីឃុបិ ច ឲរេតឃុ យទិចចន្ទិចិហារេរ កិក្ខុ ច កិក្ខុតឹ ច តិឥស្សតិ៑ យទិចចន្ទិយហាចិហាររេហ កិរ ក្ខន្ធការយលិ អកឃយហាទាខា យហាឥរាតំ បជិឃារេត្វា ក្ខរេតារក្ខរ្សបទិចិរតិ៑ តត្ថ ក្ខល្យាកាក្យាឌិត្តាយ ឧណ្ណចករេយរណ្ហី អតាឆារកស្ស របត្តចស្សិករណ្ណចករេយរណ្ហរស្ស ឥត្តចលឃំ ឥត្វា របុល្លាបំ អកាឃិ, រេត ក្ខរេកាបិ ក្ខបរប្បឌិត្វា បក្ខិចស្សា ហុត្វា បរេតឹទំ កតា អន្តោរជ្ឈា របុល្លារេបត បុត្តរជ្ឈា បជិលកិត្វា តាចរេច ខាតឃិរេគហា ឃិក្ខបជាតិ ឌិចិក្ខយិត្វា បិទាខិកា អរេហឃុត្តិ៑

ឲចំ បច្ចាចិរេឆ ឋិរក្កោ រេឃត ពោតនិ ឋិរក្កោត ខាតឋិរកក្ខស្ស កចត្តិ រេទ្ធហា, បុទិយទាកបច្ចយា ពលចទារកោ ក្ខប្បជ្ជតិ៑ តរេតា រេទ្ធហត្ថមំ ទ្យុល្ហិយឌំ បរេហាតីតិ តរេយច រេទ្ធហំ អត្យាក្ខត្តិ បក្ខិក្ខិករប្បទាឃិកឃោកបទិរេឥចាឌិតាតប្បការកំ ទ្យុល្ហិយឌំ បរេហាតិ តិត្ថត្តតិ កចតិ ខាយតិ៑ អបរេទ បត “អាទេយ្ហុណោ ចិត្តរេចារឋិរក្កោ ឋិរក្កោ”តិ កលត្តិ៑ តរេតា រេទ្ធរេហា រេទ្ធហទ្យុល្ហិត្តិ៑

ឲចរេយត្តប្បរេកឌំ ត្ថុមំ អដ្ឋកាចំ ចត្វា រេរា បរេចាកតុរេក្ខ អាហ – “ឃ្វាហំ ឃយិឌំ រេទ្ធហត្ថមំ រេរាកាឌិទ្យុល្ហិ បរេហាតិ, តស្ស ទ្យុល្ហិស្ស ម្ហុលំ ឍតរេត្តា បរេចាករេបួាឌិ អឌឹករេតា”តិ៑ ឲចំ ចុរេត្ត រេត អរច្ចា អាហំឃុ – “អរេយត្តំ ឥាតិ, ករេត្ត, កិំ កត្តព្ពា”ន្តិ? តរេតា រេរា អាហ – “ត្យុរេយ្យា

ចា អញ្ញា ចា យោ ឋយយ្យាទុក្ខា យុទ្ធិតុការេយា, សោ សញ្ញាបិ អាគីតចំ សុខហជំ បេក្ខយាតោ, ឯកោ ចេវ លក្ខណវាលកប្បោតិ។ ឯត្ថ ច យំ តំ “សុខទុក្ខំ ទុក្ខមិទំ បហោតី”តិ វុត្តំ, តស្សេវ អត្ថាយ “អាគីតចំ សុខហជំ បេក្ខយាតោ”តិ ឥទំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។ អថ វា

យថាវុត្តេន និយកេន និយកញាណស្ស ភចន្តិ សុខហា, សុខទុក្ខំ ទុក្ខមិទំ បហោតិ, ឯវំ យថាវុត្តំ អាគីតចំ សុខហជំ បេក្ខយាតោ អយំ

អធិកោតាតិ ឯវម្បិ អភិសម្ពន្ធិត្វា ចតុព្ពិធោ បុគ្គោ វុត្តនយេនេវ ឧបាកនេន វុត្តោតិ វេទិតព្ពោ។ តេតា បទំ សន្តា បុរិមកាថាយ

វុត្តសទិសមេវាតិ (ឥតិ. អដ្ឋ. ១.៩៨)។

និទ្ទេសេ អនុប្បទានេតីតិ ទ្វេបិ អនុប្បទានំ ទត្វា អល្លីយតិ។ អនុពន្ធតីតិ ទ្វេបិ សុខហេនេន ពន្ធតិ។ ភជន្តីតិ ហោន្តិ។ ឧបយន្តីតិ ឧបសង្កមន្តិ។

និទ្ទាត្តិតិ ចត្តន្តិ។ បរិភុជន្តីតិ បរិភជា ហោន្តិ។ សម្ភជន្តិ សញ្ញាយន្តិ អភិនិទ្ទាត្តីតិ តីហិ ឧបសគ្គេន ចឌ្ឍិតានិ។ ពុទ្ធតា បទំ អដ្ឋកថេកេ

(មហានិ. ១ អាទយោ) វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

ទុតិយកាថានិទ្ទេសវណ្ណនា។

១៩៧។ តតិយេ មេត្តាយតនេន មិត្តា។ សុហទការេន សុហទា។ កេចិ ហិ ឯកត្ថហិតកាមតាយ មិត្តាវ ហោន្តិ, ន សុហទា។ កេចិ

កាយកាយឧដ្ឋានតិសណ្ឋានសុខលាភីសុ ហទយសុខជនេន សុហទាវ ហោន្តិ, ន មិត្តា។ ន មិត្តា កេចិ តទុភយវសេន សុហទា ចេវ មិត្តា ច។ តេ

ទុវិធា ហោន្តិ អការិយា ច អនការិយា ច។ តត្ថ អការិយា តិវិធា ហោន្តិ ឧបការោ សមានសុខទុក្ខោ អត្ថក្ខាយីតិ។ អនការិយា

វិសេសេន អត្ថក្ខាយិនោ។ ឯវំ តេ ចតូហិ ចតូហិ អង្គេហិ សមន្នាគតា ហោន្តិ។

យថាហ –

“ចតូហិ ខោ, គហបតិបុត្ត, ឋានេហិ ឧបការោ មិត្តោ សុហទោ វេទិតព្ពោ។ បមត្តំ រក្ខតិ, បមត្តស្ស សាបតេយ្យំ រក្ខតិ, ភីតស្ស សរណំ

ហោតិ, ឧប្បន្នេសុ កិច្ចករណីយេសុ តទ្ទិគុណំ ភោគំ អនុប្បទេតិ (ទី. និ. ៣.២៦១)។

តថា –

“ចតូហិ ខោ, គហបតិបុត្ត, ឋានេហិ សមានសុខទុក្ខោ មិត្តោ សុហទោ វេទិតព្ពោ។ គុយ្ហមស្ស អាចិក្ខតិ, គុយ្ហមស្ស បរិគូហតិ, អាបទាសុ

ន វិជហតិ, ជីវិតម្បិស្ស អត្ថាយ បរិច្ចត្តំ ហោតិ (ទី. និ. ៣.២៦៣)។

តថា –

“ចតូហិ ខោ, គហបតិបុត្ត, ឋានេហិ អនុកម្បកោ មិត្តោ សុហទោ វេទិតព្ពោ។ អភវេនស្ស ន នន្ទតិ, ភវេនស្ស នន្ទតិ, អវណ្ណំ ភណមានំ និវារេតិ, វណ្ណំ ភណមានំ បសំសតិ (ទី។ និ។ ៣.២៦៤)។

តថា –

“ចតូហិ ខោ, គហបតិបុត្ត, ឋានេហិ អត្ថក្ខាយី មិត្តោ សុហទោ វេទិតព្ពោ។ បាបា និវារេតិ, កល្យាណេ និវេសេតិ, អស្សុតំ សាវេតិ, សគ្គស្ស មគ្គំ អាចិក្ខតី”តិ (ទី។ និ។ ៣.២៦៣)។

តេសុ ឥធ អគារិយា អធិប្បេតា, អត្ថតោ បន សព្ពេបិ យុជ្ជន្តិ។ តេ មិត្តេ សុហជ្ជេ។ អនុកម្បមានោតិ អនុទយមានោ, តេសំ សុខំ ឧបសំហរិតុកាមោ ទុក្ខំ អបហរិតុកាមោ។

ហាបេតិអត្ថន្តិ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកបរមត្ថវសេន តិវិធំ, តថា អត្តត្ថបរត្ថឧភយត្ថវសេនាបិ តិវិធំ អត្ថំ លទ្ធវិនាសនេន អលទ្ធានុប្បាទនេនាតិ ទ្វិធាបិ ហាបេតិ វិនាសេតិ។ បដិពទ្ធចិត្តោតិ “អហំ ឥមំ វិនា ន ជីវាមិ, ឯសោ មេ គតិ, ឯសោ មេ បរាយណ”ន្តិ ឯវំ អត្តានំ នីចេ ឋានេ ឋបេន្តោបិ បដិពទ្ធចិត្តោ ហោតិ។ “ឥមេ មំ វិនា ន ជីវន្តិ, អហំ តេសំ គតិ, អហំ តេសំ បរាយណ”ន្តិ ឯវំ អត្តានំ ឧច្ចេ ឋានេ ឋបេន្តោបិ បដិពទ្ធចិត្តោ ហោតិ។ ឥធ បន ឯវំ បដិពទ្ធចិត្តោ អធិប្បេតោ។

ឯតំ ភយន្តិ ឯតំ អត្ថហាបនភយំ, អត្តនោ សមាបត្តិហានិំ សន្ធាយ ភណតិ។ សន្ថវេតិ តិវិធោ សន្ថវោ តណ្ហាទិដ្ឋិមិត្តសន្ថវវសេន។ តត្ថ អដ្ឋសតប្បភេទាបិ តណ្ហា តណ្ហាសន្ថវោ, ទ្វាសដ្ឋិប្បភេទាបិ ទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិសន្ថវោ, បដិពទ្ធចិត្តតាយ មិត្តានុកម្បា មិត្តសន្ថវោ។ សោ ឥធ អធិប្បេតោ ។ តេន ហិស្ស សមាបត្តិ បរិហីនា។ តេនាហ – “ឯតំ ភយំ សន្ថវេ បេក្ខមានោ”តិ។ សេសំ បុព្ពសទិសមេវាតិ វេទិតព្ពំ។ និទ្ទេស ចតុត្ថា នត្ថិ (សុ។ និ។ អដ្ឋ។ ១.៣៨; អប។ អដ្ឋ។ ១.១.៩៣-៩៤)។

តតិយគាថានិទ្ទេសវណ្ណនា។

១២៣។ ចតុត្ថេ វំសោតិ វេឡុ។ វិសាលោតិ វិត្ថិណ្ណោ។ វ-ការោ អវធារណត្ថោ, ឯវការោ វា អយំ។ សន្ធិវសេនេត្ថ អ-ការោ នដ្ឋោ។ តស្ស បរបទេន សម្ពន្ធោ, តំ បច្ឆា យោជេស្សាម។ យថាតិ បដិភាគេ។ វិសត្តោតិ លគ្គោ ជដិតោ សំសិព្ពិតោ។ បុត្តេសុ ទារេសុ ចាតិ បុត្តធីតុភរិយាសុ។ យា អបេក្ខាតិ យា តណ្ហា យោ ស្នេហោ ។ វំសក្កឡីរោវ អសជ្ជមានោតិ វំសកឡីរោ វិយ អលគ្គមានោ។ កិំ វុត្តំ ហោតិ? យថា វំសោ វិសាលោ វិសត្តោ ឯវ ហោតិ, បុត្តេសុ ច ទារេសុ ច យា អបេក្ខា, សាបិ ឯវំ តានិ វត្ថូនិ សំសិព្ពិត្វា ឋិតត្តា វិសត្តា ឯវ។ ស្វាហំ តាយ អបេក្ខាយ អបេក្ខវា វិសាលោ វំសោ វិយ វិសត្តោតិ ឯវំ អបេក្ខាយ អាទីនវំ ទិស្វា តំ អបេក្ខំ មគ្គញាណេន ឆិន្ទន្តោ អយំ វំសកឡីរោវ រូបាទីសុ វា ទិដ្ឋាទីសុ វា លាភាទីសុ វា កាមភវាទីសុ វា តណ្ហាទិដ្ឋិវសេន

ອສຊ຺ຊມາໂນ ປຈ຺ເຈກສມ຺ໂພຘິໍ ອຘິຄໂຕຕິ. ເສສໍ ປຸຣິມນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອິມາຍປິ ນິທ຺ເທເສ ອຕິເຣໂກ ນຕ຺ຖິ (ສຸ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໒໖).

ຈຕຸຕ຺ຖຄາຖານິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ

໑໒໓. ປຎ຺ຈເມ ມິໂຄຕິ ສພ຺ເພສໍ ອາຣຎ຺ຎິກຈຕຸປ຺ປທານໍ ເອວ ເອຕໍ ອຘິວຈນໍ. ອິຘ ປນ ປສທມິໂຄ ອຘິປ຺ເປໂຕ. ອຣຎ຺ຎມ຺ຫີຕິ ຄາມຎ຺ຈ ຄາມູປຈາຣຎ຺ຈ ຐເປຕ຺ວາ ອວເສສໍ ອຣຎ຺ຎໍ, ອິຘ ປນ ອຸຍ຺ຍານໍ ອຘິປ຺ເປຕໍ, ຕສ຺ມາ "ອຸຍ຺ຍານມ຺ຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຍຖາຕິ ປຏິຠາເຄ. ອພທ຺ໂຘຕິ ຣຊ຺ຊຸພນ຺ຘນາທີສຸ ເຍນ ເກນຈິ ອພທ຺ໂຘ. ເອເຕນ ວິສ຺ສຏ຺ຐຈຣິຍໍ ທີເປຕິ. ເຍນິຈ຺ຉກໍ ຄຈ຺ຉຕິ ໂຄຈຣາຍາຕິ ເຍນ ທິສາຠາເຄນ ຄນ຺ຕຸໍ ອິຈ຺ຉຕິ, ເຕນ ໂຄຈຣຕ຺ຖໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ຍຕ຺ຕກໍ ອິຈ຺ຉຕິ ຄນ຺ຕຸໍ, ຕຕ຺ຕກໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ຍໍ ອິຈ຺ຉຕິ ຂາທິຕຸໍ, ຕໍ ຂາທຕີຕິ ທີເປຕິ. ວິຎ຺ຎູ ນໂຣຕິ ປຓ຺ຑິຕປຸຣິໂສ. ເສຣິຕນ຺ຕິ ສຈ຺ຉນ຺ທວຸຕ຺ຕິຕໍ ອປຣາຍຕ຺ຕຕໍ. ເປກ຺ຂມາໂນຕິ ປຎ຺ຎາຈກ຺ຂຸນາ ໂອໂລກຍມາໂນ. ອຖ ວາ ຘມ຺ມເສຣິຕໍ ປຸຄ຺ຄລເສຣິຕຎ຺ຈ. ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ມາ ຫິ ກິເລສວສໍ ອຄມນໂຕ ເສຣິໂຕ, ເຕຫິ ສມນ຺ນາຄຕາ ປຸຄ຺ຄລາ ຈ, ເຕສໍ ຠາວນິທ຺ເທໂສ ເສຣິຕໍ. ເປກ຺ຂມາໂນຕິ. ກິໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ? ມິໂຄ ອຣຎ຺ຎມ຺ຫິ ຍຖາ ອພທ຺ໂຘ, ເຍນິຈ຺ຉກໍ ຄຈ຺ຉຕິ ໂຄຈຣາຍ. ກທາ ນຸ ໂຂ ອຫມ຺ປິ ຕຓ຺ຫາພນ຺ຘນໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ເອວໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍນ຺ຕິ ຍາຕິ ເຍ ຕຸເມ຺ຫຕ຺ຕິ ພຸໂຕ ວິໂຕ ຈ ປຣິຈາເຣຕ຺ວາ ເຕຫິ ພທ຺ຘສ຺ສ ເຍນິຈ຺ຉກໍ ຄນ຺ຕຸໍ ອລຠນ຺ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ເຍນິຈ຺ຉກຄມນາກາເຣ ອານີຕໍ ເຍນິຈ຺ຉກຄມເນ ອານິສໍສໍ ທິສ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ສມຖວິປສ຺ສນາປາຣິປູຣິໍ ອກາສິ. ຕໂຕ ປຈ຺ເຈກໂພຘິໍ ອຘິຄໂຕຕິ. ຕສ຺ມາ ອຎ຺ໂຎປິ ວິຎ຺ຎູ ນໂຣ ເສຣິຕໍ ເປກ຺ຂມາໂນ, ເອໂກ ຈເຣ ຂຄ຺ຄວິສາຓກປ຺ໂປຕິ (ສຸ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໒໘ ອາທໂຍ).

ປຎ຺ຈມຄາຖານິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ

໑໒໔. ຉຏ຺ເຐ ອຍໍ ປິຓ຺ຑຕ຺ໂຖ – ສຫາຍມຊ຺ເຌ ຐິຕສ຺ສ ທິວາເສຍ຺ຍສງ຺ຂາເຕ ວາເສ ຈ ມຫາອຸປຏ຺ຐານສງ຺ຂາເຕ ຐາເນ ຈ ອຸຍ຺ຍານຄມນສງ຺ຂາເຕ ຄມເນ ຈ ຊນປທຈາຣິກສງ຺ຂາຕາຍ ຈາຣິກາຍ ຈ "ອິທໍ ເມ ສຸຓ, ອິທໍ ເມ ເທຫີ"ຕິອາທິນາ ນເຍນ ຕຖາ ຕຖາ ອາມນ຺ຕນາ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອຫໍ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຍາຍໍ ອຣິຍຊນເສວິຕາ ອເນການິສໍສາ ເອກນ຺ຕສຸຂາ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ໂລຠາຠິຠູເຕຫິ ສພ຺ພກາປຸຣິເສຫິ ອນຠິຊ຺ຌິຕາ ອປຕ຺ຖິຕາ ປພ຺ພຊ຺ຊາ, ຕໍ ອນຠິຊ຺ຌິຕໍ ປເຣສໍ ອວສວຕ຺ຕເນນ ຘມ຺ມປຸຄ຺ຄລວເສນ ຈ ເສຣິຕໍ ເປກ຺ຂມາໂນ ວິປສ຺ສນໍ ອາຣຠິຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ປຈ຺ເຈກສມ຺ໂພຘິໍ ອຘິຄໂຕຕິ. ເສສໍ ວຸຕ຺ຕນຍເມວ (ສຸ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໒໘-໓໑).

ຉຏ຺ຐຄາຖານິທ຺ເທສວຓ຺ຓນາ

໑໒໕. ສຕ຺ຕເມ ຂິຑ຺ຑາຕິ ກີຬນາ. ສາ ທຸວິຘາ ໂຫຕິ ກາຍິກາ ຈ ວາຈສິກາ ຈ. ຕຕ຺ຖ ກາຍິກາ ນາມ ຫຕ຺ຖີຫິປິ ກີຬນ຺ຕິ, ອສ຺ເສຫິປິ ຣເຖຫິປິ ຘນູຫິປິ ຖຣູຫິປີຕິ ເອວມາທິ. ວາຈສິກາ ນາມ ຄີຕໍ ສິໂລກຠຓນໍ ມຸຂເຠຣິກນ຺ຕິ ເອວມາທິ. ຣຕີຕິ ປຎ຺ຈກາມຄຸຓຣຕິ. ວິປຸລນ຺ຕິ ຍາວ ອຏ຺ຐິມິຎ຺ຊໍ ອາຫຈ຺ຈ ຐາເນນ ສກລຕ຺ຕຠາວພ຺ຍາປກໍ. ເສສໍ ປາກຏເມວ. ອນຸສນ຺ຘິໂຍຊນາປິ ເຈຕ຺ຖ ສໍສຄ຺ຄຄາຖາຍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພາ (ສຸ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໓໑).

᪁᪂᪈. ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᨿᨳᩣᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᩦ, “ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦ”ᨲᩥᩌᨴᩥᨶᩣ (ᨴᩦ. ᨶᩥ. ᪁.᪕᪕᪖; ᪂.᪂᪀᪈; ᩋ. ᨶᩥ. ᪕.᪁᪂᪕; ᩅᩥᨽ. ᪖᪕᪁; ᨧᩪᩊᨶᩥ. ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈ ᪁᪂᪈) ᩅᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩅᩥᩉᩣᩁᨽᩣᩅᨶᩣᨹᩁᩥᨲᩣ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨴᩥᩈᩣ ᩋᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥᨸᩥ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩮᩣ. ᨲᩣᩈᩩ ᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᩅᩣ ᨽᨿᩮᨶ ᨶ ᨸᨭᩥᩉᨬ᩠ᨬᨲᩦᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨥᩮᩣ. ᩈᨶ᩠ᨲᩩᩔᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩅᩥᨵᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᩔᨠᩮᩣ. ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩅᨧᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ. ᨸᩁᩥᩔᨿᩣᨶᩴ ᩈᩉᩥᨲᩣ ᩋᨨᨾ᩠ᨽᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩁᩥᩔᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᨸᩁᩥᩉᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ, ᨲᩣᨶᩥ ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩈᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᩁᩥᩔᨿᩣ, ᨻᩣᩉᩥᩁᩣᨶᩴ ᩈᩦᩉᨻ᩠ᨿᨣ᩠ᨥᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩣᨴᩦᨶᩴ ᨠᩣᨿᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨸᨴ᩠ᨴᩅᩣᨶᩴ ᩑᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ. ᨲᩮ ᨸᩁᩥᩔᨿᩮ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᨡᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ ᩅᩦᩁᩥᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᩉᨲᩦᨲᩥ ᨸᩁᩥᩔᨿᩣᨶᩴ ᩈᩉᩥᨲᩣ. ᨳᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᨠᩁᨽᨿᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨨᨾ᩠ᨽᩦ. ᨠᩥᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᨿᨳᩣ ᨲᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨾᨱᩣ, ᩑᩅᩴ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩅᩥᨵᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᩔᨾᩣᨶᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨸᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩈᩩ ᨸᨭᩥᩉᨶᨶᨠᩁᨽᨿᩣᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨥᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩈᩮᩣ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᩔᨿᩣᨶᩴ ᩈᩉᩥᨲᩣ, ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨨᨾ᩠ᨽᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᨣᩩᨱᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥ.

ᩋᨳ ᩅᩣ ᨲᩮ ᩈᨾᨱᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᩔᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᨽᩣᩅᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥ. ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣᨸᩥ ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲᩣᨿ ᨸᩁᩥᩔᨿᩣᨶᩴ ᩈᩉᩥᨲᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᨥᨲᩣᨿ ᨧ ᩋᨨᨾ᩠ᨽᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣᨲᩥ (ᩈᩩ. ᨶᩥ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪁.᪕᪁).

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨲᩣᩅ ᨾᩥᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩥᨶᩮᩉᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩣ ᨽᩅᩣ, ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩣ ᩑᩈᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥᨸᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ. ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᨶ. ᨧᩮᨲᩈᩣᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ. ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨠᩥᩔᩣ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᨸᨮᨾᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩈᨲ᩠ᨲᨹᩁᨱᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨹᩩᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩌᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ. ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ. ᨲᨳᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨸᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᨿᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩑᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᨳᩮᩅ ᨲᨴᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ.

ᩍᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩮᩅ ᨶᨿᩮᨶ ᩏᨸᩁᩥᨾᩴ ᨴᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩋᨵᩮᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩮᩣᨴᩥᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᨴᩥᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᩅᨾᩮᩅ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩋᨵᩮᩣᨲᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ. ᨲᩥᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨴᩥᩈᩣ. ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᩋᩔᨾᨱ᩠ᨯᩃᩮ ᩋᩔᨾᩥᩅ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩣᩁᩮᨲᩥᨸᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩈᩣᩁᩮᨲᩥᨸᩦᨲᩥ. ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᩑᨠᨾᩮᨠᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᨵᩥᩈᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨹᩁᨱᩴ ᨴᩔᩥᨲᩴ. ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩦᨲᩥᩌᨴᩥ ᨸᨶ ᩋᨶᩮᩣᨵᩥᩈᩮᩣ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᩦᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ. ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩩ ᩉᩦᨶᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩩᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᨾᩥᨲ᩠ᨲᩈᨸᨲ᩠ᨲᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᨸ᩠ᨸᨽᩮᨴᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿ, “ᩋᨿᩴ ᨸᩁᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᨽᩣᨣᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨾᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨽᩣᨣᩮᨶ, ᩎᩈᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨻᩉᩥ ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩅᨶ᩠ᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ

ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩴ᪨ ᩅᩥᨷᩩᩃᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥᨷᩁᩥᨿᩣᨿᨴᩔᨶᨲᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨷᩩᨶ “ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩒᨵᩥᩈᩮᩣ ᨹᩁᨱᩮ ᩅᩥᨿ ᨷᩩᨶ ᨲᨳᩣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩍᨲᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩣ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᩩᨶ “ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶᩥᨣᨾᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᩑᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩅᩥᨷᩩᩃᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨹᩁᨱᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨷᩩᩃᨲᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨽᩪᨾᩥᩅᩈᩮᨶ ᨷᨶ ᨲᩴ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩴ᪨ ᨷᨣᩩᨱᩅᩈᩮᨶ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩈᨲ᩠ᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩴ᪨ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩤᨴᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨠᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩮᨶ ᩋᩅᩮᩁᩴ᪨ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨩᩴ᪨ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪕᪓)᪨ ᨠᩁᩩᨱᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿᩮᩅ᪨ ᨾᩮᩣᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩣᨿ ᨲᩴᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩮᩣ, ᩈᨿᩴ ᩅᩣ ᨾᩮᩣᨴᨲᩥ, ᨾᩮᩣᨴᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩅᩣ ᩈᩣᨲᩥ ᨾᩩᨴᩥᨲᩣ᪨ “ᩋᩅᩮᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩪ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨻ᩠ᨿᩣᨷᩤᨴᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩮᨶ ᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩪᨷᨣᨾᨶᩮᨶ ᨧ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ᪨

ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩉᩥᨲᩣᨠᩣᩁᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣ, ᩉᩥᨲᩪᨷᩈᩴᩉᩣᩁᩁᩈᩣ , ᩋᩣᨥᩣᨲᩅᩥᨶᨿᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨾᨶᩣᨷᨽᩣᩅᨴᩔᨶᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ᪨ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩤᨴᩪᨷᩈᨾᩮᩣ ᩑᨲᩥᩔᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᩥᨶᩮᩉᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨷᨶᨿᨶᩣᨠᩣᩁᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨠᩁᩩᨱᩣ, ᨷᩁᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨶᩁᩈᩣ, ᩋᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨽᩥᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᩋᨶᩣᨳᨽᩣᩅᨴᩔᨶᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ᪨ ᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩪᨷᩈᨾᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨠᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨷᨾᩮᩣᨴᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨾᩩᨴᩥᨲᩣ, ᩋᨶᩥᩔᩣᨿᨶᩁᩈᩣ, ᩋᩁᨲᩥᩅᩥᨥᩣᨲᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨴᩔᨶᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ᪨ ᩋᩁᨲᩪᨷᩈᨾᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ, ᨷᩉᩣᩈᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩣᨠᩣᩁᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩈᨾᨽᩣᩅᨴᩔᨶᩁᩈᩣ, ᨷᨭᩥᨥᩣᨶᩩᨶᨿᩅᩪᨷᩈᨾᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ , “ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩮ ᨠᩔ ᩁᩩᨧᩥᨿᩣ ᩈᩩᨡᩥᨲᩣ ᩅᩣ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨷᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨶ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᩣᨴᩔᨶᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ᪨ ᨷᨭᩥᨥᩣᨶᩩᨶᨿᩅᩪᨷᩈᨾᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ, ᨣᩮᩉᩈᩥᨲᩣᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩩᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩅᩈᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᩮᨶ ᨧᩦᩅᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᨶ ᨳᩪᩃᩈᩩᨡᩩᨾᩃᩪᨡᨷᨱᩦᨲᨳᩥᩁᨩᩥᨱ᩠ᨱᩣᨶᩴ ᨿᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᨧᩦᩅᩁᩮᨶ, ᩋᨳ ᩅᩣ ᨿᨳᩣᩃᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᩮᨶ ᨿᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨧᩦᩅᩁᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩣ – ᨿᨳᩣᩃᩣᨽᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ, ᨿᨳᩣᨻᩃᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩈᩣᩁᩩᨷ᩠ᨷᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᨷᩣᨲᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ “ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᩮᨶ ᨧᩦᩅᩁᩮᨶ᪨ ᨿᨳᩣᩃᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᨧᩦᩅᩁᩮᨶ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨧᩦᩅᩁᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨷᩴᩈᩩᨠᩪᩃᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨧᩦᩅᩁᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨧᩦᩅᩁᨷᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨵᩩᨲᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᨨ ᨧᩦᩅᩁᩣᨶᩥ ᨴᩩᨠᩪᩃᩣᨴᩦᨶᩥ ᨨ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨧᩦᩅᩁᩣᨶᩥᨷᩥ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈ ᨠᨷ᩠ᨷᩥᨿᨧᩦᩅᩁᩣᨶᩥ᪨ ᨠᩩᩈᨧᩦᩁᩴ ᩅᩣᨠᨧᩦᩁᩴ ᨹᩃᨠᨧᩦᩁᩴ ᨠᩮᩈᨠᨾ᩠ᨻᩃᩴ ᩅᩣᩊᨠᨾ᩠ᨻᩃᩴ ᨷᩮᩣᨲ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨧᨾ᩠ᨾᩴ ᩏᩃᩪᨠᨷᨠ᩠ᨡᩴ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨴᩩᩔᩴ ᩃᨲᩣᨴᩩᩔᩴ ᩑᩁᨠᨴᩩᩔᩴ ᨠᨴᩃᩥᨴᩩᩔᩴ ᩅᩮᩊᩩᨴᩩᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᨶ ᩋᨠᨷ᩠ᨷᩥᨿᨧᩦᩅᩁᩣᨶᩥ᪨

ᨧᩦᩅᩁᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ “ᩈᨦ᩠ᨥᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨣᨱᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨬᩣᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩣ ᨵᨶᩮᨶ ᨷᩴᩈᩩᨠᩪᩃᩴ ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᨨ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨶᩴ ᨾᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨

បំសុកូលន្តិ សោសានិកំ បាបណិកំ រថិយំ សង្ការកូដំ សោត្ថិយំ ន្ហានំ តិត្ថំ គតបច្ចាគតំ អគ្គិឌឌ្ឍំ គោខាយិតំ ឧបចិកខាយិតំ ឧន្ទូរខាយិតំ អន្តច្ឆិន្នំ ទសច្ឆិន្នំ ធជាហដំ ថូបំ សមណចីវរំ សាមុទ្ទិយំ អាភិសេកិយំ បន្ថិកំ វាតាហដំ ឥទ្ធិមយំ ទេវទត្តិយន្តិ តេវីសតិ បំសុកូលានិ វេទិតព្ពានិ។ ឯត្ថ ច សោត្ថិយន្តិ គព្ភមលហរណំ។ គតបច្ចាគតន្តិ មតកសរីរំ បារុបិត្វា សុសានំ នេត្វា អានីតចីវរំ។ ធជាហដន្តិ ធជំ ឧស្សាបេត្វា តតោ អានីតំ។ ថូបន្តិ វម្មិកោ បូជិតចីវរំ។ សាមុទ្ទិយន្តិ សមុទ្ទវីចីហិ ថលំ បាបិតំ។ បន្ថិកន្តិ បន្ថំ គច្ឆន្តេហិ ចោរភយេន បាសាណេហិ កោដ្ដេត្វា បារុតចីវរំ។ ឥទ្ធិមយន្តិ ឯហិភិក្ខុចីវរំ។ សេសំ បាកដមេវ។

ចីវរសន្តោសោតិ វីសតិ ចីវរសន្តោសា – ចីវរេ វិតក្កសន្តោសោ គមនសន្តោសោ បរិយេសនសន្តោសោ បដិលាភសន្តោសោ មត្តប្បដិគ្គហណសន្តោសោ លោលុប្បវិវជ្ជនសន្តោសោ យថាលាភសន្តោសោ យថាពលសន្តោសោ យថាសារុប្បសន្តោសោ ឧទកសន្តោសោ ធោវនសន្តោសោ ករណសន្តោសោ បរិមាណសន្តោសោ សុត្តសន្តោសោ សិព្ពនសន្តោសោ រជនសន្តោសោ កប្បសន្តោសោ បរិភោគសន្តោសោ សន្និធិបរិវជ្ជនសន្តោសោ វិស្សជ្ជនសន្តោសោតិ។ តត្ថ សាទកភិក្ខុនោ តេមាសំ និពទ្ធវាសំ វសិត្វា ឯកមាសមត្តំ វិតក្កិតុំ វដ្ដតិ។ សោ ហិ បវារេត្វា ចីវរមាសេ ចីវរំ ករោតិ។ បំសុកូលិកោ អឌ្ឍមាសេនេវ ករោតិ។ ឥតិ មាសឌ្ឍមាសមត្តំ វិតក្កនំ វិតក្កសន្តោសោ។ ចីវរត្ថាយ គច្ឆន្តស្ស បន "កត្ថ លភិស្សាមី"តិ អចិន្តេត្វា កម្មដ្ឋានសីសេនេវ គមនំ គមនសន្តោសោ នាម។ បរិយេសន្តស្ស បន យេន វា តេន វា សទ្ធិំ អបរិយេសិត្វា លជ្ជិំ បេសលភិក្ខុំ គហេត្វា បរិយេសនំ បរិយេសនសន្តោសោ នាម។ ឯវំ បរិយេសន្តស្ស អាហរិយមានំ ចីវរំ ទូរតោវ ទិស្វា "ឯតំ មនាបំ ភវិស្សតិ, ឯតំ អមនាប"ន្តិ ឯវំ អវិតក្កេត្វា ថូលសុខុមាទីសុ យថាលទ្ធេនេវ សន្តុស្សនំ បដិលាភសន្តោសោ នាម។ ឯវំ លទ្ធំ គណ្ហន្តស្សាបិ "ឯត្តកំ ទុបដ្ដស្ស ភវិស្សតិ, ឯត្តកំ ឯកបដ្ដស្សា"តិ អត្តនោ បហោនកមត្តេនេវ សន្តុស្សនំ មត្តប្បដិគ្គហណសន្តោសោ នាម។ ចីវរំ បរិយេសន្តស្ស បន "អសុកស្ស ឃរទ្វារេ មនាបំ លភិស្សាមី"តិ អចិន្តេត្វា ទ្វារបដិបាដិយា ចរណំ លោលុប្បវិវជ្ជនសន្តោសោ នាម។

លូខបណីតេសុ យេន កេនចិ យាបេតុំ សក្កោន្តស្ស យថាលទ្ធេនេវ យាបនំ យថាលាភសន្តោសោ នាម។ អត្តនោ ថាមំ ជានិត្វា យេន យាបេតុំ សក្កោតិ, តេន យាបនំ យថាពលសន្តោសោ នាម។ មនាបំ អញ្ញស្ស ទត្វា អត្តនា យេន កេនចិ យាបនំ យថាសារុប្បសន្តោសោ នាម។ "កត្ថ ឧទកំ មនាបំ, កត្ថ អមនាប"ន្តិ អវិចារេត្វា យេន កេនចិ ធោវនុបគេន ឧទកេន ធោវនំ ឧទកសន្តោសោ នាម។ តថា បណ្ឌុមត្តិកគេរុកបូតិបណ្ណរសកិលិដ្ឋានិ បន ឧទកានិ វជ្ជេតុំ វដ្ដតិ។ ធោវន្តស្ស បន មុគ្គរាទីហិ អបហរិត្វា ហត្ថេហិ មទ្ទិត្វា ធោវនំ ធោវនសន្តោសោ នាម។ តថា អសុជ្ឈន្តំ បណ្ណានិ បក្ខិបិត្វា តាបិតោទកេនាបិ ធោវិតុំ វដ្ដតិ។ ឯវំ ធោវិត្វា ករោន្តស្ស "ឥទំ ថូលំ, ឥទំ សុខុម"ន្តិ អកោបេត្វា បហោនកនីហារេនេវ ករណំ ករណសន្តោសោ នាម។ តិមណ្ឌលបដិច្ឆាទនមត្តស្សេវ ករណំ បរិមាណសន្តោសោ នាម។ ចីវរករណត្ថាយ បន "មនាបំ សុត្តំ បរិយេសិស្សាមី"តិ អវិចារេត្វា រថិកាទីសុ វា ទេវដ្ឋានេ វា អាហរិត្វា បាទមូលេ វា ឋបិតំ យំ កិញ្ចិទេវ សុត្តំ គហេត្វា ករណំ សុត្តសន្តោសោ នាម។

កុសិពន្ធនកាលេ បន អង្គុលិមត្តេ សត្តវារេ ន វិជ្ឈិតព្ពំ។ ឯវំ ករោន្តស្ស ហិ យោ ភិក្ខុ សហាយោ ន ហោតិ, តស្ស វត្តភេទោបិ នត្ថិ។ តិវង្គុលមត្តេ បន សត្តវារេ វិជ្ឈិតព្ពំ។ ឯវំ ករោន្តស្ស មគ្គបដិបន្នកោបិ សហាយេន ភវិតព្ពំ។ យោ ន ហោតិ, តស្ស វត្តភេទោ។ អយំ

សិព្វនសន្តោសោ នាម. រជន្តេន បន កាឡកដ្ឋកាទីនិ បរិយេសន្តេន ន រជិតព្វំ, សោមវក្កលាទីសុ យំ លភតិ, តេន រជិតព្វំ. អលភន្តេន បន មនុស្សេហិ អរញ្ញេ វាកំ គហេត្វា ឆឌ្ឌិតរជនំ វា ភិក្ខូហិ បចិត្វា ឆឌ្ឌិតកសដំ វា គហេត្វា រជិតព្វំ. អយំ រជនសន្តោសោ នាម. នីលកទ្ទមកាឡសាមេសុ យំ កិញ្ចិ គហេត្វា ហត្ថិបិដ្ឋេ និសិន្នស្ស បញ្ញាយមានកប្បករណំ កប្បសន្តោសោ នាម.

ហិរិកោបីនបដិច្ឆាទនមត្តវសេន បរិភុញ្ជនំ បរិភោគសន្តោសោ នាម. ទុស្សំ បន លភិត្វា សុត្តំ វា សូចិំ វា ការកំ វា អលភន្តេន ឋបេតុំ ឋបេតិ, លភន្តេន ន ឋបេតិ. កតម្បិ ចេ អន្តេវាសិកាទីនំ ទាតុកាមោ ហោតិ, តេ ច អសន្និហិតា, យាវ អាគមនា ឋបេតុំ ឋបេតិ, អាគតេសុ តេសុ ទាតព្វំ. ទាតុំ អសក្កោន្តេន អធិដ្ឋាតព្វំ. អញ្ញស្មិំ ចីវរេ សតិ បច្ចុទ្ធរិត្វា អធិដ្ឋាតុំ ឋបេតិ. អនធិដ្ឋិតេយេវ ហិ សន្និធិ ហោតិ. អធិដ្ឋិតំ ន ហោតីតិ មហាសីវត្ថេរោ អាហ. អយំ សន្និធិបរិច្ឆេទសន្តោសោ នាម. វិស្សជ្ជេន្តេន បន មុខំ ឱលោកេត្វា ន ទាតព្វំ, សារណីយធម្មេ ឋត្វាវ វិស្សជ្ជេតព្វន្តិ អយំ វិស្សជ្ជនសន្តោសោ នាម.

ចីវរបដិសំយុត្តានិ ធុតង្គានិ នាម បំសុកូលិកង្គញ្ច តេចីវរិកង្គញ្ច. ឥតិ ចីវរសន្តោសមហាអរិយវំសំ បូរយមានោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ឥមានិ ទ្វេ ធុតង្គានិ គោបេតិ, ឥមានិ គោបេន្តោ ចីវរសន្តោសមហាអរិយវំសេន សន្តុដ្ឋោ ហោតិ.

វណ្ណវាទីតិ ឯកោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ, សន្តោសស្ស វណ្ណំ ន កថេតិ. ឯកោ ន សន្តុដ្ឋោ ហោតិ, សន្តោសស្ស វណ្ណំ កថេតិ. ឯកោ នេវ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ, ន សន្តោសស្ស វណ្ណំ កថេតិ. ឯកោ សន្តុដ្ឋោ ច ហោតិ, សន្តោសស្ស ច វណ្ណំ កថេតិ. តថារូបោ សោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ តំ ទស្សេតុំ “ឥតរីតរចីវរសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី”តិ វុត្តំ.

អនេសនន្តិ ទូតេយ្យបហិណគមនានុយោគប្បភេទំ នានប្បការំ អនេសនំ. អប្បតិរូបន្តិ អយុត្តំ. អលទ្ធា ចាតិ អលភិត្វា. យថា ឯកច្ចោ “កថំ នុ ខោ ចីវរំ លភិស្សាមី”តិ បុញ្ញវន្តេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ ឯកតោ ហុត្វា កោហញ្ញំ ករោន្តោ ឧត្តសតិ បរិតស្សតិ, បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ឯវំ អលទ្ធា ច ចីវរំ ន បរិតស្សតិ. លទ្ធា ចាតិ ធម្មេន សមេន លភិត្វា. អគធិតោតិ វិគតលោភគិទ្ធោ. អមុច្ឆិតោតិ អធិមត្តតណ្ហាយ មុច្ឆំ អនាបន្នោ. អនជ្ឈាបន្នោតិ តណ្ហាយ អនោត្ថដោ អបរិយោនទ្ធោ. អាទីនវទស្សាវីតិ អនេសនាបត្តិយញ្ច គធិតបរិភោគេ ច អាទីនវំ បស្សមានោ. និស្សរណបញ្ញោតិ “យាវទេវ សីតស្ស បដិឃាតាយា”តិ (ម. និ. ១.២៣; អ. និ. ៦.៥៨) វុត្តំ និស្សរណមេវ បជានន្តោ.

ឥតរីតរចីវរសន្តុដ្ឋិយាតិ យេន កេនចិ ចីវរេន សន្តុដ្ឋិយា. នេវត្តានុក្កំសេតីតិ យថា បនិធេកច្ចោ “អហំ បំសុកូលិកោ, មយា ឧបសម្បទមាឡកេយេវ បំសុកូលិកង្គំ គហិតំ, កោ មយា សទិសោ អត្ថី”តិ អត្តុក្កំសនំ ករោតិ. ឯវំ សោ អត្តុក្កំសនំ ន ករោតិ. ន បរំ វម្ភេតីតិ “ឥមេ បនញ្ញេ ភិក្ខូ ន បំសុកូលិកា”តិ វា “បំសុកូលិកង្គមត្តម្បិ ឯតេសំ នត្ថី”តិ វា ឯវំ បរំ ន វម្ភេតិ. យោ ហិ តត្ថ ទក្ខោតិ យោ តស្មិំ ចីវរសន្តោសេ វណ្ណវាទី. តាសុ វា ទក្ខោ ឆេកោ ព្យត្តោ. អនលសោតិ សាតច្ចកិរិយាយ អាលសិយវិរហិតោ. សម្បជានោ បតិស្សតោតិ សម្បជានបញ្ញាយ ចេវ សតិយា ច យុត្តោ. អរិយវំសេ ឋិតោតិ អរិយវំសេ បតិដ្ឋិតោ.

ឋាតទីតនេទត បិណ្ឌបាតេតភាតិ នេឃត រេកតធិ បិណ្ឌបាតេតភ៑ ឧត្តុបិ បិណ្ឌបាតេតា ឌាតិតទ្ធោ, បិណ្ឌបាតលេត្តំ ឌាតិតទ្ធំ, បិណ្ឌបាតសន្តោសោ ឌាតិតទ្ធោ, បិណ្ឌបាតបដិសំឃុត្តំ ឆុតក្កំ ឌាតិតទ្ធំ៑ តត្ថ បិណ្ឌបាតេតាតិ ឱ្យឝនោ ក្យុមានសា សត្តុ យឆ្នោ យំសំ លឹទំ ឝធិ សប្បិ តចតឹតំ ទេតស៑ យឆុ ថាលិតំ ឃាក្យ ចាឝតឹឃំ សាឃតឹឃំ លេហតឹឃត្តិ សោឡអស បិណ្ឌបាតា៑

បិណ្ឌបាតលេត្តត្តិ សញ្ញកត្តំ ឋេឆ្នសកត្តំ តិមត្តត្តំ សលិកកត្តំ បក្ខិកំ ឋេបិសធិកំ បាដិបឌិកំ អាកត្តុកកត្តំ កមិកកត្តំ កិលិតកត្តំ កិលិតុបដ្ឋាកកត្តំ ឆុរកត្តំ ក្យុដិកត្តំ ចារកត្តំ ចិហារកត្តត្តិ បត្តរស បិណ្ឌបាតលេត្តាតិ៑

បិណ្ឌបាតសន្តោសោតិ បិណ្ឌបាតេ ចិតក្កសន្តោសោ កាយតសន្តោសោ បរិយេសតសន្តោសោ បដិលាភសន្តោសោ បដិក្កហណសន្តោសោ មត្តបដិក្កហណសន្តោសោ លោលុប្បចិចជ្ជតសន្តោសោ ឃថាលាភសន្តោសោ ឃថាពលសន្តោសោ ឃថាសារុប្បសន្តោសោ ឋុបការសន្តោសោ បរិមាណសន្តោសោ បរិភោកសន្តោសោ សត្តិធិបរិចជ្ជតសន្តោសោ ចិស្សជ្ជតសន្តោសោតិ បត្តរស សន្តោសា៑ តត្ថ សាឝកោ ភិក្ខុ ម្យុចំ ធោចិត្វា ចិតក្កេតិ៑ បិណ្ឌបាតិកោត បត កលោត សត្តិ ធរតា សាមំ ឆេទុបដ្ឋាកការេល “ឧហ្ស កត្ថ បិណ្ឌាឃ ធរិស្សាមា”តិ “អមុកការេម, ភត្តេ”តិ ឧត្តកំ ធិត្តត្វា តតោ បដ្ឋាឃ ត ចិតក្កេតន្តំ៑ ឧកធារិកោត ចិតក្កមាឡអកោ ធត្វា ចិតក្កេតន្តំ៑ តតោ បដ្ឋាឃ ចិតក្កេត្តោ បត អរិឃចំសា ឆុតោ ហោតិ បរិធាហិរោ៑ អមំ ចិតក្កសន្តោសោ តាម៑ បិណ្ឌាឃ បចិសន្តោត បត “ក្យុហិ លភិស្សាមី”តិ អចិន្តេត្វា កម្មដ្ឋាតសីសេត កត្តត្តំ៑ អមំ កាយតសន្តោសោ តាម៑ បរិយេសត្តេត មំ ចា តំ ចា អក្កហេត្វា លជ្ជឹ បេសលមេច កហេត្វា បរិយេសិតព្វំ៑ អមំ បរិយេសតសន្តោសោ តាម៑ ឆុរតោច អាហរិមមាតំ ធិស្វា “ឧតំ មតាបំ, ឧតំ អមតាប”ត្តិ ចិត្តំ ត ឋុប្បាឝេតព្វំ៑ អមំ បដិលាភសន្តោសោ តាម៑ “ឋ្លធំ មតាបំ កហិស្សាមិ, ឋ្លធំ អមតាបំ ត កហិស្សាមី”តិ អចិន្តេត្វា មំ កិញ្ចិ ឃាបតមត្តំ កហេតព្វមេច៑ អមំ បដិក្កហណសន្តោសោ តាម៑

ឧត្ថ បត ទេឃ្យធម្មោ ពហុ, ឝាឃកោ អប្បំ ឝាតុកាមោ, អប្បំ កហេតព្វំ៑ ទេឃ្យធម្មោ ពហុ, ឝាឃកោបិ ពហុឝាតុកាមោ, បមាណេតេច កហេតព្វំ៑ ទេឃ្យធម្មោបិ ត ពហុ, ឝាឃកោបិ អប្បំ ឝាតុកាមោ, អប្បំ កហេតព្វំ៑ ទេឃ្យធម្មោ ត ពហុ, ឝាឃកោ បត ពហុឝាតុកាមោ, បមាណេត កហេតព្វំ៑ បដិក្កហណស្មិំ ហិ មត្តំ អជាតន្តោ មត្សុស្សាតំ បសាធំ មក្ខេតិ, សទ្ធាទេឃ្យំ ចិតិបាតេតិ, សាសតំ ត ករោតិ៑ ចិជាតមាតុឃាបិស្ស ចិត្តំ កហេតុំ ត សក្កោតិ៑ ឋ្លតិ មត្តំ ឌាតិត្វាច បដិក្កហេតព្វត្តិ អមំ មត្តបដិក្កហណសន្តោសោ តាម៑ អឌ្ឍកុលាតិមេច អកត្វា ទ្វារបដិបាដិយា កត្តត្តំ៑ អមំ លោលុប្បចិចជ្ជតសន្តោសោ តាម៑ ឃថាលាភសន្តោសាឝយោ ឌឹចរេ ចុត្តតយា ឧច៑

បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា “សមណធម្មំ អតុបាលេស្សាមី”តិ ឧចំ ឋុបការំ ពាត្វា បរិភុញ្ជាតំ ឋុបការសន្តោសោ តាម៑ បត្តំ បុរេត្វា អាតឹតំ ត បដិក្កហេតព្វំ៑ អតុបសម្បន្តេ សតិ តេត កាហាបេតព្វំ, អសតិ អាហរាបេត្វា បដិក្កហណបរិមាណមត្តំ កហេតព្វំ៑ អមំ បរិមាណសន្តោសោ តាម៑ ជិឃច្ឆាឃ បដិចិតោឝតំ “ត ឋ្លធមេត្ថ តិស្សរណ”ត្តិ ឧចំ បរិភុញ្ជាតំ បរិភោកសន្តោសោ តាម៑ តិធហិត្វា ត បរិភុញ្ជិតព្វំ៑ អមំ សត្តិធិបរិចជ្ជតសន្តោសោ តាម៑ ម្យុចំ អភោលេកេត្វា សារណីឃធម្មេ ឋិតេត ចិស្សជ្ជេតព្វំ៑ អមំ ចិស្សជ្ជតសន្តោសោ

តាយ។

បិណ្ឌបាតបដិសំយុត្តានិ បន បញ្ច ធុតង្គានិ បិណ្ឌបាតិកង្គំ សបទានចារិកង្គំ ឯកាសនិកង្គំ បត្តបិណ្ឌិកង្គំ ខលុបច្ឆាភត្តិកង្គន្តិ។ ឥតិ បិណ្ឌបាតសន្តោសមហាអរិយវំសំ បូរយមានោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ឥមានិ បញ្ច ធុតង្គានិ គោបេតិ, ឥមានិ គោបេន្តោ បិណ្ឌបាតសន្តោសមហាអរិយវំសេន សន្តុដ្ឋោ ហោតិ។ វណ្ណវាទីតិអាទីនិ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពានិ។

សេនាសនានីតិ ឯត្ថ សេនាសនំ ជានិតព្ពំ, សេនាសនខេត្តំ ជានិតព្ពំ, សេនាសនសន្តោសោ ជានិតព្ពោ, សេនាសនបដិសំយុត្តធុតង្គំ ជានិតព្ពំ។ តត្ថ សេនាសនន្តិ មញ្ចោ បីឋំ ភិសិ ពិម្ពោហនំ វិហារោ អឌ្ឍយោគោ បាសាទោ ហម្មិយំ គុហា លេណំ អដ្ដោ មាឡោ វេឡុគុម្ពោ រុក្ខមូលំ យត្ថ វា បន ភិក្ខូ បដិក្កមន្តីតិ ឥមានិ បន្នរស សេនាសនានិ។

សេនាសនខេត្តន្តិ សង្ឃតោ វា គណតោ វា ញាតិតោ វា មិត្តតោ វា អត្តនោ វា ធនេន បំសុកូលំ វាតិ ឆ ខេត្តានិ។

សេនាសនសន្តោសោតិ សេនាសនេ វិតក្កសន្តោសាទយោ បន្នរស សន្តោសា។ តេ បិណ្ឌបាតេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពា។ សេនាសនបដិសំយុត្តានិ បន បញ្ច ធុតង្គានិ អារញ្ញិកង្គំ រុក្ខមូលិកង្គំ អព្ភោកាសិកង្គំ សោសានិកង្គំ យថាសន្ថតិកង្គន្តិ។ ឥតិ សេនាសនសន្តោសំ មហាអរិយវំសំ បូរយមានោ បច្ចេកសម្ពុទ្ធោ ឥមានិ បញ្ច ធុតង្គានិ គោបេតិ, ឥមានិ គោបេន្តោ សេនាសនសន្តោសមហាអរិយវំសេន សន្តុដ្ឋោ ហោតិ។

ឥតិ អាយស្មា ធម្មសេនាបតិ សារិបុត្តត្ថេរោ បថវិំ បត្ថរមានោ វិយ សាគរកុច្ឆិំ បូរយមានោ វិយ អាកាសំ វិត្ថារយមានោ វិយ ច បឋមំ ចីវរសន្តោសំ អរិយវំសំ កថេត្វា ចន្ទំ ឧដ្ឋាបេន្តោ វិយ សូរិយំ ឧល្លង្ឃេន្តោ វិយ ច ទុតិយំ បិណ្ឌបាតសន្តោសំ អរិយវំសំ កថេត្វា សិនេរុំ ឧក្ខិបេន្តោ វិយ តតិយំ សេនាសនសន្តោសំ អរិយវំសំ កថេត្វា ឥទានិ គិលានបច្ចយសន្តោសំ អរិយវំសំ កថេន្តោ “សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតរីតរេន គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេនា”តិអាទិមាហ។ តំ បិណ្ឌបាតគតិកមេវ។ តត្ថ យថាលាភយថាពលយថាសារុប្បសន្តោសេនេវ សន្តុស្សិតព្ពំ។ ភាវនារាមអរិយវំសោ បន ឯត្ថ អនាគតោ, នេសជ្ជិកង្គំ ភាវនារាមអរិយវំសំ ភជតិ (ទី. និ. អដ្ឋ. ៣.៣០៩; អ. និ. អដ្ឋ. ២.៤.២៨)។ វុត្តម្បិ ចេតំ –

“បញ្ច សេនាសនេ វុត្តា, បញ្ច អាហារនិស្សិតា;

ឯកោ វីរិយសំយុត្តោ, ទ្វេ ច ចីវរនិស្សិតា”តិ។ (ទី. និ. អដ្ឋ. ៣.៣០៩; អ. និ. អដ្ឋ. ២.៤.២៨);

បោរាណេ អគ្គញ្ញេ អរិយវំសេ ឋិតោតិ ឯត្ថ បោរាណេតិ ន អធុនុប្បត្តិកេ។ អគ្គញ្ញេតិ អគ្គោតិ ជានិតព្ពេ។ អរិយវំសេតិ អរិយានំ

វំសោ។ យថា ហិ ខត្តិយវំសោ ព្រាហ្មណវំសោ វេស្សវំសោ សុទ្ទវំសោ សមណវំសោ កុលវំសោ រាជវំសោ, ឯវមយម្បិ អដ្ឋមោ អរិយវំសោ, អរិយតន្តិ អរិយបវេណិ នាម ហោតិ។ សោ ខោ បនាយំ វំសោ ឥមេសំ វំសានំ មូលគន្ធាទីនំ កាឡានុសារិគន្ធាទយោ វិយ អគ្គមក្ខាយតិ។ កេ បន តេ អរិយា, យេសំ ឯសោ វំសោតិ? អរិយា វុច្ចន្តិ ពុទ្ធា ច បច្ចេកពុទ្ធា ច តថាគតសាវកា ច, ឯតេសំ អរិយានំ វំសោតិ អរិយវំសោ។ ឥតោ បុព្ពេ ហិ សតសហស្សកប្បាធិកានំ ចតុន្នំ អសង្ខេយ្យានំ មត្ថកេ តណ្ហង្ករោ មេធង្ករោ សរណង្ករោ ទីបង្ករោតិ ចត្តារោ ពុទ្ធា ឧប្បន្នា, តេ អរិយា, តេសំ អរិយានំ វំសោតិ អរិយវំសោ។ តេសំ ពុទ្ធានំ បរិនិព្ពានតោ អបរភាគេ អសង្ខេយ្យំ អតិក្កមិត្វា កោណ្ឌញ្ញោ នាម ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ...បេ... ឥមស្មិំ កប្បេ កកុសន្ធោ កោណាគមនោ កស្សបោ អម្ហាកំ គោតមោតិ ចត្តារោ ពុទ្ធា ឧប្បន្នា, តេសំ អរិយានំ វំសោតិ អរិយវំសោ។ អបិ ច អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នានំ សព្ពពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធពុទ្ធសាវកានំ អរិយានំ វំសោតិ អរិយវំសោ, តស្មិំ អរិយវំសេ (អ។ និ។ អដ្ឋ។ ២។៣។២៨)។ ឋិតោតិ បតិដ្ឋិតោ។ សេសំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

អដ្ឋមគាថានិទ្ទេសវណ្ណនា

១២៥។ នវមេ អយំ យោជនា – ទុស្សង្គហា បព្ពជិតាបិ ឯកេ, យេ អសន្តុដ្ឋាភិភូតា, តថាវិធា ឯវ ច អថោ គហដ្ឋា ឃរមាវសន្តា។ ឯតមហំ ទុស្សង្គហភាវំ ជិគុច្ឆន្តោ វិបស្សនំ អារភិត្វា បច្ចេកពោធិំ អធិគតោម្ហីតិ។ សេសំ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

និទ្ទេសេ អនស្សវាតិ វចនំ អស្សវនកា។ អវចនករាតិ ទុព្ពចា។ បដិលោមវុត្តិនោតិ បច្ចនីកំ គហណសីលា, បដិមល្លា ហុត្វា បវត្តន្តីតិ អត្ថោ។ អញ្ញោនេវ មុខំ ករោន្តីតិ ឱវាទទាយកេ ទិស្វា មុខំ បរិវត្តេត្វា អញ្ញំ ទិសាភាគំ ឱលោកេន្តិ។ អប្បាវដោ ហុត្វាតិ អវាវដោ ហុត្វា។ អនបេក្ខោ ហុត្វាតិ អនល្លីនោ ហុត្វា។

នវមគាថានិទ្ទេសវណ្ណនា

១២០។ ទសមេ ឱហារយិត្វាតិ អបនេត្វា។ គិហិព្យញ្ជនានីតិ កេសមស្សុឱទាតវត្ថាលង្ការមាលាគន្ធវិលេបនបុត្តទារទាសិទាសាទីនិ។ ឯតានិ គិហិភាវំ ព្យញ្ជយន្តិ, តស្មា “គិហិព្យញ្ជនានី”តិ វុច្ចន្តិ។ សញ្ឆិន្នបត្តោតិ បតិតបត្តោ។ ឆេត្វានាតិ មគ្គញាណេន ឆិន្ទិត្វា។ វីរោតិ មគ្គវីរិយសមន្នាគតោ។ គិហិពន្ធនានីតិ កាមពន្ធនានិ។ កាមា ហិ គិហីនំ ពន្ធនានិ។ អយំ តាវ បទត្ថោ។

អយំ បន អធិប្បាយោ – “អហោ វតាហម្បិ ឱហារយិត្វា គិហិព្យញ្ជនានិ សញ្ឆិន្នបត្តោ យថា កោវិឡារោ ភវេយ្យ”ន្តិ ឯវំ ចិន្តយមានោ វិបស្សនំ អារភិត្វា បច្ចេកពោធិំ អធិគតោម្ហីតិ (សុ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។៣៣)។ សេសំ បុរិមនយេនេវ ជានិតព្ពំ។

និទ្ទេសេ សារាសនច្ចាតិ សាទំ អាសនំ។ ឆិន្នានីតិ កប្បិតានិ។ សញ្ឆិន្នានីតិ និបណ្ណានិ។ បតិតានីតិ វណ្ដតោ មុត្តានិ។ បរិបតិតានីតិ ភូមិយំ

បតិតានិ.

ទសមគាថានិទ្ទេសវណ្ណនា.

បឋមវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

២. ទុតិយវគ្គវណ្ណនា

១៦១-២. ទុតិយវគ្គស្ស បឋមទ្វយេ និបកន្តិ បកតិនិបុណំ បណ្ឌិតំ កសិណបរិកម្មាទីសុ កុសលំ. សាធុវិហារិន្តិ អប្បនាវិហារេន វា ឧបចារេន វា សមន្នាគតំ. ធីរន្តិ ធិតិសម្បន្នំ. តត្ថ និបកត្តេន ធិតិសម្បទា វុត្តា. ឥធ បន ធិតិសម្បន្នមេវាតិ អត្ថោ. ធិតិ នាម អសិថិលបរក្កមតា, “កាមំ តចោ ច ន្ហារុ ចា”តិ (ម. និ. ២.១៨៤; អ. និ. ២.៥; មហានិ. ១៥៩) ឯវំ បវត្តវីរិយស្សេតំ អធិវចនំ. អបិ ច ធិក្កតបាបោតិបិ ធីរោ. រាជាវ រដ្ឋំ វិជិតំ បហាយាតិ យថា បដិរាជា “វិជិតំ រដ្ឋំ អនត្ថាវហ”ន្តិ ញត្វា រជ្ជំ បហាយ ឯកោ ចរតិ ឯវំ ពាលសហាយំ បហាយ ឯកោ ចរេ. អថ វា រាជាវ រដ្ឋន្តិ យថា សុតសោមោ រាជា វិជិតំ រដ្ឋំ បហាយ ឯកោ ចរិ, យថា ច មហាជនកោ ឯវំ ឯកោ ចរេតិ អយម្បិ ឯតស្សត្ថោ. សេសំ វុត្តានុសារេន សក្កា ជានិតុន្តិ ន វិត្ថារិតំ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៤៥-៤៩). និទ្ទេស វត្តព្ពំ នត្ថិ.

បឋមទ្វយំ.

១៦២. តតិយគាថា បទត្ថតោ ឧត្តានា ឯវ. កេវលំ បន សហាយសម្បទន្តិ ឯត្ថ អសេក្ខេហិ សីលាទិក្ខន្ធេហិ សម្បន្នា សហាយា ឯវ “សហាយសម្បទា”តិ វេទិតព្ពា. អយំ បនេត្ថ យោជនា – យា អយំ វុត្តា សហាយសម្បទា, តំ សហាយសម្បទំ អទ្ធា បសំសាម, ឯកំសេនេវ ថោមេមាតិ វុត្តំ ហោតិ. កថំ? សេដ្ឋា សមា សេវិតព្ពា សហាយាតិ. កស្មា? អត្តនោ សីលាទីហិ សេដ្ឋេ សេវមានស្ស សីលាទយោ ធម្មា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ជន្តិ, ឧប្បន្នា វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ បាបុណន្តិ. សមេ សេវមានស្ស អញ្ញមញ្ញសមធារណេន កុក្កុច្ចវិនោទនេន ច លទ្ធា ន បរិហាយន្តិ. ឯតេ បន សហាយកេ សេដ្ឋេ ច សមេ ច អលទ្ធា កុហនាទិមិច្ឆាជីវំ វជ្ជេត្វា ធម្មេន សមេន ឧប្បន្នំ ភោជនំ ភុញ្ជន្តោ តត្ថ ច បដិឃានុនយំ អនុប្បាទេន្តោ អនវជ្ជភោជី ហុត្វា អត្ថកាមោ កុលបុត្តោ ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ. អហម្បិ ហិ ឯវំ ចរន្តោ ឥមំ សម្បត្តិំ អធិគតោម្ហីតិ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៤៧). និទ្ទេសោ វុត្តនយោ ឯវ.

តតិយំ.

១៦៣. ចតុត្ថេ ទិស្វាតិ ឱលោកេត្វា. សុវណ្ណស្សាតិ កញ្ចនស្ស. “វលយានី”តិ បាឋសេសោ. សាវសេសបាឋោ ហិ អយំ អត្ថោ.

បកស្សទាតីតិ បកាសនសីលីតិ, ទុតិយត្តាតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវំ វុត្តាតបទត្ថមេវ អយំ បន យោជនា – ទិស្វា កុទស្សិ វុទល្ហស្ស ចលយាតិ “កាលចារេន ហតិ ហញ្ញតា, ជកចារេន ហតិ អលញ្ញតា”តិ ឯវំ ចិនេត្តត្វា ចិបស្សតំ អារកិត្វា បច្ចេកពោធិំ អធិគតោយីតិ។ ឯវំ វុត្តនយេនាតិ (សុ· និ· អដ្ឋ· ១·៣៥)។ ត្វបុទាតីតិ ចលយាតិ។ “តិយុទា”តិ គោធិ ចនត្តិ។ ឈដេត្តីតិ អញ្ញាយញ្ញា ហនត្តិ។

ទតុត្ថំ

១១៨។ បញ្ហាយកាធា បនត្ថេតា វុត្តាតា ឯច។ អយំ បន ឯត្ថ អធិប្បាយោ – ទិស្វាយំ ឯតេន ទុតីយេន កុមារេន សិតុល្យាឌីតិ តិចេនេត្តន សហចារេន តំ សញ្ញារេបត្តស្ស មម ចាចាកិលេសបិ, តស្មិំ សិនេហចរេន អភិសញ្ជាតា ចា ខាតា។ សចេ អហំ ព្ទមំ ន បរិច្ឆខាមិ, តតោ អាយតិម្បិ តនេធច ហេស្សតិ។ យធា ព្ទនាតិ, ឯចំ ទុតិយេន សហ មមស្ស, ចាចាកិលេសបិ អភិសញ្ជាតា ចា។ វុកយម្បិ នេចំ អត្តទាយកទំ ចិនេសនាធិកមស្សាតិ ឯតំ កយំ អាយតិំ បេក្ខមានោ តំ លទ្ធត្វា យោនិសោ បដិបជ្ជិត្វា បច្ចេកពោធិំ អធិគតោយីតិ (សុ· និ· អដ្ឋ· ១·៣៦)។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

បញ្ចមំ

១១៩។ ទ្វេ កាយាតិ ទ្វេ កាយា ចត្តុកាយា ច កិលេសកាយា ច។ តត្ថ ចត្តុកាយា មនាបិយា រូបិនយោ ឆម្មា, កិលេសកាយា លក្ខានយោ សព្ទេបិ ទាកប្បមេកនា។ ព្ទន បន ចត្តុកាយា អធិប្បេតា។ រូបិជិអនេកប្បការេន ជិត្រា។ លោកស្សានចរេន មធុរា។ ធាលបុទ្ធជ្ជតាតំ មនំ ទមេត្តីតិ មនោរមា។ ចិរូបរូបេនាតិ ចិរូបេន រូបេន, អនេកចិធេន សការេនាតិ វុត្តំ ហោតិ។ តេ ហិ រូបិជិចរេន ជិត្រា, រូបិជីសុបិ តិលិជិចរេន ចិចិធរូបា។ ឯចំ តេន ចិរូបរូបេន តធា តធា អស្សាទំ ទស្សេត្វា មធេត្តិ ជិត្តំ, បញ្ញាជ្ជាយ អភិទមិតុំ ន ទេត្តីតិ។ សេសមេត្ថ បិពដមេច។ តិកយតម្បិ ខ្វិហិ តីហិ ចា បទេហិ យោជេត្វា បុរិមកាធាសុ វុត្តនយេន ចេទិតព្ពំ (សុ· និ· អដ្ឋ· ១·៣៧)។

កាយគុហាតិ កាយមិតព្ពដេន កាយា។ ធាត្ថនដេន គុហា។ “អនុជាតាយិ, កិច្ចេច, អហតាតំ ចត្វាតំ ខិគុហំ សញ្ញាដិ”ត្តិ (ធហាច· ៣៧) ឯត្ថ បដលដ្ឋា គុហដ្ឋា។ “អច្ឆត្តិ កាលិ តទយត្តិ ទត្តិយោ, ចយោគុហា អនុបុព្ពា ខហត្តី”តិ (សំ· និ· ១·៣) ឯត្ថ ទាសដ្ឋា គុហដ្ឋា។ “សតគុហា ធក្លិហា បិដិកក្លិតព្ពា”តិ (ម· និ· ៣·៣២៦) ឯត្ថ អាតិសំសដ្ឋា គុហដ្ឋា។ “អត្តិ អត្តគុហំ (ទី· និ· ៣·៣៤៤; ម· និ· ១·១១០; ចុ· បិ· ៣·ច្ចត្តិសាកាទ), គយិទា មាលិគុហោ ធាហុ”តិ ឯត្ថ ធាត្ថនដ្ឋា គុហដ្ឋា។ ព្ទធាបិ ឯសេច អធិប្បេតោ, តេន វុត្តំ – “ធាត្ថនដេន គុហា”តិ។ ចក្ខុចិញ្ញេយ្យាតិ ចក្ខុចិញ្ញាណេន បស្សិតព្ពា។ ឯតេនុបាយេន សោតចិញ្ញេយ្យាទីសុបិ អត្ថោ ចេទិតព្ពោ។ ព្ទដ្ឋាតិ បរិយិដ្ឋា ចា ហោត្តុ, មា ចា, ព្ទដ្ឋារម្មណភូតាតិ អត្ថោ។ កត្តាតិ កាយតីយា។ មនាបាតិ មនចឌ្ឍនកា។ បិយរូបាតិ បិយជាតិកា។ កាមូបសំហិតាតិ អារម្មណំ កត្វា វុប្បជ្ជមានេន កាមេន វុបសំហិតា។ ទជនីយាតិ ទជ្ជនីយា, ទាគុប្បត្តិការណភូតាតិ អត្ថោ។

យមិ មុទ្ធាយាតិអាទីសុ មុទ្ធាតិ អង្គុលិបព្ពេសុ សញ្ញំ ធបេត្វា ហត្ថមុទ្ធា។ គណនាតិ អច្ឆិទ្ទគណនា។ សង្ខានត្តិ បិណ្ឌគណនា។ យាយ ខេត្តំ

ឋូនលិនេកត្វា “ឬឆ ឲត្តកា ចឹហិ កចិស្សន្តិ”, ទុក្លិ ឋូនលិនេកត្វា “ឬឆ ឲត្តកាតិ ឋលិតិ កចិស្សន្តិ”, អាកាសំ ឋូនលិនេកត្វា “ឬនេយ អាកាសេស

សក្យហា ឲត្តកា តាយ កចិស្សន្តី”តិ ឌាតត្តិ៍ កសឹតិ កសិកម្ម៍ ចលិដ្ឋាតិ ឌដ្ឍចលិដ្ឋឆលចលិដ្ឋាឌិចលិប្យនោ៍ សោកនក្លុត្តិ អត្តនោ ចា បនេនសំ

ចា កានចា ទក្លិត្វា បត្ថានេការសចិក្កនេឃត ឌិចតកម្ម៍ ឬស្សនេត្វា ចុច្ចតិ អាចុឆំ ករហត្វា ៗបដ្ឋាតកម្ម៍ ទាឌនេបិទិសត្តិ ចិតា អាចុនេឆត

ទាឌកម្ម៍ កត្វា ទាឌុបដ្ឋាត៌ សិប្បញ្ញាតទត្តិ កហិតាចនេសសហត្តិអស្សសិប្យាឌិ៍

សឹតស្ស បុទក្លនេតាតិ លក្លិ ចិឃ សទស្ស សឹតស្ស បុទនេតា ចិនេតា, សឹនេតត ឆាឌិឃយានេតាតិ អនេត្វា៍ ៗនេហ្យិ ឲនេសច តនេឃា៍ ឆំសាឌឹស្ ឆំសាតិ

បិក្កលយក្លិកា៍ យកសាតិ សត្តាយក្លិកា៍ សទឹសបិតិ នេឃ នេកឆិ សទិត្វា កឆ្លត្តិ៍ ទិស្សយានេតាតិ បឹឡឬឃយានេតា ទុប្យយានេតា ឈដ្ឋិឃយានេតា៍

យឹឃយានេតាតិ យនេយានេតា៍ អឃំ, កិក្លនេចតិ កិក្លនេច, អឃំ យុដ្ឋាឌឹហិ ឌិចិកកប្យត៌ អាកម្ម ឹតាឌិបច្ចនេឃា អាឆាឌនេឆា៍ កាយាត៌ អាឌឹតនេចាតិ

កានេយស៊្ ៗបដ្ឋនេចា, ៗបសនេក្កាតិ អនេត្វា៍ សត្តិដ្ឋិនេកាតិ បច្ចនេក្លា សាយំ បស្សិតនេត្ថា៍ ទុក្លក្លនេត្ថាតិ ទុក្លទាសិ៍ កាយនេហត្វតិអាឌឹស្ បច្ចឃនេដ្ឋត

កាយា អស្ស នេហត្វតិ កាយនេហត្វ៍ ឬលនេដ្ឋត កាយា តិឌាតយស្សាតិ កាយតិឌានេតា៍ លិក្កចិបល្លានេសត បត “កាយតិឌាត”ត្តិ ចុនេត្តា៍

កានហនេដ្ឋត កាយា អឆិកទហំ អស្សាតិ កាយាឆិកទនេហា៍ លិក្កចិបល្លានេសនេតច បត “កាយាឆិកទហ”ត្តិ ចុនេត្តា៍ កាយាតនេយច នេហត្វតិ ឬគំ

តិឃយចនត៌ កាយបច្ចឃា ៗប្យដ្ឋតិនេឃចាតិ អនេត្វា៍

ៗដ្ឋហនេតាតិ អាឌឹចសយដ្ឋាបកឌឹទិនេឃត ៗដ្ឋហត្តស្ស៍ ឈដនេតាតិ តំ ឌឹទិឃំ បុនេត្តាតាបទំ ឈនេដត្តស្ស៍ ចាឃយនេតាតិ ចាឃាយំ បទក្លយំ

បនេឃាក៌ កនេទាត្តស្ស៍ តាកិតិប្បដ្ឋត្តិតិ ត តិប្បដ្ឋត្តិ, ហត្វំ តាកិទុហត្តិ៍ នេសាចតីតិ ចិនេត្តា ៗប្យត្តឆាលចនេសានេកត នេសាចតិ៍ កិលយតីតិ កានេយ

ៗប្យត្តុនេក្លត កិលយតិ៍ បទិនេឆចតីតិ ចាចាឃ បទិនេឆចតិ៍ ៗទត្តាឡឬត្តិ ៗទំ តាឡឲត្វា៍ កដ្ឋតីតិ នេទាឌតិ៍ សនេម្មាហំ អាបដ្ឋតីតិ ចិសញ្ញី

ចិឃ សម្ពុឡនេហា នេហាតិ៍ នេយាឈត្តិ ចុត្តិ៍ អចនេលិតិ តិប្យនេលិ៍

អាទក្លាឆិកទហត្តិ អាទក្លកានហា៍ កិត្តិ នេយតិ នេកត ត្ នេលា នេយ ៗបិនេឃត៍ ឃប្បិ នេយតិ ឃប្បិ យឃំកាសិកម្មាឌឹតិ កត្វា ៗប្យាឌិតំ ឆត៌

អនេហាសិ៍ តប្បិ នេតា តត្តីតិ តប្បិ អយ្យាកា ឬឌាតិ តត្តិ៍

បុត ចបទំ, កិក្លនេច, កាយនេហត្វតិអាឌិតាបិ កានហំ ឌនេស្សត្វាច អាឌឹតចំ ឌឹនេបតិ៍ តត្វ កាយនេហត្វតិ កាយបច្ចឃា ទាឌានេតាបិ ទាឌ្វហិ

ចិចឌត្តីតិ អនេត្វា៍ កាយតិឌាតត្តិ កាចតប៉ុសកំ, កានេយ តិឌាត៌ កត្វា ចិចឌត្តីតិ អនេត្វា៍ កាយាឆិកទហត្តិបិ កាចតប៉ុសកានេយច, កានេយ

អឆិកទហំ កត្វា ចិចឌត្តីតិ អនេត្វា៍ កាយាតនេយច នេហត្វតិ កាយតិកាយនេសតាបតិបុនេទាហិតដ្ឋាតត្តទាឌិត៌ កាយាត៌នេឃច នេហត្វ ចិចឌត្តីតិ

អនេត្វា៍ ៗបក្លុយត្តីតិ បហទត្តិ៍

អបិចឃុត្តិ អបិនេឃ្ចច នេពដកឋលកាឌឹតិ ច៍

ឆត្យកលិបំ សត្តឃិព្វាតិ ឆត្យំ កនេហត្វា សទកលិបំ សត្តឃិព្វា៍ ៗកនេតាឡឡហត្តិ ៗកនេតាទាសិក្វត៌ បក្លុត្តីតិ បចិសត្តិ៍ ៗស្សស្វតិ កន្លេស្៍

ចិន្ឋោតលន្តេស្សុតិ បរិចត្តយាតេស្ស៍ ខេត តត្តោតិ ខេត តស្មិ ឞក្កាខេយ៍

អដ្ឋាចលេបតាសូបកាទិខេឃាតិ ចេត្ត យតុស្សា បិកាទេបិដំ អស្សញុទេឞណ្ណាតេត ឮដ្ឋកាហិ ចិតិត្វា សូបទិ ស្ងុឆាឃ លិយ្យត្តិ៍ ឲុចំ

កតបិកាទេបិតា “សូបកាទិខេឃា”តិ ចុច្ចត្តិ៍ តា តិតេត្តត កលលេត ឞិត្តា អដ្ឋាចលេបតា តាយ ខេហាត្តិ៍ បត្តឌត្តីតិ តាឞំ ខេហដ្ឋា

តិលិណអឃស្វុលទុក្ខស្វុលិឌីហិ ចិន្ឋ្យឃយាតា បិកាទេស្ស បិន្ឋិលូកាចេត អាខេទាហិតុំ អឞខេក្កាត្តាបិ សូបឆាចត្តិខេឃច៍ លកលកាឃាតិ

ក្យុចិតខេកាយខេឃត៍ អកិចខេក្កតាតិ ឞតងខេត្តត៍ តំ អដ្ឋងត្តាកាខេទត កត្វោ “តកទន្ថោទំ កិត្តិត្វោ បចិឞិស្សាយា”តិ អាកខេត សូបទិន្ថោខេទ ជិតា

តស្ស ខាត្តតខេឃាត្តាតិ លិត្តិត្វោ ខេតត អកិចខេក្កត ខ្លួយដ្ឋត្តិ៍

ឞត្តិយិ លិត្តត្តីតិ ឈខេឞត្តិយិ៍ តិខេល្លាបត្តិ កាខេយ បហទិត្វោ យហាចិខេលិបំ កខេទាត្តិ៍ ឲកាកាទិកត្តិ បណ្ណាឞយត្តាបិ ឞដ្ឋិយត្តាបិ បទិចាខេទត្វោ

ឌិចក្កាហំ កខេហត្វោ ឆតំ អាហទាខេបត្តិ៍ បទិបខេត្តបិ តិដ្ឋត្តីតិ បត្តទ្វហតកយុំ កខេទាត្តិ៍ អដ្ឋងណ្ណខេកហីតិ យុក្កខេទហិ (យ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១៩៨)៍

ខេឞឞំ ចុត្តត្តខេយច៍

លដ្ឋិ៍

១១លិ៍ ឞត្តខេយ ឲតីតិ ប្រតិ, អាកត្តកាតំ អក្យុឞលកាកិឃាតំ ញ្យុឞតខេហត្យុតំ ឲតំ អឆិចចតំ៍ តស្វា កាយក្យុណាបិ ឲខេត

អខេតកញ្យឞតាចហខេដ្ឋត ងញ្យហឞត្តិបិតខេដ្ឋត ច ប្រតិ៍ កខេណ្ណាបិ អស្យុចិ បឈ្លុតិ, ទូឌ្ឍយាតបទិបក្កបទិកិខេត្តា ខេហាតិ៍ តស្វា ឲខេត កិខេលឞា

អស្យុចិបឈ្លុណខេតា សូប្យាឆឌខេទាកខេក្កហិ ទូឌ្ឍយាតបទិបក្កបទិកិត្តកាចខេតា ច កខេណ្ណា៍ សូបដ្ឋចតីតិ សូបដ្ឋខេចា, អតត្វំ ឌខេតខេត្តា អកិកចតិ

អខេន្ឋ្យាត្តទតីតិ អខេត្វា, ទាកកណ្ណាឌិតខេយតំ អឆិចចតំ៍ តស្វា កាយក្យុណាខេបខេត អចិឌិតតិត្ឋ្យាតត្វោចហខេហត្យុតាឃ ឞត្យាបដ្ឋចត្វូតាឃ ច

សូបដ្ឋខេចា៍ ឃស្វា បខេតខេត កិខេលឞាត្យុកាចំ ឌខេតត្តា ឞីលឞត្តាតយាខេទាក្យ ខេលិលុប្យំ ចា សូប្យាខេងត្តា បិកតិកខេយច អាខេទាក្យ ចិលុយ្យត្តិ,

តស្វា ឮយិតា អាខេទាក្យចិលុយ្យតខេដ្ឋត ខេទាខេកា៍ អត្តត្តទយតុបចិដ្ឋខេដ្ឋត បត អខេត្តាត្យុងតខេដ្ឋត ទុត្តីហទណីឃខេដ្ឋត ច ឞល្លិ៍

ជិដ្ឋឆយិកឞយ្យទាឃិកកឃាចហតខេតា កឃំ៍ ខេយតត្តិ ឲតំ ខេឞឞខេយត្ត បិកឌខេយច៍ តិកយតយិ ចុត្តតខេឃតេច ខេចជិតត្វា (ស្យុ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍

៦១)៍

កាយទាកទត្តាឃត្តិ កាយទាខេកត ទខេត្តា អឃំ៍ លត្តទាកចិតិតខាខេត្តាតិ លត្តទាខេកត ខេស្កខេហត ខាខេត្តា៍ ជិដ្ឋឆយិកាបិ កត្ថាតិ ឮយស្មិ អត្តកាខេច

ចត្តយាតឞញ្យអាឃតតកត្ថា៍ ឞយ្យទាឃិកាបិ កត្ថាតិ បខេទខេលិខេកបិ ឞញ្យអាឃតតកត្ថា៍ ត បទិយុក្កតីតិ បទិយុក្កិតុំ ត ឞខេក្កាតិ៍ ខ្ចតិខេណ្ណា

ឞាតទ្វុខេបតាតិ យឆុទឞកាខេចត ទាខេកត ខ្ចតិខេណ្ណា ខ្ចកាហិខេតា៍ បលិបឆត្តិ កាយកលលយក្កំ៍ ទុក្កត្តិ ទុក្កយំ៍

ឞត្តយំ៍

១២៦. អដ្ឋមេ សីតំ ទុវិធំ អព្ភន្តរធាតុក្ខោភបច្ចយញ្ច ពាហិរធាតុក្ខោភបច្ចយញ្ច។ តថា ឧណ្ហំ។ តត្ថ ឌំសាតិ បិង្គលមក្ខិកា។ សរីសបេតិ យេ កេចិ ទីឃជាតិកា សរិត្វា គច្ឆន្តិ។ សេសំ បាកដមេវ។ និគមនម្បិ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

អដ្ឋមំ។

១២៨. នវមគាថា បទត្ថតោ បាកដា ឯវ។ អយំ បនេត្ថ អធិប្បាយយោជនា – សា ច ខោ យុត្តិវសេន, ន អនុស្សវវសេន។ យថា អយំ ហត្ថី មនុស្សកន្តេសុ សីលេសុ ទន្តត្តា អទន្តភូមិំ នាគច្ឆតីតិ វា, សរីរមហន្តតាយ វា នាគោ, ឯវំ កុទាស្សុ នាមាហម្បិ អរិយកន្តេសុ សីលេសុ ទន្តត្តា អទន្តភូមិំ នាគមនេន, អាគុំ អករណេន, បុន ឥត្ថត្តំ អនាគមនេន ច គុណសរីរមហន្តតាយ វា នាគោ ភវេយ្យំ។ យថា ចេស យូថានិ វិវជ្ជយិត្វា ឯកចរិយសុខេន យថាភិរន្តំ វិហរេ អរញ្ញេ, ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ, កុទាស្សុ នាមាហម្បិ ឯវំ គណំ វិវជ្ជយិត្វា ឯកត្តាភិរតិសុខេន ឈានសុខេន យថាភិរន្តំ អរញ្ញេ អត្តនោ យថា យថា សុខំ, តថា តថា យត្តកំ វា ឥច្ឆាមិ, តត្តកំ អរញ្ញេ និវាសំ ឯកោ ចរេ ខគ្គវិសាណកប្បោ ឯកោ ចរេយ្យន្តិ អត្ថោ។ យថា ចេស សុសណ្ឋិតក្ខន្ធមហន្តតាយ សញ្ជាតក្ខន្ធោ, កុទាស្សុ នាមាហម្បិ ឯវំ អសេក្ខសីលក្ខន្ធមហន្តតាយ សញ្ជាតក្ខន្ធោ ភវេយ្យំ។ យថា ចេស បទុមសទិសគត្តតាយ វា, បទុមកុលេ ឧប្បន្នតាយ វា បទុមី, កុទាស្សុ នាមាហម្បិ ឯវំ បទុមសទិសពោជ្ឈង្គយុត្តតាយ វា, អរិយជាតិបទុមេ ឧប្បន្នតាយ វា បទុមី ភវេយ្យំ។ យថា ចេស ថាមពលជវាទីហិ ឧឡារោ, កុទាស្សុ នាមាហម្បិ ឯវំ បរិសុទ្ធកាយសមាចារតាទីហិ សីលសមាធិនិព្ពេធិកបញ្ញាទីហិ វា ឧឡារោ ភវេយ្យន្តិ ឯវំ ចិន្តេន្តោ វិបស្សនំ អារភិត្វា បច្ចេកពោធិំ អធិគតោម្ហីតិ។

នវមំ។

១៣០. ទសមេ អដ្ឋានតន្តិ អដ្ឋានំ តំ, អការណំ តន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ អនុនាសិកស្ស លោបោ កតោ “អរិយសច្ចាន ទស្សន”ន្តិអាទីសុ (ខុ. បា. ៥.១១; សុ. និ. ២៧០) វិយ។ សង្គណិការតស្សាតិ គណាភិរតស្ស។ យន្តិ ការណវចនមេតំ “យំ ហិរីយតិ ហិរីយិតព្ពេនា”តិអាទីសុ (ធ. ស. ២០) វិយ។ ផស្សយេតិ អធិគច្ឆេ។ សាមយិកំ វិមុត្តិន្តិ លោកិយសមាបត្តិំ។ សា ហិ អប្បិតប្បិតសមយេ ឯវ បច្ចនីកេហិ វិមុច្ចនតោ “សាមយិកា វិមុត្តី”តិ វុច្ចតិ។ តំ សាមយិកំ វិមុត្តិំ។ “អដ្ឋានំ តំ, ន តំ ការណំ វិជ្ជតិ សង្គណិការតស្ស, យេន ការណេន ផស្សយេ ឥតិ ឯតំ អាទិច្ចពន្ធុស្ស បច្ចេកពុទ្ធស្ស វចោ និសម្ម សង្គណិការតិំ បហាយ យោនិសោ បដិបជ្ជន្តោ អធិគតោម្ហី”តិ អាហ។ សេសំ វុត្តនយមេវ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៥៣; អប. អដ្ឋ. ១.១.១១០)។

និទ្ទេសេ នេក្ខម្មសុខន្តិ បព្ពជ្ជាសុខំ។ បវិវេកសុខន្តិ កាយចិត្តុបធិវិវេកសុខំ។ ឧបសមសុខន្តិ កិលេសូបសមំ ផលសមាបត្តិសុខំ។ សម្ពោធិសុខន្តិ មគ្គសុខំ។ និកាមលាភីតិ អត្តនោ រុចិវសេន យថាកាមលាភី។ អកិច្ឆលាភីតិ អទុក្ខលាភី។ អកសិរលាភីតិ វិបុលលាភី។ អសាមយិកន្តិ លោកុត្តរំ។ អកុប្បន្តិ កុប្បវិរហិតំ អចលិតំ លោកុត្តរមគ្គំ។

ທຸຕິຍວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໓. ຕຕິຍວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໑໓໘. ຕຕິຍວຄ຺ຄສ຺ສ ປຐເມ ທິຏ຺ຐີວິສູການີຕິ ທ຺ວາສຏ຺ຐິທິຏ຺ຐິຄຕານິ. ຕານິ ຫິ ມຄ຺ຄສມ຺ມາທິຏ຺ຐິຍາ ວິສູກເຏ຺ຐນ ວິຊ຺ຌເຏ຺ຐນ ວິໂລມເຏ຺ຐນ ຈ ວິສູການິ. ເອວໍ ທິຏ຺ຐິຍາ ວິສູການີຕິ ທິຏ຺ຐິວິສູການິ, ທິຏ຺ຐິໂຍ ເອວ ວາ ວິສູການີຕິ ທິຏ຺ຐິວິສູການິ. ອຸປາຕິວໂຕ຺ຕຕິ ທສ຺ສນມເຄ຺ຄນ ອຕິກ຺ກໂນ຺ຕ. ປໂຕ຺ຕ ນິຍາມນ຺ຕິ ອວິນິປາຕຘມ຺ມຕາຍ ສໂມ຺ພຘິປຣາຍຓຕາຍ ຈ ນິຍຕຠາວໍ ອຘິຄໂຕ, ສມ຺ມຕ຺ຕນິຍາມສງ຺ຂາຕໍ ວາ ປຐມມຄ຺ຄໍ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ປຐມມຄ຺ຄກິຈ຺ຈນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ຈ ຕສ຺ສ ປຏິລາໂຠ ຈ ວຸໂຕ຺ຕ. ອິທານິ ປຏິລທ຺ຘມໂຄ຺ຄຕິ ອິມິນາ ເສສມຄ຺ຄປຏິລາຠໍ ທເສ຺ສຕິ. ອຸປ຺ປນ຺ນຎາໂຓມ຺ຫີຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນປເຈ຺ຈກໂພຘິຎາໂຓ ອມ຺ຫິ. ເອເຕນ ຜລໍ ທເສ຺ສຕິ. ອນຎ຺ຎເນໂຍ຺ຍຕິ ອເຎ຺ຎຫິ “ອິທໍ ສຈ຺ຈໍ ອິທໍ ສຈ຺ຈ”ນ຺ຕິ ນ ເນຕໂພ຺ພ. ເອເຕນ ສຍມ຺ຠຸຕໍ ທີເປຕິ, ປເຕ຺ຕ ວາ ປເຈ຺ຈກໂພຘິຎາເຓ ອຎ຺ຎເນຍ຺ຍຕາຍ ອຠາວາ ສຍໍວສິຕໍ. ສມຖວິປສ຺ສນາຍ ວາ ທິຏ຺ຐິວິສູການິ ອຸປາຕິວໂຕ຺ຕ, ອາທິມເຄ຺ຄນ ປໂຕ຺ຕ ນິຍາມໍ, ເສເສຫິ ປຏິລທ຺ຘມໂຄ຺ຄ, ຜລຎາເຓນ ອຸປ຺ປນ຺ນຎາໂຓ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕນາວ ອຘິຄໂຕຕິ ອນຎ຺ຎເນໂຍ຺ຍ. ເສສໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ (ສຸ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໕໕; ອປ. ອຏ຺ຐ. ໑.໑.໑໑໑).

ນ ປຣເນໂຍ຺ຍຕິ ນ ອເຎ຺ຎຫິ ເນຕໂພ຺ພ. ນ ປຣປ຺ປຕ຺ຕິໂຍຕິ ປຈ຺ຈກ຺ຂຘມ຺ມຕ຺ຕາ ນ ອເຎ຺ຎຫິ ສທ຺ທຫາເປຕໂພ຺ພ. ນ ປຣປ຺ປຈ຺ຈໂຍຕິ ນ ອສ຺ສ ປໂຣ ປຈ຺ຈໂຍ, ນ ປຣສ຺ສ ສທ຺ຘາຍ ວຕ຺ຕຕີຕິ ນ ປຣປ຺ປຈ຺ຈໂຍ. ນ ປຣປຏິພທ຺ຘຄູຕິ ນ ອເຎ຺ຎສໍ ປຏິພທ຺ຘຎາຓຄມໂນ.

ປຐມໍ.

໑໓໙. ທຸຕິເຍ ນິໂລ຺ລລຸໂປຕິ ອໂລລຸໂປ. ໂຍ ຫິ ຣສຕຓ຺ຫາຠິຠູໂຕ ໂຫຕິ, ໂສ ຠຸສໍ ລຸປ຺ປຕິ ປຸນປ຺ປຸນຎ຺ຈ ລຸປ຺ປຕິ, ເຕນ “ໂລລຸໂປ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຕສ຺ມາ ເອສ ຕໍ ປຏິກ຺ຂິປໂນ຺ຕ ອາຫ “ນິໂລ຺ລລຸໂປ”ຕິ. ນິກ຺ກຸໂຫຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈາປິ ຍສ຺ສ ຕິວິຘກຸຫນວຕ຺ຖຸ ນຕ຺ຖິ, ໂສ “ນິກ຺ກຸໂຫ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອິມິສ຺ສາ ປນ ຄາຖາຍ ມນຸຎ຺ຎໂຠຊນາທີສຸ ວິມ຺ຫຍມນາປຊ຺ຊນໂຕ ນິກ຺ກຸໂຫຕິ ອຍມຘິປ຺ປາໂຍ. ນິປ຺ປິປາໂສຕິ ເອຕ຺ຖ ປາຕຸມິຈ຺ຉາ ປິປາສາ, ຕສ຺ສາ ອຠາເວນ ນິປ຺ປິປາໂສ, ສາທຸຣສໂລເຠນ ໂຠຕ຺ຕຸກມ຺ຍຕາວິຣຫິໂຕຕິ ອໂຕ຺ຖ. ນິມ຺ມໂກ຺ຂຕິ ເອຕ຺ຖ ປຣຄຸຓວິນາສນລກ຺ຂໂຓ ມໂກ຺ຂ, ຕສ຺ສ ອຠາເວນ ນິມ຺ມໂກ຺ຂ. ອຕ຺ຕໂນ ຄຫຏ຺ຐກາເລ ສູທສ຺ສ ຄຸຓມກ຺ຂນາຠາວໍ ສນ຺ຘາຍ ອາຫ. ນິທ຺ຘນ຺ຕກສາວໂມໂຫຕິ ເອຕ຺ຖ ຣາຄາທໂຍ ຕໂຍ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕາທີນິ ຈ ຕີຓີຕິ ຉ ຘມ຺ມາ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ອປ຺ປສນ຺ນເຏ຺ຐນ ສກຠາວໍ ວິຊຫາເປຕ຺ວາ ປຣຠາວໍ ຄຓ຺ຫາປນເຏ຺ຐນ ກສຏເຏ຺ຐນ ຈ “ກສາວາ”ຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ຍຖາຫ –

“ຕຕ຺ຖ ກຕເມ ຕໂຍ ກສາວາ? ຣາຄກສາໂວ ໂທສກສາໂວ ໂມຫກສາໂວ, ອິເມ ຕໂຍ ກສາວາ. ຕຕ຺ຖ ກຕເມ ອປເຣປິ ຕໂຍ

ᨠᩈᩣᩅᩣ? ᨠᩣᨿᨠᩈᩣᩅᩮᩣ ᩅᨧᩦᨠᩈᩣᩅᩮᩣ ᨾᨶᩮᩣᨠᩈᩣᩅᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪙᪒᪔)᪨

ᨲᩮᩈᩩ ᨾᩮᩣᩉᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨠᩈᩣᩅᩣᨶᩥ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨾᩪᩃᨽᩪᨲᩔ ᨾᩮᩣᩉᩔ ᨶᩥᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᨠᩈᩣᩅᨾᩮᩣᩉᩮᩣ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨾᨶᩮᩣᨠᩈᩣᩅᩣᨶᩴ ᨾᩮᩣᩉᩔ ᨧ ᨶᩥᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᨠᩈᩣᩅᨾᩮᩣᩉᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩁᩮᩈᩩ ᨶᩥᩃ᩠ᩃᩮᩣᩃᩩᨸᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩁᩣᨣᨠᩈᩣᩅᩔ, ᨶᩥᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨡᨲᩣᨿ ᨴᩮᩣᩈᨠᩈᩣᩅᩔ ᨶᩥᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᩅ᪨ ᨶᩥᩁᩣᩈᩈᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨲ᩠ᨲᨱ᩠ᩉᩮᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩥ ᩈᨠᩃᩃᩮᩣᨠᩮ, ᨲᩦᩈᩩ ᨽᩅᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩈᩩ ᩅᩣ ᩋᩣᨿᨲᨶᩮᩈᩩ ᨽᩅᩅᩥᨽᩅᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨲᨿᩮᩣᨸᩥ ᨸᩣᨴᩮ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩥᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑᪨᪙᪒)᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨

᪑᪔᪓᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩋᨿᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᨴᩈᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨿ ᨸᩣᨸᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩣᨸᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᨴᩔᩦ᪨ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩅᩥᩈᨾᩮ ᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨾᩮᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩣᨸᩴ ᩈᩉᩣᨿᩴ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᨿᩮᨳ, ᩋᨶᨲ᩠ᨳᨴᩔᩥᩴ ᩅᩥᩈᨾᩮ ᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩴ᪨ ᩈᨿᩴ ᨶ ᩈᩮᩅᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩈᩮᨶ ᨲᩴ ᨶ ᩈᩮᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨿᨴᩥ ᨸᨶ ᨸᩁᩅᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨠᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩈᨭᩴ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩈᩮᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩃᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᨾᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᩈᩩ ᩅᩮᩣᩔᨭ᩠ᨮᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩩᩈᩃᨽᩣᩅᨶᩣᩁᩉᩥᨲᩴ ᩅᩣ᪨ ᨲᩴ ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ ᨶ ᩈᩮᩅᩮ ᨶ ᨽᨩᩮ ᨶ ᨸᨿᩥᩁᩩᨸᩣᩈᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᨴᨲ᩠ᨳᩩ ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ ᨡᨣ᩠ᨣᩅᩥᩈᩣᨱᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᩈᨿᩴ ᨶ ᩈᩮᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩈᩣᨾᩴ ᨶ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᩣᨾᩴ ᨶ ᩈᩮᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶᨸᩥ ᨶ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨶ ᩈᩮᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨶ ᨽᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨶᩥᩈᩮᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩈᨾᩦᨸᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨶ ᩈᩴᩈᩮᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨴᩪᩁᩮ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨶ ᨸᩁᩥᩈᩴᩈᩮᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᨿ᩠ᨿ᪨

ᨲᨲᩥᨿᩴ᪨

᪑᪔᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᨿᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᩣ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩮᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᨸᩥᨭᨠᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨶᩥᨡᩥᩃᩮᩣ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩮᩣ ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩮᩣ ᨧ᪨ ᩋᩣᨣᨲᩣᨣᨾᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩁᩮᩣ᪨ ᩏᩊᩣᩁᩮᩉᩥ ᨸᨶ ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩏᩊᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩮᩣ ᨧ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩮᩣ ᨧ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨾᩩᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩮᩣ ᨧ ᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩅᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨵᩥᨣᨾᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᨲᩥᨵᩣ ᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩅᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨿᩔ ᩉᩥ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨽᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩅᩣ᪨ ᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ ᨬᩣᨿᨬ᩠ᨧ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨬ᩠ᨧ ᨮᩣᨶᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᨭᩥᨽᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩅᩣ᪨ ᨿᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨴᨿᩮᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩋᨵᩥᨣᨾᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩅᩣ᪨ ᨲᩴ ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨵᩁᩴ ᨽᨩᩮᨳ, ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᩊᩣᩁᩴ ᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩅᨶ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩔᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᨸᩁᨲ᩠ᨳᩏᨽᨿᨲ᩠ᨳᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩥᨠᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᨶᩮᨠᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣᨶᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ, ᨲᨲᩮᩣ “ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᩋᨲᩦᨲᨾᨴ᩠ᨵᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪘; ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪒᪐; ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᪑᪗᪔) ᨠᨦ᩠ᨡᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᩅᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿ ᨠᨦ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩴ ᩅᩥᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᨠᨲᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨧᩁᩮ

ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩥᩈᩣᩅᨠᩮᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ (ᨷᩩ᪨ ᨷ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑.᪕᪗)᪨

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩴ᪨

᪑᪕᪕᪨ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩁᨲᩥ ᨧ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨠᩣᨿᩈᨠ᩠ᨡᩥ ᨧᨲ᩠ᨳᨠᩣᨿᩈᨠ᩠ᨡᩥ᪨ ᨧᨲ᩠ᨳᨠᩣᨿᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨡᩦ ᨴᩥᩈᩣᨽᩥᨠᩣᩁᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨡᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨿᨳᩣᩉ – “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩁᩪᨷᩴ ᩈᩩᨡᩴ ᩈᩩᨡᩣᨶᩩᨷᨲᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓.᪖᪐)᪨ ᩑᨲ᩠ᨳᩮᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩁᨲᩥ ᨠᩣᨿᩈᨠ᩠ᨡᩥᨶᩣ ᨹᩃᨾ᩠ᨷᩥ ᨣᩣᨾᩈᩣᩃᩣᨠᩮ ᩋᨽᩥᩃᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩃᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩑᨲᩴ ᨲᨻ᩠ᨻᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ “ᩈᩣᩁᨠ᩠ᨡᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩑᨲᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᨽᩥᨷᨠ᩠ᨡᨿᩣᨽᩣᨲᩥ ᩁᨲᨶ ᩋᨽᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩋᨽᩥᨷᨠ᩠ᨡᨽᩦᩃᩥ ᩋᨷᩥᩉᩣᩃᩩᨠᩮᩣ ᨽᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣ᪨ ᨴᩥᨠ᩠ᨡᩈᨴ᩠ᨴᩣᨽᩣᨴᩥᩁᩮᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨧᩣᨴᩦ ᩑᨠᩮᩣ ᨶᩁᩮᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨠ᩠ᨡᩈᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᩋᨠᩣᩁᩥᨠᨴᩥᨠ᩠ᨡᩈᩣ ᨧ ᩋᨽᩥᨠᩣᩁᩥᨠᨴᩥᨠ᩠ᨡᩈᩣ ᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨠᩣᩁᩥᨠᨴᩥᨠ᩠ᨡᩈᩣ ᩈᩣᨠᨭᩮᨶᨹᨽᨿᩣᩃᩥᨠᨠ᩠ᨡᩣᨴᩥ, ᩋᨽᩥᨠᩣᩁᩥᨠᨴᩥᨠ᩠ᨡᩈᩣ ᨧ ᨷᨲ᩠ᨲᨿᩃ᩠ᩃᨽᩣᨴᩥ᪨ ᨴᩥᨠ᩠ᨡᩈᩣ ᩑᨧ ᨴᩥᨠ᩠ᨡᩈᨴ᩠ᨴᩣᨽᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩥᨠ᩠ᨡᩈᨴ᩠ᨴᩣᨽᩣ ᨷᩥᨴᩥᨵᩣᨿᨷᩥ ᨴᩥᩁᨲᩥᨿᩣ ᨴᩥᩁᩮᨲᩣ᪨ ᩋᨴᩥᨲᨹᨧᨶᨽᩮᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨧᩣᨴᩦᨲᩥ ᩑᨧᨿᩮᨲ᩠ᨳ ᨶᨭ᩠ᨮᩮᨭ᩠ᨮᩣ (ᨷᩩ᪨ ᨷ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑.᪕᪙)᪨

ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩴ᪨

᪑᪕᪖᪨ ᨹᩃᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿᩃᩥᨴᩮᨩ᩠ᨩᩁᩥᨿᩈᨻ᩠ᨻᨷᩥᩃᩥᨷᨧᩣᨩᩋᩁᨭᨲᨭᩣᨲᩁᩪᨷᩥᨴᩦᨽᩥ ᩁᨲᨽᩣᨽᩥ᪨ ᨹᨭ᩠ᨮᩣᨽᩦᨲᩥ ᩈᩣᩃᩥᨴᩦᩉᩥᨿᨧᩮᨠᩣᨠ᩠ᨿᨠᨭ᩠ᨭᨧᩁᨠᨣ᩠ᨣ᩠ᨿᩈᨠᨻ᩠ᨿᩮᨽᨴᩣᨽᩥ ᩈᨻ᩠ᨻ ᩮᩈᩈᩣᨷᩁᨱ᩠ᨱᩣᨽᩥ ᨧ᪨ ᨷᨭ᩠ᨮᨧᩣᨽᩦᨲᩥ ᨽᩣᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮ, ᨠᩮᩣᨲ᩠ᨲᨷᨭ᩠ᨮ, ᨿᩥᨲ᩠ᨲᨷᨭ᩠ᨮ, ᩈᩥᨻ᩠ᨻᨷᨭ᩠ᨮᨧᩮᩈᨲ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩥᨹᨷᨭ᩠ᨮᨧᩮ᪨ ᨿᨧᩮᩣᨹᩥᨠᩣᨽᩦᨲᩥ ᩈᨠᩈᨠᨩ᩠ᨩᨹᩥᨧᩮᩈᨲ ᨴᩥᨲᩣᨽᩥᨿᩮᨧ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨿᨧᩣᨲᩥ (ᨷᩩ᪨ ᨷ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑.᪖᪐)᪨

ᨨᨭ᩠ᨮᩴ᪨

᪑᪕᪗᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩈᨠ᩠ᨡᩣ ᩑᩈᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩁᩪᨷᨠᩮᩣᩅᩴ ᨽᩥᨯ᩠ᨿᩈᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᩉᩥ ᩈᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩥᩃᩥᨽᩮᩣ ᨠᨯ᩠ᨿᩮ ᨷᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩥᨿᩣᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨡᩣ᪨ ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᨿᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩣᨽᩮᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨠᩣᨿᨣ᩠ᨿᩃ᩠ᩃᨷᨠᩮᩣᨠᨠᩣᩃ ᨴᩥᨷᩁᩦᨲᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩁᩪᨷ᩠ᨿᩣᨽᩮᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩣ ᨠᩣᨿᩣᨧᨶᩁᨹᩮᨷᩁᩥᨿᩣᨷᨭ᩠ᨮᨲᩣ ᩅᩣ ᩃᩥᨿᨠᨯ᩠ᨯᨲ ᩈᩣᨽᩮᩴ ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴᩥᨠ᩠ᨡᨷ᩠ᨿᨠᩣᨿ ᨩᨠᩣᩈᩥᨲᨽᩈ᩠ᩈᨽᩈ᩠ᩈᨽᩈᩩᨡᩴ ᨴᩥᨿ ᨷᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩣᨧᨠᩣᩃᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨷ᩠ᨿᩈ᩠ᩈᩣᩈᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨿᩣᨦ᩠ᨠᩴ “ᨿᩴ ᨷᩮᩣ, ᨠᩥᨾ᩠ᨷᨶ, ᨷᨴᩮᨿ ᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᩣᨿᨣ᩠ᨿᩮᩣ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩁᩪᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩩᨡᩴ ᩈᩮᩣᨿᨲᩈ᩠ᩈ, ᩋᨿᩴ ᨠᩣᨿᩣᨽᩴ ᩋᩔᩣᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩣ ᨿᨿᩥᩉᩴ “ᨠᩮᩣ ᨧ, ᨠᩥᨾ᩠ᨷᨶ, ᨠᩣᨿᩣᨽᩴ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩮᩣ, ᨷᨴᩮᨹ, ᨠᩥᨾ᩠ᨷᨶ, ᨣ᩠ᨿᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨿᨲ ᩈᩥᨷ᩠ᨿᨴ᩠ᨴᩣᨽᨲ ᨴᩦᨴᩥᨠᩴ ᨠᨷ᩠ᨿᨲᩥ ᨿᨴᩥ ᨿᩩᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᨿᨴᩥ ᨣᩉᨽᩣᨿᩣ”ᨲᩥ (ᨿ᪨ ᨽᩥ᪨ ᪑.᪑᪖᪑) ᩑᨧᨿᩣᨴᩦᨽᩣ ᨽᨿᩮᨽᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᩁᩪᨷᨽᩥᨽᩣᨿ ᩋᨷ᩠ᨿᩈᨠᨷᩦᨲ᩠ᨳᨿᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨳ ᨷᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨿᨧ ᨠᩥᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨷᩉᩩ, ᨧᨲᩩᩈᩩ ᩈᨿᩩᨴ᩠ᨴᩈᩩ ᩁᩪᨷᨠᩈᨽᩥᩈᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩁᨲᨶ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩋᨷ᩠ᨿᩈ᩠ᩈᩣᩈᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨿᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨣᨩ᩠ᨩᩴ ᩑᩈᩣᨲᩥ ᩋᩔᩣᨴᩴ ᨶᩈ᩠ᩈᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨠᨭ᩠ᨮᨧᩮᩈᨲ ᨷᨩ᩠ᨩᩁᩈᩣ ᨴᩥᨿ ᩑᩈᩣ, ᨿᨽᩥᩉᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᩣᨿᨣ᩠ᨿᩣ᪨ ᨷᩁᨲᩥ ᨷᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᩑᨧᩴ ᨷᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩣᨷᩥᨿᩣ ᨷᩃ᩠ᩃᩥᨲᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨿᨲᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᩑᨠᩮᩣ ᨶᩁᩮ ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩥᩈᩣᩅᨠᩮᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ (ᨷᩩ᪨ ᨷ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑.᪖᪑)᪨

សត្តមំ

១៣៥. អដ្ឋមគាថាយ ទុតិយបទេន ជាលន្តិ សុត្តមយំ វុច្ចតិ. អម្ពូតិ ឧទកំ, តត្ថ ចរតីតិ អម្ពុចារី, មច្ឆស្សេតំ អធិវចនំ. សលិលេ អម្ពុចារី សលិលម្ពុចារី. តស្មិំ នទីសលិលេ ជាលំ ភេត្វា គតអម្ពុចារីវាតិ វុត្តំ ហោតិ. តតិយបទេន ទឌ្ឍន្តិ ទឌ្ឍដ្ឋានំ វុច្ចតិ. យថា អគ្គិ ទឌ្ឍដ្ឋានំ បុន ន និវត្តតិ, ន តត្ថ ភិយ្យោ អាគច្ឆតិ, ឯវំ មគ្គញាណគ្គិនា ទឌ្ឍំ កាមគុណដ្ឋានំ អនិវត្តមានោ, តត្ថ ភិយ្យោ អនាគច្ឆន្តោតិ វុត្តំ ហោតិ. សេសំ វុត្តនយមេវាតិ.

សំយោជនានីតិ យស្ស សំវិជ្ជន្តិ, តំ បុគ្គលំ វដ្ដស្មិំ សំយោជេន្តិ ពន្ធន្តីតិ សំយោជនានិ. ឥមានិ បន សំយោជនានិ កិលេសបដិបាដិយាបិ អាហរិតុំ វដ្ដតិ មគ្គបដិបាដិយាបិ. កាមរាគបដិឃសំយោជនានិ អនាគាមិមគ្គេន បហីយន្តិ, មានសំយោជនំ អរហត្តមគ្គេន, ទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាសីលព្ពតបរាមាសា សោតាបត្តិមគ្គេន, ភវរាគសំយោជនំ អរហត្តមគ្គេន, ឥស្សាមច្ឆរិយានិ សោតាបត្តិមគ្គេន, អវិជ្ជា អរហត្តមគ្គេន. មគ្គបដិបាដិយា ទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាសីលព្ពតបរាមាសឥស្សាមច្ឆរិយា សោតាបត្តិមគ្គេន បហីយន្តិ, កាមរាគបដិឃា អនាគាមិមគ្គេន, មានភវរាគអវិជ្ជា អរហត្តមគ្គេនាតិ. ភិន្ទិត្វាតិ ភេទំ បាបេត្វា. បភិន្ទិត្វាតិ ឆិទ្ទំ កត្វា. ទាលយិត្វាតិ ផាលេត្វា. បទាលយិត្វាតិ ហីរេត្វា. សន្ទាលយិត្វាតិ ឧបសគ្គេន បទំ វឌ្ឍិតំ.

អដ្ឋមំ

១៣៦. នវមេ ឱក្ខិត្តចក្ខូតិ ហេដ្ឋាខិត្តចក្ខុ, សត្ត គីវដ្ឋីនិ បដិបាដិយា ឋបេត្វា បរិវជ្ជនបហាតព្ពទស្សនត្ថំ យុគមត្តំ បេក្ខមានោតិ វុត្តំ ហោតិ. ន តុ ហនុកដ្ឋិនា ហទយដ្ឋិំ សង្ឃដ្ដេន្តោ. ឯវញ្ហិ ឱក្ខិត្តចក្ខុតា ន សមណសារុប្បា ហោតិ. ន ច បាទលោលោតិ ឯកស្ស ទុតិយោ ទ្វិន្នំ តតិយោតិ ឯវំ គណំ បវិសិតុកាមតាយ កណ្ឌូយមានបាទោ វិយ អភវន្តោ, ទីឃចារិកអនវដ្ឋិតចារិកវិរតោ វា. គុត្តិន្ទ្រិយោតិ ឆសុ ឥន្ទ្រិយេសុ ឥធ វិសុំ វុត្តាវសេសវសេន គោបិតិន្ទ្រិយោ. រក្ខិតមានសានោតិ មានសំយេវ មានសានំ, តំ រក្ខិតមស្សាតិ រក្ខិតមានសានោ. យថា កិលេសេហិ ន វិលុប្បតិ, ឯវំ រក្ខិតចិត្តោតិ វុត្តំ ហោតិ. អនវស្សុតោតិ ឥមាយ បដិបត្តិយា តេសុ តេសុ អារម្មណេសុ កិលេសអន្វាស្សវវិរហិតោ. អបរិឌយ្ហមានោតិ ឯវំ អន្វាស្សវវិរហិតាវ កិលេសគ្គីហិ អបរិឌយ្ហមានោ, ពហិទ្ធា វា អនវស្សុតោ, អជ្ឈត្តំ អបរិឌយ្ហមានោ. សេសំ វុត្តនយមេវាតិ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៩២).

ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វាតិ ការណវសេន “ចក្ខូ”តិ លទ្ធវោហារេន រូបទស្សនសមត្ថេន ចក្ខុវិញ្ញាណេន រូបំ ទិស្វា. បោរាណា បនាហុ –

“ចក្ខុ រូបំ ន បស្សតិ អចិត្តកត្តា, ចិត្តំ ន បស្សតិ អចក្ខុកត្តា, ទ្វារារម្មណសង្ឃដ្ដេ បន បសាទវត្ថុកេន ចិត្តេន បស្សតិ. ឦទិសី បនេសា ‘ធនុនា វិជ្ឈតី’តិអាទីសុ វិយ សសម្ភារកថា នាម ហោតិ, តស្មា ចក្ខុវិញ្ញាណេន រូបំ ទិស្វាតិ អយមេត្ថ អត្ថោ”តិ (វិសុទ្ធិ. ១.១៥; ធ. ស. អដ្ឋ. ១៣៥២).

និមិត្តគ្គាហីតិ ឥត្ថិបុរិសនិមិត្តំ វា សុភនិមិត្តាទិកំ វា កិលេសវត្ថុភូតំ និមិត្តំ ឆន្ទរាគវសេន គណ្ហាតិ, ទិដ្ឋមត្តេយេវ ន សណ្ឋាតិ។ អនុព្យញ្ជនគ្គាហីតិ កិលេសានំ អនុព្យញ្ជនតោ បាកដភាវករណតោ “អនុព្យញ្ជន”ន្តិ លទ្ធវោហារំ ហត្ថបាទហសិតលបិតវិលោកិតាទិភេទំ អាការំ គណ្ហាតិ។

យត្វាធិករណមេនន្តិអាទិម្ហិ យំការណា យស្ស ចក្ខុន្ទ្រិយាសំវរស្ស ហេតុ។ ឯតំ បុគ្គលំ សតិកវាដេន ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ អបិហិតចក្ខុទ្វារំ ហុត្វា វិហរន្តំ ឯតេ អភិជ្ឈាទយោ ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ។ តស្ស សំវរាយ ន បដិបជ្ជតីតិ តស្ស ចក្ខុន្ទ្រិយស្ស សតិកវាដេន បិទហនត្ថាយ ន បដិបជ្ជតិ។ ឯវំភូតោយេវ ច “ន រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ។ ន ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតី”តិបិ វុច្ចតិ។

តត្ថ កិញ្ចាបិ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរោ វា អសំវរោ វា នត្ថិ។ ន ហិ ចក្ខុបសាទំ និស្សាយ សតិ វា មុដ្ឋស្សច្ចំ វា ឧប្បជ្ជតិ, អបិ ច យទា រូបារម្មណំ ចក្ខុស្ស អាបាថំ អាគច្ឆតិ, តទា ភវង្គេ ទ្វិក្ខត្តុំ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធេ កិរិយមនោធាតុ អាវជ្ជនកិច្ចំ សាធយមានា ឧប្បជ្ជិត្វា និរុជ្ឈតិ, តតោ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ទស្សនកិច្ចំ តតោ វិបាកមនោធាតុ សម្បដិច្ឆនកិច្ចំ តតោ វិបាកាហេតុកមនោវិញ្ញាណធាតុ សន្តីរណកិច្ចំ តតោ កិរិយាហេតុកមនោវិញ្ញាណធាតុ វោដ្ឋព្ពនកិច្ចំ សាធយមានា ឧប្បជ្ជិត្វា និរុជ្ឈតិ, តទនន្តរំ ជវនំ ជវតិ។ តត្រាបិ នេវ ភវង្គសមយេ, ន អាវជ្ជនាទីនំ អញ្ញតរសមយេ សំវរោ វា អសំវរោ វា អត្ថិ, ជវនក្ខណេ បន សចេ ទុស្សីល្យំ វា មុដ្ឋស្សច្ចំ វា អញ្ញាណំ វា អក្ខន្តិ វា កោសជ្ជំ វា ឧប្បជ្ជតិ, អសំវរោ ហោតិ។ ឯវំ ហោន្តោ បន សោ ចក្ខុន្ទ្រិយេ អសំវរោតិ វុច្ចតិ។ កស្មា? យស្មា តស្មិំ សតិ ទ្វារម្បិ អគុត្តំ ហោតិ ភវង្គម្បិ អាវជ្ជនាទីនិ វីថិចិត្តានិបិ។ យថា កិំ? យថា នគរេ ចតូសុ ទ្វារេសុ អសំវុតេសុ កិញ្ចាបិ អន្តោឃរទ្វារកោដ្ឋកគព្ភាទយោ សុសំវុតា, តថាបិ អន្តោនគរេ សព្ពំ ភណ្ឌំ អរក្ខិតំ អគោបិតមេវ ហោតិ។ នគរទ្វារេន ហិ បវិសិត្វា ចោរា យទិច្ឆន្តិ, តំ ករេយ្យុំ។ ឯវមេវ ជវនេ ទុស្សីល្យាទីសុ ឧប្បន្នេសុ តស្មិំ អសំវរេ សតិ ទ្វារម្បិ អគុត្តំ ហោតិ ភវង្គម្បិ អាវជ្ជនាទីនិ វីថិចិត្តានិបីតិ។

ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតីតិអាទីសុ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតីតិ ឆន្ទរាគវសេន វុត្តប្បការំ និមិត្តំ ន គណ្ហាតិ។ ឯវំ សេសបទានិបិ វុត្តបដិបក្ខនយេន វេទិតព្ពានិ។ យថា ច ហេដ្ឋា “ជវនេ ទុស្សីល្យាទីសុ ឧប្បន្នេសុ តស្មិំ អសំវរេ សតិ ទ្វារម្បិ អគុត្តំ ហោតិ ភវង្គម្បិ អាវជ្ជនាទីនិ វីថិចិត្តានិបី”តិ វុត្តំ, ឯវមិធ តស្មិំ សីលាទីសុ ឧប្បន្នេសុ ទ្វារម្បិ គុត្តំ ហោតិ ភវង្គម្បិ អាវជ្ជនាទីនិ វីថិចិត្តានិបិ។ យថា កិំ? យថា នគរទ្វារេសុ សំវុតេសុ កិញ្ចាបិ អន្តោឃរាទយោ អសំវុតា ហោន្តិ។ តថាបិ អន្តោនគរេ សព្ពំ ភណ្ឌំ សុរក្ខិតំ សុគោបិតមេវ ហោតិ។ នគរទ្វារេសុ បិហិតេសុ ចោរានំ បវេសោ នត្ថិ។ ឯវមេវ ជវនេ សីលាទីសុ ឧប្បន្នេសុ ទ្វារម្បិ គុត្តំ ហោតិ ភវង្គម្បិ អាវជ្ជនាទីនិ វីថិចិត្តានិបិ។ តស្មា ជវនក្ខណេ ឧប្បជ្ជមានោបិ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរោតិ វុត្តោ (ឆ. ម. អដ្ឋ. ១១៥១; វិសុទ្ធិ. ១. ១៥)។

អវស្សុតបរិយាយញ្ចាតិ កិលេសេហិ តិន្តការណញ្ច។ អនវស្សុតបរិយាយញ្ចាតិ កិលេសេហិ អតិន្តការណញ្ច។

បិយរូបរូបេតិ ឥដ្ឋជាតិកេ រូបារម្មណេ។ អប្បិយរូបេ រូបេតិ អនិដ្ឋសភាវេ រូបារម្មណេ។ ព្យាបជ្ជតីតិ ទោសវសេន បូតិភាវមាបជ្ជតិ។ ឆទ្វារត្តិ លិង្គំ អត្ថទំ។ អារម្មណត្តិ បញ្ចមំ។

អធិកំយ្សុតិ យជ្ជិស្ស។ ន អធិគោឃីតិ ន យជ្ជិ។ ពាហុល្លយត្តិកាតិ បុគ្គលស្ស ឯកាទសេន ហុត្វាយិកា ពាហុល្លយត្តិកា។ អនុពាធេលបគាតិ អប្បក្ខលយត្តិកនាកា។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថំ។

ឥមេ។

១៥០។ ឥមេ កាយវាចនេន្ទោ អភិនិក្ខមិត្វាតិ ព្រហ្មស្ស បិតស្ស គេហា អភិនិក្ខមិត្វា កាយវាចនេន្ទោ ហុត្វាតិ ឧបយេន្ទោ ចេតិតព្ពា។ សេសំ ចុត្តនយេនេវ សក្កា ជានិតុត្តិ ន ចិន្តាទិតត្តិ។

ឥមេ។

តតិយចក្កវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៣។ ចតុត្ថចក្កវណ្ណនា

១៥១។ ចតុត្ថចក្កស្ស បឋមេ ទសមស្សុតិ អប្បិលយលុទតិត្តកកក្ខកលេលិកោទិកកសាចាជិកេនេស្ស សាយតិលេយស្ស។ គោឆំ អកទត្តិ កិច្ចិ អករទានត្តា, តណ្ហាអនុប្បាទេនត្តាតិ វុត្តំ ហោតិ។ អលេលិលេលិតិ “ព្ភាគំ សាយិស្សាមិ, ព្ភាគំ សាយិស្សាមី”តិ ឯចំ ទសចិសេសស្ស អតាក្ខលេលិ។ អតញ្ញោបេសីតិ បេសេតព្ពកសត្តិចិហាទិកាជិចិទហិតោ, កាយសន្ធារណយោត្តក សត្តុជ្ជាតិ វុត្តំ ហោតិ។ យថា ចា បុរេត្តា វុយ្យាទេត ទសេសស្ស គោឆកទលេលិលេលិ ហុត្វា អញ្ញោបេសី អាសិ, ឯចំ អហុត្វា យាវ តណ្ហាយ លេលិលេលិ ហុត្វា ទសេសស្ស គោឆំ កទោតិ, តំ តណ្ហាហិត្វា អាយតិ តណ្ហាម្ភូលកស្ស អញ្ញស្ស អត្តភាវស្ស អតិព្ពាត្តនេត អតញ្ញោបេសីតិ ឥសេស្សតិ។ អថ ចា អត្តកម្មតកពេ្ឋត កិលេសា “អញ្ញោ”តិ វុច្ចន្តិ, តេសំ អបេសនេត អតញ្ញោបេសីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ សបជាតចារីតិ អចោរក្ខមចារី អត្តុប្បត្តចារី, ឃរបដិបិជិ អលឝ្ចេត្វា អឆ្កុលត្តា ឥលិឆ្កុលត្តា តិទត្តុទំ បិណ្ឌាយ បចិសយាតោតិ អត្ថោ។ កុលេ កុលេ អប្បដិពទ្ធចិត្តោតិ ចន្ទូបមកុលដ្ឋីស្ស យត្ថ កត្ថចិ កិលេសវសេន អលគ្គចិត្តោ, ឥន្ទុបមោ តិច្ចតចេកោ ហុត្វាតិ អត្ថោ។ សេសំ វុត្តនយេនេវាតិ (សុ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១៩៥; អប។ អដ្ឋ។ ១។១។១៤១)។

បឋមំ។

១៥២. ទុតិយេ អាវរណានីតិ នីវរណានេវ, តានិ អត្ថតោ ឧរគសុត្តេ (សុ. និ. ១ អាទយោ) វុត្តានិ. តានិ បន យស្មា អព្ភាទយោ វិយ ចន្ទំ សូរិយំ វា ចេតោ អាវរន្តិ, តស្មា “អាវរណានិ ចេតសោ”តិ វុត្តានិ. តានិ ឧបចារេន វា អប្បនាយ វា បហាយ. ឧបក្កិលេសេតិ ឧបគម្ម ចិត្តំ វិពាធេន្តេ អកុសលេ ធម្មេ, វត្ថោបមាទីសុ (ម. និ. ១.៧០ អាទយោ) វុត្តេ អភិជ្ឈាទយោ វា. ព្យបនុជ្ជាតិ បនុទិត្វា វិនាសេត្វា, វិបស្សនាមគ្គេន បជហិត្វាតិ អត្ថោ. សព្ពេតិ អនវសេសេ. ឯវំ សមថវិបស្សនាសម្បន្នោ បឋមមគ្គេន ទិដ្ឋិនិស្សយស្ស បហីនត្តា អនិស្សិតោ. សេសមគ្គេហិ ឆេត្វា តេធាតុកំ សិនេហទោសំ, តណ្ហារាគន្តិ វុត្តំ ហោតិ. សិនេហោ ឯវ ហិ គុណបដិបក្ខតោ សិនេហទោសោតិ វុត្តោ. សេសំ វុត្តនយមេវ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៩៩).

ទុតិយំ.

១៥៣. តតិយេ វិបិដ្ឋិកត្វានាតិ បិដ្ឋិតោ កត្វា, ឆឌ្ឌេត្វា ជហិត្វាតិ អត្ថោ. សុខំ ទុក្ខញ្ចាតិ កាយិកំ សាតាសាតំ. សោមនស្សទោមនស្សន្តិ ចេតសិកំ សាតាសាតំ. ឧបេក្ខន្តិ ចតុត្ថជ្ឈានុបេក្ខំ. សមថន្តិ ចតុត្ថជ្ឈានសមាធិមេវ. វិសុទ្ធន្តិ បញ្ចនីវរណវិតក្កវិចារបីតិសុខសង្ខាតេហិ នវហិ បច្ចនីកធម្មេហិ វិមុត្តត្តា អតិសុទ្ធំ, និទ្ធន្តសុវណ្ណមិវ វិគតូបក្កិលេសន្តិ អត្ថោ.

អយំ បន យោជនា – វិបិដ្ឋិកត្វាន សុខំ ទុក្ខញ្ច បុព្ពេវ, បឋមជ្ឈានូបចារភូមិយំយេវ ទុក្ខំ, តតិយជ្ឈានូបចារភូមិយញ្ច សុខន្តិ អធិប្បាយោ. បុន អាទិតោ វុត្តំ ច-ការំ បរតោ នេត្វា “សោមនស្សំ ទោមនស្សញ្ច វិបិដ្ឋិកត្វាន បុព្ពេវា”តិ អធិការោ. តេន សោមនស្សំ ចតុត្ថជ្ឈានូបចារេ, ទោមនស្សញ្ច ទុតិយជ្ឈានូបចារេយេវាតិ ទីបេតិ. ឯតានិ ហិ ឯតេសំ បរិយាយតោ បហានដ្ឋានានិ. និប្បរិយាយតោ បន ទុក្ខស្ស បឋមជ្ឈានំ, ទោមនស្សស្ស ទុតិយជ្ឈានំ, សុខស្ស តតិយជ្ឈានំ, សោមនស្សស្ស ចតុត្ថជ្ឈានំ បហានដ្ឋានំ. យថាហ – “បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ឯត្ថុប្បន្នំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ អបរិសេសំ និរុជ្ឈតី”តិអាទិ (សំ. និ. ៥.៥១០). តំ សព្ពំ ហេដ្ឋា វុត្តនយេន គហេតព្ពំ. បរតោ បុព្ពេវាតិ តីសុ បឋមជ្ឈានាទីសុ ទុក្ខទោមនស្សសុខានិ វិបិដ្ឋិកត្វា ឯត្ថេវ ច ចតុត្ថជ្ឈានេ សោមនស្សំ វិបិដ្ឋិកត្វា ឥមាយ បដិបទាយ លទ្ធានុបេក្ខំ សមថំ វិសុទ្ធំ ឯកោ ចរេតិ. សេសំ វុត្តនយមេវាតិ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៩៥; អប. អដ្ឋ. ១.១.១២៣).

តតិយំ.

១៥៤. ចតុត្ថេ អារទ្ធំ វីរិយំ អស្សាតិ អារទ្ធវីរិយោ. ឯតេន អត្តនោ វីរិយារម្ភំ អាទិវីរិយំ ទស្សេតិ. បរមត្ថោ វុច្ចតិ និព្ពានំ, តស្ស បត្តិយា បរមត្ថបត្តិយា. ឯតេន វីរិយារម្ភេន បត្តព្ពផលំ ទស្សេតិ. អលីនចិត្តោតិ ឯតេន វីរិយុបត្ថម្ភានំ ចិត្តចេតសិកានំ អលីនតំ ទស្សេតិ. អកុសីតវុត្តីតិ ឯតេន ឋានាសនចង្កមាទីសុ កាយស្ស អនោសីទនំ. ទឡ្ហនិក្កមោតិ ឯតេន “កាមំ តចោ ច ន្ហារុ ចា”តិ (ម. និ. ១.១៨៤; សំ. និ. ២.២២; អ. និ. ២.៥; មហានិ. ១៩៦) ឯវំ បវត្តំ បទហនវីរិយំ ទស្សេតិ, យំ តំ អនុបុព្ពសិក្ខាទីសុ បទហន្តោ “កាយេន ចេវ បរមសច្ចំ សច្ឆិករោតិ, បញ្ញាយ ច នំ អតិវិជ្ឈ បស្សតី”តិ វុច្ចតិ. អថ វា ឯតេន មគ្គសម្បយុត្តវីរិយំ ទស្សេតិ. តញ្ហិ ទឡ្ហញ្ច ភាវនាបារិបូរិគតត្តា, និក្កមោ ច សព្ពសោ បដិបក្ខា និក្ខន្តត្តា, តស្មា តំសមង្គីបុគ្គលោបិ ទឡ្ហោ និក្កមោ អស្សាតិ “ទឡ្ហនិក្កមោ”តិ

ចុច្ចតិ៑ ទាយពាល្ទុបបត្តោតិ យក្កុក្កលោ កាឃទារយត ទោកាលពាលេត ច វ្ទបបត្តោ៑ អច ចា ទាយក្ទុតេត ពាលេត វ្ទបបត្តោតិ ទាយពាល្ទុបបត្តោ, ឆិរពោកាលពាល្ទុបបត្តោតិ ចុត្តំ ហោតិ៑ ឲុតេត ពស្ស ចិរិឃស្ស ចិបយ្យុតាគោកាលបយ្យោយាក់ ឌិរបត្តោ យោតិរោ បគហតកាច់ នារេឆតិ៑ ឬុត្តាកាកាយត្ថិន្ទ្រិយាក្កុដ្ឋចិរិឃចបេត ចា ពយោបិ បិតោ យោនេខពត្តោ៑ បេនំ ចុត្តតឃយេចាតិ (ឃុ៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១៑ ៩ប៍)៑

ចព្វត្តិ៑

១៣៨៑ បញ្ញាយ បដិបល្លាតត្តិ ពេហិ ពេហិ បត្តុបក្ខារេហិ បដិតិចត្តិត្វា បល្លិតំ, ឲុកត្តុបេចិតា ឲុក្កិតោរេចា កាឃចិរចេកោតិ អត្ថោ៑ ចាតត្តិ បច្ចតិកចាបតេតា អារម្ពុលក្ខល្ទុបតិដ្ឋាតតោ ច ចិត្តចិរចេកោ ចុច្ចតិ៑ ពត្ថ អដ្ឋ បយាបត្តិយោ តិចរលោខិបច្ចតិកចាបតេតា កតិលោខិអារម្ពល្ទុបតិដ្ឋាតតោ ច “ចាត”ត្តិ ចុច្ចតិ៑ ចិបយ្យុតាយក្កុចលិតិ បត្តុបញ្ញាខិបច្ចតិកចាបតេតា លក្ខល្ទុបតិដ្ឋាតតោ ច “ចាត”ត្តិ ចុច្ចតិ៑ ខ្ទង បត អារម្ពល្ទុបតិដ្ឋាតយេច អឆិបេ្បតំ៑ ឲុចេយតំ បដិបល្លាតញ្ញា ចាតញ្ញា អរិញ្ញាយាតោតិ អខហយាតោ អតិស្សដ្ឋយាតោ៑ ឆបេ្ទុស្សុតិ ចិបយ្យុតុបកោសុ បញ្ញាក្ខន្ធាខិឆប្ទុស្សុ៑ តិច្ចត្តិ បតតំ បមិតំ អត្ថោកិញ្ញ៑ អតុឆម្ពុចារីតិ ពេ ឆប្ទុ អារក្ខ បចត្តយាគេត អតុកតំ ចិបយ្យុតាឆម្ពំ ចរយាតោ៑ អច ចា ឆប្ទុស្សុតិ ឲុត្ថ ឆម្ពុតិ តច លេកិកុត្តរឆម្ពុ, ពេនំ ឆម្ពុតំ អតុលេរយា ឆប្ទុតិ អតុឆប្ទុ, ចិបយ្យុតាយេតំ អឆិចចតំ៑ ពត្ថ “ឆម្ពុតំ តិច្ចំ អតុឆម្ពុចារី”តិ ចត្តុត្តោ កាចាតត្តុស្សុលត្ថំ ចិកត្តិញ្ចុតេត “ឆប្ទុស្សុ”តិ ចុត្តំ និយា៑ អាឌីតច់ បម្ពុនិតា កចេស្សុតិ តាឃ អតុឆម្ពុចារិតាបញ្ញាតាឃ ចិបយ្យុតាឃ អតិច្ចាការរាឌិចោនំ តីសុ កចេសុ បយតុបស្សុត្តោ ឲុចំ ខ្ទុយាឃ កាឃចិរចេកចិត្តចិរចេកំ អរិញ្ញាយាតោ និលាប្បត្តចិបយ្យុតាបញ្ញាតាឃ បដិបតាឃ អឆិកេតាតិ ចត្តុត្តោ ឲុកោ ចរេតិ ឲុចំ យោខតា ចេដិពត្តា (ឃុ៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១៑៩៨; អប៑ អដ្ឋ៑ ១៑១៑១១៣)៑

បញ្ញាយ៑

១៣៩៑ លេដ្ឋ ពលា្ហុឃត្តិ តិត្ថាតំ, ឲុចំ ដិដ្ឋាឌីតចាឃ ពលា្ហាយ ឲុច អប្បចត្តិ៑ អប្បយេត្តាតិ បាតច្ចការី៑ អតេត្យអម្ពុកោតិ អលិលិម្ពុតោ៑ អច ចា អតេត្យត្ថ ច អម្ពុកោ ច, បល្តិតោ ឲ្យត្តោតិ ចុត្តំ ហោតិ៑ ហិតបុលបយ្យាបកំ បុតបស្ស អត្ថិតិ បុតចា, អាកាយបយ្យត្តោតិ ចុត្តំ ហោតិ៑ បតីយាតិ ចិរកតាឌីតំ អតុស្សរិតា៑ បក្ខាតឆប្ទុតិ ឆប្ទុបបរិក្កាឃ បរិក្ខាតឆប្ទុ៑ តិឃតោតិ អរិឃយក្កុត តិឃាយំ បត្តោ៑ បឆាតចាតិ បម្ពុប្បឆាតចិរិឃបយ្យត្តោ៑ វ្ទប្បដិបិដិយា ឲុប បិតោ យោនេខពត្តោ៑ ឲុចេយពេហិ អប្បយាគាឌីហិ បយត្តាកតោ តិឃាយបយ្យាបកោត បឆារតេត បឆាតចា, ពេត បឆារតេត បត្តតិឃាយត្តា តិឃតោ, តតោ អរហត្តប្បត្តិយា បក្ខាតឆប្ទុ៑ អរហា ហិ បុត បក្ខាតត្តាកាចតោ “បក្ខាតឆប្ទុ”តិ ចុច្ចតិ៑ ឃចាហ – “យេ ច បក្ខាតឆម្ពុសេ, យេ ច សេក្ខា បុទុ ឥធ”តិ (សំ៑ តិ៑ ១៑១១; ឃុ៑ តិ៑ ១០៣៨; ចុឡអតិ៑ អជិតមាណចបុច្ឆា ៩១, អជិតមាណចបុច្ឆាតិទ្ទេស ៧; តេត្តិ៑ ១៣; បេដកោ៑ ៣៥)៑ បេនំ ចុត្តតឃយេចាតិ (ឃុ៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១៑៧០)៑

ឆដ្ឋំ·

១៣៧· សត្តមេ សីហោតិ ចត្តារោ សីហា – តិណសីហោ, បណ្ឌុសីហោ, កាឡសីហោ, កេសរសីហោតិ· តេសំ កេសរសីហោ អគ្គមក្ខាយតិ, ឯសោ ឥធ អធិប្បេតោ· វាតោ បុរត្ថិមាទិភេទតោ អនេកវិធោ· បទុមំ រត្តសេតាទិភេទតោ· តេសុ យោ កោចិ វាតោ យំ កិញ្ចិ បទុមំ វដ្ដតិយេវ· តត្ថ យស្មា សន្តាសោ អត្តសិនេហេន ហោតិ, អត្តសិនេហោ ច តណ្ហាលេបោ, សោបិ ទិដ្ឋិសម្បយុត្តេន វា ទិដ្ឋិវិប្បយុត្តេន វា លោភេន ហោតិ, សោបិ ច តណ្ហាយេវ· សជ្ជនំ បន តត្ថ ឧបបរិក្ខាវិរហិតស្ស មោហេន ហោតិ, មោហោ ច អវិជ្ជា· តត្ថ សមេន តណ្ហាយ បហានំ ហោតិ, វិបស្សនាយ អវិជ្ជាយ· តស្មា សមេន អត្តសិនេហំ បហាយ សីហោ វិយ សទ្ទេសុ អនិច្ចទុក្ខាទីសុ អសន្តសន្តោ, វិបស្សនាយ មោហំ បហាយ វាតោវ ជាលម្ហិ ខន្ធាយតនាទីសុ អសជ្ជមានោ, សមេនេវ លោភំ, លោភសម្បយុត្តំ ឯវ ទិដ្ឋិញ្ច បហាយ, បទុមំវ តោយេន សព្ពភវភោគលោភេន អលិប្បមានោ·

ឯត្ថ ច សមថស្ស សីលំ បទដ្ឋានំ, សមថោ សមាធិ, វិបស្សនា បញ្ញាតិ ឯវំ តេសុ ទ្វីសុ ធម្មេសុ សិទ្ធេសុ តយោបិ ខន្ធា សិទ្ធា ហោន្តិ· តត្ថ សីលក្ខន្ធេន សុរតោ ហោតិ, សោ សីហោវ សទ្ទេសុ អាឃាតវត្ថូសុ អក្កុជ្ឈិតុកាមតាយ ន សន្តសតិ, បញ្ញាក្ខន្ធេន បដិវិទ្ធសភាវោ វាតោវ ជាលម្ហិ ខន្ធាទិធម្មភេទេ ន សជ្ជតិ, សមាធិក្ខន្ធេន វីតរាគោ បទុមំវ តោយេន រាគេន ន លិប្បតិ· ឯវំ សមថវិបស្សនាហិ សីលសមាធិបញ្ញាក្ខន្ធេហិ ច យថាសម្ភវំ អវិជ្ជាតណ្ហានំ, តិណ្ណញ្ច អកុសលមូលានំ បហានវសេន អសន្តសន្តោ អសជ្ជមានោ អលិប្បមានោ ច វេទិតព្ពោ· សេសំ វុត្តនយមេវាតិ (សុ· និ· អដ្ឋ· ១·៧១; អប· អដ្ឋ· ១·១·១២៧)·

សត្តមំ·

១៣៨· អដ្ឋមេ សហនតា ច ហននតា ច សីឃជវត្តា ច សីហោ· កេសរសីហោវ ឥធ អធិប្បេតោ· ទាឋា ពលមស្ស អត្ថីតិ ទាឋពលី· បសយ្ហ អភិភុយ្យាតិ ឧភយំ ចារីសទ្ទេន សហ យោជេតព្ពំ បសយ្ហចារី អភិភុយ្យចារីតិ· តត្ថ បសយ្ហាតិ និគ្គយ្ហ បវារេត្វា ចរណេន បសយ្ហចារី· អភិភវិត្វា សន្តាសេត្វា វសីករិត្វា ចរណេន អភិភុយ្យចារី· ស្វាយំ កាយពលេន បសយ្ហចារី, តេជសា អភិភុយ្យចារី· តត្ថ សចេ កោចិ វទេយ្យ “កិំ បសយ្ហអភិភុយ្យចារី”តិ· តេន មិគានន្តិ សាមិវចនំ ឧបយោគត្ថេ កត្វា “មិគេ បសយ្ហអភិភុយ្យចារី”តិ បដិវត្តព្ពំ· បន្តានីតិ ទូរានិ· សេនាសនានីតិ វសនដ្ឋានានិ· សេសំ បុព្ពេ វុត្តនយេនេវ សក្កា ជានិតុន្តិ ន វិត្ថារិតំ (សុ· និ· អដ្ឋ· ១·៧២)·

អដ្ឋមំ·

១៣៩· នវមេ “សព្ពេ សត្តា សុខិតា ភវន្តុ”តិអាទិនា នយេន ហិតសុខូបនយនកាមតា មេត្តា· “អហោ វត ឥមម្ហា ទុក្ខា វិមុច្ចេយ្យុ”ន្តិអាទិនា នយេន អហិតទុក្ខាបនយនកាមតា ករុណា· “មោទន្តិ វត ភោន្តោ សត្តា, មោទន្តិ សាធុ សុដ្ឋុ”តិអាទិនា នយេន ហិតសុខាវិប្បយោគកាមតា មុទិតា· “បញ្ញាយិស្សន្តិ សកេន កម្មេនា”តិ សុខទុក្ខេសុ អជ្ឈុបេក្ខនតា ឧបេក្ខា· គាថាពន្ធសុខត្ថំ បន

ឧប្បដិបាដិយា មេត្តំ វត្វា ឧបេក្ខា វុត្តា, មុទិតា ច បច្ឆា។ វិមុត្តីតិ ចតស្សោបិ ហិ វិមុត្តី។ ឯតា អត្តនោ បច្ចនីកធម្មេហិ វិមុត្តត្តា វិមុត្តិយោ។ តេន វុត្តំ – “មេត្តំ ឧបេក្ខំ ករុណំ វិមុត្តិំ, អាសេវមានោ មុទិតញ្ច កាលេ”តិ។

តត្ថ អាសេវមានោតិ តិស្សោ តិកចតុក្កជ្ឈានវសេន ភាវយមានោ, ឧបេក្ខំ ចតុត្ថជ្ឈានវសេន ភាវយមានោ។ កាលេតិ មេត្តំ អាសេវិត្វា តតោ វុដ្ឋាយ ករុណំ, តតោ វុដ្ឋាយ មុទិតំ, តតោ ឥតរតោ វា និប្បីតិកជ្ឈានតោ វុដ្ឋាយ ឧបេក្ខំ អាសេវមានោវ “កាលេ អាសេវមានោ”តិ វុច្ចតិ, អាសេវិតុំ ផាសុកាលេ វា។ សព្ពេន លោកេន អវិរុជ្ឈមានោតិ ទសសុ ទិសាសុ សព្ពេន សត្តលោកេន អវិរុជ្ឈមានោ។ មេត្តាទីនញ្ហិ ភាវិតត្តា សត្តា អប្បដិកូលា ហោន្តិ, សត្តេសុបិ វិរោធភូតោ បដិឃោ វូបសម្មតិ។ តេន វុត្តំ – “សព្ពេន លោកេន អវិរុជ្ឈមានោ”តិ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៧៣)។

នវមំ។

១៩០។ ទសមេ សំយោជនានីតិ ទស សំយោជនានិ, តានិ ច តេន តេន មគ្គេន សន្ទាលយិត្វាន។ អសន្តសំ ជីវិតសង្ខយម្ហីតិ ជីវិតសង្ខយោ វុច្ចតិ ចុតិចិត្តស្ស បរិភេទោ, តស្មិញ្ច ជីវិតសង្ខយេ ជីវិតនិកន្តិយា បហីនត្តា អសន្តសន្តិ។ ឯត្តាវតា សឧបាទិសេសនិព្ពានធាតុំ អត្តនោ ទស្សេត្វា គាថាបរិយោសានេ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយីតិ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៧៤)។

ទសមំ។

១៩១។ ឯកាទសមេ ភជន្តីតិ សរីរេន អល្លីយិត្វា បយិរុបាសន្តិ។ សេវន្តីតិ អញ្ជលិកម្មាទីហិ កិំការបដិស្សាវិតាយ ច បរិចរន្តិ។ ការណំ អត្ថោ ឯតេសន្តិ ការណត្ថា, ភជនាយ សេវនាយ ច នាញ្ញំ ការណមត្ថិ, អត្ថោ ឯវ ឯតេសំ ការណំ, អត្ថហេតុ សេវន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ និក្ការណា ទុល្លភា អជ្ជ មិត្តាតិ “ឥតោ កិញ្ចិ លច្ឆាមា”តិ ឯវំ អត្តបដិលាភការណេន និក្ការណា, កេវលំ –

“ឧបការោ ច យោ មិត្តោ, សុខេ ទុក្ខេ ច យោ សខា;

អត្ថក្ខាយី ច យោ មិត្តោ, យោ ច មិត្តានុកម្បកោ”តិ។ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៧៥; អប. អដ្ឋ. ១.១.១៣១; ទី. និ. ៣.២៦៥) –

ឯវំ វុត្តេន អរិយេន មិត្តភាវេន សមន្នាគតា ទុល្លភា អជ្ជ មិត្តា។ អត្តនិ ឋិតា ឯតេសំ បញ្ញា, អត្តានំយេវ ឱលោកេន្តិ, ន អញ្ញន្តិ អត្តដ្ឋបញ្ញា។ “ទិដ្ឋត្ថបញ្ញា”តិ អយម្បិ កិរ បោរាណបាឋោ ។ សម្បតិ ទិដ្ឋេយេវ អត្ថេ ឯតេសំ បញ្ញា, អាយតិំ ន បេក្ខន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ អសុចីតិ អសុចិនា អនរិយេន កាយវចីមនោកម្មេន សមន្នាគតាតិ។ សេសំ បុព្ពេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ យំ អន្តរន្តរា អតិវិត្ថារភយេន ន វុត្តំ, តំ សព្ពំ បាឋានុសារេនេវ វេទិតព្ពំ (សុ. និ. អដ្ឋ. ១.៧៥; អប. អដ្ឋ. ១.១.១៣១)។ ឯកាទសមំ។

ចតុត្ថវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សទ្ធម្មប្បជោតិកាយ ចូឡនិទ្ទេស-អដ្ឋកថាយ

ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេសវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

និគមនកថា

យោ សោ សុគតបុត្តានំ, អធិបតិភូតេន ហិតរតិនា;

ថេរេន ថិរគុណវតា, សុវិភត្តោ មហានិទ្ទេសោ។

តស្សត្ថវណ្ណនា យា, បុព្ពដ្ឋកថានយំ តថា;

យុត្តិំ និស្សាយ មយារទ្ធា, និដ្ឋានមុបគតា ឯសា។

យំ បុរេ បុរត្ថិមាយំ, អនុរាធបុរវ្ហយំ;

យោ តស្ស ទក្ខិណេ ភាគេ, មហាវិហារោ បតិដ្ឋិតោ។

យោ តស្ស តិលកោ ភូតោ, មហាថូបេវ សិលុច្ចយោ;

យំ តស្ស បច្ឆិមេ ភាគេ, ទេវតា គមិកសញ្ញិតោ។

កិត្តិសេនោតិ នាមេន, សង្ឃោ ទាឋសមុតោ;

សុវិចារិត្តសម្បន្នោ, ទេវតោ គុសលកម្មិកោ។

សីតឆ្នាយតទុបេតំ, សលិលាសយសម្បន្នំ;

ធារុបិការសញ្ញិតំ, បរិចេឍយការយំ

ៗបេសេតា យហារេឆទេរា, យហាបរិចេឍចាសិយោ;

តស្សារាសិ បរិចេឍំ, លេខោ ក្សលកម្ពុកោ

ចសេត្តុតេត្ត ឆេទេត, ឆិរសីលេត តាជិតា;

ៗបេសេតច្ឆយេត សា, កតា សទ្ធម្មជោតិកា

រេញ្ញា សិរិតិចាសស្ស, សិរិសញ្ញស្ស ឆៅធិតោ;

លញ្ញឹសតិមិ្យឆស្សមិ្យតិដ្ឋិតា តិឆ្ចេសចណ្ណុតា

សមយំ អត្សលិខេមត្តិ, ឆេទាត់ ឆេរចំសជឹបាត់;

តិដ្ឋំ កតា យឆាយំ, អដ្ឋកឆា លោកហិតដតតឹ

សទ្ធម្មំ អត្សលិខេមត្តា, អត្តហិតំ បរហិតញ្ច សារឆេត្តា;

តិដ្ឋំ កច្ឆត្ត តឆា, យតោរឆា សញ្ញសត្តាត់

សទ្ធម្មប្បញ្ញោតិកាយ, អដ្ឋកឆាយេត្ត កលិតក្សលហិ;

កលិតា ត្ស កាលចារា, ខោឃ្សាតិរេកចត្តារិសា

អាតុដ្ឋេកត អស្សា, លេត្តា ឌាទ្ធេត កលិយយាតា ត្ស;

អតិរេកឆសសហស្ស-សង្ខា គាថាតិ ចិញ្ញេយ្យា៍

សាសតចិរដ្ឋិតត្ថំ, លោកហិតត្ថញ្ច សាធេត យថា;

បុញ្ញំ ញាយំ រចយតា, យំ បត្តមតប្បកំ ចិបុលំ៍

បុញ្ញេន តេន លោកោ, សទ្ធម្មរសាយនំ ធសពាលស្ស;

ក្លបក្ខិត្វា ចិមលំ, បប្បោតុ សុខំ សុខេតចាតិ៍

សទ្ធម្មប្បជ្ជោតិកា ភាយ

ក្ខុឞ្យអតិក្ខេស-អដ្ឋកថា តិដ្ឋិតា៍